

Skötsel- och användningsplan för Ekenäs och Hangö östra skärgård



Skötsel- och användningsplan för Ekenäs och Hangö östra skärgård



Översättning: Mikael Nordström

Pärbild: Hans-Erik Nyman



© Forststyrelsen, Vanda 2012

ISSN-L 1796-2943

ISSN 1799-5396 (painettu)

ISSN 1796-2943 (verkkajulkaisu)

ISBN 978-952-446-940-1 (painettu)

ISBN 978-952-446-941-8 (verkkajulkaisu)

35 st

Kopijyvä Oy, Jyväskylä, 2012

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	2012
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	13.4.2012
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	548/623/2007
TYP AV SKYDDSSOMRÅDE/SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000, strandskyddsprogrammet, skyddsprogrammet för fågelrika sjöar och havsvikar, skyddsprogrammet för åsar, naturskyddsområde		
OMRÅDETS NAMN	Ekenäs och Hangö östra skärgårds skyddsområdeshelhet		
NATURA 2000 -OMRÅDETS NAMN OCH KOD	De marina skyddsvärda områdena i Ekenäs och Hangö skärgård samt Pojoviken FI 0100005 Österfjärden FI 0100101		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Forststyrelsen och Nylands miljöcentral		
PUBLIKATION	Skötsel- och användningsplan för Ekenäs och Hangö östra skärgård		
SAMMANDRAG	<p>Planeringsområdet utgör en ur naturskyddsperspektiv betydande och omfattande skyddsområdeshelhet, vilken är speciellt viktig för skyddet av havsbotten, undervattensnaturen, fågelbestånden, växtligheten, landskapet och skärgårdsnaturen. Dessutom har området rikligt med kulturhistoriskt värdefulla mål. Med tanke på rekreationsbruket och naturturism är Ekenäs skärgårds nationalpark det viktigaste delområdet, som utgör det största sammanhängande besöksmålet i västra Finska viken.</p> <p>Skötsel- och användningsplanen sammanfogar planeringsområdets olika typer av markanvändning på så sätt att områdets naturvärden tryggas och betydelsen för rekreationsbruket och naturturismen ökar. Med hjälp av zonindelning och det föreslagna utvecklandet av rekreationsutrustningen styrs besökarna så att områdets natur- och kulturvärden kan tryggas. Dessa åtgärder samt jakt- och fiskearrangemangen på Forststyrelsens områden betryggas att områdets olika användningsformer kan sammanfogas på så sätt att möjliga konfliktsituationer mellan olika användargrupper kan minimeras.</p> <p>Skötsel- och användningsplanen har sammanställts genom deltagande planering. I enlighet med Forststyrelsens planeringssystem är skötsel- och användningsplanen en plan på allmän nivå. Detaljplaneringen sker i åtgärdsplanerna, vilka hänvisas till i skötsel- och användningsplanen.</p>		
NYCKELORD	undervattens miljö, nationalpark, Natura 2000, skötsel- och användningsplan		
ANDRA UPPGIFTER	Skötsel- och användningsplanen har skrivits av Mikael Nordström och Esko Tainio.		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonuojelujulkaisu. Sarja C 125		
ISSN-L	1796-2943	ISBN (HÄFTAD)	978-952-446-940-1
ISSN (HÄFTAD)	1799-5396	ISBN (PDF)	978-952-446-941-8
ISSN (PDF)	1796-2943		
SIDANTAL	138 s.	SPRÅK	svenska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	Kopijyvä Oy
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	10 euroa

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	2012
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	13.4.2012
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	548/623/2007
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000, rantojensuojeluohjelma, lintuvesiensuojeluohjelma, harjunsuojeluohjelma, luonnonsuojelualue		
ALUEEN NIMI	Tammisaaren ja Hangon itäinen saaristo		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Tammisaaren ja Hangon saariston sekä Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue FI 0100005 Österfjärden FI 0100101		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus ja Uudenmaan ympäristökeskus		
JULKAISUN NIMI	Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston hoito- ja käyttösuunnitelma		
TIIVISTELMÄ	<p>Suunnittelualue muodostaa luonnonsuojelullisesti merkittävän ja laajan suojelualuekokonaisuuden, joka on erityisen tärkeä merenpohjan, vedenalaisen luonnon, linnuston, kasvillisuuden sekä saaristoluonnon ja maiseman suojelun kannalta. Lisäksi alueella on runsaasti kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Virkistyskäytön ja luontomatkailun kannalta tärkein osa on Tammisaaren saariston kansallispuisto, joka on läntisen Suomenlahden laajin yhtenäinen käyntikohde.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelma sovittaa yhteen suunnittelualan eri maankäyttömuodot siten, että luontoarvot säilyvät ja alueen merkitys virkistys- ja luontomatkailukohteena kasvaa. Vyöhykkeistäminen ja kävijöiden ohjaaminen sekä ehdotettu palveluvarustuksen kehittäminen suuntaavat virkistyskäytön siten, että luonto- ja kulttuuriperintöarvot voidaan turvata. Nämä toimenpiteet sekä kalastus- ja metsästysjärjestelyt Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla takaavat sen, että alueen eri käyttömuodot voidaan sovittaa yhteen niin, että mahdolliset ristiriitatilanteet eri käyttäjäryhmien välillä voidaan minimoida.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelma on koostettu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen. Metsähallituksen suunnittelujärjestelmän mukaisesti hoito- ja käyttösuunnitelma on yleistason suunnitelma. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa, joihin hoito- ja käyttösuunnitelmassa viitataan.</p>		
AVAINSANAT	vedenalainen luonto, kansallispuisto, Natura 2000, hoito- ja käyttösuunnitelma		
MUUT TIEDOT	Suunnitelman ovat kirjoittaneet Mikael Nordström ja Esko Tainio.		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 125		
ISSN-L	1796-2943	ISBN (PAINETTU)	978-952-446-940-1
ISSN (PAINETTU)	1799-5396	ISBN (VERKKOJULKAISU)	978-952-446-941-8
ISSN (VERKKOJULK.)	1796-2943		
SIVUMÄÄRÄ	138 s.	KIELI	ruotsi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	Kopijyvä Oy
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	10 euroa

Innehåll

1 Inledning	7
OMRÅDETS NATUR OCH HITTILLSVARANDE BRUK.....	13
2 Natur, historia ja nuvarande bruk	13
2.1 Allmän beskrivning	13
2.2 Geologi och geomorfologi.....	26
2.3 Vattendrag	26
2.4 Natura 2000-naturtyper	26
2.5 Artsammansättning.....	30
2.6 Historia	35
2.7 Forskning.....	36
2.8 Nutida användning.....	36
2.9 Förverkligandet av den tidigare stomplanen för Ekenäs skärgårds nationalpark	37
2.10 Markanvändningsanalys	38
2.11 Sammandrag av de viktigaste värdena för skydd och användning.....	41
SKÖTSEL OCH ANVÄNDNING	42
3 Målsättningarna med skötsel och användningen	42
3.1 Allmänna målsättningar.....	42
3.2 Målsättningen med de lagstadgade skyddsområdena.....	42
3.3 Målsättningen med Natura 2000-nätverket	43
3.4 Målsättningarna med skyddsprogram och skyddsavtal	43
4 Zonering	47
5 Natur- och kulturvärden	53
5.1 Naturskydd och -vård	53
5.2 Målsättningar och åtgärder.....	54
5.2.6 Övriga områden	59
5.3 Uppföljning.....	60
5.4 Kulturarvets skydd och -skötsel	60
6 Rekreatjonsbruk och naturturism.....	62
6.1 Naturens rekreatjonsbruk.....	62
6.2 Information och guidning	70
6.3 Företagsverksamhet och turism.....	71
6.4 Drift och skötsel av serviceutrustning	72
7 Forskning	73
8 Användning av Forststyrelsens områden.....	74
8.1 Bär- och svampplockning samt insamlandet av drivved	74
8.2 Fiske på Forststyrelsens områden.....	74
8.3 Jakt och jaktarrangemang	76
8.4 Nyttjandet av jordmån	78
8.5 Nyttjandet av trädbestånd	78
8.6 Båttrafik och annan trafik.....	78
8.7 Tältning och uppgörande av eld	79

9 Kommande planer	80
10 Markanvändning utanför planeringsområdet	81
ADMINISTRATION OCH MILJÖKONSEKVENSER AV FÖRVERKLIGANDET	82
11 Styrning av administration och skötsel, avtal och ordningsstadga	82
12 Säkerhet och räddningsverksamhet	83
13 Bevakning	83
14 Samarbete	84
15 Resurser och tidtabell	84
16 Planens konsekvensbedömning	85
16.1 Bedömning enligt MKB-lagen	85
16.2. Ekologiska effekter.....	85
16.3 Ekonomiska och sociala effekter.....	86
Källor	87
BILAGOR	
Bilaga 1 Sammandrag över utlåtanden.....	93
Bilaga 2 Förslag till utvidgning av Ekenäs skärgårds nationalpark	111
Bilaga 3 Natura 2000-naturtyperna på Forststyrelsens delområden.....	119
Bilaga 4 Utrotningshotade djur och växter i planeringsområdet (ej fåglar)	121
Bilaga 5 Fågelarterna i fågeldirektivets bilaga I och utrotningshotade arter som förekommer i planeringsområdet.....	125
Bilaga 6 Tabell över markanvändningsanalysen	127
Bilaga 7 Tvärminne skyddsområdeshelhet.....	128
Bilaga 8 Begränsningsområden och rekreationsservice i Tåktom.....	129
Bilaga 9 Kostnadskalkyl för rekreationskonstruktionerna och natur-information (utställningarna) under planeringsperioden	130
Bilaga 10 Den södra farleden (med rött) som leder igenom Ekenäs skärgårds nationalpark samt ortnamnen som förekommer i texten	131
Bilaga 11 Föreslagna naturskyddsåtgärdsplaner för planeringsområdet	132
Bilaga 12 Förslag till ordningsstadga för Ekenäs skärgårds nationalpark.....	135

1 Inledning

Underlag för planeringen

Naturvårdslagen (1996/1096) förutsätter att skötsel- och användningsplaner utarbetas för nationalparkerna. Planen skall definiera de åtgärder som behövs för att parken skall uppfylla sitt syfte. En skötsel- och användningsplan kan vid behov göras upp även för naturparker och för övriga grundade naturskyddsområden. Skötsel- och användningsplanen är en verksamhetsplan för områdets besittare, vilket innebär att planen endast binder och styr Forststyrelsens verksamhet i området. Begränsningar som gäller övriga användare ges genom av Forststyrelsen godkänd ordningsstadga, i enlighet med naturvårdslagen.

Då det gäller Natura 2000 -områden där en del av områdena är naturskyddsområden medan andra delar inte regleras av naturvårdslagen, strävar man även efter att utarbeta skötsel- och användningsplaner för de flesta områden (Ojala 2007). Natura 2000 -nätverket har grundats för att skydda de naturtyper samt djur- och växtarter som anses viktiga av Europeiska unionen. Som grund för dessa ligger EU:s habitat- (92/43/ETY) och fågeldirektiv (79/409/ETY). Denna skötsel- och användningsplan har utarbetats för delar av de marina skyddsvärda områdena i Ekenäs och Hangö skärgård samt Pojoviken Natura 2000 -området (FI0100005) och Österfjärdens Natura 2000-område (FI0100101).

I samband med skötsel- och användningsplaneringen strävar man efter att erhålla tilläggsinformation om områdets natur till exempel via karteringar och olika utredningar av diverse organismgrupper. Planen för Natura 2000 -områdena har således som målsättning att fungera som stödinstrument för åtgärdsplaner i området, att utvärdera sådana åtgärder som kan ha positiv eller negativ inverkan på områdets Natura 2000 -värden samt att komma med rekommendationer om hur området kan användas. Denna plan har däremot inga juridiska verkningar för andra mark- och vattenägare än Forststyrelsen.

Skötsel- och användningsplanen inbegriper i huvudsak områden i tre olika grupper:

1. **Forststyrelsens områden**, i huvudsak naturskyddsområden eller områden som har reserverats för naturskydd. För dessa områden är planen detaljerad och innehåller åtgärdsförslag även gällande rekreationsbruk, jakt, fiske och administration
2. **Privata naturskyddsområden** med fredningsbestämmelser som givits vid områdets grundande. För vissa områden har fredningsbestämmelserna uppdaterats vid senare tillfällen och för större områden har skötsel- och användningsplaner utarbetats. I planen föreslås åtgärder för privata naturskyddsområden, men ett förverkligande kräver ägarens samtycke. För dessa områden omfattar planen endast områdenas naturskydd och -skötsel.
3. **Privata vattenområden** inom Natura 2000-området. I denna plan ges ett förslag över hur Natura 2000 -värdena allmänt tryggas, men den går inte in i detalj och är inte heller juridiskt bindande. Planen är ett förslag som inte berör jakt-, fiske- eller rekreationsfrågor i dessa områden.

Huvudmålsättningen för skötsel- och användningsplanen är att förhindra decimeringen av naturens mångfald inom Natura 2000-området och övriga planeringsområden. På vissa områden räcker det att man avstår från sådan verksamhet som har en skadlig inverkan på miljöns tillstånd, medan det på andra håll kan krävas olika vård- och skötselåtgärder för att trygga områdets gynnsamma skyddsstatus. Planeringsområdets övriga användningsformer, såsom rekreation, jakt och fiske, strävar man efter att samordna på ett sådant sätt att områdets gynnsamma skyddsnivå eller miljötillstånd inte försämras.

Skötsel- och användningsplanens allmänna målsättningar är att:

- fungera som stöd och ge tilläggsinformation för dem som ansvarar för områdenas skötsel, användning och förvaltning
- fungera som en långsiktig, strategisk plan för planeringsområdets naturskydd och dess utveckling
- informera markägare och intressegrupper om planeringsområdets skötselmålsättningar

För de områden som förvaltas av Forststyrelsen gäller ytterligare följande målsättningar:

- samordna rekreationsbruk och -service med naturskyddets målsättningar
- arrangera jakt- och fiskefrågor
- fungera som stöd för Forststyrelsens naturtjänster gällande områdets användning på lång sikt
- fungera som grund för skyddsområdenas grundläggningsbeslut för de områden som införskaffats till staten
- fungera som grund för områdenas kommande fredningsbestämmelser

Som bilaga 2 till denna skötsel- och användningsplan finns även ett förslag till utvidgning av Ekenäs skärgårds nationalpark till att omfatta de områden som redan nu förvaltas av staten. Skötsel- och användningsplanen har utarbetats enligt gällande lagstiftning. En utvidgning av Ekenäs skärgårds nationalpark kräver en lagändring, som bereds av miljöministeriet.

Planeringsområde

Planeringsområdet utgörs av de skyddsvärda marina områdena i Ekenäs och Hangö skärgård och Pojoviken Natura 2000-området (FI0100005), men på så sätt att områden i Pojo kommun inte hör till planeringsområdet. Dessutom ingår Natura 2000-området Österfjärden (FI0100101) i planen. Förutom Natura 2000-områdena hör 734,5 ha mark- och vattenområden som ligger utanför Natura 2000-områdena till planeringen. Dessa områden förvaltas av Forststyrelsen (bild 1, tabell 1). Områdena representerar västnyländska skärgårdsmiljöer där alla skärgårdszoner finns representerade.

De områden som valts till nätverket på basis av habitatdirektivet (92/43/ETY) kallas SCI-områden (Sites of community interest) och de som valts på basis av fågeldirektivet (79/409/ETY) kallas SPA-områden (Special protection area). De skyddsvärda marina områdena i Ekenäs och Hangö skärgård och Pojoviken är både SCI- och SPA-områden, medan Österfjärden är ett SCI-område. Statsrådet har beslutit att införliva områdena i Natura 2000-nätverket 20.8.1998 och 8.5.2002 (Statsrådets beslut 1998 och 2002). Planeringsområdets totala areal är ca 50 200 hektar, som innefattar 27 960 ha Forststyrelsens områden och 6 096 ha privata naturskyddsområden. Av Forststyrelsens områden är 26 442 ha vatten och 1 519 ha land. De privata naturskyddsområdena utgörs av cirka 4 884 ha vatten och cirka 1 212 ha land.

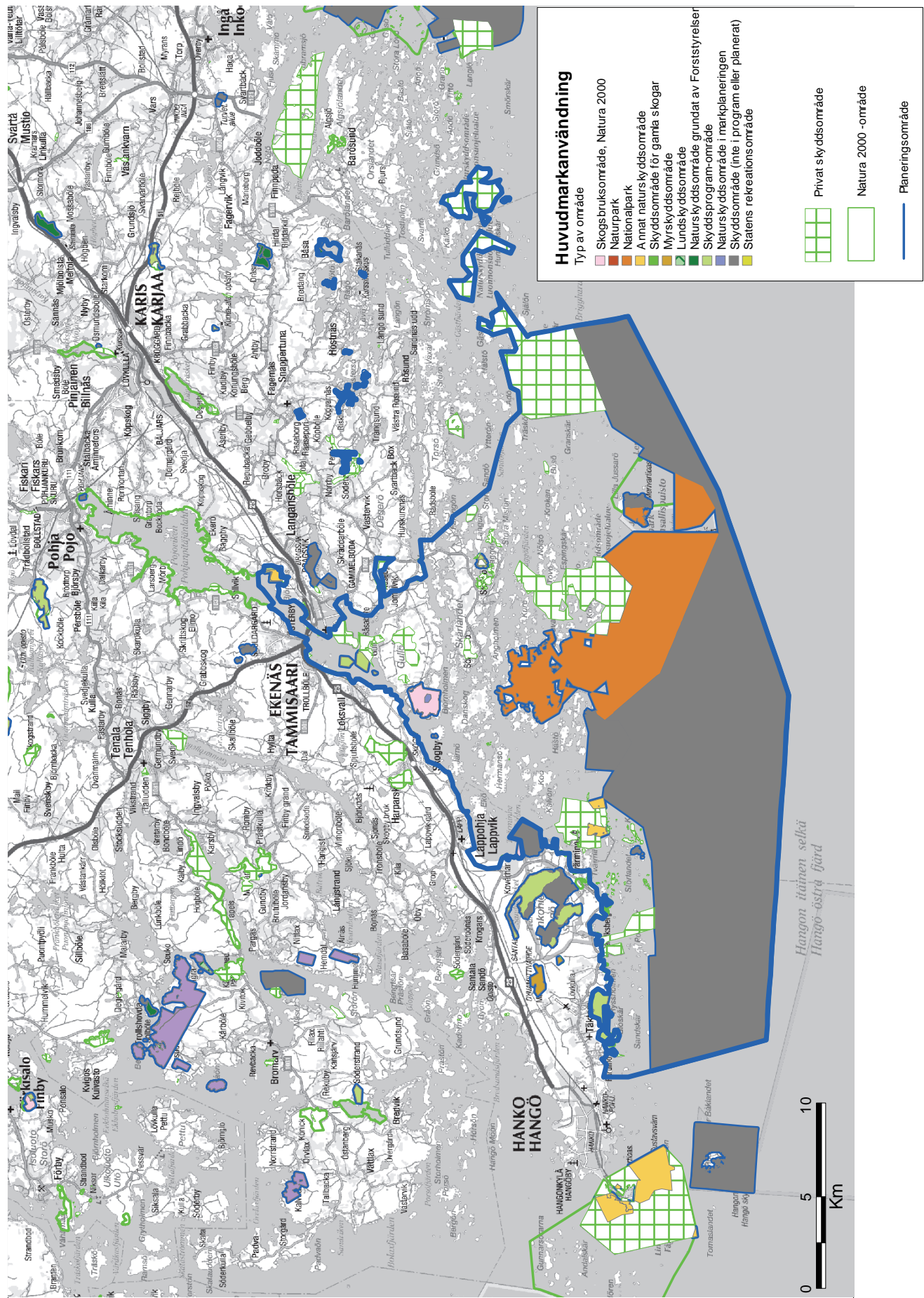


Bild 1. Planeringsområdets läge och huvudmarkanvändningsklasser. © Forststyrelsen 2012 © Genimap OY, Tillstånd L 5293, © Lantmäteriverket 1/MML/12, © Finlands miljöcentral 2012.

Natura 2000-områdenas skydd förverkligas inom planeringsområdet främst genom vattenlagen (1961/264) och naturvårdslagen (1996/1096), till en del också genom markanvändnings- och bygglagen (1999/132) samt via avtal. Naturvårdslagen som förverkligande instrument innebär att man grundar naturskyddsområden i enlighet med naturvårdslagen. Dessa kan grundas både på statliga och privata markområden. Oberodande av förverkligandesättet får de naturvärden som ligger som urvalskriterier för Natura 2000-områden inte äventyras. Samtidigt skall man utreda hur projektet påverkar naturvärdena för att avgöra om en bedömning enligt 65 § i naturvårdslagen är nödvändig.

Planens förverkligande och genomförande

Skötsel- och användningsplanen utarbetades av Forststyrelsens Södra Finlands naturtjänster. Som ansvarig planerare och planens skribent fungerade specialplanerare Mikael Nordström. För planeringsarbetet grundades en projektgrupp som bestod av följande medlemmar: Annukka Rasinmäki/Pekka Koponen och Hans-Erik Nyman (Södra Finlands naturtjänster, rekreationsprocessen), Tiina Kanerva och Esko Tainio (Södra Finlands naturtjänster, naturskydd), Juha Tuomola/Mikko Toivola (Södra Finlands naturtjänster, processen för vilt och fiske) samt Kirsi Hellas (Nylands miljöcentral). Till mötena kallades vid behov även andra sakkunniga. Under planeringens gång sammanträdde gruppen sex gånger. Mötena dokumenterades genom promemorior som sparades i Forststyrelsens system för dokumentadministration. Planen har även kommenterats av bl.a. Aulikki Alanen, Marja Hokkanen, Seppo Manninen, Eva-Lotta Söderlund och Erkki Virolainen. Forststyrelsens havsgrupp har hjälpt med information om undervattensmiljön.

Deltagande

Under planeringsprocessens gång ordnades två svensk- och två finskspråkiga informations- och diskussionstillfällen för allmänheten. De två första ägde rum i maj 2007 i Hangö och Ekenäs där skötsel- och användningsplanens bakgrund, syfte och målsättningar presenterades. Allmänhetens åsikter gällande turism, fiske, jakt, naturskydd och en eventuell utvidgning av Ekenäs skärgårds nationalpark diskuterades. Utkastet till skötsel- och användningsplan presenterades 3.12.2008 i Ekenäs. Vid sidan av informationsmötena informerades allmänheten även med pressmeddelanden samt tidnings- och radiointervjuer. Planeringsarbetet presenterades även vid olika tillfällen. Jakt- och fiskefrågor samt turism behandlades vid särskilda möten med intressegrupperna. Likaså tillhandahölls aktuell information om planeringsläget på Forststyrelsens webbplats.

Som stöd för planeringsarbetet grundades en samarbetsgrupp bestående av centrala samarbetsparter i området. Till samarbetsgruppens uppgifter hörde att stöda och komma med förslag till planen, samordna olika intressen samt även att informera om planeringsläget gentemot respektive organisation. Till samarbetsgruppens arbete kallades förutom medlemmar från Forststyrelsen och Nylands miljöcentral representanter från Ekenäs stad, Ekenäs stads turistbyrå, Hangö stad, Nylands förbund, Försvarmakten/marinstaben, Tvärminne zoologiska station/Helsingfors universitet, Yrkeshögskolan Sydväst, Föreningen Nylands friluftsområden r.f., Museiverket, Ekenäs segelsällskap, Raseborgs natur och miljö r.f., Nylands fiskarförbund r.f., Ekenäs-Snappertuna fiskeområde, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation r.f., Nylands viltvårdsdistrikt och WWF. Till möten kallades även utomstående sakkunniga.

Promemorior från möten och informationstillfällen sparades i Forststyrelsens system för dokumentadministration. Ett sammandrag över utlåtanden för planen finns i bilaga 1.

Utredningar

De utredningar som fanns tillgängliga från området finns uppräknade i källförteckningen. Som underlag för planeringen karterade Forststyrelsen åren 2004–2007 naturtyperna i Ekenäs skärgårds nationalpark. Dessutom karterades planeringsområdets privata naturskyddsområden åren 2007-08 med fullmakt av Nylands miljöcentral. Under år 2007 utförde Forststyrelsen följande kompletterande utredningar: besökarundersökning i Ekenäs skärgårds nationalpark, naturkartering på vissa privata naturskyddsområden och inventering av tickor och mossor i Storholmen-Dragsviksgård inom ramen för artinventeringsprojektet.

Tidigare planer gällande naturvård

Den tidigare stomplanen för Ekenäs skärgårds nationalpark har fastställts av miljöministeriet år 1991 och publicerats i Forststyrelsens publikationsserie (SU 4: 123/150). Lagen för nationalparken antogs år 1989 (485/1989) och förordningen år 1990 (243/1990). De ikraftvarande ordningsstadgorna är från år 1992. Planerna för övriga del-områden finns i kapitel 9 (se även bilaga 11).

Miljöministeriet har i maj 2008 grundat Hangö stads nationella stadspark. Stadsparkens östligaste del sträcker sig in på planeringsområdet.

Planläggning

Planläggning är den officiella planeringsprocessen för markanvändningsplanering i enlighet med markanvändnings- och byggnadslagen. Planeringssystemet är hierarkiskt, dvs. de mera generella planerna styr de planer som är mera detaljerade. I följande redogörs i huvudsak för Nylands landskapsplan, medan general-, delgeneral- och strandplanernas nuläge endast uppräknas.

Landskapsplanen

Miljöministeriet godkände Nylands förbunds landskapsplan år 2006 (Nylands förbund 2006). Natura 2000 -områdena och EU:s habitat- och fågeldirektiv var viktiga styrmekanismer för landskapsplanen. Landskapsplanen har en särskild uppgift i att trygga naturvärden på nationell- och landskapsnivå. På områden som anvisats till skyddsområden får man inte planera åtgärder som äventyrar eller försämrar de naturvärden som ligger till grund för planerade eller grundade naturskyddsområden.

Skärgårdszoneringen i landskapsplanen följer i huvudsak Nylands länsstyrelses zonering från år 1981, som består av strandzonen och den inre skärgården, den yttre skärgården och havsbandet. I planen uppmärksammas bland annat kultur- och naturlandskapsvärden, tryggheten av naturvärden, rekreationsbruket och vattenskyddet. I havsbandet bör man ytterligare ägna särskild uppmärksamhet åt planeringen av byggande, vilket endast är tillåtet i särskilda fall.

Det övriga planeringsläget

Enligt Ekenäs stads planläggningsöversikt 2007–2008 är planeringsläget följande:

1. Stranddetaljplaner: Kopparö, Kopparöby, (under beredning), Strömsö, Strömsö by, utvidgning och förändring (i laga kraft), Lingonsö (under beredning), Hästö (i laga kraft), och Odensö (under beredning).
2. Generalplaner: Ekenäs södra skärgårds strandgeneralplan (i laga kraft), strandgeneralplan för Ekenäs östra skärgård (framlagt till påseende), Gammelboda-Nyboda-Skräddarboda (i laga kraft), delgeneralplan för Baggö hamn (under beredning), Hagen-Ramsholmen-Gåsörn grönområden (planläggningsprogrammet) och delgeneralplan för Björknäs Pojo-Dragsvik (i planeringsprogrammet).

Skärlandets nationellt värdefulla landskapsområde har grundats av miljöministeriet år 2007. Det är Finlands första landskapsområde som inrättats enligt naturvårdslagen. Utnämningen innebär att områdets landskaps-, natur- och kulturvärden bevaras och sköts (Arkitektbyrå MARS 2006). Landskapsområdet har grundats på initiativ av Ekenäs stad och privata markägare.

Hangö stads planeringsöversikt 2008:

1. Stranddetaljplaner: vissa fastigheter i Koverhar by (under beredning) och i Tvärminne by (under beredning)
2. Generalplaner: strandgeneralplan (i laga kraft), Tvärminne delgeneralplan (i laga kraft) samt följande planer som till viss mån sträcker sig innanför planeringsområdet: generalplanen för inkorporerade områden (i laga kraft), Lappvik generalplan (i laga kraft) och Koverhar-Lappvik delgeneralplan (i laga kraft).

Godkännande och fastställandet av planen

För de lagstadgade naturskyddsområdena, bl.a. Ekenäs skärgårds nationalpark, godkänns planen av miljöministeriet (bilaga 13). Nylands miljöcentral ger utlåtande om planen då det gäller privata naturskyddsområden och Natura 2000 -områden som helhet. För övriga områden som administreras av staten räcker det att Forststyrelsen godkänner planen.

OMRÅDETS NATUR OCH HITTILLSVARANDE BRUK

2 Natur, historia ja nuvarande bruk

2.1 Allmän beskrivning

Ekenäs och Hangö skärgårdar utgör en unik samt nationellt och internationellt värdefull helhet, som består av öar, skär och vattenområden. Endast små delar av området ligger på fastlandet. Miljöerna och habitaterna består bland annat av grunda havsvikar och flador, steniga och klippiga havsstränder, havsstrandängar, undervattensrev, skogsbeklädda öar och skär, trädlösa kobbar och vårdbiotoper. Förutom skyddet av den terrestra naturen, hör i synnerhet skyddet av havsbotten, undervattensnaturen och vattenkvaliteten till de centrala skyddsåtgärkningarna.

Alla planeringsområdets totala areal är cirka 50 200 ha. Området utgörs av nästan hela Natura 2000-området de skyddsvärda marina områdena i Ekenäs och Hangö skärgård samt Pojovikens havsskyddsområde, Österfjärdens Natura 2000-område samt några närliggande statsägda områden som inte hör till Natura-nätverket (tabell 1). Som motivering till att ovanstående delområden innefattas i planen är områdenas integrering med varandra genom biologiska och geografiska helhetskriterier, samt att de har gemensamma rekreativvärden och -målsättningar. I planen presenteras också jakt- och fiskearrangemangen på Forststyrelsens områden.

Hela planeringsområdet eller delar av området har förutom till Natura 2000-nätverket, bifogats till tre internationella skyddsprogram eller -avtal:

- 1) internationellt värdefulla fågelområden (Important Bird Area, BirdLife International)
- 2) Ramsar – våtmarks- och sjöfågelskyddsavtalet
- 3) HELCOM:s skyddsområde (Baltic Sea Protection Area).

Dessutom har Finlands miljöcentral hösten 2006 utnämnt området till nätverket för långvarig ekologisk forskning (Long-term ecological research, LTER), vilket innebär att flera av områdets aktörer bundit sig till att stöda och gynna miljöanknuten forskning och undervisning. LTER-projektet koordineras av Tvärminne zoologiska station vid Helsingfors universitet. Europarådet har tilldelat Ekenäs skärgårds nationalpark ett naturskyddsdiplom. För att diplommet skall förnyas har Europarådet bland annat efterlyst ett förslag till utvidgning av nationalparken samt en ny skötsel- och användningsplan (Europarådet 2006).

2.1.1 Natura 2000-områden

De skyddsvärda marina områdena i Ekenäs och Hangö skärgård och Pojoviken

Natura 2000 -området som ligger i Ekenäs, Hangö och Pojo samt till en liten del i Ingå är ett av Södra Finlands största. Områdets areal är sammanlagt 52 630 ha, men denna skötsel- och användningsplan omfattar dock inte de områden som ligger i Pojo kommun. Natura 2000-området förverkligas enligt följande lagstiftning (bild 2):

- **Naturvårdslagen** (1996/1096) innebär i praktiken att området är eller kommer att grundas till naturskyddsområde. Cirka 18 100 ha förverkligas enligt naturvårdslagen.
- **Vattenlagen** (1961/264) berör endast vattenområdet. Målet är att finna lösningar för skydd av undervattensmiljön, vattenkvaliteten och havsbotten. Cirka 31 700 ha förverkligas enligt vattenlagen.
- **Markanvändnings- och byggnadslagen** (1999/132) innebär att ifrågavarande områdes naturvärden tryggas i samband med planläggning. Enligt denna lag förverkligas endast 65 ha.
- **Avtal** kan ingås mellan markägaren och miljöcentralen. Då tryggas naturvärdena enligt separata överenskommelser. Endast 56 hektar förverkligas enligt avtal.
- Dessutom förverkligas 533 hektar kombinerat enligt naturvårds- och vattenlagen.

Tabell 1. Sammanfattning över områden som ingår i skötsel- och användningsplanen. * = fastighet, ns=naturskyddsområde. I sista kolumnen: Natura = Natura 2000-område, 005 = FI0100005=De skyddsvärda marina områdena i Ekenäs och Hangö skärgård samt Pojoviken (områden i Pojo ingår inte i planen), 101 = FI0100101=Österfjärdens Natura 2000 -område, nej = inte i Natura 2000.

Område	grundat	storlek (ha)	Land (ha)	Vatten (ha)	Markanvändning	Natura
FORSTSTYRELSENS OMRÅDEN						
Ekenäs skärgårds nationalpark	1989	5 421	844	4 577	Nationalpark	005
Tvärminne (delvis förvalt av Undervisningsministeriet)	1983	209	15	194	Tvärminne naturskyddsområde	005
Täktbukten dvs Täktom	1982	143	99	44	Naturskyddsprogramsområde	005
Svanvik	1982	9,6	9,6	0	Naturskyddsprogramsområde	005
Norra och östra delen av Älgö		70	31	39	Nationalpark	005
Stadsfjärdens öar (Kalvö II*)	1990	77,2	18,9	58,3	Naturskyddsprogramsområde	005
Odensö	2004	13,2	13,2		Naturskyddsområde enligt landskapsplanen	005
Dragsviksgård-Storholmen (Sjötorp*)	1990	64,4	34,9	29,5	Naturskyddsprogramsområde	005
Lillöstrand (Lillö* och Klippudd II*)	1990	12,9	12,9		Naturskyddsprogramsområde	005
Storlandet, Tvärminne (Österman*)	2005	9,6	9,6		Skyddsskog	005
Nickles statsskog och Jofs ns-område	2001	25,9	25,9		Båsa ns-område	101
Östra delen av Jussarö	2005	88,6	78,2	10,4	Skyddsskog	nej
Persöfladan	1982	38	36	2	Naturskyddsprogramsområde	nej
Landbofjärdens	2001	42	14	28	Landbofjärdens ns-område	nej
Fiskarkullen	2001	9,4	9,2	0,2	Kristianslunds ns-område	nej
Björnholmen		0,9	0,9		Skyddsskog	nej
Hästö-Busö	2002	550	92	458	Arrenderat åt försvarsmakten	nej
Odensö (skogsbruk)	1996	178	176	2	Skogsbruksområde, arrenderat	005
Allmänt vattenområde	1995	21 000		21 000	Allmänt vattenområde	005
Forststyrelsens områden tillsammans		27 962	1 519	26 442		
ÖVRIGA OMRÅDEN (EJ STATENS)						
Privata naturskyddsområden		6 096	1 212	4 884	51 st	005
Förverkligas enligt vattenlagen, ca		15 800	0	15 800		005
Förverkligas på övrigt sätt, ca		350				005
Tillsammans, ca		50 200				

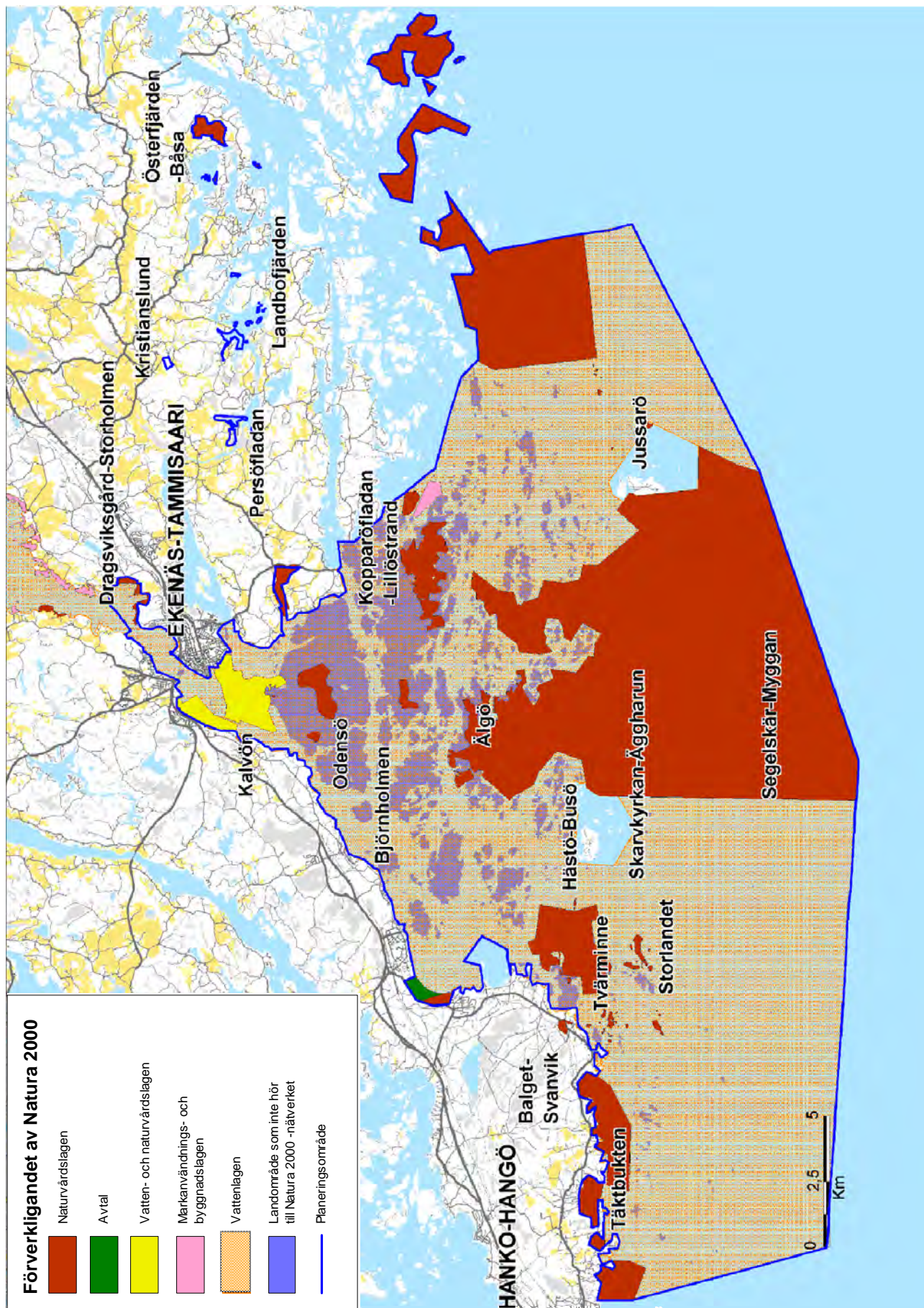


Bild 2. Förverkligandet av Natura 2000. © Forststyrelsen 2012, © Genimap OY, Tillstånd L 5293, © Lantmäteriverket 1/MML/12, © Finlands Miljöcentral 2012.

Planeringsområdet utgörs av del-områden som kan indelas enligt följande (Ojala 2007):

Havsområden

De flesta privata vattenområdena, en del av de områden som förvaltas av Forststyrelsen samt en del av de privata skyddsområdena, dvs., förverkligas i Natura 2000-nätverket enligt vattenlagen (264/1961). Målsättningen är att skydda havsbotten, undervattensmiljön och vattenmiljöns tillstånd. Området genomkorsas av flera farleder och har påverkats av muddringar. Dessutom finns det flera hamnar och övriga bebyggda, strandnära områden. Området representerar den klassiska indelningen av skärgården i olika zoner (Häyrén 1900).

Havets tillstånd i planeringsområdet har liksom i hela Östersjön och speciellt i Finska viken förändrats drastiskt under senaste årtionden. Västra Nylands skärgård, mellan Porkala udd och Hangö udd, är den mest eutrofierade delen av Östersjön, eftersom det på grund av skärgårdens struktur inte förekommer starka strömmar och vattnets årliga cirkulation som beror på temperatur och salthaltsvariationerna är liten (Lönnroth & Holttinen 2007). Belastningen av näringsalter, främst kväve och fosfor, har lett till att halterna av klorofyll- α ökat vilket lett till en ökad biomas, expanderade förekomster av blomning av blågrönalger som speciellt under de tio senaste åren gett upphov till syrefria havsbottnar, främst nära belastningskällorna i innerskärgården (Lönnroth 2005). Eutrofieringen påverkar förutom undervattensfloran och -faunan även indirekt och direkt hela skärgårdsekosystemet, t.ex. fisk- och fågelstammar, strandnaturtyper och främmande arter samt rekreativvärden (Pitkänen 2004, Peltonen et al. 2006).

Eutrofieringen härrör i stor grad utifrån själva området (bland annat Sjundeå ås och Svartåns tillrinningsområden samt Finska vikens fjärdedelar). Största delen av belastningen är så kallad diffus belastning från jord- och skogsbruk, samt samhällen och fritidsbosättningen. Även båttrafiken ökar eutrofieringen (Lönnroth & Holttinen 2007). Forskningsresultat visar att eutrofieringen i västra Finska viken ökade från 1970 till 1980 men att näringsbelastningen under 1990-talet förblev oförändrad (Raateoja et al. 2005). Vattenkvaliteten i planeringsområdet varierar numera mellan nöjaktig och dålig. (Lönnroth & Holttinen 2007). Ytvattnets tillstånd uppföljs bland annat av Nylands miljöcentral och Finlands miljöcentral genom fem långvariga uppföljningsområden (Sandöfjärden, södra Älgö, nordvästra Nothamn, Längden och Långskär).

Andra externa hot är potentiella oljeutsläpp och gifter (främst dioxiner). Risken för att ett oljeutsläpp inträffar anses öka i takt med att oljetransporterna i Finska viken ökar. År 1995 transporterades 25 miljoner ton, år 2007 cirka 140 mn ton och år 2015 förväntas siffran vara över 250 mn ton (www.miljo.fi). Smala farleder och svåra isförhållanden gör Finska viken speciellt utsatt för risken med oljetransporter. För att trygga naturvärdena i samband med en eventuell oljeolycka har det uppgjorts en särskild plan i OILECO-projektet (Helsingfors universitet, Tartu universitet).

I regeringsprogrammet 2007–2011 betonas vikten av internationellt samarbete och av att åtgärder för att minska på belastningen vidtas enligt det nationella Östersjöprogrammet (Statsrådet 2007).

Enligt EU:s vattenramdirektiv, som Finland ratifierat, kommer ett nytt förvaltningssystem för vattenvård att grundas. Förutsättningarna för detta finns i vattenvårdslagen (1299/2004), men de viktigaste instrumenten för vattenskyddet är fortfarande miljöskyddslagen (86/2000) och vattenlagen (264/1961). Till målsättningarna för skyddet av vattenmiljön hör att ytvattnets ekologiska och kemiska tillstånd skall vara god senast år 2015, att utsläpp av förorenande och andra skadliga ämnen begränsas samt att yt- och grundvattnen bibehålls i nuvarande tillstånd eller förbättras (Miljöministeriet 2007).

Europaparlamentet och Europarådet har gett en rekommendation om genomförandet av integrerad förvaltning av kustområdena. Rekommendationens målsättningar är att sammanfoga områdenas

funktioner och intressen. För att uppnå detta skall alla medlemsstater upprätta egna strategier för förvaltningen av sina kustområden. EU:s direktiv om en marin strategi (2005) har som övergripande mål att skydda och bevara den marina miljön.

2.1.2 Forststyrelsens områden

Ekenäs skärgårds nationalpark

Nationalparken ligger i Västra Nyland och grundades år 1989. Som grund för nationalparken låg Jussarö naturpark som grundades år 1956 och införlivades i nationalparken vid grundandet. De övriga delarna av nationalparken förvaltades av andra myndigheter, t.ex. försvarsministeriet och dåvarande vatten- och miljöstyrelsen. En stor del av de privata områdena införskaffades till staten av företaget Predium Oy Ab. I dagens läge är nationalparkens areal ca 54 km² av vilket drygt 4500 ha är vatten och drygt 840 ha är land. Nationalparken har grundats för att bevara ett representativt prov på Finska vikens skärgårds- och havsnatur, samt för att främja miljöforskning och allmänt intresse för naturen (lag 485/1989). Intill nationalparken ligger Tvärminne zoologiska station, varifrån det utförts omfattande forskning på nationalparkens områden. Ekenäs skärgårds nationalpark hade cirka 47 000 besökare år 2007 (Nyman 2007).

I nationalparken, som sträcker sig från den yttre havszonen till den inre skärgården ingår tre av fyra olika skärgårdszoner: inre skärgård, yttre skärgård och havszon. Den största delen av nationalparkens landområden ligger på öarna i den yttre och inre skärgården. Nationalparksområdet karaktäriseras av barrskogsdominerade skogar på bergiga öar i den yttre och inre skärgården. I havszonen finns enstaka bergiga skär omgivna av vidsträckta fjärdar. Berggrunden utgörs i huvudsak av karg kvarts- och granodiorit, men på vissa håll förekommer även mesotrofa bergarter (Finlands geologiska karta). Enligt Bonn (1997) förekommer det även litet kalkhaltig sten på Älgö Näseudden och Mellanlandet.

De vanligaste skogstyperna inom nationalparken är torra och tämligen torra skogar på fastmark. De för fastlandet typiska skogstyperna torra, friska och lundartade skogar på fastmark är vanligast på de stora öarna i den inre skärgården, t.ex. på Älgö. Skogarna utgörs främst av tall och gran, men även vårt- och glasbjörk samt klibbal är vanliga. Ställvis förekommer även asp, sälg och rönn. Naturligt förekommande ädla lövträd, såsom askar, lönnar och ekar finns det endast enstaka, likaså små lundfläckar. Lundskogar förekommer även endast i liten utsträckning. De skogar som är mest i naturenligen tillstånd ligger i yttre skärgården, på den västra delen av Jussarö inom den före detta naturparken samt i de sydvästra och södra delarna av Älgö. Gammelskogen på Jussarö är en av mest representativa längs hela sydkusten. På övriga håll har skogarna utsatts för rätt så intensivt skogsbruk. På den östra delen av Jussarö är spåren efter försvarsmakten och gruvverksamheten tydliga.

I jämförelse med arealen finns relativt lite myrar i nationalparken, men trots detta finns det småskaliga naturenligena fattigkärr, talkkärr och skogskärr samt blandtyper av dessa. Kärrtyperna är ofta svagt utvecklade och svåra att bestämma på grund av småskaligheten och deras ringa ålder. I havszonen finns närmast små fattigkärr samt sänkor som domineras av odon, blåbär och ljung. I den yttre skärgården samt på de små öarna i den inre skärgården är kärren typiskt mindre än en hektar stora, sumpaktiga talkkärr och skogskärr samt små fattigkärr som uppstått i små sänkor mellan bergen. På de dystrofa sjöarna, Storträsket, Näseträsket och Lillträsket på Älgö finns rätt så representativa fattigkärr. Dikade kärr finns nästan uteslutande på de norra och östra delarna av Älgö.

Havszonen i nationalparken utgörs av en mosaik bestående av små vikar, sund och uddar, vilket innebär att strandnaturtyperna såsom havsstrandklipporna, stenstränderna och havsstrandängarnas

mångfald där är mest representativ och mångsidig. I den inre skärgården är strandnaturtyperna ofta endast små smala remsor mellan skogen och havet, även om det här och där förekommer små strandängsfläckar och -berg. De flesta fladorna ligger på de östra och södra delarna av Älgö. Effekterna av eutrofieringen ses tydligast i de allt vanligare vassförekomsterna i de norra delarna av den yttre skärgården och i den inre skärgården samt som en allt mer eutrofierad strandvegetation och sandsträndernas igenväxning.

På den södra stranden av nationalparkens största ö, Älgö ligger skärgårdshemmanet Rödjan, som nuförtiden fungerar som naturstuga. Rödjan har varit ett av de mest populära besöksmålen tillsammans med Fladalandet och Modernagan. Även Jussarö har blivit ett allt mer populärt besöksmål tack vare att rörelsebegränsningarna lättats och servicen på ön ökat. Största delen av nationalparkens begränsningsområden ligger på den västra delen av Jussarö f.d. naturpark, men rörelsefriheten har begränsats också på andra håll i havszonens och den yttre skärgårdens skär för att trygga fåglarnas häckning och i de inre delarna även för att trygga fiskstammarna. Begränsningsområden finns bland annat på öarna söder om Jussarö (Gaddarna) samt på öarna i havszonen mellan Jussarö och Rödjan. På Jussarö och Rödjan finns små ängar och hagmarker som betas av får, vilka har blivit barnens favoriter.

Ekenäs skärgårds nationalpark har 13 olika terrestra Natura 2000 -naturtyper, vilkas totala areal är 411 ha (bilaga 3). Natura 2000-naturtypernas naturtillstånd varierar från ”utmärkt” till ”icke-betydande” till följd av naturliga orsaker och/eller mänsklig inverkan. Representativiteten bland havs- och kustområdenas naturtyper försämras speciellt av Östersjöns eutrofiering och ofta också av naturliga, främst geomorfologiska, orsaker. Kärrens, skogarnas, bergens och sjöarnas representativitet påverkas i huvudsak av tidigare skogsbruk, även om det luftburna kvävenedfallet har en eutrofierande inverkan speciellt på de näringsfattiga naturtyperna såsom berg och fattigkärr.

Norra och östra delen av Älgö

På de norra och östra delarna av Älgö samt närliggande områden ligger mark- och vattenområden som införskaffats till staten och förvaltas av Forststyrelsen. Områdenas areal är ca 70 ha (31 ha land, 39 ha vatten), och de föreslås bli en del av Ekenäs skärgårds nationalpark. Områdets jordmån utgörs i huvudsak av friska och tämligen torra skogat på fastmark. Dessutom förekommer allmänt klippor och klippiga skogar medan lundaktiga moar endast förekommer i liten utsträckning. Skogarna på Älgö har hört till rätt intensivt skogsbruk. De skogar som är i mest naturligt tillstånd finns på bergiga områden, men en stor del av dem har också gallrats för 30-50 år sedan. På områdena finns tillsammans 12 ha Natura 2000 -naturtyper (bilaga 3).

Tvärminne naturskyddsområde

Tvärminne naturskyddsområde har grundats genom författning (1983/651). Området är 209 ha stort med 194 ha vatten och 15 ha land. Forststyrelsen förvaltar 87 ha vattenområden och undervisningsministeriet resten. Området har överförts från försvarsministeriet till Forststyrelsen år 2002. Naturskyddsområdet gränsar till det privata naturskyddsområdet för Helsingfors universitetets Tvärminne zoologiska station, ”Tvärminne forskningsstations naturskyddsområde” (bilaga 7).

Täktbukten

Merparten av Täktbukten havsvikar har inlösts till staten år 1996 och överförts till Forststyrelsens Södra Finlands naturtjänster år 2000. Området hör såväl till skyddsprogrammet för fågelsjöar och fågelrika havsvikar som till Natura 2000 -nätverket. Forststyrelsen förvaltar 143 ha, varav 99 ha är vatten och 44 ha land. Till området hör även fyra tidigare grundade privata naturskyddsområden med en sammanlagd areal på 7,7 ha.

Täktbukten utgörs av ett förstadium till en flada som har förbindelse till havet genom en bred och låg undervattenströskel. Österfjärden i sin tur är en glo, som avskiljts från havet och Västerfjärden är en flada som är i kontakt med havet endast via två smala sund. På vikarnas stränder förekommer vass, havsstrandängar med varierande grad av vassvegetation, omkringliggande skogar och sandstrand.

En skötsel- och användningsplan har utarbetats för Täktbukten, Västerfjärden och Österfjärden inom Life-projektet "Restoration and management of meadows in Finland, Sweden and Estonia" (Kolehmainen 2002). Områdets natur hotas speciellt av Östersjöns eutrofiering, minskning av bete, bebyggelse och andra kraftiga användningsformer såsom båttrafik och rekreationsbruk. Bete återupptogs år 2004 endast på Täktbukten, medan de övriga vikarna inte betas och har därför i huvudsak hög växtlighet och är vassbevuxna. För att styra rekreationsbruket har man byggt en parkeringsplats och informationstavla. Båthamnens verksamhet har samordnats så att naturvärdena beaktas. Sju Natura 2000-naturtyper förekommer i området (bilaga 3).

Svanvik eller Balget

Svanvik, som ligger några kilometer öster om Täktbukten, är en betad havsstrandäng som omges av friska grandominerade moskogar. Området är 9,6 ha stort och hör till Natura 2000-nätverket och till skyddsprogrammet för fågelsjöar och fågelrika havsvikar.

I området finns 10 ha ingärdad betesmark, som utgör en småskalig mosaik av små talldominerade skogsfläckar, olika strandängstyper och öppna eller trädbevuxna myrtyper. En åtgärdsplan har utarbetats år 2007, som koncentreras till att sköta strandängarna och hagmarkens trädbestånd samt restaureringen av kärr (Tainio 2007). Områdets Natura 2000 -naturtyper presenteras i bilaga 3. I områdets mittersta del finns ett fågeltorn som byggdes av WWF för ett tiotal år sedan och på parkeringsplatsen finns en informationstavla.

Stadsfjärdens öar eller Kalvöns ögrupp

Intill Ekenäs på Stadsfjärden ligger Kalvöns ögrupp. Området som hör till strandskyddsprogrammet övergick till statens ägo år 2003 då Forststyrelsen och Ekenäs stad kom överens om fastighetsbyte. Området omfattar 11 öar och skär med en sammanlagd areal på 18,9 ha. Det omgivande vattenområdets areal är 58,3 ha.

De största öarna, Slätterholmen och Kalvön, är i huvudsak lundmark. Kalvön har mångsidig förnyelsemogen granskogsdominerad mesotrof lundskog med inslag av björkar, klibbalar, rönnar och alar. På öns västra och sydvästra del finns troligtvis planterade skogsalmar, askar, lönnar och några kastanjer. Ön har bevarats i relativt naturligt tillstånd och där lever en rätt så talrik hägerkoloni.

Slätterholmens norra del är mycket låg och jämn fuktig klibbalsdominerad lund. Öns södra del ligger högre ovanför vattenytan och även där finns troligen planterade ekar samt andra ädla lövträd (bland annat askar och lönnar). Naturligt växande björkar, aspar och klibbalar finns det rätt så litet av. Barrträden saknas så gott som helt och hållet. Öns trädbestånd håller med god fart på att utvecklas till naturligt tillstånd. På öns mittersta del finns litet gammal ängslik vegetation, i vars närhet öns enda, föga använda landstigningsplats finns.

Den sydligaste öns, Kavelholmens, norra udde är ett populärt utflyktsmål. Ön hyser en mycket gammal talldominerad frisk skog i så gott som naturligt tillstånd. På den högsta punkten finns ett berg mot väst och på den östra delen finns en smal strandäng. På den västra sidan finns ett minnesmärke som upprättades i början av 2000-talet för tre engelska sjömän som omkom i Krimkriget. Natura 2000-naturtypernas sammanlagda areal är 14,9 ha (bilaga 3).

Odensö

Odensö ligger nära den smala Vitsandsströmmen vid infarten till Ekenäs. Forststyrelsens områden är utarrenderade åt Yrkeshögskolan Novia fram till 2028 för undervisningsändamål. Största delen av området (178 ha) hör till Forststyrelsens skogsbruk, endast den centrala delen hör till naturtjänster (13 ha). Den sistnämnda är reserverad för naturskyddsområde i Nylands landskapsplan och är ett stort, relativt ostört bergsområde som till stor del omges av talldominerade bergsområden. Berget omges av frisk skog på fastmark med barrträdsdominerade förnyelsemogna skogar samt litet dikade kärr och mineraljordar. Det bergiga området med kringliggande moskog hör till naturtypen västlig taiga. Odensö förverkligas enligt vattenlagen (264/1961), dvs. hör landområden inte till Natura 2000 -nätverket.

Dragsvikgård-Storholmen

Naturskyddsområdet har liksom Stadsfjärdens öar övergått till Forststyrelsen via fastighetsbyte med Ekenäs stad år 2003. Naturskyddsområdet är grundat år 1989 och ligger nordost om Ekenäs centrum. Till området hör även en del i strandskyddsprogrammet. Områdenas sammanlagda areal är 64,4 ha.

Mellan vattenområdet och strandskogarna längs Pojoviken finns det rätt så omfattande vassbevuxna fattigkärr och strandkärr samt fuktiga strandängar, vilka antagligen betats under tidigare årtionden. Bland de vassbevuxna stränderna finns det några skogbevuxna öar som är i rätt gott naturtillstånd.

Skogen bakom strandängarna utgörs i huvudsak av klibbalsdominerade skogsdälder och lövträdsdominerade fuktiga eller friska mesotrofa lundar. Lundarnas trädslag domineras av björk, asp, gran, hägg och klibbal, men även litet lönnar och några unga lindar förekommer. Även om strandskogarnas trädbestånd i nuläget är rätt så granbevuxet och instängt, förekommer det mycket grova björkar och rönnar som vuxit i ljusare betesomgivning. Områden som ligger bakom strandskogarna utgörs i huvudsak av mera vanliga torra moar med förnyelsemogna barrträdsdominerade skogar. Strandområdets skogar samt skogen på den lilla udden i områdets västra del har fått utveckla sig i nästintill naturligt tillstånd, vilket kan ses bland annat i den rikliga förekomsten av grova, murkna lövträd. I området förekommer 43 ha Natura 2000 -naturtyper (bilaga 3).

Lillöstrand

Lillöstrand är ett 13 ha stort landområde som ligger i Kopparöfladan och är en del av strandskyddsprogrammet. Tillsammans med kringliggande privata naturskyddsområden utgör området en fin beteshelhet.

På ön förekommer främst friska moar, lundaktiga moskogor samt lundar av harsyra-ekorrbar, vilka domineras av tall och gran med varierande förekomster av lövträd såsom björkar och klibbalar. Skogarnas struktur är i huvudsak ekonomiskogsliknande förnyelsemogna, ålderstigna gallringskogor. Ställvis förekommer klibbalsdominerade fuktiga lundar och lundaktiga skogar på fastmark i strandskogen. Öns västra och norra stränder utgörs av strandäng, som i huvudsak är en del av det omgivande vattenområdet. På Forststyrelsens område förekommer två Natura 2000 -naturtyper: havsstrandängar av Östersjötyp och skogbevuxen myr (bilaga 3).

Björnholmen

På Björnholmen finns 0,9 hektar som hör till Forststyrelsens naturtjänster fördelat i två spalter. Båda områdena har varit i militärt bruk, och det finns bland annat en bunker och en kanonbas. På

de omkringliggande fastigheterna finns fritidsbebyggelse. Områdena har reserverats som skyddsskog i Forststyrelsens naturresursplan. På spalterna växer ogallrade och naturligt växande tall- och granskog, som uppstått efter Hangö udds arrendeperiod. Spalterna är i huvudsak bergiga friska och torra moar, utan något större naturskyddsvärde. På området finns inga Natura 2000 - naturtyper. Björnholmen förverkligas enligt vattenlagen (264/1961), dvs. tillhör landområden inte Natura 2000 -nätverket.

Storlandet

Området ligger söder om Tvärminne by i Hangö och har övergått till Forststyrelsens naturtjänster från försvarsministeriet år 2002. I Forststyrelsens naturresursplan är området reserverat som skyddsskog och dess areal är 9,6 ha. Ett 2,5 ha stort område arrenderas av försvarsmakten. På området finns glesbevuxna bergskogar samt äldre tall- och lövträdsdominerad gallringsskog som växer i de friska och lundaktiga moarnas mineraljordssprickor. Ställvis finns gammeltallar. Storlandet förverkligas enligt vattenlagen, dvs. tillhör landområden inte Natura 2000-nätverket. Områdets enda Natura 2000-naturtyper är vegetationsklädda havsklippor i Atlantkust eller Östersjö-kust och havsklippor (bilaga 3).

Allmänt vattenområde som förverkligas enligt naturvårdslagen

Söder om Ekenäs skärgårds nationalpark finns allmänt vattenområde i Natura 2000-nätverket som förverkligas enligt naturvårdslagen. Detta s.k. Segelskär-Myggans område är cirka 5 057 ha stort. Endast cirka 30 ha utgörs av isolerade kobbar och skär, som på flera ställen har små bergtorrängar och för fågelskären typisk vegetation. Området är mycket viktigt för ett stort antal häckande skärgårdsfåglar. Dessutom är den grunda botten och grynnorna mycket viktiga för rastande andfåglar såsom alfåglar och ejdrar. På området finns uppemot 47 ha Natura 2000 -naturtyper (bilaga 3), av vilka typen skär och små öar i Östersjön är överlappande med de övriga naturtyperna.

Övriga allmänna vattenområden

Övriga allmänna vattenområden förvaltas också av Forststyrelsen och förverkligas enligt vattenlagen (264/1961). Området är knappt 16 000 ha stort och det ligger väster och öster om Segelskär-Myggan.

2.1.3 Privata naturskyddsområden

Inom planeringsområdet finns 51 privata naturskyddsområden med en total areal på 6 096 ha. Vissa är endast några hektar stora medan andra bildar vida helheter t.ex. med Forststyrelsens områden eller andra privata naturskyddsområden. De privata naturskyddsområdena kompletterar tillsammans med Forststyrelsens områden skyddsområdesnätverket i västra Finska viken.

Till de privata naturskyddsområdena hör några av havsbandets trädlösa öar och fågelskär, rätt så täckande med skogbevuxen ytter- och inner skärgård med typiska naturtyper samt litet inre skärgård. De äldsta områdena har grundats redan på 1920-talet medan de nyaste först på 2000-talet. Områdenas skyddsbestämmelser varierar ganska kraftigt beroende på när området grundats. Speciellt i en del av de äldre områdena har man nöjt sig med en ganska låg skyddsnivå förutom då det gäller områden med rörelsebegränsning. De sistnämnda områdena har främst grundats för att skydda fågelfaunan och landskapet, således är deras betydelse bland annat för att skydda skog i naturtillstånd liten. En sammanfattning över områdena och deras skyddsbestämmelser finns i tabell 2.

Tabell 2. Privata skyddsområden inom planeringsområdet: namn (kod), år då grundat, areal, landareal, vattenareal, skyddsprogram som berör området (NA=Natura 2000, LHO = lundskyddsprogrammet, LVO = skyddsprogrammet för fågelrika sjöar och havsvikar, RSO = strandskyddsprogrammet, HSO = åsskyddsprogrammet, SL = naturskyddsområde kommunal plan) och centrala begränsningar.

Namn	Grundat	Areal (ha)	Land	Vatten	Skyddsprogram	Centrala begränsningar
EKENÄS						
Ahlglo (YSA 010008)	1925	763,4	105	658,4	NA	
Baggö ns-område (YSA 204441)	2008	4,6	4,6	0	RSO, NA	
Björkholmens ns-område	2008	0,7	0,7	0	RSO, NA	
Bossgrundet (YSA 012247)	1983	1,3	1,3	0	NA	Landstigningsförbud 1.4.-15.7.
Busö (YSA 011316)	1969	13,4	4	9,4	NA	Begränsningar i allt fiske
Edesbacken (YSA 011532)	1972	16,3	16,3	0	NA	
Eskilshamns naturskyddsområde (YSA 204301)	2008	5,1	5,1	0	RSO, NA, SL-område	
Gloholmen (YSA 203017)	2007	19,6	19,6	0	NA	
Gullö ekskogar (YSA 010112)	1949	10,7	10,7	0	RSO, NA	Vissa rörelsebegränsningar
Gästan (YSA 011884)	1978	122,8	14	108,8	NA	Landstigningsförbud 1.4.-31.7.
Hagalund (YSA 012858)	1999	5,6	4,6	1	LVO, NA	
Hermansö fågelskärr (YSA 011724)	1975	0,1	0,1	0	NA	Landstigningsförbud 1.4.-30.9.
Hummelskärr (YSA 013635)	1996	14,6	1,3	13,3	NA	Landstigningsförbud 1.4.-31.8.
Jungfrumarken (YSA 014182)	2002	242,1	103,1	139	RSO, NA	Vissa rörelsebegränsningar 15.3.-15.8.
Klippudd (YSA 013348)	1994	4,2	1,7	2,5	RSO, NA	
Leksvall (YSA 012268)	1987	2,6	0,4	2,2	LVO, NA	
Lill-Skälö (YSA 010105)	1948	120,1	13	107,1	NA	
Lillö skogsområde (YSA 013328)	1993	10,3	10	0	RSO, NA	
Långö (YSA 203396)	2008	10	10	0	RSO, NA	
Nabbens betesmarker (YSA 200415)	2004	48,6	48,6	0	LVO, NA, SL-område	
Nothamn (YSA 010013)	1926	1720	160	1560	NA	Landstignings- och rörelseförbud
Näsebyfladan (YSA 012180)	1982	31,5	27,5	4	NA	Delvis rörelsebegränsning 1.4.-31.7.
Näsebyfladan (YSA 203985)	2008	35,1	7	28	LVO, NA	
Prästviken (YSA 012861)	1989	17,5	6,8	10,7	NA	
Ramsholmens lundar (YSA 012959)	1990	104,6	55	49,6	RSO, LHO, NA	
Skärgårdsmiljöstiftelsen (YSA 014138)	1999	508,3	80,1	427,9	NA	Delvis rörelseförbud 15.4.-31.7./31.8. 20 km/h fartbegränsning
Sommarträsket-Sundträsket (YSA 202279)	2006	41,4	29,4	12	RSO, NA	
Stadsfjärden (YSA 203751)	2008	71	18	53	LVO, NA	
Storstens betesmarker (YSA 204305)	2008	5,6	5,6	0	RSO, NA	
Strömsö (YSA012073)	1981	334	35	299	Natura 2000	Landstigningsförbud på vissa öar 1.4.-31.7.
Vadudden (YSA 204306)	2008	1,4	1,4	0	RSO, NA	
Västerängs naturskyddsområde (YSA 204452)	2008	4,8	4,8	0	RSO, NA	
Äskören (YSA013051)	1991	37,7	6	31,7	Natura 2000	Landstigningsförbud 15.4.-15.7.

Namn	Grundat	Areal (ha)	Land	Vatten	Skyddsprogram	Centrala begränsningar
HANGÖ						
Anklarängsbuktens ns-område (YSA 204523)	2008	220	7	213	RSO, NA	
Basholmens skog(YSA013105)	1992	4,1	4,1	0	LVO, NA	Rörelseförbud 1.4.-31.7.
Ettergaddens ns-område (YSA 204458)	2008	125	5	120	RSO, NA	landstigningsförbud på vissa öar 1.4.-21.6.
Furuskår (YSA 014119)	1999	31,4	12,2	19,2	NA	Rörelseförbud året om
Furuviks ns-område (YSA 204210)	2008	15,2	15,2	0	RSO, NA, SL	
Högholmen-Henriksberg (YSA 012169)	1982	51,4	8,7	42,7	RSO, NA	Rörelseförbud året om/1.4.-31.7.
Långören (YSA 011890)	1978	2,6	2,6	0	HSO, NA	Förbjudet att röra sig utanför stigar under den snöfria tiden
Pattudden (YSA 013313)	1993	9,8	9,8	0	RSO, NA	
Ryssholmen (YSA013352)	1994	1,2	1,2	0	LVO, NA	Rörelseförbud 1.4.-31.7.
Sandvik (YSA 204421)	2008	24	1	23	LVO, NA	
Silversand strandäng 1 (YSA 013107)	1992	0,08	0,08	0	LVO, NA	
Silversand strandäng 2 (YSA 013106)	1992	0,6	0,6	0	LVO, NA	
Tvärminne lundar (YSA 013018)	1991	3,8	3,8	0	LHO, NA	
Tvärminne forskningsstation (YSA 010336)	1957	540	172	368	NA	Rörelse- och fiskeförbud
Täktbuktens strandäng (YSA 013104)	1992	2,3	2,3	0	LVO, NA	Vissa begränsningsdelar 1.4.-31.7.
Vedagrundets ns-område (YSA 204470)	2008	77	2	76	RSO, NA	
Örnvik (YSA 012169)	2003	220,4	8,4	212	LVO, NA	Vissa begränsningsdelar 1.4.-31.7.
INGÅ						
Hättö (YSA 010084)	1946	438	145	293	Natura 2000	Landstigning med markägarens tillstånd
Tillsammans		6096	1212	4884		

2.1.4 Österfjärdens Natura 2000-område

Österfjärden (FI 0100101), som ligger i den östra delen av Ekenäs, utgör en helhet som består av grunda havsvikar med angränsande vassbevuxna havsstrandängar, strandnära myrvegetation samt klubbalsdominerade strandskogar. Områdets areal är 95 ha varav 25 ha utgörs av Båsa naturskyddsområde, som Forststyrelsen grundade år 2001. Nylands miljöcentral har bedömt att områdets restaurering kräver att det utarbetas en åtgärdsplan inom 5–10 år (Ojala 2007). Natura 2000 -området förverkligas enligt naturvårdslagen (1096/1996).

Till Natura 2000-området hör ytterligare separata delområden som utgörs av ett skogsområde samt två öar, Karlholmen och Västerholmen. Västerholmen består av två öar som tidigare betats. Öarna skiljs från varandra av ett vass- och ängsområde. På den norra ön finns en hägerkoloni. På ön växer gammal granskog i en lundaktig mo med lundmark. På den södra ön är trädbeståndet rätt så hagmarkslikt och växtligheten allmänt sett endera lund, strandäng eller lundaktig skog på fastmark. Karlholmen utgörs av en frisk mo, som domineras av förnyelsemogna barrskogar.

De stränder som ligger på fastlandet inom Båsa naturskyddsområde är betade havsstrandängar och strandnära myrar. Intill dessa växer i huvudsak strandskogar som domineras av klibbalar och glasbjörkar. Strandängarna är rätt så vassbevuxna på grund av att betet kommit i gång först nyligen och det låga betetrycket.

På området förekommer sju Natura 2000-naturtyper, vilkas areal är 12,1 ha (bilaga 3). Inom Österfjärdens Natura 2000-område finns inga privata naturskyddsområden.

2.1.5 Forststyrelsens områden som inte hör till Natura 2000-nätverket

Landbofjärden

Naturskyddsområdet har grundats av Forststyrelsen år 2001 och dess areal är 42 ha (14 ha mark- och 28 ha vattenområden). Området utgörs av en omfattande flada som hänger samman med havet genom ett smalt sund. Området har betydelse som häck- och rastplats för sjöfåglar och är en viktig lekplats för fisk. Fladans vattenområden utgörs av labyrintlika grunda delar med mosaikartad vass- och vattenväxtlighet, såsom slingor och nate. I övrigt varierar vattenområdets djup och det är grönigt, delvis vassbevuxet men i huvudsak öppet vatten.

Till fladan hör cirka 15 små öar, varav de minsta är små kobbar med endast enstaka träd. På de flesta större öar växer barr- och lövträdsdominerad skog i rätt så naturligt tillstånd. Öarnas bergtallungar och gamla granskogar är i så gott som naturligt tillstånd. På de allra största holmarna (bland annat Storholm och Storholmen) finns även förnyelsemogna tidigare ekonomiskogar. På flera öar finns dessutom måttligt med murkna träd och några hundra år gamla furor. Dessutom har Abborrören tidigare betats. Vissa öar har liten betydelse för rekreationsbruk främst som rastplatser för fritidsfiskare.

Området har fem olika Natura 2000-naturtyper med en total areal på 3,4 ha (bilaga 3). De vanligaste vegetationsklasserna är frisk mo och berg och därutöver förekommer sparsamt med torr skog på fastmark och lundartade skogar på fastmark.

Kristianslund

Kristianslunds naturskyddsområde grundades år 2001 av Forststyrelsen och ligger intill Raseborgs slott. Områdets areal är 9,4 ha. Skogarna utgörs av gamla och förnyelsemogna barr- och lövträdsblandskogar som omger Fiskarkullens bergiga sluttning. Mittemot slottsruinen finns en ekskog som planterats på 1930-talet, och som under senare år sköts på så sätt att de naturliga ädellövträden framhävs. Även en del av Slottsströmmens vattenområde hör till området. Tack vare sitt läge vid ankomsten till Raseborgs slott och vid Slottsströmmens strand har Fiskarkullens skogområde ett landskapsvärde.

I området finns tre Natura 2000-naturtyper med en sammanlagd areal på 1,6 ha (bilaga 3). De vanligaste vegetationsklasserna är berg samt frisk och torr skog på fastmark.

Persöfladan

Persöfladan hör till skyddsprogrammet för värdefulla fågelsjöar och fågelvikar som grundades år 1982. Forststyrelsens del av området utgörs av en vassbevuxen och låg flada samt av strandskog och dess areal är 38 ha, varav 35,6 ha land och 1,8 ha vatten. Tillsammans utgör Forststyrelsens områden och privata områden en skyddsområdeshelhet på cirka 192 ha. Hela skyddsprogramområdets areal är cirka 260 ha, och det har fredats av Nylands miljöcentral år 2007.

Strandängarna i Persöfladan har tidigare betats och möjligen har slåtter förekommit. I den södra delen av området finns vassbestånd som växer på ett typiskt sätt intill det öppna vattnet vid strandängarna. Bakom strandängarna finns vassdålder. Närmare stranden finns fuktiga, rätt så högvuxna strandängar, som efter att skötseln upphört börjat att växa igen med vass. På gränsen till det fasta landet finns skötta ängar och vall. Norr om ängarna och åkrarna finns några skogsdungar, vilka är tidigare hagmaker. Trädbeståndet utgörs främst av lövträdsdominerad förnyelsebar och gammal gallringsskog som växer på friska och lundartade skogar på fastmark. Trädbeståndet är slutet och trots att det finns ställvisa lundfläckar, kan man se tecken av den tidigare hagmarkens växtlighet.

Den av Forststyrelsen förvaltade delen hyser fem Natura 2000-naturtyper med ett sammanlagt areal på 25,6 ha (bilaga 3).

Östra delen av Jussarö

Jussarö har varit en stödpoint för sjöfarare i århundraden. Öns natur har präglats av människans inflytande i flera hundra år, för öns mångsidiga historia innefattar bland annat fiske, torpare, lotsverksamhet, fyrvaktare, gruvdrift och garnison (Sirén 1997). På öns östra del verkade en järnmalmgruva fram till år 1967, varefter ön hörde till Försvarmaktens skyddsområde fram till år 2000. Försvarmaktens verksamhet upphörde dock först år 2005. Området övergick till Forststyrelsens Södra Finlands naturtjänster och öppnades för allmänheten. På ön fungerar en sjöbevakningsstation och försvarmakten har användningsrätt till ön. Det har gjorts en utredning över jordmånen (Puolustushallinnon rakennuslaitos 2004), och jordmånen sanerades år 2007.

I jämförelse med Jussarös västra del, som är i naturtillstånd, är den 80 ha stora östra delen inte genomgående i naturligt tillstånd. Områdets skogar har på många håll påverkats kraftigt av gruvdriften och försvarmaktens verksamhet. Speciellt de skogar som ligger nära byggnader, vägar och lagerutrymmen har bearbetats på ett kraftigt sätt. På dessa områden finns otaliga tomma bostadshus och industribyggnader samt mindre avfallshögar. Avfallet har dock efter hand röjts upp i enlighet med utvecklingsplanen för Jussarö (Nyman 2004), och försvarmakten har låtit göra en analys över miljöriskerna i jordmånen (Grönroos 2003), utifrån vilken jordmånen sanerades år 2007. Havsvikarna och fladan på sydöstra Jussarö har fyllts igen med sidosten från gruvan, vilket har format en konstgjord sandstrand med svart sand i fladans södra del.

Trots detta har det på flera platser bevarats små fläckvisa förekomster av gammelskog samt gamla furor, och på flera håll har naturen fått vara relativt ostörd efter att gruvverksamheten upphört. Områdets gamla och förnyelsemogna skogar växer på bergiga och torra fastmarker och de är för det mesta talldominerade. På friska lundartade skogar på fastmark finns det gott om granar, björkar och aspar. Natura 2000-naturtyperna totala areal är 29,8 ha (bilaga 3).

Hästö-Busö

Hästö-Busös 579 hektar stora land- och vattenområden förvaltas av Forststyrelsens naturtjänster men arrenderas åt försvarmakten. Området består av 92 ha land och 458 ha vatten. Förutom Hästö-Busö, inbegriper området små klippiga öar samt skogsbeklädda öar som Pattskär, Lillön och Öklobben. Huvudön har fungerat som lotsby och som militärfort ända sedan tsarens tid. Huvudöns natur är exceptionellt mångsidig tack vare såväl topografin som fortverksamheten. Kulturbiotoper förekommer överallt kring bland annat gamla byggnader, grusfält och pjasställningar. På öns västra och mittersta del finns omfattande ängsväxtlighet. Det allmänna intrycket präglas av småskaligheten, där bergiga tallskogar alternerar med mineraljordarnas friska barrskogar på fastmark och de lundartade skogarna på fastmark samt lövträdsdominerade lundarna. De påminner om skogar i naturtillstånd eftersom de inte har gallrats, men de flesta av mineraljordarnas skogar har an-

vänts till skogsbruk och döda eller murkna träd har använts i militärövningar. Dessutom har flera fuktiga ställen såsom småskaliga mossor samt fuktiga lundar dikats.

De närliggande öarna är i rätt så naturligt tillstånd. Även på dem består skogen av bergiga tall-
dungar och mellanliggande friska, barrskogsdominerade skogar på fastmark på mineraljord. En
del av öarna kring Hästö-Busö har för rätt så länge sedan använts som mål i samband med granat-
kastarövningar, men nuförtiden är alla öar trots allt i mycket naturligt tillstånd.

På Hästö-Busö med omkringliggande öar förekommer 11 olika Natura 2000-naturtyper med en
sammanlagd areal på 31,4 ha (bilaga 3).

2.2 Geologi och geomorfologi

Finska vikens kust bildar en skarp gräns mellan den prekambrika urbergsskölden och de unga
fossila avlagringarna i Estland. Planeringsområdets berggrund är cirka 1 140–1 820 miljoner år
gammal. Jordmånen stiger ur havet 1 mm per år.

Jordmånen utgörs av en mosaik av blottad berggrund, lera och morän. Torv, gyttja och silt före-
kommer på sina ställen. Salpausselkä stängselås löper genom Ekenäs och längs Hangö udd, men
berör planeringsområdet endast till en smärre grad. Sand och grus finns mest på Hangös södra
havs vikar och havsbotten. Havsbotten utgörs av gyttja, sand, hårbottenar (steniga, moränbott-
nar etc.) och berggrund (Al-Hamdi & Reker 2007). Havsbottens topografi är särskilt varierande.
På Jussarö finns en järnmalmförekomst som gav upphov till gruvverksamhet på ön åren 1961–
1967.

2.3 Vattendrag

Planeringsområdet täcker alla fyra skärgårdszoner: kustzonen, inre och yttre skärgården samt
havsbandet. Förekomsten av vattenlevande växt- och djurarter beror på havsvattnets salthalt som i
Ekenäs skärgård varierar från havszonens och den yttre skärgårdens cirka 5,5–6,5 ‰ vid ytan och
till 0,2–0,3 ‰ i den inre skärgården och fastlandsstränderna (Munsterhjelm 2005, Westerbom
2006). Planeringsområdets skärgård är rätt så småskalig och vattendjupet varierar avsevärt enligt
bergrundens topografi: i bergrundens brytningszon är vattnen djupa, men också grundare områden
som flador och glosjöar förekommer i olika successionsstadier.

På planeringsområdets största ö, Älgö, finns några träsk och enstaka bäckar. En del av bäckfåror-
na är i naturligt tillstånd, men i samband med dikningen av kärren på Älgö har en del naturliga
fåror röjts till diken. På områdets övriga öar finns endast små glodammar och smältvattenrännor i
strandzonen. Huvuddelen av planeringsområdet hör till Finska vikens tillrinningsområde, men
delarna på Hangö udd hör till Skärgårdshavets tillrinningsområde.

2.4 Natura 2000-naturtyper

I bilaga I till Europeiska unionens habitatdirektiv (92/43/ETY) uppräknas de naturtyper som är i
fara att försvinna, vilkas utbredning är liten eller är goda exempel på naturgeografin för området i
fråga (Airaksinen & Karttunen 2001). Natura 2000-nätverket har grundats för att bevara dessa
naturskyddet viktigaste naturtyper. Huvudmålet med direktivet är att upprätthålla naturtypernas
skydd på en gynnsam nivå. Dessutom skall naturtypernas naturliga struktur, funktion och utbred-
ning samt typiska artsammansättning bevaras. Då det gäller artskydd innebär den gynnsamma
skyddsnivån att arterna bevaras på lång sikt, att deras levnadsmiljö bevaras samt att arternas ut-

bredningsområde inte minskar. Skyddet av naturtyper är ofta den bästa metoden för att skydda de arter som förekommer i dem.

I de till Forststyrelsen hörande områdena förekommer sammanlagt 22 olika Natura 2000 - naturtyper som uppräknas i naturskyddsdirektivets bilaga I. Naturtyperna har inventerats i fält åren 2003–2008. Uppgifterna finns sparade i Forststyrelsens geografiska informationssystem. För vissa privata naturskyddsområden är inventeringen över naturtyper genomförd, men för dessa redogörs inte i detalj i denna skötsel- och användningsplan. Havets undervattensnaturtyper har inte karterats, och det görs i det pågående VELMU-projektet (tabell 3).

Arealerna för Natura 2000 -naturtyperna skiljer sig i planen från det som presenterats i Natura 2000-blanketterna. Detta beror på att man genom inventeringsarbetet erhållit mer detaljerade och noggranna uppgifter om naturtypernas förekomst. Natura 2000-naturtyper har inventerats endast på Forststyrelsens områden och privata skyddsområden. En del naturtyper är så kallade naturtypskomplex (t.ex. Boreala skär och små öar i Östersjön 1620 och Smala vikar i boreal Östersjökust 1650) och som namnet anger består de av flera olika biotoper. Ofta förekommer det ytterligare Natura 2000-naturtyper inom samma område som dessa naturtypskomplex. Naturtypernas förekomst på Forststyrelsens delområden finns i bilaga 3 samt för Jussarös och Älgös delar i bilderna 3 och 4.

Tabell 3. De av Forststyrelsen administrerade områdenas Natura 2000 -naturtyper, kod, sammanlagd areal (NT), arealen inom de skyddsvärda marina områdena i Ekenäs och Hangö skärgård och Pojoviken (området inom f.d. Pojo kommun hör inte till arealen) (T-H), arealerna i Österfjärdens Natura 2000 -område samt på områden som inte hör till Natura 2000 -nätverket. * = prioriserad dvs. i första hand skyddad, särskilt viktig naturtyp. EB = ej bedömts. Uppgifterna baserar sig på fältkarteringar.

Natura 2000 -naturtyp	Kod	Yta (ha)	T-H	Ö	Ej Natura 2000-område
Kustnära laguner*	1150	98,4	98,4		
Rev	1170	EB	EB		
Perenn vegetation på steniga stränder	1220	5,1	4,1		1
Vegetationsklädda havsklippor i Atlantkust eller Östersjökust	1230	151,0	136,6		14,4
Boreala skär och små öar i Östersjön	1620	111	102,5		8,5
Boreala havsstrandängar av Östersjötyp*	1630	14,1	13,9		0,2
Boreala sandstränder med perenn vegetation i Östersjön	1640	2,5	1,9		0,6
Smala vikar i boreal Östersjökust	1650	20,4	20,4		
Urkalkade permanenta sanddyner med kråkbär*	2140	0,01	0,01		
Dystrofa sjöar och småvatten	3160	38,9	38,9		
Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ	3210	0,3			0,3
Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ*	6270	1,5	1,1		0,4
Högörtängar	6430	2,4	2,4		
Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn	7140	46,3	16,5	5,2	24,6
Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar	8220	36,1	32,1		4
Västlig taiga*	9010	139,6	118,2		21,4
Boreonemorala, äldre, naturliga ädellövträdsskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora*	9020	2			
Naturliga primärskogor vid landhöjningskuster*	9030	14,1	14,1		
Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ	9050	43,1	28,7	3,2	11,2
Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ	9070	1,1			1,1
Lövsumpskogor av fennoskandisk typ*	9080	6,7	3,4	2,3	1
Skogbevuxen myr*	91D0	29,8	25,3	1,4	3,1
Tillsammans		761,4	658,5	12,1	90,8

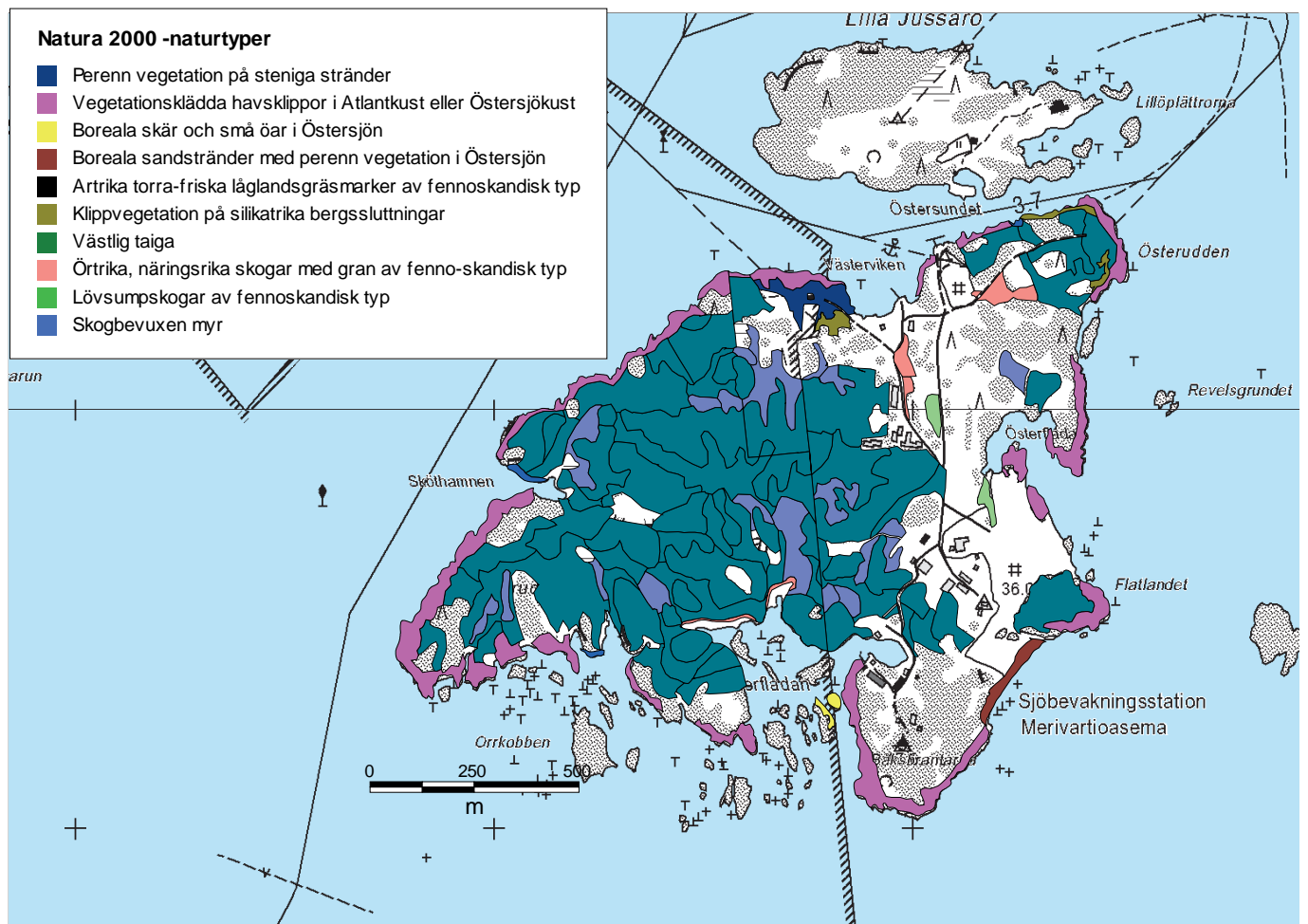
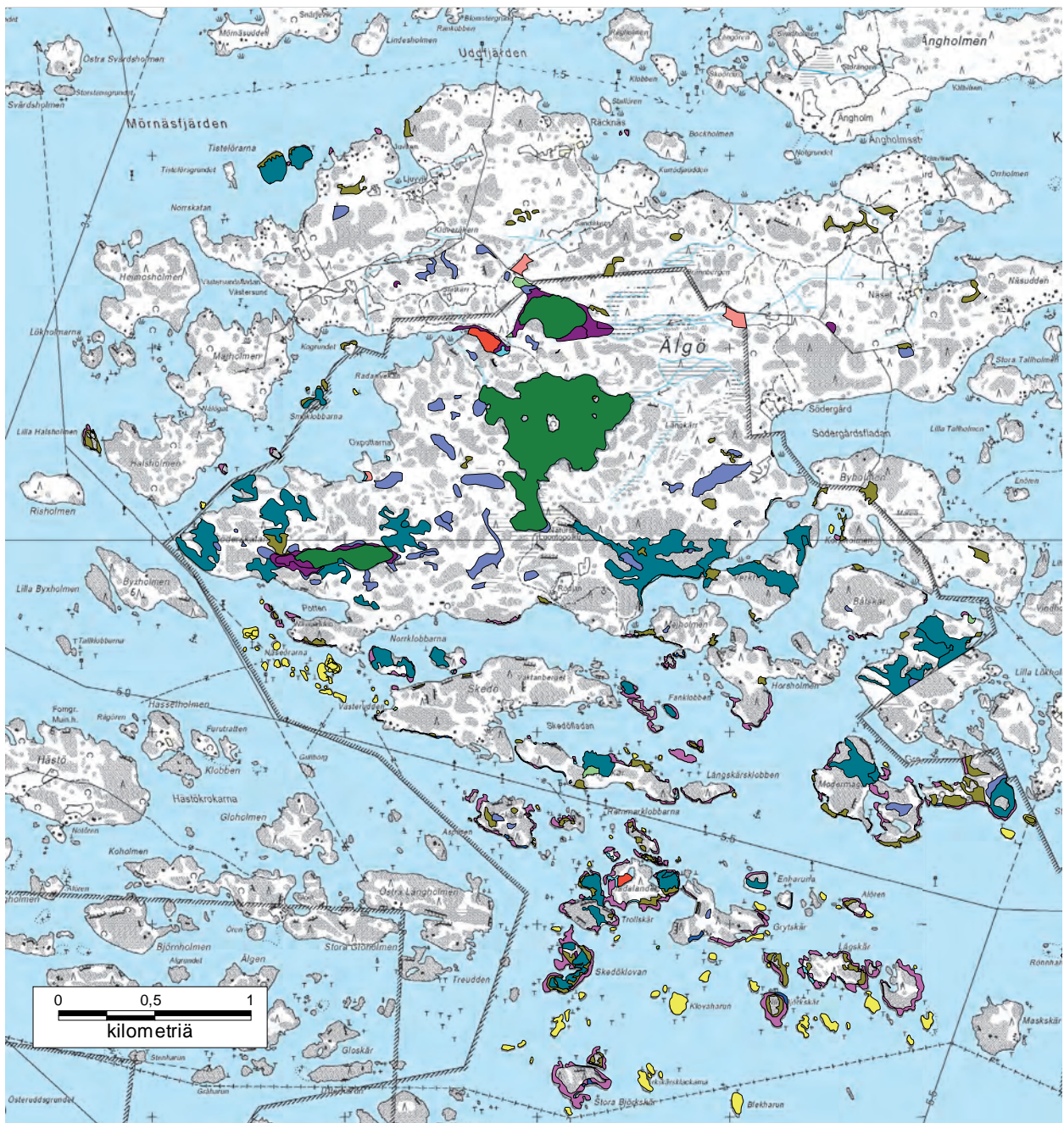


Bild 3. Natura 2000-naturtyperna på Jussarö. © Forststyrelsen 2012, © Lantmäteriverket 1/MML/12.



- Natura 2000 -naturtyper**
- Perenn vegetation på steniga stränder
 - Vegetationsklädda havsklippor i Atlantkust eller Östersjökust
 - Boreala skär och små öar i Östersjön
 - Boreala havsstränder av Östersjötyp
 - Boreala sandstränder med perenn vegetation i Östersjön
 - Dystrofa sjöar och småvatten
 - Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn
 - Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar
 - Västlig taiga
 - Örtrika, näringsrika skogar med gran av fenno-skandisk typ
 - Lövsumpskogar av fennoskandisk typ
 - Skogbevuxen myr
 - Överlappande naturtyp: Vegetationsklädda havsklippor i Östersjökust

Bild 4. Natura 2000-naturtyperna på Älgö med närområden. © Forststyrelsen 2012, © Lantmäteriverket 1/MML/12.

2.5 Artsammansättning

Presentationen av arterna koncentreras på de arter vilka nämns i Europeiska Unionens habitatdirektivets (92/43/ETY) bilaga II eller IV och fågeldirektivets (79/409/ETY) bilaga I samt utrotningshotade arter. Även annan för området typisk flora och fauna presenteras.

2.5.1 Direktivarter

Skyddet av Natura 2000-områdena bygger på Europeiska unionens habitatdirektiv (92/42/ETY) och fågeldirektiv (79/409/ETY). Habitatdirektivet berör Europas naturligt förekommande djur, växter och naturtyper och fågeldirektivet berör naturligt förekommande fågelarter.

I habitatdirektivets bilaga II nämns de djur- och växtarter, för vilka man bör utse särskilda områden för skyddsåtgärder, dvs. Natura 2000-områden. Finland har erhållit undantag från direktivet då det gäller europeisk bäver, varg, björn, lodjur och de fiskarter som uppräknas i bilagan.

Habitatdirektivets bilaga IV innehåller de djur- och växtarter som kräver strikt skydd. Det är förbjudet att förgöra eller försämra dessa arters fortplantnings- eller rastplatser. Finland har beviljats undantag då det gäller europeisk bäver och varg.

Fågeldirektivets bilaga I innehåller de fågelarter, för vilka medlemsländerna bör anvisa specialskyddsområden. Den allmänna målsättningen med fågeldirektivet är att skydda alla i Västra Palearktisk naturligt förekommande fåglar inom Europeiska unionens område. Särskilt skyddet av flyttfåglar betonas i direktivet och de regelbundet förekommande flyttfåglarna som nämns på Natura 2000-blanketten skall skyddas på samma sätt som arterna i fågeldirektivets bilaga I.

De artlistor som presenteras i bilagorna 4 och 5 är inte helt enhetliga med uppgifterna i Natura 2000-databasens blanketter. Avvikelsen beror på att uppgifterna preciserats utifrån inventeringar och basutredningar.

Inom de delar av de skyddsvärda marina områdena i Ekenäs och Hangö skärgård samt Pojoviken som hör till planeringsområdet förekommer regelbundet en däggdjursart (gråsäl, *Halichoerus grypus*), 30 fågelarter och 16 regelbundet förekommande flyttfågelarter samt ett blötdjur (smalgrynsnäcka, *Vertigo angustior*) och en trollslända (citronfläckad kärrtrollslända, *Leucorrhinia pectoralis*), som ingår i habitat- eller fågeldirektivets bilagor och som nämns i Natura 2000-blanketten. Utöver dessa uppräknas i bilagorna 4 och 5 även de arter som inte nämns på Natura-blanketten. Vad gäller Österfjärdens Natura 2000-område, uppräknas inga arter som ingår i habitat- eller fågeldirektivets bilagor.

2.5.2 Utrotningshotade, hänsynskrävande och övriga värdefulla arter

Miljöministeriet tillsatte en arbetsgrupp (Rassi & al. 2000), som utarbetade en förteckning över Finlands utrotningshotade organismer. Samtidigt utvärderade arbetsgruppen vilka arter som bör inbegripas i de utrotningshotade eller arter som kräver speciellt skydd i enlighet med naturvårdslagen. Arbetsgruppen fastställde även de arter för vilka Finland har ett särskilt skydd av att bevara. Inom planeringsområdet finns sammanlagt 108 utrotningshotade [sårbara (VU), starkt hotade (EN), akut hotade (CR) eller försvunna (RE)] samt 89 hänsynskrävande (NT) arter.

Förutom arterna i tabell 4 förekommer 16 regelbundet förekommande flyttfågelarter vilka inte nämns i fågeldirektivets bilaga I samt 23 fågelarter som Finland har ett speciellt ansvar för.

Tabell 4. Antalet arter per organismgrupp som klassificerats som utrotningshotade eller hänsynskrävande inom planeringsområdet samt antalet arter som hör till habitatdirektivets bilaga II och/eller IV eller fågeldirektivets bilaga I (se även bilaga 4 och 5). NT=hänsynskrävande, VU=sårbar, EN=starkt hotad, CR=akut hotad, RE=försvunnen.

Organismgrupp	NT	VU	EN	CR	RE	Direktiv
Däggdjur	3	1	1			11
Fåglar	27	11		2	1	44
Kräldjur		1				1
Groddjur						1
Blötdjur	2					1
Spindlar	1		1			
Trollsländor			1			3
Skinnbaggar	2	3	1			
Växtsugare		2				
Fjärilar	36	29	10	2	2	2
Skalbaggar	6	10	3	2	1	1
Kärlväxter	5	5	1			
Mossor	3	3				
Alger	6	1				
Svampar	4	4	1	1		
Lavar	5	5	1			
Tillsammans	105	75	22	7	4	63

Arter

Planeringsområdets hänsynskrävande och utrotningshotade arter presenteras i bilagorna 4 och 5. Även arterna i habitatdirektivets bilagor II och IV samt fågeldirektivets bilaga I nämns. Endast arter som påträffats efter år 1988 har tagits med. Fåglarna, däggdjuren och kärlväxterna presenteras här mera utförligt.

Fåglar

Ekenäs och Hangö östra skärgårds fågelfauna är mångsidig och värdefull, och ligger därför som en av grunderna för inrättandet av Natura 2000 -området. Fågelskydd har varit som grund vid inrättandet av flera privata och statliga skyddsområden. Ejdern (*Somateria mollissima*) framstår som typarten för de skogs- och enrisbeklädda öarna i den yttre skärgården. År 1994 häckade cirka 1 400 par i nationalparken. På områdets trädlösa skär häckar måsar och trutar, som speciellt i havsbandet kan utgöra betydande kolonier. I den inre skärgården och vid kusten växer öarnas storlek och i dessa områden förekommer för fastländska skogar typiska arter.

Ekenäs skärgårds fågelfauna hör till de längst studerade i Finland. De första utredningarna gjordes i början av det förra seklet (Sundström 1927). Tvärminne och Nothamn hör till de områden som uppföljts under den längsta tidsperioden. Det har observerats betydande förändringar inom skärgårdsfågelfaunan sedan uppföljningen inleddes. Jämförande taxeringar på 54 skär i Ekenäs skärgård åren 1974–75 och 1994 visar att knölsvanen, kanadagåsen och den vitkindade gåsen etablerat sig i området, medan vigg, svärta och tobisgrisslan minskat avsevärt (Koistinen & Palmgren 1976, Rusanen 1994). Storskarvens första häckning i Finland i modern tid konstaterades i planeringsområdet år 1996 och stammen utgörs idag av hundratals häckande par, främst på havsbandets och den yttre skärgårdens isolerade små skär. En betydande del av Finlands skrântarnepopulation (*Sterna caspia*) häckar inom planeringsområdet.

Värdefulla fågelområden i den yttre skärgården är speciellt Segelskär-Myggan samt Skarvkyrkan-Äggharun, där det förekommer livskraftiga kolonier av typiska skärgårdsfåglar. Området har även internationellt mycket värdefulla fågelskär, för de isolerade skären i havsbandet har varit svåråtkomliga för både minkar och besökare. Området är ett viktigt häckningsområde bland annat för ejder, silvertärna (*Sterna paradisaea*), fiskmå (Larus canus), gråtrut (*Larus argentatus*) och tobisgrissla (*Cephus grylle*), och där har tidigare häckat tordmular (*Alca torda*). Områdets grunda bottnar är viktiga inte bara för de häckande arterna men även för rastande flyttfåglar såsom alfågel (*Clangula hyemalis*) och ejder. Värdefulla fågelskär finns även söder om Jussarö på Slätlandet och Trutlandet. På gränsen mellan havsbandet och den yttre skärgården finns även några rätt så betydande fågelskär såsom Drängharun och Gråharun.

Fågelbestånden i havsvikarna vid Tåktom och Svanvik karakteriseras av våtmarksarter. Vikarna är av internationell betydelse såväl för häckande som för rastande arter. Den sydliga kärrsnäppan (*Calidris alpina schinzii*) (CR) häckade i Tåktom ännu i början av 1990-talet, och ett av målen med områdets skötsel är att återetablera arten i området (Kolehmainen 2002).

Av övriga områden är speciellt Persöfladan och Båsa av betydelse för våtmarksfåglar.

På Stadsfjärden, Båsafjärden och Prästvik kring Ekenäs rastar ett stort antal sjöfåglar under höstflyttningen, bl.a. viggas och sothöns (*Fulica atra*). Kring de grunda bottarna öster och söder om Jussarö samlas stora mängder gudingar i maj före höstflyttningen till ruggningsområden i Skärgårdshavet. På 2000-talet har som mest räknats 4000 stationära gudingar (Tringas observationsdata och databasen Tiira).

Däggdjur

Naturen i planeringsområdet är mångsidig och i de olika biotoperna förekommer det rikligt med olika däggdjursarter. Kännetecknande arter är skogs- och skärgårdsmiljöernas arter, såsom hermelin (*Mustela erminea*), småvessla (*Mustela nivalis*), räv (*Vulpes vulpes*), skoghare (*Lepus timidus*), fälthare (*Lepus europaeus*), mus- och sorkarter samt hjortdjur. Vitsvanshjortens (*Odocoileus virginianus*) stam är exceptionellt stor på öarna nära fastlandet. I tabell 5 presenteras arter som påträffats i triangeltaxeringen på Älgö. Förutom dessa arter har de främmande arterna minken (*Mustela vison*) och mårddunden (*Nyctereutes procyonoides*) anpassat sig väl och är vanliga i planeringsområdet.

Gråsälén (*Halichoerus grypus*), som hör till habitatdirektivets bilaga II, förekommer regelbundet i området. Stammens storlek var rätt så liten i flera årtionden, men tack vare sälskyddet har stammen vuxit. I Skärgårdshavet har stammen sedan slutet av 1990-talet vuxit kraftigt vilket även märks i Västra Finska viken. I de södra delarna av de marina skyddsvärda områdena i Ekenäs och Hangö skärgård samt Pojovikens Natura 2000-område påträffas nuförtiden några tiotals individer. Kobbarna i planeringsområdets södra del är av betydelse som pälsbytnings och rastområde för gråsälén. De viktigaste kobbarna under pälsbytningsstiden har under de senaste åren varit områdena kring Segelskär och Längden (Mervi Kunnasranta, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet).

Av fladdermössen (habitatdirektivets bilaga IV) har den sällsynta fransfladdermusen (*Myotis nattereri*) (EN) rapporterats från Tåktbukten (se Kolehmainen 2002). Planeringsområdet erbjuder troligen lämpliga levnadsmiljöer för fladdermöss, men deras förekomst är dåligt känd. På Ramsholmen i Ekenäs har det dock konstaterats ett exceptionellt rikt fladdermusbestånd (Hagner-Wahlsten & Granström 2007). Grottan och bunkern på Björnholmen har visat sig vara övervintningslokaler för fladdermöss (E. Kosonen skriftlig kommentar). Troligen är även andra konstruktioner som använts av försvarsmakten av betydelse för fladdermössen.

Tabell 5. Förekomsten av däggdjur och vissa andra djurarter på Älgö på basen av åkertriangel-taxeringar (taxeringen utförd 3.1.-4.3. åren 2001-2007, förutom år 2006). Ruttens totala längd är 6 km. Siffran anger spårens antal/dygn/triangel. Index = Index-summa 2001-2007. Källa: Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet.

Art	Index	2001	2002	2003	2004	2005	2007
Skogshare	55		11		13	18	13
Fälthare	10				1	7	2
Obestämd hare	40	3		15	7	13	2
Ekorre	21,5	0,5		4	7	6	4
Räv	50,5	4,5	10	5	11	11	9
Mårdhund	8				4		4
Utter	1			1			
Lo	3			1	1		1
Vitsvanshjort	253	19	53	47	33	53	48
Älg	26,5	5,5	5	6	5	5	
Rådjur	124	4	27	15	13	37	28
Järpe	2				2		
Duvhök	2				1		1
Korp	8		4		2		2
Antal tills. /dygn	604,5	36,5	110	94	100	150	114

Kräldjur och groddjur

Av kräldjuren påträffas förutom huggorm (*Vipera berus*) och skogsödla (*Zootoca vivipara*) även snok (*Natrix natrix*) (hänsynskrävande, NT). Av groddjuren påträffas vanlig groda (*Rana temporaria*), vanlig padda (*Bufo bufo*) och åkergroda (*Rana arvalis*), som hör till habitatdirektivets bilga IV. Ställvis förekommer även vattenödlå (*Lissotriton vulgaris*), som lever i sötvattensamlingar.

Kärlväxter

Förutom den starkt hotade sodaörten (*Salsola kali*), som förekommer på cirka 10 växtlokaler inom planeringsområdet, förekommer sex sårbara (VU) och åtta hänsynskrävande (NT) arter. Även fyra regionalt utrotningshotade (RT) arter förekommer. Det finns flera förekomster av utrotningshotade arter, men arternas livsduglighet i de olika förekomsterna varierar från nöjaktig till dålig. Den största orsaken till att arterna blivit utrotningshotade har att göra med eutrofieringen och igenväxningen av strandnaturtyperna och av att vårdbiotoperna försvunnit.

Andra sällsynta nämndvärda arter inom planeringsområdet är bl.a. bergbräsma (*Cardamine hirsuta*), norskstarr (*Carex mackenziei*), oxbär (*Cotoneaster scandinavicus*), strandkål (*Crambe maritima*), strandsnärja (*Cuscuta europaea* spp. *halophyta*), grådraba (*Draba incana*), lundbräken (*Dryopteris cristata*), stagg (*Nardus stricta*), strutbräken (*Matteuccia struthiopteris*), storrams (*Polygonatum multiflorum*) och klubbglim (*Silene viscosa*).

Mossor och lavar

Planeringsområdets mossor och lavar har utretts i ganska ringa utsträckning, men den starkt hotade (EN) broktageln (*Bryoria bicolor*) samt åtta sårbara (VU) och nio hänsynskrävande (NT) arter har påträffats. Endast en regionalt utrotningshotad art (RT) har påträffats. En del av arterna lever typiskt i naturenliga gamla skogar och en del i vårdbiotoper. Dessa levnadsmiljöer har blivit hotade främst p.g.a. intensivt skogsbruk och för att skötseln av vårdbiotoper upphört. En del lavar har även lidit av luftföroreningar. En utförlig lista över utrotningshotade och hänsynskrävande mossor och lavar finns i bilaga 4.

Insekter

I planeringsområdet lever två akut hotade (CR) skalbaggs- och fjärilsarter och 15 starkt hotade (EN) skalbaggs-, skinnbaggs-, fjärils- och trollsländsarter. Förutom dessa finns 44 sårbara (VU) och 45 hänsynskrävande (NT) skalbaggs-, skinnbaggs- och fjärilsarter. Två arter klassificeras som regionalt försvunna (RE). Tillsammans förekommer sex arter som nämns i habitatdirektivens bilaga II eller IV. Arternas utrotningshot utgörs bl.a. skogsbruk samt igenväxningen av vårdbiotoper och öppna strandmader.

Svampar

Svamparna i planeringsområdet har inte utretts just alls, för undantag av Jussarö. På området förekommer den starkt hotade (EN) arten *Xylaria longipes* samt fyra sårbara och fyra hänsynskrävande arter. Utrotningshotens orsak har att göra med skogsbruket.

2.5.3. Undervattensmiljön

Fiskar

Till planeringsområdets typiska fiskarter hör bland annat abborre (*Perca fluviatilis*), gädda (*Esox lucius*), storspigg (*Gasterosteus aculeatus*), småspigg (*Pungitius pungitius*), sandstubb (*Pomatoschistus minutus*), svart smörbult (*Gobius niger*), mört (*Rutilus rutilus*), flundra (*Platichthys flesus*), piggar (*Psetta maxima*), tånglake (*Zoarces viviparus*), stensimpa (*Cottus gobio*), strömming (*Clupea harengus*) och vassbuk (*Sprattus sprattus*). År 1992 konstaterades tre lekplatser för strömming inom Ekenäs skärgårds nationalpark (Oulasvirta och Leinikki 1995). Lekplatser för gädda finns i de inre delarna av skärgården samt i mellanskärgårdens vassvikar och flador (Lappalainen m.fl. 2008). Gädda förekommer och leker även i den yttre skärgården, men det är möjligt att eutrofieringen har begränsat dess utbredningsområde.

Ryggradslösa djur

Blåmusslan (*Mytilus trossulus*) är det viktigaste bottenjuret i området. Dess utbredning i planeringsområdet sträcker sig upp till Vitsandsströmmen vid Odensö i Ekenäs. Övriga allmänna ryggradslösa djur är bland annat havstulpan (*Balanus improvisus*), tångbark (*Electra crustulenta*), tånggråsugga (*Idothea baltica*), tångmärlor (*Gammarus sp.*), algsnäcka (*Theodoxus fluviatilis*), hjärtmussla (*Cerastoderma glaucum*) och östersjömussla (*Macoma baltica*) (Oulasvirta & Leinikki 2003).

Vegetation

Den sårbara stjärnlinken (*Nitellopsis obtusa*) är planeringsområdets ända kända utrotningshotade undervattensart. Dessutom känner man till sex hänsynskrävande algarter. Utrotningshoten beror på eutrofieringen av Östersjön.

I planeringsområdet förekommer även den krävande bandtången (*Zostera marina*). Det är en marin kärlväxt som bildar ängar på cirka 2–5 meters djup på mjuka sandbottnar. Den förekommer i planeringsområdet främst på Hangö udds sandbottnar samt lokalt även på andra håll, bland annat vid Trelänningen i Ekenäs skärgårds nationalpark. I planeringsområdet förekommer även kransalger (*Chara sp.*) och för dem viktiga levnadsmiljöer, vilka kräver särskild uppmärksamhet. Förutom eutrofieringen hotas de av mekaniska åtgärder – såsom förankring och muddringar.

2.6 Historia

De första öarna i Hangö-Ekenäs skärgård steg upp ur havet cirka 8000 f.Kr. och planeringsområdet var länge mer eller mindre yttre skärgård. Troligtvis har folk rört sig i området så länge det varit möjligt men de tidiga besökarna lämnade dock inga spår efter sig. I museiverkets fornminnesregister finns inga stenåldersfynd från området, de tidigaste har bedömts härröra från bronsåldern och tidig järnålder. De första tecknen på besök i området är gravrösena som det finns ett stort antal av. Det tidigaste daterade röset i Ekenäs skärgård restes troligtvis under sen stenålder eller tidig bronsålder. I ett av rösen hittades vid en arkeologisk utgrävning flintpilspestar och kvartsföremål som de tidiga besökarna hade lagt ner i röset. Intressant är att denna tradition med begravning i rösen fortsatte i skärgårdsområdet långt in på järnåldern, nästan till medeltiden, medan man på fastlandet redan hade övergått till andra mer kollektiva gravformer.

Tills vidare känner man väldigt dåligt till den tidiga bebyggelsen i planeringsområdet men vissa indirekta bevis existerar. Ett bevis är ett pollenprov som analyserades från Storträsket på Älgö i Ekenäs skärgårds nationalpark. I detta prov kunde man tydligt se en förändring i landskapet och ett inflöde av sädespollen såsom korn, som kan anses vara lokala, från och med mellersta järnålder. Senast under yngre järnålder förändrades landskapet och blev öppet samtidigt som växter kopplade till kulturmark och bland annat bete ökade.

I de historiska källorna förekommer området igen under 1200-talet i det berömda så kallade danska itinerariet, där Lowicsund, Karienkaskæ och Juxaræ (Jussarö) nämns. Med Lowicsund menade man troligtvis Tvärminneområdet och med Karienkaskæ menade man igen Älgöområdet. Varför dessa platser är omnämnda debatteras men troligtvis var de något slags hamnar som man kunde söka skydd i och i vissa fall ser det ut som om de också var bosatta av människor. Då vi får de första mer ingående källorna på 1500-talet finns det redan flera byar i Ekenäs skärgård. I det så kallade klagomålsbrevet av Jakob Teit omnämns att det i Pojo skiär (Ekenäs västra skärgård idag) finns 60 bönder, som är ett rätt stort antal. Alla dessa indirekta bevis visar att planeringsområdet lockat människor senast under yngre järnålder. Även om pollenanalyserna indikerar en fast bosättning redan vid den tidpunkten saknar man de arkeologiska bevisen. Man kan dock tryggt säga att området var fast bosatt senast under medeltiden och den svenska kolonisationen.

Bosättningen i skärgården idkade ett mångsidigt näringsbruk. Även om åkerarealerna ännu var små på de äldsta kartorna från slutet av 1600-talet kunde man kompensera detta med boskapsskötsel på holmarna och strandängarna, samt fiske, jakt och inte minst handel. Administrativt införlivades området i det svenska kungadömet under tidig och hög medeltid och Raseborgs slottslän bildades med borgen Raseborg i dess centrum. Under medeltiden hade även flera fastlandsbyar rätt att använda holmar i skärgården. Lämningsarna efter det extensiva näringsbruket kan ses i form av fiskelägen med uppdräkter och tomtningar, olika jaktskydd eller ”vetaskårar” som de lokalt kallas o.s.v.

Under 1600–1700-talen utvecklades lotsväsendet och bland annat Busö kom att bli lotsstation. Så småningom mot slutet av 1700-talet flyttade en del av lotsarna ut till Jussarö och senare bildades även en lotsstation på Hästö-Busö. Lotsarna bodde med sina familjer ute på stationerna och idkade småskaligt jordbruk och fiske. På Jussarö uppstod dessutom under 1800-talet ett fyrvaktarsamhälle till följd av byggandet av fyren i Jussarös södra del och ett gruvsamhälle, som dock led av svårigheter från första början. Den sista gruvperioden pågick på Jussarö under 1950-talet och början av 1960-talet. Under sin glansperiod hade Jussarö en egen skola och upp till 70 personer bosatta på ön.

I den övriga skärgården levde man traditionellt som självförsörjande fiskebönder. Ett viktigt tillägg i hushållskassan kunde man skaffa genom handel med bland annat Reval, vilket kungamaktens dock under vissa perioder försökte begränsa.

2.7 Forskning

Tack vare Helsingfors universitets Tvärminne zoologiska station har det utförts mångsidigt och långsiktig forskning i planeringsområdet. Forskningsstationens verksamhet koncentrerar sig på grundforskning och uppföljningen av miljöns tillstånd. Som ett resultat av arbetet har mer än 1 600 vetenskapliga artiklar publicerats sedan år 1889 då professor Johan Axel Palmén grundade stationen.

Tyngdpunkten för forskningen vid Tvärminne zoologiska station är Finska vikens kustvatten med låg salthalt. Dessutom forskar man i andra naturtyper i stationens närområden. Att utreda utbredningen och livsvillkoren för områdets flora och fauna har traditionellt haft en viktig roll i forskningen på stationen, vilket i sin tur har belyst de speciella drag som Östersjöns brackvattennatur, topografi, historia och andra särdrag gett upphov till.

Sedan 1970-talet har arbetet på stationen till stor del inriktat sig på undersökning av ekosystemets uppbyggnad och funktion. I dagens läge används resultaten av denna grundforskning bland annat till att reda ut hur människan förorsakat förändringar i ekologin och för att finna botemedel mot detta. I den moderna forskningen spelar också evolutions- och populationsbiologiska undersökningar en viktig roll, liksom forskning gällande klimatförändringarna.

Övriga forskningsinstanser i området är Yrkeshögskolan Novia, Finlands miljöcentral, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet samt Havsforskningsinstitutet.

2.8 Nutida användning

Planeringsområdets nutida användning är mångsidigt, vilket är typiskt för alla kustområden i Östersjön. Inom planeringsområdets gränser finns cirka 17 bebodda öar med sammanlagt drygt 250 fasta invånare. Områden med fast bosättning förverkligas enligt vattenlagen (264/1961) och då hör inte landområdet till planeringen. En av öarna ligger i Hangö, resten i Ekenäs (Inrikesministeriet 2007).

Inom planeringsområdets närområde, med Raseborg, Hangö och Ingå finns en befolkning på cirka 43 000 personer. Antalet fritidsfastigheter är bland de högsta i hela Finland: i f.d. Ekenäs stad cirka 4 800, i Hangö cirka 760 och Ingå cirka 1 900.

Planeringsområdet används flitigt bland annat av gränsbevakningsväsendet, försvarsmakten, och i rekreatiönsändamål, såsom båtutrustning, yrkes- och fritidsfiske, jakt och naturhobbyn.

Av Forststyrelsens områden ligger Ekenäs skärgårds nationalpark mest centralt vad gäller såväl naturskydd som rekreation. Nationalparkens naturum ligger centralt intill gästhamnen i Ekenäs. Nationalparkens mest besökta mål är skärgårdshemmanet Rödjan. Under senare år har även Jussarö blivit allt populärare. Besökarundersökningen- och beräkningen som gjordes i maj–september 2007 avslöjade att besökarmängden i Ekenäs skärgårds nationalpark är betydligt högre än man tidigare uppskattat. Nationalparken besöktes under tidsperioden av cirka 47 000 besökare och de populäraste besöksmålen var Jussarö (cirka 10 000), Rödjan (cirka 4 000), Norrklobbarna, Fladalandet, Fanklobbarna och Modermagan (Nyman 2008).

2.9 Förverkligandet av den tidigare stomplanen för Ekenäs skärgårds nationalpark

Forststyrelsen har tidigare utarbetat en stomplan för Ekenäs skärgårds nationalpark (Forststyrelsen 1992). Stomplanen gav även förslag till ordningsstadgan för nationalparken. I följande redogörs för hur stomplanens centrala delar har förverkligats (tabell 6).

Översiktlig markanvändning

Nationalparken indelas i en sevärdhetsdel och avsides delar. Till sevärdhetsdelen koncentreras serviceanläggningar och informationsverksamhet, och den ligger huvudsakligen i farledernas omedelbara närhet. **Dessa har förverkligats i enlighet med stomplanen.**

Delområden med olika bestämmelser för rörelsefriheten

För att skydda fåglarnas häckningslokaler och värdefull växtlighet samt för att trygga ostörda mark- och vattensystem för miljöforskningens behov samt för att bevara naturfriden i nationalparken begränsas rörelsefriheten i vissa delar. Likaså begränsas högsta tillåtna hastighet för motorbåtar. **Dessa har förverkligats i enlighet med stomplanen.**

Delområden med skötsel

De områden som lämnas i naturtillstånd, återställs i naturtillstånd och de kulturlandskap som sköts definieras. **På Älgö har kärrmark restaurerats genom dämning, kulturlandskap och vårdbiotoper sköts på Rödjan och Jussarö.**

Skötsel av faunan

Forststyrelsen ingriper i utvecklingen av faunan endast om det befrämjar uppnåendet av skydds- målsättningarna. Till exempel om främmande eller ursprungliga arters populationer blivit så stora att de hotar att ändra parkens ekologiska tillstånd. **Jakt på vitsvanshjort på Älgö och Jussarö. Fångst av mink har inte varit systematisk eller planerad, skötsel av utrotningshotade arter på strandängarna har inte utförts.**

Skötsel av floran

För att skydda hotade eller sällsynta växtarter eller för att skydda små, sällsynta biotoper till exempel lundar. **Förverkligats genom skötsel av vårdbiotoper och bete. Däremot har man till exempel inte hejdat igenväxningen av strandängarna, skött utrotningshotade strandängar, skött lundar eller restaurerat skog och kärr.**

Informationsverksamhet och serviceanläggningar

Forststyrelsen planerade serviceanläggningar som till en stor del förverkligats (tabell 6). Målsättningen med informationsverksamheten har varit att presentera bland annat parkens ändamål, natur och kulturhistoria. Besökarna har i huvudsak styrts till följande besöksmål: Rödjan, Fladalandet, Modermagan och senare till Jussarö.

Nationalparkens informationscentrum grundades först på Rödjan men flyttades år 1995 till Ekenäs centrum där naturumet finns idag. Guidning har ordnats i Ekenäs naturum samt vissa år på Rödjan. Guidningen på Jussarö var en förutsättning för besök på ön under 1990-talet och början av

2000-talet, men har sedermera avskaffats. Tryckt material (kartor, broschyrer) och presentationsmaterial samt material på internet (www.utinaturen.fi) finns tillgängligt på flera språk.

Naturstigen på Fladalandet har inte förverkligats, medan naturstigen på Jussarö är mera omfattande än planerat. Eftersom Jussarö blev lättare tillgängligt för besökare, byggdes även serviceanläggningarna ut på ett mera omfattande sätt än planerat. Orsaken till detta ligger i en markant ökning av antalet besökare på ön.

De i stomplanen avsedda sophanteringsåtgärderna har sedermera avvecklats i enlighet med Forststyrelsens princip om sopfria utflyktsmål.

Tabell 6. Planerade och förverkligade serviceanläggningarna i Ekenäs skärgårds nationalpark.

Målsättning	Förverkligat	Obs.
Huvudinformationsplats, Rödjan	x	
Informationsplats, Jussarö	x	
Naturstig, Älgö	x	Älgö, Modermagan, Jussarö
Informationstavlor	x	Rödjan, Fladalandet, Modermagan, Jussarö
Tältningsplatser	x	Rödjan, Fladalandet, Modermagan, Jussarö
Brygga	x	Rödjan, Jussarö
Utfärdshamnar	x	Rödjan, Fladalandet, Modermagan, Trelänningen, Jussarö
Bastu	x	Rödjan, Jussarö (ej i planen)
Torrtoalett	x	Rödjan, Modermagan, Fladalandet, Jussarö
Hundgård	x	Rödjan
Eldplats	x	Rödjan, Modermagan, Fladalandet, Jussarö
Borrbrunn	x	Rödjan
Kokskjul	x	Rödjan
Soptunna	x	Rödjan, Modermagan, Fladalandet

2.10 Markanvändningsanalys

Tabell över markanvändningsanalysen i bilaga 6.

Tidigare skogsbruk

Skogsbruk har bedrivits speciellt på Älgö samt på öar som ligger sydost om Älgö i nationalparken (bland annat Bylandet, Verkholmen), men i huvudsak är de områden som införlivats i nätverket Natura 2000 enligt naturvårdslagen (1096/1996) i rätt så naturenligt tillstånd. Småskalig skogsavverkning samt skogsbearbetning anknuten till försvarsmakten har troligen skett på de flesta områden under de senaste 60 åren. Den fasta bosättningen i skärgården har minskat till en bråkdel av det tidigare. Detta har lett till att olika typer av betesmarker, hagmarker och tillhörande markanvändning (slåtterängar, lövängar) vuxit igen med buskar och skog på flera håll. Som en följd av denna utveckling har levnadsbetingelserna för de arter som lever i vårdbiotoperna försämrats avsevärt inom planeringsområdet.

Försvarmaktens verksamhet

Försvarmaktens verksamhet har ställvis varit intensiv och betydande. På de av försvarmakten förvaltade områdena har det byggts hus och byggnader, marken har bearbetats och man har deponerat avfall på områdena. Rekreatjonsbruket har varit ringa. Militära övningar under den känsligaste tiden på våren och sommaren kan ha negativ inverkan för lokalbefolkningen och rekreatjonsbruket. För fågelbestånden orsakar övningarna skada främst för arter som häckar på öar i havsbandet och yttre skärgården. Å andra sidan har försvarmaktens verksamhet upprätthållit lämpliga levnadsmiljöer på Hästö-Busö för ett flertal krävande fjärils- och växtarter (bl.a. backtimjan). På Jussarö och Hästö-Busö finns av försvarmaktens verksamhet förorenad mark. De för miljön mest skadliga lokalerna sanerades år 2007.

Gruvverksamhet

Gruvverksamheten på Jussarö har haft betydande inverkan på naturvärdena på öns östra del t.ex. genom byggnadsverksamhet, gruvor och markanvändning.

Rekreatjonsverksamhet samt näringsliv

Ett stort antal besökare har onekligen en negativ inverkan på naturen i form av slitage och störning. Genom att koncentrera serviceutbudet och guidning av besökare strävar man efter att minska på dessa konsekvenser. Yrkesfisket har i nuvarande omfattning ingen inverkan för naturskyddet. Fiskets lokala störningsinverkan på de viktiga lekplatserna intill Älgö minskas genom rörelsebegrensningar. Jakten har enligt vad man vet i stort sett inte betydelse för naturvärdena, förutom då det gäller vårskytte samt gudingskytte under sommarmånaderna. Speciellt på små skär i den yttre skärgården lider det häckande fågelbeståndet av människor som stiger i land.

Byggnadsverksamhet

Byggnadsverksamheten i planeringsområdet och närområden inverkar bl.a. på landskapet, en ökning av användningstrycket och fragamenteringen av miljön.

Sjöfart

Upprätthållande och muddring av farleder är nödvändigt för kommunikationerna och utvecklingen av området. Båttrafiken kan ställvis medföra negativa konsekvenser för miljön och naturen, bland annat i form av

1. buller från motorbåtar
2. erosionseffekter på stränder och bottnar förorsakade av vågor och propellervirvlar
3. propellervirvlar förstör undervattensvegetation samt blandar havsbotten så att närsalter som lagrats i sedimenten kan upplösas och på sätt ökar eutrofieringen
4. skador på botten via erosion och förstörelse av bottenvegetationen på grund av förankring
5. förstörelse av undervattens naturtyper på grund av muddring
6. förorening från giftfärger
7. gråvatten och eutrofierande utsläpp av pilsvatten
8. oljeläckage förorenar havsområden.

Eutrofiering och föroreningar

Havsmiljöns tillstånd i västra Finska viken har ständigt försämrats till följd av eutrofieringen. Området drabbas årligen av blågrönalgbloomningar och de syrefria bottenarna sprids. Vattnen vid de populära utfärdshamnarna eutrofieras å sin sida också av pumpandet av gråvatten. Eutrofieringen är tillsammans med föroreningar (t.ex. en omfattande oljeolycka) det största hotet som riktar sig mot området.

Främmande arter

Introducerade rovdjur, mink och mårhund, har inverkat speciellt på häckande skärgårdsfåglar. Speciellt minken kan ödelägga hela fågelkolonier i den yttre skärgården (Banks m.fl 2008). Vitsvanshjorten förekommer allmänt i området, speciellt på de större öarna i Ekenäs skärgårds nationalpark. Artens inverkan på växtligheten har inte undersökts. Undervattensorganismer av främmande ursprung kan inverka på den ursprungliga naturen, som framtidsscenarier bör t.ex. ekosystemeffekter beaktas (till exempel rovvattenloppa *Cercopagis pengoi*, kammaneten *Mnemiopsis leidyi*).

Kulturobjekt

Kulturobjekt (vårdbiotoper, kulturhistoriskt viktiga byggnader) kräver vård och upprätthållande för att trygga deras existens.

2.11 Sammandrag av de viktigaste värdena för skydd och användning

Planeringsområdet utgör en omfattande helhet med flera värdefulla och betydande delområden såväl ur nationellt som ur internationellt perspektiv. Området har bevarats i relativt naturenligt tillstånd, men ställvis syns skogsbruksverksamheten (hyggen, dikning) fortfarande tydligt i naturen. De områden som är i mest naturligt tillstånd ligger i havsbandet och yttre skärgården och vars utnyttjande varit svårt tack vare de långa avstånden och svåra förhållandena. Planeringsområdet har även värdefulla och mångsidiga kulturinfluerade miljöer (vårdbiotoper, gårdsområden, byggda områden m.m.) som ett resultat av områdets långa historia. Planeringsområdet inbegriper flera av de av EU uppräknade Natura 2000-naturtyperna och har även via flera utnämningar och avtal erhållit ett betydande internationellt erkännande. Natura 2000-områdenas skydd är viktigt speciellt då det gäller havsmiljöns tillstånd och fågellivet samt skyddet av värdefulla terrestra naturtyper (till exempel den gamla skogen på Jussarö).

Med tanke på rekreation och naturturism är området i ett attraktivt läge. Huvuddelen av besökarna vistas i området under sommaren. Områdets viktigaste naturskyddsvärden är följande:

- 22 Natura 2000-naturtyper, 11 arter som nämns i habitatdirektivets bilaga II och 44 fågelarter som nämns i fågeldirektivets bilaga I
- områdets utbredning: området ger ett representativt prov på samtliga skärgårdszoner i Ekenäs skärgård
- havsbandets och den yttre skärgårdens områden är i nästan naturligt tillstånd, där de för skärgården typiska dragen bevarats och således är väl representativa
- skogar i naturligt eller nära naturligt tillstånd med flera utrotningshotade och sällsynta växt- och djurarter
- de vårdbiotoper som bevarats på området med flera utrotningshotade organismer
- lundar med flera utrotningshotade och sällsynta växt- och djurarter
- våtmarker och grunda bottnar, vilka utgör viktiga områden för häckande och rastande sjöfåglar och vadare
- en mångsidig och välforskad undervattensmiljö
- flador och havsvikar, vilka är av betydelse för fågel- och fiskbestånden

SKÖTSEL OCH ANVÄNDNING

3 Målsättningarna med skötsel och användningen

Planeringsområdet består till sin skyddsstatus av olika områden. På grund av detta skiljer sig målsättningarna och villkoren för olika delområdets skötsel- och användning. Olika delområdets skyddsstatus är beroende av de lagstadgade skyddsområdenas förordningar och bestämmelser samt EU:s habitatdirektiv (Natura 2000-område), skyddsprogram och övrigt till exempel grundläggningssavtalen, förordningar eller bestämmelser för privata naturskyddsområden.

3.1 Allmänna målsättningar

Den allmänna målsättningen med skötseln och användningen av Ekenäs och Hangö skärgårds skyddsområdeshelhet är att samordna natur- och kulturarvets skydd, miljöfostran, forskningsverksamhet, rekreationsverksamhet och naturturism samt övriga användningsformer på ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt.

Ekenäs och Hangö skärgårds- och havsområde är ett av de värdefullaste kustområdena i vårt land då det gäller natur-, landskaps- och kulturarv.

3.2 Målsättningen med de lagstadgade skyddsområdena

Finlands nationalparkers funktion motsvarar internationella rekommendationer och deras viktigaste uppgifter har att göra med skyddet av naturen, arter, landskap, kulturmiljöer och byggnader samt att stödja miljöfostran, forskning och rekreation. Målet med nationalparkens skötsel är att så bra som möjligt uppfylla alla de ovannämnda uppgifterna. Nationalparkerna utvecklas därför till sina funktioner och disposition på ett mångsidigt sätt. Eftersom skyddsmålsättningen är den primära målsättningen, samordnas de övriga funktionerna på så sätt att skyddsmålsättningen inte äventyras.

Ekenäs skärgårds nationalpark har grundats för att bevara ett representativt prov på Finska vikens skärgårds- och havsnatur samt att främja miljöforskning och allmänt intresse för naturen.

Målsättningarna med privata naturskyddsområden har definierats separat i skyddsbestämmelserna. Dessa sammanhänger bl.a. med fågel-, skogs- eller växtskydd.

3.3 Målsättningen med Natura 2000-nätverket

Största delen av planeringsområdet hör till Finlands Natura 2000-nätverk. Skyddet förverkligas med hjälp av vattenlagen (264/2011), naturvårdslagen (1096/1996) och markanvändnings- och byggnadslagen (132/1999) samt genom avtal. Målsättningen med natura 2000-nätverket är att upprätthålla områdets naturtypers och naturligt förekommande organismers skyddsstatus på en gynnsam nivå eller att återställa den enligt naturvårdslagen (1996/1096) 5 §.

Naturtypens skydd är gynnsamt då dess naturliga utbredning och totala areal är tillräcklig för att trygga bevarandet av naturtypen och dess ekosystems struktur samt funktion på lång sikt. Dessutom bör de för naturtyperna kännpaka organismernas skyddsnivå vara gynnsam. En organisms skyddsstatus är gynnsam då arten förekommer livsdugligt i sin naturliga miljö på lång sikt.

3.4 Målsättningarna med skyddsprogram och skyddsavtal

Det finns ett flertal nationella och framför allt internationella skyddsprogram och -avtal som berör skyddet av levnadsmiljöer, ekosystem, arter och landskap. De nationella skyddsprogrammen och EU:s skyddsprogram bygger på beslut eller är lagstadgade och sådana som Finland förbundet sig att följa. Flera av avtalen är däremot till sin karaktär sådana att det främst handlar om förslag mellan de länder som undertecknat avtalen. Här behandlas de mest centrala avtalen och skyddsprogrammen för planeringsområdet. Flera av de internationella skyddsprogrammen och avtalen tillämpas i Finland via Natura 2000-nätverket och naturskyddsprogrammen.

3.4.1 Internationella skyddsprogram och avtal

Biodiversitetsavtalet

Konventionen om biologisk mångfald undertecknades i Rio de Janeiro år 1992. Målsättningen med det så kallade biodiversitetsavtalet är att skydda diversiteten bland jordens ekosystem, djur- och växtarter samt deras genetiska mångfald, naturresursernas hållbara användning samt naturresursernas rättvisa fördelning.

Konventionen om Östersjöns marina miljö och HELCOM

Den första konventionen gällande skyddet av Östersjön, konventionen om Östersjöns marina miljö eller Helsingforskonventionen, undertecknades år 1974. En ny Helsingforskonvention undertecknades år 1992, vars grundläggande principer för miljöskyddet är att tillämpa bästa teknik, bästa möjliga alternativ och följa försiktighetsprincipen och principen om att förorenaren betalar. Även skyddet av den marina miljön och bevarandet av den biologiska mångfalden är viktigt.

För att verkställa Helsingforskonventionen grundade fördragsparterna kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö, det vill säga Helsingforskommissionen (HELCOM). HELCOM är en regeringsorganisation, i vars arbete alla parter som undertecknade Helsingforskonventionen deltar, inklusive Europeiska kommissionen. Dessutom deltar flera internationella regeringsorganisationer och frivilliga medborgarorganisationer i kommissionens arbete i egenskap av observatörer. Kommissionen övervakar tillämpningen av Helsingforskonventionen. Den godkänner med enhälliga beslut rekommendationer för fördragsparternas regeringar. HELCOM utarbetar och publicerar rapporter och broschyrer för att gynna skyddet av Östersjön. De marina skyddsvärda områdena i Ekenäs och Hangö skärgårds samt Pojovikens Natura 2000-område har av HELCOM utnämnts till ett av Östersjöns skyddsområden (Baltic Sea Protection Areas, BSPA).

EU:s direktiv om den marina strategin

Målsättningen med direktivet (2008/56/EY) är att genom en gemensam strategi förbättra havens tillstånd i Europa så att de uppnår god miljöstatus senast år 2021. Det övergripande målet är att skydda och bevara den marina miljön och främja ett hållbart utnyttjande av haven genom ekosystembaserad förvaltning. En viktig del av direktivet är att man för varje europeiskt havsområde upprättar en strategi där man tar upp miljöns tillstånd, målsättningar och olika övervaknings- och åtgärdsprogram.

Ramsarkonventionen

Konventionen undertecknades år 1971 i Ramsar, Iran. Konventionen skyddar internationellt viktiga våtmarker och dess specifika målsättning är att skydda våtmarksfåglar, såsom sjöfåglar, storkar och hägrar samt vadare. I Finland finns 49 Ramsar-områden (Nordiska ministerrådet & Finlands miljöcentral 2004) varav Ekenäs-Hangö skärgård är ett av de största då det inbegriper såväl Ekenäs-Hangö-Pojovikens som Hangö Tulluddens Natura 2000-områden.

Bonnavalet

Konventionen om flyttande vilda djur är från 1979. De levnadsmiljöer som eventuellt skall skyddas inom ramen för avtalet har inte ännu definierats. Till Bonn-avtalet hör olika underavtal, såsom EUROBATS-avtalet, som Finland undertecknade år 1999.

Bernkonventionen

Konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö, även kallad Europas naturskyddsavtal, är från 1986. Målsättningen är att skydda Europas naturligt förekommande djur- och växtarter samt deras levnadsmiljöer. Konventionen har indirekt gett upphov till bland annat habitat- och fågeldirektiven, som ligger som grund för Natura 2000 -nätverket.

Important Bird Areas (IBA)

Fram till i dag har cirka 7 500 internationellt värdefulla fågelområden (Important Bird Areas, IBA) valts ut i sammanlagt 170 länder. IBA-områdena väljs av fågelorganisationen BirdLife International. Målet är att identifiera och skydda häcknings- och övervintringsområden av internationell betydelse samt fåglarnas rastplatser under flyttningen. På nationell nivå har man ytterligare grundat nätverket FINIBA, där urvalskriterierna gällt förekomsten av nationellt utrotningshotade arter samt områden med ett stort antal fåglar. Delar av planeringsområdet ingår både IBA- och FINIBA-nätverket.

Integrerad kustområdesförvaltning

År 2002 gav Europaparlamentet och Europarådet en rekommendation om integrerad kustområdesförvaltning (Integrated Coastal Zone Management, ICZM). Med ICZM vill man dra upp enhetliga riktlinjer för styrning av kustområdesanvändning och dess utvecklingsbehov för hela unionen. Medlemsstaterna uppmanas att utarbeta en strategi för att förbättra och förenhetliga kustförvaltningsåtgärder, tillägna sig principer och tillvägagångssätt som stöder en hållbar.

Miljöministeriet och Finlands miljöcentral har utarbetat en bedömningsdel till Finlands kuststrategi (2006), som behandlar kustområdets aktuella utmaningar, centrala aktörer, för kusten viktig lagstiftning och annan styrning ur den integrerade förvaltningens synvinkel. Bedömningsrapporten ligger som grund för själva kuststrategin som är under beredning.

Europarådets naturskyddsdiplom

Diplomet grundades år 1965 och kan tilldelas naturskyddsområden med betydande biologiska, geologiska och landskapsvärden, vilka har vederbörliga skyddsbestämmelser. Över 60 områden i 23 europeiska länder har tilldelats diplommet, som ges för fem år åt gången. I samband med nomineringen ger Europarådet ofta rekommendationer för att stärka naturskyddet. I samband med att diplommet för Ekenäs skärgårds nationalpark förlängdes år 2006, gav Europarådet följande rekommendationer:

- nationalparkens areal utvidgas
- rekommendationerna av den internationella utvärderingen för Finlands skyddsområden tillämpas (Gillian et al. 2005, Heinonen 2007)
- rekreationsstrukturen förnyas regelbundet
- Forststyrelsen bör aktivt samarbeta med övriga aktörer inom naturskydd
- förnya området skötsel- och användningsplan

3.4.2 Nationella skyddsprogram och avtal

Skärgårdsprogrammet

Skärgårdsprogrammet för åren 2007–2010 har som har utarbetats av skärgårdsdelegationen vid arbets- och näringsministeriet har som målsättning att stöda regional utveckling i Finlands skärgårdskommuner och kommuner med skärgårdsdelen (Skärgårdslagen 1981/494, 1993/1138). Enligt programmet skall den regionala utvecklingen vara sådan att natur-, landskaps-, och kulturvärden respekteras.

Handlingsprogram för skydd av Östersjön och av inlandsvatten

Det så kallade Östersjöprogrammet förverkligar statsrådets principbeslut från 2002 gällande skyddet av Östersjön. I statsrådets program för skyddet av Östersjön finns målen för Östersjöskyddet inskrivna. I miljöministeriets handlingsprogram för skydd av Östersjön och av inlandsvattnen läggs nödvändiga åtgärder för måluppfyllelsen fram. För en god ekologisk status i Östersjön krävs det insatser inom sex områden: 1) bekämpning av eutrofieringen, 2) minska riskerna av farliga ämnen, 3) minskade skadeverkningar i samband med användningen av Östersjön, 4) insatser för att bevara och öka biodiversiteten, 5) större miljömedvetenhet samt forskning och 6) uppföljning.

Programmet för inventering av den marina undervattensmiljön, VELMU

I programmet för inventeringen av den marina undervattensmiljön (VELMU) samlas data in om naturtyps- och artdiversiteten i undervattensmiljön. Inventeringen genomförs i Skärgårdshavet, Kvarken, Finska viken, Bottenviken och Bottenhavet under åren 2004–2014. Informationen kommer att utnyttjas i skötseln av undervattensmiljön, bl.a. återställning av flador.

Nationellt värdefulla landskapsområden

Statsrådet har med sitt principbeslut (1995) grundat ett nätverk av nationellt värdefulla landskapsområden, som består av 156 områden. Målsättningen är att gynna landskapsskyddet genom generalplanering, skyddet av byggnader samt via jordbrukets miljöstödd. Även informationsspridningen, kunskapen och undervisningen om landsbygdens kulturmiljöer eftersträvas att ökas. Skärländets landskapsområde grundades år 2007 till Finlands första värdefulla landskapsområde enligt naturvårdslagen (1096/1996).

Skydd av fågelvatten

Syftet med det nationella skyddsprogrammet för fågelsjöar och fågelrika havsvikar är att bevara 287 sådana skyddsobjekt så nära naturtillståndet som möjligt. Man ska till exempel vid behov kunna hindra dränering, reglering och andra vattenbyggnadsprojekt i de aktuella områdena. De områden som omfattas av programmet är mestadels vattenområden och den sammantagna arealen är cirka 74 750 hektar. Statsrådets riksomfattande skyddsprogram för fågelvatten är från år 1982. Inom planeringsområdet finns följande områden som hör till programmet: Balget-Täktom i Hangö samt Stadsfjärdens västra del, Näsebyfladan och Persöfladan i Ekenäs.

Skyddsprogrammet för stränder

Genom skyddsprogrammet för stränder, som grundades år 1990, strävar man efter att bevara den värdefulla havs- och insjönaturen orörd, det vill säga utan bebyggelse och i naturtillstånd. Strandskyddsprogrammet omfattar 127 områden av vilka 29 representerar havsnaturen och 98 insjönaturen. Deras totala areal är cirka 146 000 hektar och den sammantagna strandlinjen är drygt 8 000 kilometer lång. Cirka fyra procent av Finlands havskuster och cirka fem procent av sjöstränderna skyddas av programmet. Inom planeringsområdet finns flera områden som hör till skyddsprogrammet.

Skyddsprogrammet för åsar

Skyddsprogrammets syfte är att skydda naturens mångfald på åsarna. Statsrådet fattade ett principbeslut om programmet 1984. Skyddsprogrammet omfattar 159 åsområden med en areal på cirka 97 000 hektar. De flesta skyddsobjekten är belägna i södra Finland, särskilt i områdena inom Salpausselkäryggarna. Målet för åsskyddsprogrammet är att de naturliga geologiska, geomorfologiska och landskapsmässiga dragen skall kunna bevaras i de åsområden som omfattas av programmet. På de åsar som ingår i programmet får naturtillståndet och landskapsbilden inte försvagas genom till exempel marktäkt. Långören i Hangö och Stora Sandön i Ekenäs hör till skyddsprogrammet.

Nätverket för långtida ekologisk forskning (Long-term ecological research, LTER)

Finlands miljöcentral har år 2007 utnämnt nio områden till nätverket för långtida ekologisk forskning. Syftet med nätverket är att effektivera och diversifiera miljöforskning och -uppföljning i Västra Finska vikens LTER-område koordineras av Tvärminne zoologiska station.

4 Zonering

Som grund för planeringen av planeringsområdet är dess indelning i grund-, rekreations-, begränsnings- och kulturzoner (bild 5). Zoneringen bygger på respektive zons huvudsakliga användningsform. Med indelningen strävar man efter att styra områdets användning under planeringsperioden. Med hjälp av zoneringen kan man styra besökare eller reglera serviceutrustningen så att den motsvarar användarnas behov, minska på slitage i terrängen och störningen av djur, skydda områdets naturvärden samt effektivisera skyddet. Trots zoneringen kommer naturskyddets målsättningar i första hand, framom övriga användningsformer. Detta betyder att alla zoner kan beröras av naturvårds- och restaureringsåtgärder.

Grundzon

Grundzonen bibehålls i så naturligt tillstånd som möjligt, och ingen serviceutrustning byggs. På dessa områden finns inga begränsningar av rörelsefriheten och det är tillåtet att röra sig enligt allemansrätten, inom nationalparken dock enligt det som stadgas i ordningsstadgan. Grundzonen och det allmänna vattenområdet, som i denna plan kan jämföras med grundzonen, omfattar ca 50 % av planeringsområdet.

Rekreationszon

Rekreationsdelen utgör ca 2 % av planeringsområdet. Det är ett attraktivt område för rekreation med befintlig, välutvecklad service, bland annat naturstigar, utsiktstorn och skärgårdshemman. Även den planerade servicen koncentreras till dessa områden. På rekreationsdelen guidas och informeras besökare med hjälp av informationstavlor och serviceutrustning. Till rekreationszonen hör bland annat Rödjan, Modernagan, Fladalandet, Trelänningen och östra delen av Jussarö samt Kavelholmen (Stadsfjärden) och en del av Tåktbukten samt fågeltornet i Svanvik.

Begränsningszon

Begränsningszonen utgör ca 2 % av planeringsområdet och ligger på områden som administreras av Forststyrelsen samt vissa privata naturskyddsområden. Begränsningsområden och -tider gäller endast Forststyrelsens områden (bilder 6-7). I området begränsas rörelsefriheten för att trygga naturvärden, till exempel fågelvärden under häckningstiden. I Ekenäs skärgårds nationalpark och på en del privata naturskyddsområden har man även grundat områden där rörelsefriheten är begränsad året runt. Målet med dessa områden är att de skall fungera som ostörda referensområden i naturligt tillstånd. Uppföljning av hotade arters förekomst skall göras regelbundet. Information om zonens naturvärden skall vara lätt tillgänglig för besökare och allmänheten. Rörelsebegränsningarna på privata naturskyddsområden har definierats i avtalen mellan Nylands miljöcentral och privata markägare i samband med att områdena grundats.

Året om

- Verkviken (Älgö) (referensområde för forskning, lekplats för fiskar)
- Verkfladan (Älgö) (referensområde för forskning, lekplats för fiskar) utvidgas med till det smalaste stället i sundet mellan Verkholmen och Byholmen (utvidgas med ca 50 m)
- Långskär-Mellanlandet (referensområde för forskning, fågelskydd)
- Hjortronskär-Äggolskär med omnejd referensområde för forskning (häckande fåglar, värdefull vegetation)
- Tvärminne naturskyddsområde (författning 651/1983) (bilaga 7)
- Västra delen av Jussarö (tillåtet att röra sig längs naturstigen) (växlighet, fågelskydd)

1.4.-15.7.

- Kalvön (Stadsfjärden) (fågelskydd)
- Gaddarna (Jussarö) (fågelskydd)
- Storträsket (Älgö) I södra vikbotten är det tillåtet att simma (fågelskydd)
- Äggharuna-Äggharukobbarna (fågelskydd)
- Mossklobben (fågelskydd, värdefull vegetation)
- Skyffelskär (fågelskydd, värdefull vegetation)
- Vitharun (fågelskydd)
- Drängharun (häckande fåglar)
- Tåktbukten, på den betade strandängen (häckande fåglar) (bilaga 8; Kolehmainen 2002)
- Balget (Svanvik), dock tillåtet att röra sig längs stigen till fågeltornet (fågelskydd)

Rörelseförbuden upphävs på följande områden:

- Näseträsket (Älgö)
- Innerskär
- Lilla Rävharun-Klovaskär
- Måskobbarna-Hjortronskärsgrunden
- Tistronharuna-Estharun
- Låggrundet
- Näseörarna
- Klovaharun
- Blekharun
- Lillträsket (Älgö)

Övrigt

Fiskeförbud råder i Mejfladan och Båtskär-Mejholmen samt träskan på Älgö (Storträsket, Lillträsket, Näseträsket). Fiskeförbuden i Hangö Tvärminne Krogarviken-Kvarnskär samt Tvärminne naturskyddsområde rekommenderas att förlängas p.g.a. forskningssyfte.

Skären på det allmänna vattenområdet behandlas i bilaga 2.

Kulturzon

I kulturzonen är den mänskliga verksamheten av central betydelse också då det gäller skyddet av naturvärden. Det gäller bland annat vårdbiotoper och bebyggda miljöer. Till kulturzonen hör delar av Jussarö samt Rödjan, Näset och Skärgårdsfladan på Älgö. Även i Tåktbukten, Balget och Västergadden finns kulturobjekt vid sidan av andra zoner.

Specialzon

Till specialzonen hör sådana områden som används och arrenderas av försvarsmakten eller sjöbevakningen. Dessa finns på Jussarö (sjöbevakningsstation), Tvärminne Storlandet samt hela Hästö-Busö med omkringliggande skär. Det sistnämnda är ett militärt skyddsområde, som är belägt med begränsningar (territorialövervakningslagen 755/2000 17 §). Även intill Jussarö sjöbevakningsstation har rörelseförbud inrättats på basen av territorialövervakningsplanen.

Privata områden

Inom planeringsområdet finns 57 privata naturskyddsområden samt andra privata områden (bland annat vattenområden). De kan i denna plan jämföras med grundzonen.

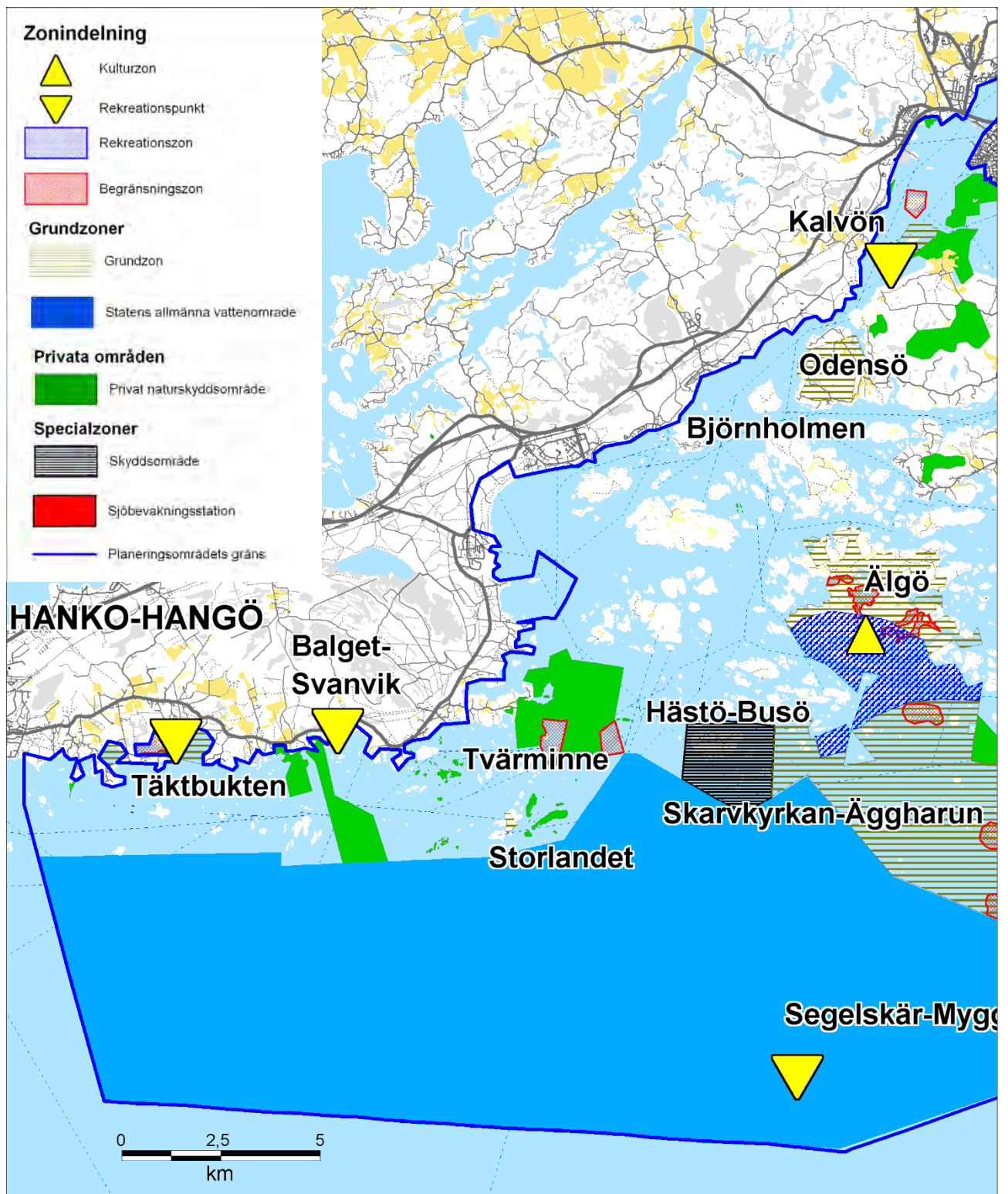


Bild 5a. Zonindelningen i planeringsområdet. © Forststyrelsen 2012, © Genimap OY, Tillstånd L 5293, © Lantmäteriverket 1/MML/12, © Finlands miljöcentral 2012.

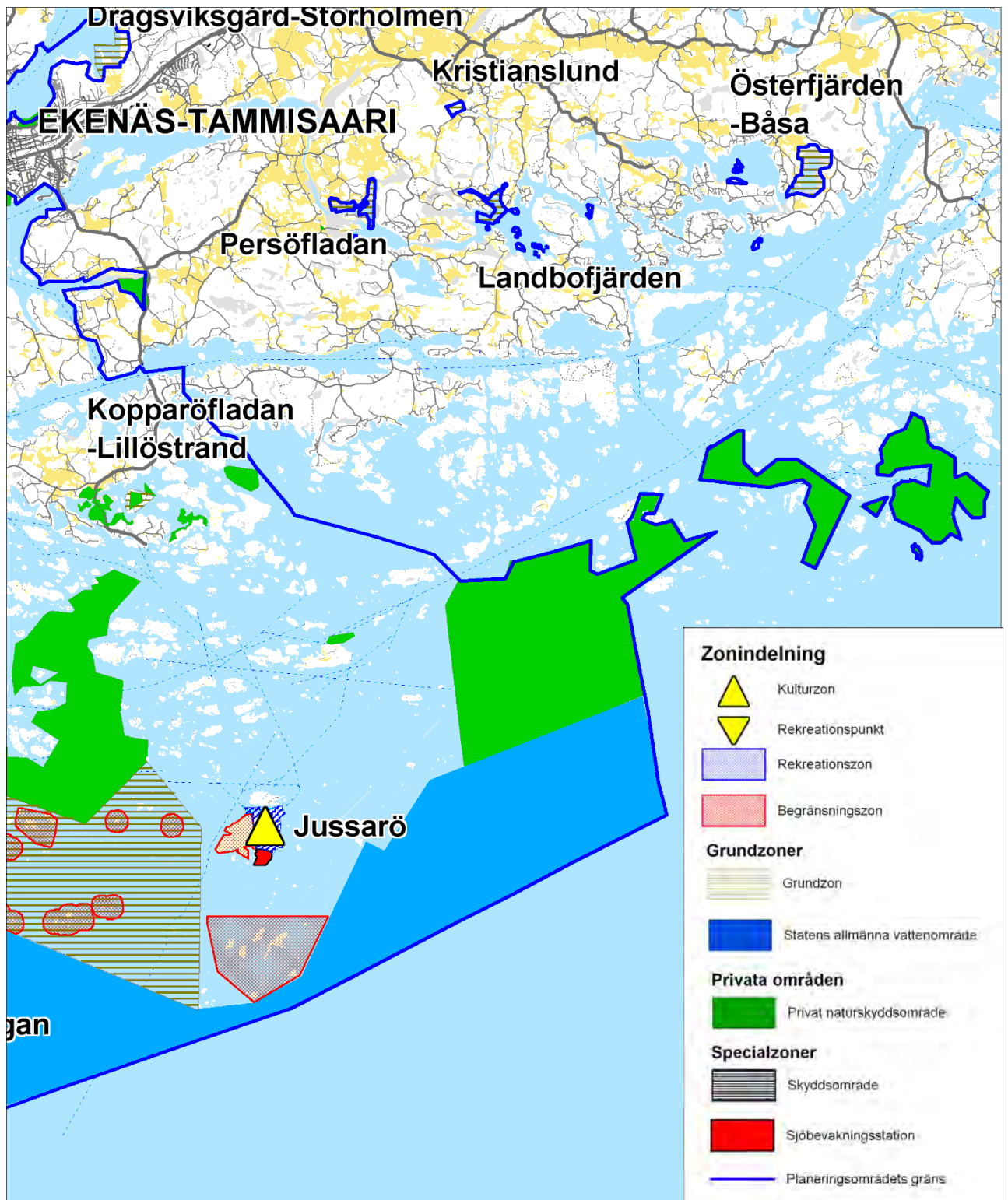
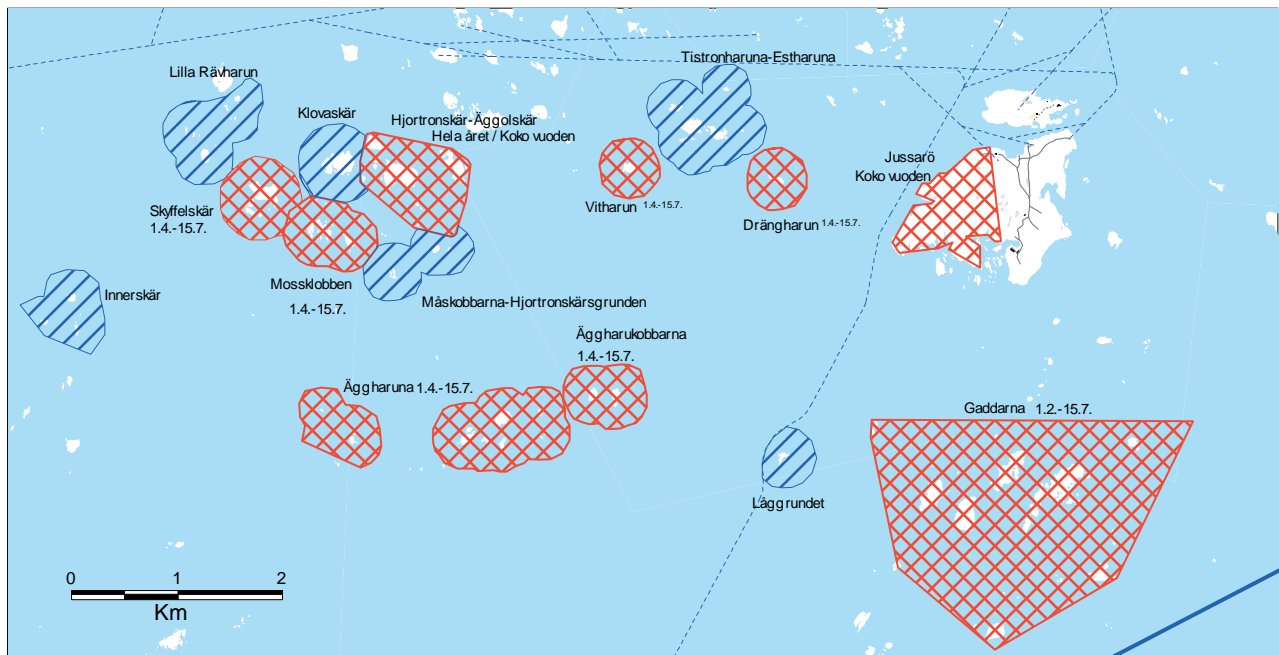
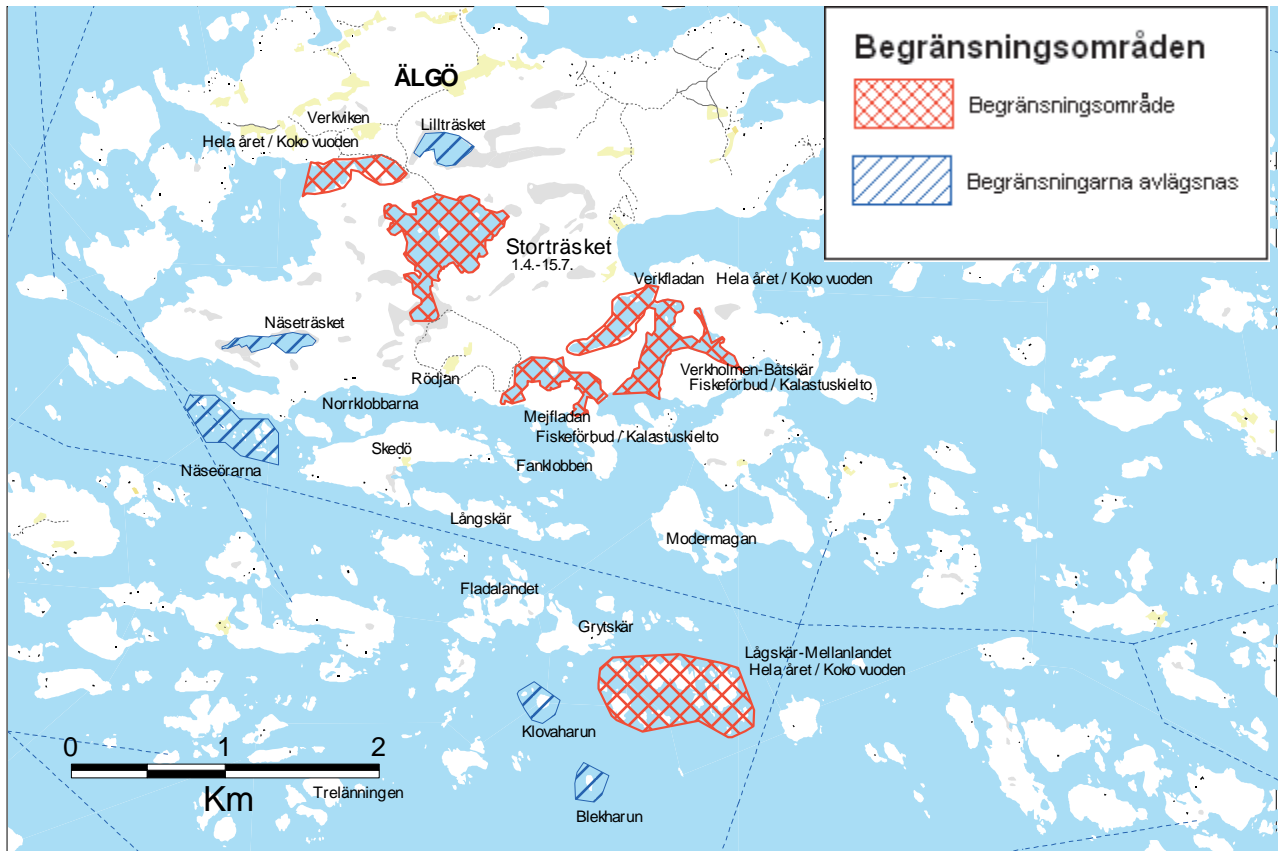


Bild 5b. Zonindelningen i planeringsområdet. © Forststyrelsen 2012, © Genimap OY, Tillstånd L 5293, © Lantmäteriverket 1/MML/12, © Finlands miljöcentral 2012.



Bilder 6-7. Begränsningsområden och -tider i Ekenäs skärgårds nationalparks norra och södra delar. Även de områden där begränsningarna avlägsnas har utmärkts. © Forststyrelsen 2012, © Genimap OY, Tillstånd L 5293, © Lantmäteriverket 1/MML/12, © Finlands miljöcentral 2012.

5 Natur- och kulturvärden

5.1 Naturskydd och -vård

5.1.1 Nuläge

Människans och naturens långa, gemensamma historia märks såväl i bronsåldersfynd och vårdbiotopernas växtarter som i skötta unga planteringsskogar. Den fasta bebyggelsen i skärgården har minskat kraftigt under de senaste hundra åren, vilket å ena sidan bidragit att skogarna i naturtillstånd ökat, men å andra sidan till att den traditionella markanvändningen med tillhörande ängar och beten vuxit igen och ställvis försvunnit. Under århundraden har de mest naturenliga öarna funnits i den yttre skärgården och havsbandet. Närmare fastlandet ökar spåren efter den mänskliga aktiviteten i takt med fast- och fritidsbosättning. Detta kan tydligast ses som skötta ekonomiskogar och byggda stränder.

Stora förändringar har skett i havets tillstånd under senaste årtionden som beror på människans verksamhet. Det märks som abiotiska och biotiska eller fysikalisk-kemiska och biologiska förändringar som påverkar hela havsekosystemet. Att råda bot mot problemet är en övergripande internationell utmaning som gäller stora delar av Östersjön. För att skydda och återställa havsmiljön krävs internationella avtal och lokala åtgärder inne i själva planeringsområdet men också i de omkringliggande områdena i Finska viken samt dess tillrinningsområden.

Planeringsområdets nuläge kan delas in i följande:

- Ca 18 100 ha av planeringsområdet är avsedda till naturskyddsområden
- De områden som är i naturenligaste tillstånd ligger i den yttre skärgården och havszonen samt ställvis i den inre skärgårdens södra delar. I dessa områden är människans inverkan i nuläget liten.
- Områden som använts intensivt. Detta inbegriper exempelvis före detta skogsbruksområden och de områden som varit/är i intensiv användning av försvarsmakten.
- Eutrofieringen har försämrat vattenkvaliteten och således även undervattensmiljön och strandmiljöns tillstånd.
- Det har inte gjorts restaurerings- eller naturvårdsåtgärder förutom några vårdade vårdbiotoper och uppstädning av stränder
- Då det gäller den terrestra faunan har utvecklingen gentemot naturtillstånd särskilt i den yttre- och inre skärgårdszonens södra delar haft en positiv inverkan då det gäller arter som lever i skogar, kärr och bergsområden i naturtillstånd, men då det gäller vårdbiotopernas arter är utvecklingen negativ. I havszonen och havsstrandarterna har utvecklingen varit negativ speciellt p.g.a. eutrofieringen och ökningen av främmande arter.

5.2 Målsättningar och åtgärder

5.2.1 Allmänt

I planeringsområdet finns flera naturskyddsområden och statsägda områden vilka reserverats för naturskyddsändamål, för vilka det borde utarbetas naturvårds- och restaureringsplaner. Behovet av skötsel har definierats i samband med naturkarteringarna, även om det finns vissa naturskyddsområden som ännu inte karterats. Preliminära behov för naturvårds- och restaureringsplaner presenteras i bilaga 11.

I.o.m. att båttrafiken ökar i området, ökar även dess effekter för naturen och miljön. Mottagningen av båtarnas avloppsvatten borde utökas i enlighet med Nylands miljöcentrals planer (Boström 2005). Besökarna bör dessutom styras så att de negativa effekterna blir så små som möjligt. Dessutom borde man i hela Natura 2000-området fästa ytterligare uppmärksamhet på den inre belastning som orsakas av fritids- och fastbosättning (rening av gråvatten och vattenklosetter). Muddringar av vattenområden bör alltid anmälas och dess effekter bedömas åt den ansvariga kommunen. Muddringsmassor får generellt sätt inte deponeras på Natura 2000 –områden.

Havsstrandängarnas naturtyper på mineraljordar (särskilt havsstrandängar och sandstränder) borde skötas så att effekterna av eutrofieringen blir så liten som möjligt.

Placeringen av vindkraftverk avgörs i samband med kommunal och landskapsplanering. Vid placeringen bör naturskydds- och rekreationsfrågor samt bosättningen beaktas.

5.2.2 Forststyrelsens områden

För de viktigaste delområdena gör man upp eller har man gjort upp separata och detaljerade naturskötselplaner (se bilaga 11).

Till skötsel- och användningsplanens allmänna målsättningar hör att trygga och öka områdets naturvärden samt naturens mångfald och naturtillstånd. Åtgärdernas huvudmålsättning är att uppnå en gynnsam skyddsnivå för arter och naturtyper. Denna målsättning preciseras av följande delmålsättningar:

- De naturliga förekomsterna av utrotningshotade och krävande arter samt arterna i habitat- och fågeldirektivens utreds
- Skogar och kärr restaureras, varigenom deras naturtillstånd förbättras och deras betydelse för utrotningshotade och krävande arter ökar; speciellt uppmärksammas habitatdirektivets Natura 2000 och utrotningshotade naturtyper.
- Lundar och ädellövträdsskogar samt vårdbiotoper sköts för att bevara deras särdrag.
- De Natura 2000 och utrotningshotade naturtyper som på basen av habitatdirektivets rapportering är missgynnade (speciellt försvagade) sköts så att deras särdrag och typiska, representativa artsammansättning bevaras
- Dessutom strävar man efter att öka vattendragens naturtillstånd

5.2.3 De marina skyddsvärda områdena i Ekenäs och Hangö skärgård samt Pojovikens Natura 2000 -område

Ekenäs skärgårds nationalpark samt Jussarö, norra delarna av Älgö och Segelskär-Myggan -området

Restaurering av skogar (prioritet 1)

Genom restaurering vill man försnabba tidigare ekonomiskogars återhämtning till naturligt tillstånd eller till ett tillstånd som motsvarar naturligt. Målsättningen är att återställa den naturliga trädartssammansättningen och trädbestånden. Målsättningen är ytterligare att öka mängden murket virke och diversifiera kvaliteten samt att få igång den naturliga successionsdynamiken. Med restaureringen av skogar vill man också förbättra förutsättningarna för utrotningshotade och krävande skogsarter. Källområden för dessa arter finns bland annat på Jussarö och mycket troligt även i andra skogar inom planeringsområdet som är i naturligt tillstånd och med riklig förekomst av murket virke.

Restaureringen av skog koncentreras till Älgö, Bylandet och Mejholmen, där det finns rätt så gott om före detta ekonomiskogar. Under åren 2009-2015 restaureras tillsammans ca 200 ha.

Restaurering av kärr (prioritet 1)

På den norra delen av Älgö och på Jussarö finns dikade kärr och mineraljordar, vilkas istandsättning i naturligt tillstånd kommer att ta mycket lång tid. På Jussarö däms diken igen, men på Älgö fylls de huvudsakligen med grävmaskin. Tillsammans restaureras ca 23 ha kärrmarker och mineraljordar under åren 2009-2015.

Vårdbiotoper (prioritet 1)

Inom området finns rätt så litet skötta vårdbiotoper. Förutom två fårbeten på Jussarö (3 ha) och Älgö Rödjan (1,1 ha), finns två små ängar som slås, på Älgö (tillsammans ca 0,7 ha). Betning och skötsel fortsätter som tidigare. Betesområdenas trädbevuxna delar gallras och betet på Jussarö utökas till 5 hektars storlek. På Älgös nordöstra del vid Näset strävar man dessutom att grunda ett nytt ca 11,6 ha stort bete. Inom området finns också andra små områden som lämpar sig för betning, till exempel Hamngadden (5,9 ha), där betning kan påbörjas i mån av resurserna.

På vissa utskärsöar (Hamngadden, Tiströharuna, Västergadden) förekommer små, representativa torrängar, där enbuskarna kan avlägsnas (tillsammans ca 2,9 ha). Dessutom finns några ängar och en gammal gårdsplan på Skedö och Älgö som håller på att växa igen. Igenväxningen förhindras i den mån det är möjligt (tillsammans 1,2 ha).

Arealen av de vårdbiotoper som kommer att skötas är ca 30 ha.

Öppna stränder (prioritet 2)

Som ett resultat av Östersjöns eutrofiering har Finska vikens stränder blivit allt mer vassbevuxna och växtligheten som gynnats av eutrofieringen har gynnats. Växtplatser för utrotningshotade eller sällsynta växtarter eller övrigt regionalt betydande havsstrandbiotoper sköts genom slåtter eller genom att rensa den av eutrofiering gynnade växtligheten. Sådana områden finns på Älgö, Treläningsgrundet och Fladalandet och på vissa håll även i yttre skärgården (t.ex. på Äggöskär) tillsammans ca 0,3 ha.

Skötsel av lundar, ädla lövträd och hasselbuskar (prioritet 1)

På området förekommer naturligt endast några tiotal ekar, askar och lönnar. Förutom dessa finns bland annat på Jussarö planterade skogslönnar samt möjligen även askar. På Älgö finns även planterade ekar (0,7 ha) i Näset. Lövträden gynnas genom att ringbarka träd som försvagar deras livsbetingelser. I hasselbuskarnas, som förekommer endast på några ställen, omgivning avlägsnas skuggande granar. Skötselarealen är tillsammans ca 1,4 ha. Därtill inbegrips ca 0,8 ha lundar till skötslen.

Flador och vattenområden (prioritet 2)

Skötsel av flador har stor betydelse för fiskarnas fortplantning och för mångfalden i undervattensmiljön. En restaurering kräver noggranna karteringsuppgifter över fladans organismsamhällen och topografi. Skyddet av områdets flador verkställs för tillfället genom att fortsätta begränsningarna gällande fiske och rörelse på vissa av dem. Forststyrelsen kan senare, till exempel i samband med VELMU-projektet, åstadkomma noggrannare åtgärdsplaner för områdets flador och glosjöar.

Städning av stränder (prioritet 3)

Ställvis finns det rikligt med havsburet skräp på stränderna. Speciellt mycket skräp finns i de små vikbottnarna på öarna som ligger på gränsen mellan havsbandet och den yttre skärgården (bl.a. Fladalandet, Lågsjär). Forststyrelsen ordnar i samarbete med försvarsmakten ett städtalko i de mest nerskräpade områdena. Motsvarande åtgärder vidtogs år 1993 med försvarsmakten och år 2008 med Mercuri International Oy. Dessutom städas och avlägsnas olovliga lägerplatser från vissa öar. Åtgärdernas sammanlagda areal är ca 3 ha.

Artskydd

De ursprungliga arterna får i huvudsak föröka sig utan att deras stammar påverkas. Utrotningshotade arter eller arter som ingår i EU:s direktiv och andra krävande arter sköts och skyddas vid behov med hjälp av vårdåtgärder. Direkta åtgärder är:

Decimering av mink- och mårhundsstammen (prioritet 1)

Fångsten av mink och mårhund sker före fåglarnas häckning börjar på våren och sker förutom på häckningsskär även på kringliggande öar. Området där man i första hand inleder effektiv minkfångst ligger väster om Jussarö på fågelskären i havszonen. Fångsten genomförs och planeras i samarbete med Forststyrelsen och lokala jaktföreningar.

Främmande träd- och växtarter (prioritet 1)

Vresros (*Rosa rugosa*) förekommer på nio lokaler och totalt 27 m² inom planeringsområdet. Arten är kraftigt dominerande och kan etablera sig över stora områden, speciellt på sand- och grusstränder. Arten kan hota t.ex. sodaörtens (*Salsola kali*) förekomster, och skall i sådana fall avlägsnas. Befintliga förekomster avlägsnas och möjliga nya förekomster avlägsnas i fortsättningen så fort som möjligt.

På Älgö har Skogsforskningsinstitutet år 1977 planterat granar av baltiskt och mellaneuropeiskt ursprung som del av en experimentell studie. Experimentet har avslutats och granarna fälls för att hindra spridningen av deras gener.

Även tysk lönn (*Acer pseudoplatanus*) och svart poppel (*Populus nigra*), som planterats på Jussarö avlägsnas för att hindra spridningen av deras gener.

I fortsättningen strävar man att förrinta även andra växt- och trädarter av främmande ursprung för att förhindra deras spridning. En liten del av dem kan bevaras för de har ett sevärdhetsvärde. Detta förutsätter att de inte sprids naturligt eller utgör ett hot mot områdets naturligt förekommande arter.

Övriga åtgärder artskyddsåtgärder

- plantering eller sådd av försvunna eller försvinnande växtarter inom planeringsområdet eller dess närområden i Västra Nyland, t.ex. sodaört eller vårdbiotopernas typiska växtlighet
- byggandet av konstgjorda bon för fiskgjuse och havsörn
- andra motsvarande åtgärder vid behov, i sådana fall då det inte föreligger risk för större skada på den övriga naturen eller användningen av områdena

För dessa åtgärder behövs Forststyrelsens tillstånd och för Natura 2000 -områden även tillstånd av den regionala miljöcentralen. De åtgärder som vidtas dokumenteras noggrant och deras ekologiska effekter uppföljs.

Björnholmen

Björnholmen bevaras i naturligt, orört tillstånd. Potentiellt farliga byggnader (bunkrar) omgärdas. Grottans lämplighet för fladdermöss kan förbättras på basen av instruktioner av sakkunniga.

Odensö

Naturtjänsters område på Odensö (13 ha) lämnas till största delen orörd, förutom cirka två hektar för vilka det utarbetas en arbetsplan för att restaurera skogar och dikade områden.

Ifall Odensö som helhet övergår till naturtjänsternas förvaltning, utarbetas en åtgärdsplan för området som styr områdets fortsatta skötsel. Odensös skötsel och användning definieras i det gällande avtalet mellan Forststyrelsen och Yrkehögskolan Novia.

Kalvöns ögrupp

För Kalvöns öar utarbetas en åtgärdsplan. På Kalvön och Slätterholmen sköts lundar och ädla lövträd, i den förstnämnda restaureras även några figurer med ekonomiskogaktiga trädbestånd. De främmande träd- och buskarterna som växer på Kalvön och Kavelholmen avlägsnas. Slätterholmen liksom en del av Stadsfjärdens övriga öar lämpar sig för bete. Möjligheterna att inrätta bete på öarna utreds. Ifall betesdjur fås till öarna, kan en del skogar vid behov gallras till typiska hagmarker och avlägsna delar av det täta buskskiktet.

Dragsviksgård-Storholmen

Det utarbetas en noggrannare åtgärdsplan för området, som åtminstone inbegriper skötsel av lund genom att minska antalet granar, restaurering av tidigare ekonomiskogar, restaurering av dikade områden, skötsel av ädla lövträd samt avlägsning av buskar av främmande ursprung (till exempel druvfläder, *Sambucus racemosa*). I den mån det är möjligt försöker man begränsa strandängarnas skog- och vassväxt genom att röja unga träd och slätter eller betning.

Svanvik

En separat åtgärdsplan har utarbetats för Balget (Tainio 2007). Områdets öppna strandängar och avgränsande skogar sköts genom att röja skog samt genom att beta ett ca 10 hektars stort område.

Det 4,8 hektar stora området som blir utanför betet får utvecklas i naturligt tillstånd. Området sköts enligt planen även i fortsättningen.

Täktbukten

Det har utarbetats en separat åtgärdsplan för Täktbuktens havsvikar (150 ha). Planen koncentrerar sig till att skydda havsvikarna genom att styra rekreationsbruket och sköta strandängarna genom bete samt röja trädbestånd (Kolehmainen 2002). Området sköts enligt planen även i fortsättningen.

Storlandet

På Storholmen finns en del skräp (bl.a. taggtråd) som städas upp.

5.2.4 Österfjärdens Natura 2000-område

Båsa naturskyddsområde

Betet på Båsa betesområde fortgår, vilket gör att områdets lämplighet som rastningslokal för flyttande vadare och andfåglar förbättras. För restaureringen av områdets skogar och lundar samt skötsel av betsemarken utarbetas en åtgärdsplan.

Möjligheterna att inleda bete på Västerholmens södra del utreds. Då betning inleds på ön, utarbetas en arbetsplan. Lunden på Västerholmens norra del kan vid mån av möjlighet skötas genom att ringbarka barrträd, men detta på sådant sätt att gråhägerkolonin inte riskeras. En införlivning av öns norra del som en del av betet kan även övervägas.

Karlholmen får utvecklas i naturligt tillstånd.

5.2.5 Forststyrelsens övriga områden

Lillöstrand

Betet fortsätter i nuvarande utsträckning. För området utarbetas en åtgärdsplan, vars målsättning är att undvika igenväxningen av betesområdet genom att gallra trädbeståndet. I samband med planeringen utreds även intresset bland markägarna av de privata naturskyddsområdena att få även deras områden till den frivilliga skötseln.

Kristianslunds naturskyddsområde

För att restaurera Kristianslunds skogar utarbetas en åtgärdsplan. Restaureringen fokuserar på att producera murket virke samt gynna ädla lövträd, men även den planeterade ekskogen mitt emot Raseborgs slott kan skötas för att utvidga trädbeståndet.

Persöfladan

Det utarbetas en åtgärdsplan för Forststyrelsens områden i Persöfladan, vars målsättning är att återuppta skötseln av vårdbiotoper. Skötseln ökar områdets betydelse i enlighet med skyddsprogrammet för fågelsjöar och fågelrika havsvikar. Ett viktigt nytt rastområde skapas för de vadare

och sjöfåglar som flyttar längs vår södra kust. I samband med planeringen kan man även utreda möjligheten att få med omkringliggande områden i betningen.

Landbofjärdens naturskyddsområde

Vid behov utarbetas en arbetsplan, genom vilken man kan öka mängden murket virke på de större öarna. Dessutom utreds ifall betet kan återupptas på Abborrören, som tidigare betats, i fladans västra del.

5.2.6 Övriga områden

Privata naturskyddsområden

Under denna skötsel- och användningsplans period strävar man att uppgöra naturvårds- och restaureringsplaner för sådana privata naturskyddsområden, vilka är i behov av skötsleåtgärder. (t.ex. områdets omfattning, krävande arter, skogarnas och kärrrens naturliga tillstånd, skötselbehov för vårdbiotoper, skötselbehov för lundar, avlägsnandet av främmande arter). Då fredningsbestämmelserna för privata naturskyddsområden möjligen uppdateras, bör man på en del områden fästa speciell noggrannhet då det gäller tryggheten av naturvärden. Skötsel- och användningsplaner samt förändringar i fredningsbestämmelserna kan göras endast med markägarens samtycke. I samband med grunadet av privata naturskyddsområden eller uppdatering av deras bestämmelser bör speciell uppmärksamhet riktas till följande frågor:

- 1) tryggheten av murken ved
- 2) man borde undvika att bygga på obebyggda öar
- 3) rörelsebegränsningar borde anvisas till de för fågelskyddet mest betydande samt av naturen mest känsliga öarna
- 4) främmande arter – såsom mink och vresros – borde man sträva att aktivt avlägsnas

Områden som förverkligas enligt vattenlagen

Målsättningen med skyddet av vattenområdet är att skydda havsbottens, undervattensnaturen och vattenkvaliteten med stöd av vattenlagen (264/1961). Skötsel- och användningsplanen är inte ett bindande dokument för privata vattenägare, och följande är således rekommendationer över hur vattenområdena kan skötas och användas.

På basen av rekommendationer från HELCOM bör speciellt utvinning av grus och andra marksubstanser, muddringar och byggnationer på havsbotten, byggandet av stora fritidshamnar, ledandet av avloppsvatten samt fiskodling begränsas. Befintliga hamnar och farleder kan användas och underhållas utan att äventyra områdets skyddsmålsättningar. Muddringar borde utföras under vinterhalvåret medan muddrings- och deponeringsmassor placeras utanför Natura 2000-området. I de mest känsliga och värdefulla fladorna kan det i vissa fall vara skäligt att inrätta motorbåtsförbud.

Det är inte tillåtet att i betydande utsträckning försämra de naturvärden för vilkas skydd området införlivats i Natura 2000-nätverket. Om ett projekt eller en plan antingen i sig eller i samverkan med andra projekt eller planer sannolikt betydligt försämrar de naturvärden i ett område som införlivats i Natura 2000-nätverket, för vars skydd området har införlivats i Natura 2000-nätverket, skall den som genomför projektet eller gör upp planen på behörigt sätt bedöma dessa konsekvenser.

Områden, som förverkligas enligt mark- och byggnadslagen eller genom avtal

Det är inte tillåtet att i betydande utsträckning försämra de naturvärden för vilkas skydd området införlivats i Natura 2000 -nätverket. Om ett projekt eller en plan antingen i sig eller i samverkan med andra projekt eller planer sannolikt betydligt försämrar de naturvärden i ett område som införlivats i Natura 2000 -nätverket, för vars skydd området har införlivats i Natura 2000 -nätverket, skall den som genomför projektet eller gör upp planen på behörigt sätt bedöma dessa konsekvenser.

5.3 Uppföljning

Planeringsområdets naturtypers och arters tillstånd uppföljs i enlighet med Forststyrelsens gällande regler och instruktioner. Uppföljningen av Natura 2000-naturtyperna och -arterna görs i enlighet med miljöministeriets instruktioner. Då det gäller naturtyperna fästs speciell vikt vid arealen och representativiteten. Artuppföljningen sker med viss tids mellanrum i samband med naturinventeringar och olika forskningsprogram.

5.4 Kulturarvets skydd och -skötsel

5.4.1 Nuläge

De ur kulturarvsskyddets perspektiv viktigaste områdena finns främst i kulturzonen. Museiverket har listat nationellt värdefulla kulturhistoriska miljöer i Finland (Museiverket 1993). Av dem ligger sex helt eller delvis inom planeringsområdet:

- 1) Gullö gård och kulturlandskap (privat skyddsområde)
- 2) Hagen-Ramsholmen (privat skyddsområde)
- 3) Jussarö (Forststyrelsen)
- 4) Raseborgsålandskap (till största delen privat, en liten del, Kristianslund, hör till Forststyrelsen)
- 5) Harparskogslinjen (främst utanför området, sträcker sig även över vattenområdet)
- 6) Ekenäs skärgård: Ahlglo, Tovö, Espingskär och Busö (Ahlglo och Busö har privata skyddsområden).

De utvalda områdena representerar mångfalden av Finlands byggda miljö samt ger en inblick i vårt lands historia och utveckling. Målsättningen är att byggnader, byggnationer och miljön i dessa områden skall bevaras så väl som möjligt. Förändringar och tilläggbyggnader får inte vara i strid med kulturmiljöns värden.

Inom planeringsområdet finns även sju av Museiverket listade fornminnen, till exempel från bronsåldern. Sammanlagt finns det minst 30 fornminnesobjekt inom planeringsområdet samt flera undervattenskulturarvsobjekt (Museiverket). De tidsenliga uppgifterna om fornminnesobjekt finns att få hos Museiverket (kulttuuriymparisto.nba.fi).

På Forststyrelsens områden finns ytterligare följande kulturobjekt:

- På Kavelholmen finns ett minnesmärke över tre engelska sjömän som omkom år 1854. Minnesmärket upprättades år 2004.
- Fiskarhemmanet Rödjan från 1940-talet har restaurerats och fungerar som besöksmål och som nationalparkens informationspunkt.
- Segelskärs båk fungerar som sjömärke och har byggts år 1821.

5.4.2 Målsättningar och åtgärder

Målsättningen är att skydda och övervaka kulturhistoriskt värdefulla objekt. En ytterligare målsättning är att producera sådant material som kan användas i samband med guidning och informationsspridning. De mest slitagekänsliga objekten bör bedömas och skyddas från användning. Området inventeras år 2008 och i samband med det bedöms behovet av separata åtgärds- och skötselplaner. Vid behov utarbetas åtgärdsplaner för de viktigaste objekten.

Enligt lagen om fornminnen (295/1963) är de fasta fornlämningarna som omfattas av lagen automatiskt fredade utan särskilda åtgärder. I lagen om fornminnen förbjuds sådana åtgärder som kan äventyra bevarandet av fornlämningen. Fasta fornlämningar har ingen åldersgräns. Lagen gäller både förhistoriska och historiska objekt.

I lagen om fornminnen stadgas att vid planering av allmänt markanvändningsprojekt eller planläggning bör utredning införskaffas huruvida fast fornlämning kan komma att beröras av planeringen eller planläggningen.

Lagen om fornminnen skyddar fornlämningar under vatten på samma vis som fornlämningar på land. Forna konstruktioner som gjorts av människor, t.ex. lämningar efter broar och bryggor, skyddas som minnen av vårt lands tidigare bosättning och historia. Dessa lämningar är oberoende av ålder automatiskt fredade och det är inte tillåtet att befatta sig med dem utan tillstånd av Museiverket.

Gamla skeppsvrak är fredade på basis av ålder. Ett vrak eller sådan vrakdel, som kan antas att ha sjunkit för mer än hundra år sedan, jämställs med en fast fornlämning.

Museiverket ansvarar för skyddet av arkeologiska objekt samt av definieringen av fornminnen.

Fornminnena på Forststyrelsens marker märks ut i terrängen.

Forststyrelsen utarbetar en plan för skydd av byggnader. Detta görs efter att områdets kulturarvsinventering slutförts. Inventeringen ger också rekommendationer om fornminnenas noggrannare skötsel. Tillstånd att sköta om fornlämningar söks från Museiverket, som kan utfärda tillstånd i enlighet med fornminneslagen (§ 10).

5.4.3 Uppföljning

Uppföljningen av fornminnen följer Forststyrelsens (2002) rekommendationer om skötsel av fornminnen.

6 Rekreatjonsbruk och naturturism

6.1 Naturens rekreatjonsbruk

Denna del av planen har som syfte att ge skötsel- och användningsförslag för Forststyrelsens områden och verksamhet gällande rekreatjonsbruket.

6.1.1 Nuläge

Ekenäs skärgårds nationalpark hör till Sydkustens parkområde, som även omfattar Noux, Östra Finska vikens och Valkmusa nationalpark samt Karkali naturpark. Med tanke på rekreation är följande områden de viktigaste inom planeringsområdet:

- Ekenäs skärgårds nationalpark där rekreatjonsbruket koncentreras till följande platser: Älgö, Rödjan med omgivning, Modermagan, Fladalandet och Jussarö. Dessutom är rekreatjonsbruket livligt även på Trelänningen, Skyffelskär, Fanklobben och Långskärsklobben
- östra delen av Jussarö är det mest populära besöksmålet av de områden som förvaltas av Forststyrelsen
- Tåktbukten och Balget (Svanvik) besöks av fågelskådare i synnerhet på våren och hösten
- förutom Forststyrelsens områden är planeringsområdets centrala rekreatjonsmål bl.a. Byxholmen, Lappåstrand, Källviken och Ramsholmen

Ekenäs skärgårds nationalpark

Nationalparken erbjuder flera olika typers besöksmål med naturstigar, naturhamnar, besökshamnar och annan service. Området lämpar sig väl för såväl dagsbesök som flera dagars besök. Uppgörande av eld och tältning är tillåtet på de för ändamålet avsedda platserna.

År 2007 gjordes en besökarundersökning (Nyman 2008) som bland annat genomfördes med intervjuer och enkätblanketter. Naturmiljön var den viktigaste faktorn för de svarande och de flesta ansåg att miljön motsvarade deras förväntningar. De svarande tyckte mest om att vandra runt för att iaktta och njuta av naturen, gärna längs en naturstig. Café- och kioskesök eller att ta del av sommaraktiviteter såsom segling, simning och solbad var också populära sysselsättningar. De svarandes viktigaste önskemål var att få naturupplevelser, se på landskapet och koppla av. Av parkens miljöfaktorer uppskattade de svarande det omväxlande landskapet och trivseln i rekreatjonsmiljön. Endast ett fåtal svarande kände sig störda av till exempel oljud medan majoriteten inte alls kände att de blivit störda. Det belåthetsindex som uträknas visar att besökarna som deltog i undersökningen i genomsnitt var precis lika nöjda som deltagarna i tidigare besökarundersökningar.

Av parkens infrastruktur och service fick bryggor, utsiktstorn och den allmänna snyggheten bra betyg medan de svarande var mest missnöjda med att de själva måste föra bort sitt eget skräp från naturen. De svarande önskar införande av sopservice, förbättrad grillplatservice, ett ökat antal bryggplatser samt kioskservice på Rödjan.

Nationalparkens naturum ligger centralt i Ekenäs gästhamn i närheten av centrum. På Rödjan grundades en huvudinformationsplats år 1992, och år 1995 öppnades naturumet i Ekenäs. I natu-

rumet får besökarna information om nationalparken samt om Forststyrelsens andra besöksmål i landet. Dessutom säljs kartor, böcker och annat material. I naturumet finns utställningen "Från land till hav" samt möjlighet att se skärgårds- och naturfilmer i naturumets auditorium.

Forststyrelsens samarbetsparter i området är bland annat Ekenäs och Hangö städer, Föreningen Nylands friluftsområden r.f., segel- och motorbåtsklubbar och turistföretagare. Via ett examensarbete vid Yrkeshögskolan Sydväst kartlades företagares synpunkter på samarbete med Forststyrelsen (Stoor 2007). Enligt examensarbetet finns det ett intresse av att samarbeta med Forststyrelsen och Ekenäs skärgårds nationalpark, men fördelarna bör vara konkreta och tydliga (Stoor 2007).

Övriga områden

Vid Tåktbukten finns en parkeringsplats för några bilar och en informationstavla. Områdets natur kan betraktas från Kobben (Kolehmainen 2002). I närliggande Svanvik finns en stig och ett fågeltorn som byggts av WWF samt en parkeringsplats (Tainio 2008).

6.1.2 Målsättningar

Som en allmän målsättning är att ordna exkursions- och rekreationsbruket så att skyddsmålsättningarna inte äventyras. Man vill erbjuda mångsidiga möjligheter för besökarna att bekanta sig med Västra Finska vikens skärgårdsmiljö. Huvuddelen av användningen kanaliseras genom zonindelningen till rekreationszonen och i den belägna stigar, angoringsplatser och serviceområden.

Ekenäs skärgårds nationalpark

Besökarmängden uppskattas vara 50 000 besökare per år fram till år 2015. Målsättningen är en rekreationservice av hög kvalitet. Grundförutsättningen är också den att servicen uppfyller säkerhetsbestämmelserna och kriterierna för Forststyrelsens miljösystem. Områdets rekreationservice är bra och ett grundläggande mål är att upprätthålla och utveckla det befintliga utbudet. Exteriören skall vara enhetlig och mångsidigt stå till besökarnas förfogande. Rekreationservice koncentreras till rekreationszonen på ett sådant sätt att naturskyddet samt sociala faktorer beaktas. Kommersiell turistverksamhet baserar sig på avtal som Forststyrelsen ingår med turistföretagare. Målet är minst fem samarbetsföretag fram till år 2015 (ett företag år 2007).

Huvudanvändare av Forststyrelsens rekreationsmål är

- båtburna besökare (nuvarande huvudanvändargrupp)
- naturturister: fotografer, fågelskådare, fritidsfiskare (progressiv användargrupp)
- grupper: skolelever, scouter, turistgrupper (viktig användargrupp)
- paddlare (progressiv användargrupp)

Övriga områden

Målsättningen är ett ekologiskt och socialt hållbart rekreationsbruk.

6.1.3 Åtgärder

Ekenäs skärgårds nationalpark

Allmänt

Hastighetsbegränsningarna inom nationalparken avlägsnas. Nyttan med hastighetsbegränsningarna är tvivelaktig, och övervakningen har varit obefintlig. Dessutom finns privata vattenområden inom nationalparkens områden, vilket gjort bestämmelserna svårtolkade. Övervakning har utförts och åren 1994–2002 bokfördes 196 fall av fortkörning (37 % av alla bokförda brott under perioden). På grund av resursbrist och juridiska problem (utmärkning, bevissvårigheter och privata vatten med fri hastighet) har övervakningen småningom upphört. Ifall det uppkommer behov i framtiden, kan hastighetsbegränsningar åter inrättas.

Kring Rödjan inrättas ett s.k. **hänsynsområde**. Målsättningen med praxisen som bygger på rekommendationer är att besökare och båturer undviker bl.a. buller och höga hastigheter. Målsättningen är att garantera en genuin och avslappnande upplevelse i naturen samt minska rekreativbrukets skador på de känsliga naturen. Initiativet till hänsynsområdet kom från Finlands seglarförbund och Finlands båtförbund. Det är frågan om ett pilotprojekt, som bygger på frivillighet. Hänsynsområdet ligger i området kring Rödjan, och det märks i fält och på kartor.

Större besökargrupper, såsom scouter, styrs i huvudsak till Jussarö.

Man strävar efter allt bättre ta hänsyn till paddlare då rekreationsservicen utvecklas (angöringsplatser, rutter, tältplatser).

Nationalparkens informationsskyltar, vars funktion varit att informera besökare om regler, avlägsnas. Det ursprungliga syftet var att sprida information då parken grundades. Nu har målet uppnåtts, och att upprätthålla skyltarna är onödigt och resurskrävande. I de viktigaste hamnarna borde det finnas regler och instruktioner berörande nationalparken.

Besöksmål med naturhamn och service (eldstad, torrtoaletter, tältplats) klassificeras som utfärdshamn (Löfgren 2008).

Rödjan

Utvecklingen och upprätthållandet av service på Rödjan hör till rekreativbrukets centrala funktioner. Rödjan skall i fortsättningen tjäna framförallt enskilda besökare och mindre grupper. Lägerskolor, scoutläger o.d. koncentreras till Jussarö som har bättre förutsättningar att ta emot större besökargrupper på en gång. Nuvarande service bibehålls och upprätthålls med undantag av följande:

Naturstigen bibehålls och spångbräderna byts ut. En stig anläggs som binder samman Rödjan och den norra delen av ön. Stigen innehåller varken spångbräder eller informationstavlor och dess syfte är att tjäna såväl Rödjans gäster som befolkningen på Älgö. Stigen dras väster om Storträsket och bör planeras i detalj i fält. Kokskjulet och annan service på övre ängen monteras ned i det skedet då konstruktionernas tillstånd så kräver. Servicen koncentreras nära stranden. Tältplatserna och eldstäderna upprätthålls. Stigarna dras så att behovet av spångbräder blir så litet som möjligt. Forststyrelsen knyter samarbetsavtal med turistföretagare för att trygga Rödjans service.

Jussarö

Öns västra del bibehålls som ett besöksmål i naturligt tillstånd, där det endast är tillåtet att röra sig längs med den utmärkta stigen. Stigen utvecklas så att det är möjligt att komma till stranden på öns västra sida. På bilden 7 har två olika alternativ utmärkts, men dessa preciseras i samband med att planeringen konkretiseras. Den östra delen utvecklas som ett besöksmål med mångsidig service. Området är ett natur-, och kulturhistoriskt intressant besöksmål. Antalet besökare kommer i framtiden ytterligare att öka, vilket ställer krav på servicen. Forststyrelsens mål är att utveckla och upprätthålla en tillräcklig service av hög standard samt erbjuda möjligheter för ett kommersiellt turistföretagande på Jussarö. Detta betyder att Forststyrelsen fortsätter med gängse praxis om att arrendera fastigheter på Jussarö. På grund av den händelserika historien finns det även stora utmaningar i fortsättningen, då det gäller besökarnas säkerhet och utvecklandet av specifika besöksmål. Hamnen på Jussarö klassificeras fortfarande som gästbrygga (Sjöfartsverket 2008).

Bryggor

För att förbättra på bryggkapaciteten strävar Forststyrelsen att utöka antalet kajplatser genom att förlänga tullkajen, förlänga Kullakojs brygga samt öka antalet ankoringsringar intill Kullakojan och på andra håll i hamnen. Även en ny brygga övervägs. Forststyrelsen hyr dessa kajplatser vidare år företagen. För kajplats får en hamnavgift uppbäras. För dagsbesökare byggs en skild liten brygga. Ankorningen av båtar kan gynnas även på öns östra sida, i första hand för dagsbesökare. Förverkligandet av bryggorna är beroende av extern finansiering.

Kulturhistoriska byggnader

I Kullakojan upprättas en utställning som presenterar skärgårdslivet och -kulturen. Utställningen kan förverkligas genom utbyte och samarbete med Forststyrelsens andra nationalparker eller lokala aktörer såsom Ekenäs museum. Kullakojan är öppen för besökare och inträdet är fritt.

Sjöblomska stugan på den södra delen av Jussarö är ett värdefullt före detta skärgårdshus. Byggnaden är i dåligt skick. Dess historia och arkitektur dokumenteras, men byggnaden kan inte längre restaureras.

Fyrvaktarbostaden kommer att förfalla inom det kommande decenniet. Forststyrelsen upprätthåller byggnaden och den utarrenderas ifall lämplig arrendator hittas.

Övriga byggnader och omgivningar

På Jussarö finns ett stort antal byggnader och byggnationer som behöver saneras eller rivs. En del av dessa byggnader bör dock bevaras eftersom de utgör en del av Jussarös attraktionsvärde. En noggrannare analys över rivningsbehovet görs inte i denna skötsel- och användningsplan, eftersom åtgärden kräver en noggrannare granskning av byggnadernas skick, användningsbehov, miljö- och säkerhetsrisker samt finansieringsarrangemang. Målsättningen är att Jussarös byggda miljö i framtiden representerar öns historia, fyller säkerhetsbestämmelserna och är inte skadlig för miljön.

Östra delen av Jussarö har gjorts besökarvänligare och säkrare i samband med att åtgärdsplanen från 2004 förverkligades (Nyman 2004). Planen innehåller även förslag på fortsatta åtgärder. Tabell 7 bygger i stort på dessa förslag, med vissa förändringar och uppdateringar.

Tabell 7. Jussarös byggnader och byggnationer, deras nuläge samt planering.

Byggnad/byggnation	Delområde	Nuläge	Planeras
Malmkajen	Hamnen	används av besökande större fartyg	upprätthålls
Tullkajen	Hamnen	tjänstebruk	renoveras, även för besökare
Servicekajen	Hamnen	nöjaktigt skick	renoveras
Kullakojan	Hamnen	öppet för besökare	utvecklas, upprätthålls
Hamnlider	Hamnen	uppsnyggt 2004	upprätthålls
Bastubyggnad	Hamnen	uthyrd	upprätthålls, uthyrs
Höghus	Bostadsområde	förstörd i försvarsmaktens övningar	inga åtgärder
Radhus	Bostadsområde	förfallen, innehåller möjl. asbest	rivs och undanröjs
Husgruppen matsal, norra panncentralen och tillh. bostäder	Bostadsområde	förfallna byggnader	rivs och undanröjs
Kontorshus	Produktionsområde	nöjaktigt skick, uthyrd	Bibehålls i nuvarande skick, uthyrs
Trälider väster om maskinhall	Produktionsområde	Riven	
Maskinhall	Produktionsområde	Uthyrd	Bibehålls, uthyrs
Anrikningsverk	Produktionsområde	Delvis i dåligt skick, uthyrd	upprätthålls, uthyrs
Silo	Produktionsområde	Delvis i dåligt skick, farligt	Tornet kan restaureras (kräver extern finansiering)
Hisstorn och krossverk	Produktionsområde	Uthyrd, nöjaktigt skick	Bevaras, uthyrs
Husgruppen kraftstation, materialhall och gruvstuga	Produktionsområde	Förfallna, en del uthyrda	Upprätthålls delvis, uthyrs
Sjöblomska stugan	Sjöbevakningen	Förfallen	Dokumenteras, går ej att renovera
Lotsstationbyggnaden	Sjöbevakningen	Delvis i dåligt skick	Bibehålls, taket renoveras
Stenkällaren	Sjöbevakningen	Nöjaktigt skick	Uthyrs
Lada på sjöbevakningens område	Sjöbevakningen	Riven	
Tre sprängämneslager		Östra sprängämneslagret uthyrt	Uthyrs
Bunkrar och pjäsställningar	Sjöbevakningen	Inga större problem	Inga åtgärder
Filterstation vid sligplan	Hamnområde	Förfallen	Rivs och undanröjs
Brunnar, tunnlar och underjordiska konstruktioner			Sköts så att de inte utsätter besökare för risk
Gamla dagbrott		Besöksmål, ingärdade	Bibehålls
Sligplan	Hamnområde	Farliga öppningar i marken åtgärdade	Inga åtgärder
Grus- o avfallsfält mellan Jussarö och Flatlandet	Produktionsområde		Eventuell försäljning av gruset inkl. restaurering, annars inga åtgärder
Avstjälningsplats väster om maskinhallen	Produktionsområde	Upstädats	Inga åtgärder
Pumpstation		Renoverad av sjöbevakningen, som hyr den	Uthyrs
Mindre ruiner		Förfallna, delvis avlägsnade	Undanröjs

Grus- och avfallsfältet mellan Jussarö och Flatlandet

Utredningarna har visat att ett storskaligt utnyttjande av grusfältet inte är möjligt, och att det inte lönar sig att förverkliga restaureringsåtgärderna. Området är dessutom värdefullt för vissa krävande eller utrotningshotade fjärils- och växtarter. Sidosten kan dock i liten skala utnyttjas på ön för att återställa ställen där byggnader rivits. På samma gång förbättras grusfältets återställning. I alla åtgärder beaktas de värdefulla och utrotningshotade arter som förekommer på området.

Sophantering och toaletter

Forststyrelsen strävar efter att besökarna inte ska lämna avfall efter sig i enlighet med principen om skräpfritt friluftsliv. Forststyrelsen har därför inte tillhandahållit sopservice på sina områden. Jussarö är dock ett undantag eftersom ön besöks av ett stort antal turister och hyser en besökshamn. Enligt nuvarande lag gällande avfall från fartyg (300/1979) är Forststyrelsen inte förpliktad att ordna avfallshantering på de områden som den förvaltar.

Forststyrelsen anser ändå att inrättandet av sopservice på Jussarö är en angelägenhet. Lämpligen sker detta enligt samma förfarande som till exempel i vissa delar av Skärgårdshavet. Jussarös sophantering bör kunna skötas och lösas tillsammans med en större helhet, till exempel för hela Västra Finska viken där sopservice på öarna saknas.

Besökarantalet på Jussarö växer betydligt och det är nödvändigt att förnya torrtoaletterna. Fastigheternas avloppsvattenrening iståndsätts i enlighet med författningen (542/2003) fram till slutet av år 2013. Åtgärdsplanen för Jussarös avloppsvattenhantering håller på att utarbetas. Septitanktömningsintill hamnen bibehålls.

Jussarö: övrigt

Trädslagen av främmande ursprung som planterats på Jussarö är en del av öns historia. En del av träden avlägsnas av naturskyddsorsaker (kapitel 5), men på öns östra del bevaras enstaka exemplar av varje trädart förutom skogslönnen som avlägsnas helt och hållet. Bredvid träden kan man sätta upp informationstavlor som används i samband med besökarinformeringen.

En tältplats för mindre tält röjs i närheten av den nuvarande tältplatsen, som bättre lämpar sig för stora tält. Östervikens område etableras som ett allmänt tältningsområde på så sätt att områdets skog av västlig taiga -typ beaktas.

Bord-bänkkombinationer byggs vid behov i hamnen och på tältningsplatserna.

Eldstäder byggs och upprätthålls vid bastun och besökshamnen samt vid norra tältningsplatsen. Vid Österviken byggs inte någon eldstad.

Trädbeståndet vid bastun röjs. Ett sammandrag av rekreationsservicen finns i bild 8.

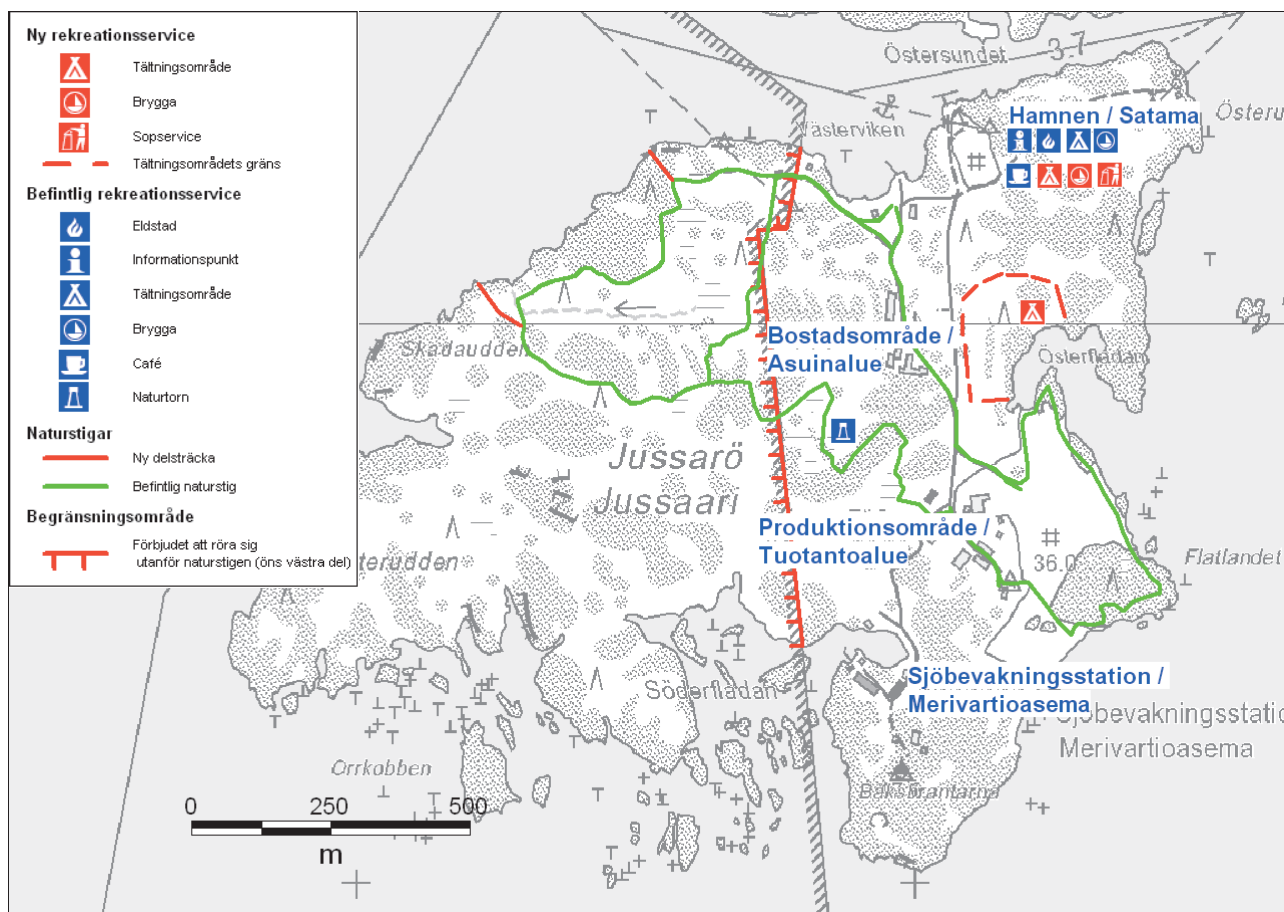


Bild 8. Den centrala befintliga och planerade rekreativservice på Jussarö. © Forststyrelsen 2012, © Genimap OY, Tillstånd L 5293, © Lantmäteriverket 1/MML/12, © Finlands miljöcentral 2012.

Övriga besöksmål

I tabell 8 listas de besöksmål med befintlig och kommande serviceutrustning samt nuläge och åtgärder. Öarnas läge finns på bilderna 5a-b och den centrala rekreativservice presenteras i bild 9. Den service som avskaffas eller demonteras motiveras med liten användning i förhållande till nyttan och kostnaderna. Angöringsringarnas antal och placering avgörs utifrån behov och granskning i fält. Angöringsringarna utmärks på sådant sätt att de lätt hittas av båtförare. Befintliga informationstavlor, bordbänk-kombinationer, utedass och naturstigar förnyas och förbättras efter behov. Vid behov förses vissa ställen med en plats där man kan hantera och rensa fisk.

Tältplatsen och torrdasset på Modernmagan bibehålls, men ifall användningsgraden förblir låg kan de överläggas att demonteras.

Byggnaden på Näseudden, Älgö (Bök-stugan) och guidestugan vid Rödjan reserveras för Forststyrelsens behov (övernattning för service- och fältpersonalen samt guider). Forststyrelsen strävar efter att arrendera fastigheterna på Grytskär åt något samarbetsföretag inom turistbranschen. På Trelänningen kan några bojar för båtangöring monteras för att skydda bandtångens (undervattens kärlväxt, se kapitel 2.5.3) viktigaste växtplatser.

Tabell 8. Besöksmål, deras nuläge, planering samt planerad markanvändning. * Kalvöns ögrupp, se bilaga 2, ** = ingår i nationalparkens utvidgningsförslag, se bilaga 2.

Besöksmål	Nuläge	Plan	Markanvändning
Fankobben	ingen service	angöringsringar	nationalpark
Fladalandet	utedass, tältplats, bordbänk, grillplats, vedskjul	angöringsringar, en ny tältplats grundas, övriga service upprätthålls	nationalpark
Grytskär	ingen service	angöringsringar	nationalpark
Modermagan	tältplats, utedass, bordbänk, naturstig	bibehålls	nationalpark
Norrklobbarna	ingen service	bordbänk, angöringsringar	nationalpark
Skedöklovan	ingen service	grillplats, vedskjul	nationalpark
Trelänningen	ingen service	angöringsringar, ankingsförbud i Trelänningssundet	nationalpark
Segelskär	ingen service	angöringsringar, informationsmaterial	allmänt vattenområde**
Kavelholmen*	ingen service	tältplats, utedass, grillplats, vedskjul, informationstavla, bordbänk	naturskyddsprogramområde***
Svanvik	spånbräden, fågeltorn	grundrenoveras/förnyas	naturskyddsprogramområde
Kristianslund	informationstavla (föråldrad)	förnyelse och revidering av informationstavla	naturskyddsprogramområde

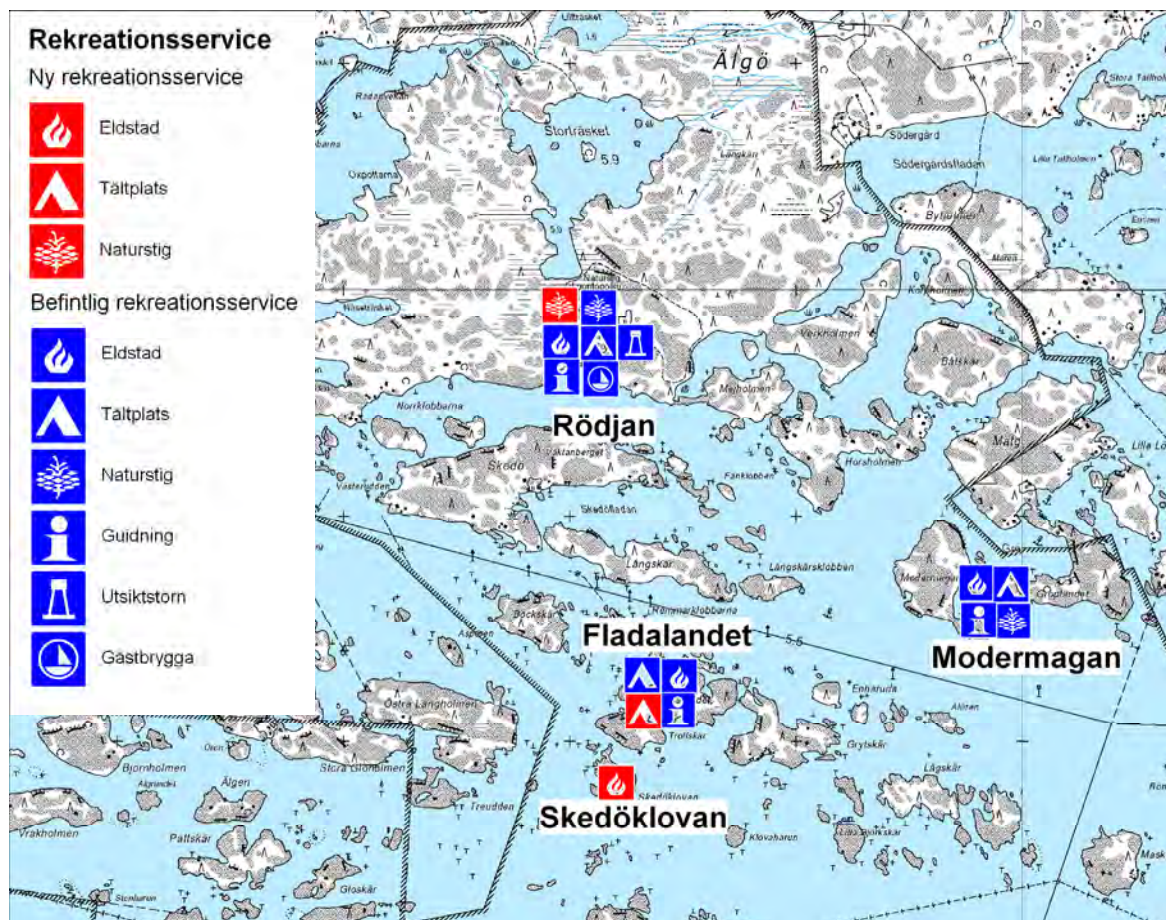


Bild 9. Centrala nya och upprätthållna rekreatiönsbyggnationer på Rödjan, Fladalandet, Modermagan och Skedöklovan. Se noggrannare tabell 8, där även den övriga rekreatiöns servicen presenteras. © Forststyrelsen 2012, © Genimap Oy, tillstånd L 5293, © Lantmäteriverket 1/MML/12, © Finlands miljöcentral 2012.

Täktbukten

Besökarna styrs även i framtiden till Kobben, varifrån man ostört kan skåda de fåglar som rastar i Täktbukten. Man kan inte köra med bil till Kobben och parkeringsplatserna är reserverade intill huvudvägen (Täktomvägen).

Fågeltornet eller -plattformen som preliminärt nämns i Täktbuktens skötsel- och användningsplan (Kolehmainen 2002) för Västerfjärden rekommenderas inte. Tornet skulle innebära störning för de fåglar som rastar i viken eftersom lokalen är liten till arealen.

Svanvik

Besökarna styrs längs stigen och spångbräderna till fågeltornet. Strandängen fredas från rörelse. Det nuvarande fågeltornet är relativt lågt och växtligheten har vuxit till sig betydligt sedan tornet byggdes, vilket innebär att sikten är begränsad speciellt på sommaren och tidig höst. Efter att naturskötselplanen (Tainio 2008) förverkligats avgörs ifall fågeltornet borde förnyas grundligt eller ett nytt torn byggas. Även spångbräderna behöver förnyas inom ramen för planen. Balget och Täktbukten utgör tillsammans med andra fågellokaler längs Hangö udd en välbesökt helhet, som har betydelse som rekreationsmål.

6.1.4 Uppföljning

Serviceutrustningens tillstånd och skick samt besökarmängder uppföljs. Vid behov görs en besökarsundersökning där besökarnas åsikter och behov utreds.

6.2 Information och guidning

Rödjan

Utställningarna i skärgårdshemmanet Rödjan presenterar ejderns liv samt Rödjans historia. Utställningarna bör förnyas inom några år, p.g.a. de nuvarande utställningarna blivit föråldrade och kräver förnyelse.

Ekenäs naturum

Naturumet fungerar väl i de nuvarande lokalerna, även om utrymmesbristen är ett problem. Naturumets lokaler hyrs av Ekenäs stad. I fråga om utveckling av Ekenäs naturum finns två olika alternativ:

1. Naturumets verksamhet fortsätter i nuvarande lokal. Fastighetens övre våning tas i bruk, och används som lager. Utställningen och det övriga programutbudet uppdateras och förnyas. Målgruppen barn och unga beaktas genom att utställningen är funktionell och rätt så alldaglig. Samarbete med turistbyrå i Ekenäs förstärks och intensifieras.
2. Tillsammans med Raseborgs stad grundas en gemensam turistinformation och ett naturum. Arrangemanget skulle eventuellt ha synergifördelar, bland annat gällande besökarkontakt och -information samt öppettider och serviceutbud.

En viktig målgrupp för Ekenäs naturum är barn och unga (dagem och skolor) och naturumets viktiga uppgift hänger ihop med miljöfostran. Man strävar efter att utveckla naturumet till ett aktivt lokalt verksamhetscentrum. Båda alternativen kräver en detaljerad plan med noggranna uppgifter om budget, finansiering och naturumets innehåll.

Informationstavlor

I alla områden som är i livligt rekreationsbruk bör det finnas allmänna informationstavlor. Information om begränsningsområden ges på förbudsskyltar i fält samt via informationsmaterial. Informationstavlor förnyas vid behov. Informationstavlor finns eller upprättas även på följande områden som inte hör till nationalparken: Tåktbukten, Svanvik (Balget), Kristianslund, Segelskär och Kavelholmen. Europarådets naturskyddsdiplom bör användas effektivare i nationalparkens broschyrer och informationstavlor.

6.3 Företagsverksamhet och turism

Forststyrelsen strävar efter att intensifiera samarbetet med lokala naturturism- och turismföretagare. Planeringsområdet utvecklas främst som ett turistmål i skärgården för båtburna besökare. Även paddlare, grupper och besökare som inte anländer med egen båt är viktiga målgrupper. Turistverksamheten som lämpar sig för området fungerar i enlighet med Forststyrelsens principer om hållbar naturturism.

För att utvidga besökarnas möjligheter att bekanta sig med Ekenäs skärgård och nationalparken utreds möjligheten att grunda en turistrutt i området. Ett fungerande arrangemang och marknadsföring kräver samarbete mellan Raseborgs stad, Forststyrelsen, turismbranschen, Föreningen Nylands friluftsområden etc.

I de samarbetsavtal som ingås mellan Forststyrelsen och företagare tillämpas Forststyrelsens ikraftvarande regler och praxis, vilket underlättar turistnäringens utveckling och nätverksetablering i området. Samarbetsavtalen följer Forststyrelsens principer om hållbar naturturism, vilket bland annat innebär att natur- och kulturvärden beaktas, miljön belastas så litet som möjligt, besökarnas kunskap om natur och kultur ökar, besökarnas möjligheter till rekreation ökar och verksamheten har en positiv inverkan på den lokala ekonomin.

Naturturismens ekologiska, sociala och ekonomiska effekter uppföljs med de mätinstrument som Forststyrelsen utvecklat för ändamålet.

Forststyrelsens avgiftsfria tjänster konkurrerar inte med företagarnas tjänster. Företagsverksamhet inom nationalparken är önskvärt men i vissa fall förutsätts tillstånd. Forststyrelsen strävar efter att i möjligaste mån tillmötesgå och beakta önskemålen bland företagare gällande servicen i nationalparken.

Samarbete med områdets övriga aktörer och nätverk (kommuner, företag, föreningar, högskolor och institut) ökas för att utveckla naturturismen, till exempel paddlingsturism.

6.4 Drift och skötsel av serviceutrustning

Forststyrelsen ansvarar för serviceutrustningen, dess planering, byggandet och service på Forststyrelsens områden. Serviceutrustningen placeras i terrängen inom rekreationszonen på så sätt att säkerhetsaspekterna beaktas. Träd som fälls i samband med naturvårds- och restaureringsåtgärder kan användas i byggnationer och som brännved. Serviceverksamheten ordnas så att störningen för naturen är så liten som möjligt. Vid behov kan servicen skötas via köptjänst.

Sophantering

I enlighet med Forststyrelsens princip om skräpfritt friluftsliv för besökarna själv bort sina sopor från terrängen. Ett undantag är Jussarö där sophantering ordnas genom företagarsamarbete (se kapitel 6). Ett skräpfritt friluftsliv sparar på sopservicens kostnader.

Vedservice

Målet är att fylla vedlagren med ett tre månaders förråd. Under vintern och menförestider garanteras inte tillgången till ved. Veden skaffas från närområden och transporteras med båt. Besökarna informeras om hur man använder ved sparsamt. Uppgörandet av eld är förbjuden då det råder varning för skogsbrand.

Torrtoaletter

Avfallet komposteras i terrängen, vilket på sikt kan innebära problem på vissa lokaler. Avfallet bör därför eventuellt transporteras till annat ställe, t.ex. efter kompostering. Målsättningen är att torrtoaletterna är rätt så servicefria.

Underhåll och säkerhet av serviceanläggningar och informationstavlor

Serviceanläggningarna underhålls och sköts så att kvaliteten, servicenivån och säkerhetsaspekterna är i ändamålsenligt tillstånd. Större underhållsåtgärder och reparationer som kräver betydande personal- och ekonomiska resurser planeras i samband med Forststyrelsens årsplanering. Underhåll planeras och utförs i enlighet med principerna för Forststyrelsens miljösystem. Målsättningen är att minska på behovet av underhåll genom att informera besökare, uppfölja användningen av serviceanläggningarna samt att styra underhållsverksamheten på ett ekonomiskt sätt. Underhållet kan ordnas som köptjänst av lokala företagare.

Omgivningen vid naturstigar, fågeltorn och torrtoaletter röjs vid behov.

7 Forskning

Forskningen inom planeringsområdet kan indelas i två olika typer: undersökningar och utredningar som behövs i samband med skydd och planerings samt grund- och annan forskning. Forststyrelsen bedriver forskning och producerar viss undersökning för internt bruk, men syftet är även att skapa förutsättningar för andra instanser att idka forskning på Forststyrelsens områden.

För Forststyrelsens ändamål behövs regelbundna inventeringar av områdets djur- och växtliv samt naturtyper. Speciell uppmärksamhet ägnas åt de arter som nämns i habitat (92/43/ETY)- och fågeldirektivet (79/409/ETY) samt utrotningshotade arter. Följande utredningar och inventeringar föreslås:

- skärgårdsfågelinventering i de mest värdefulla områdena med tre års mellanrum
- utredning över fladdermössens förekomst
- vitsvanshjortens ekologiska och sociala effekter (i samarbete med forskningsinstanser)
- inventering av den marina undervattensmiljön inom VELMU-programmet. Inventeringen koncentrerar sig på undervattenshabitat samt artmångfald
- förekomsten av utrotningshotade tickor, lavar och mossor
- skogrestaureringens betydelse för tickor och saproxylika insekter (= deras spridning till restaurerade skogområden)
- inverkan av dikesdämningen på Lillträskets och Storträskets vattenkvalitet
- på privata naturskyddsområden kan det behövas vissa utredningar

Vattenkvaliteten uppföljs av Nylands miljöcentral, Finlands miljöcentral och Havsforskningsinstitutet. Helsingfors Universitets Tvärminne Zoologiska station samt YH Novia driver ett flertal forskningsprojekt. Planeringsområdet lämpar sig väl för att studera och forska i kustekologi och kustrelaterad miljöplanering.

Vetenskaplig forskning

Planeringsområdet och i synnerhet Tvärminne området är ett av Finlands och hela Östersjöns viktigaste forskningsområden för undervattensmiljön och uppföljningen av vattenkvaliteten. Denna unika forskningsomgivning bör bevaras i planeringsområdet även i fortsättningen. Forskningen uppmärksammas bland annat med rörelseförbud; dessutom bör forskningens viktiga samhällsliga position tas i beaktande vid alla sådana åtgärder som kan ha en inverkan på forskningverksamheten.

8 Användning av Forststyrelsens områden

Användningsformerna i nationalparken bör följa lagstiftningen. Skötsel- och användningsplanen är inte en rättsnorm. Lagen (485/1989) och författningen (243/1990) för Ekenäs skärgårds nationalpark styr användandet av Ekenäs skärgårds nationalpark. Övriga lagstadgade naturskyddsområden styrs av separata lagar (se källförteckning).

Utvidgningen av nationalparken kräver en ny lag. Då nationalparken utvidgas upphävs de tidigare författningarna av riksdagen som förnyar nationalparkens lag.

Forststyrelsen kan inom ramen för sina befogenheter utfärda ordningsstadgor som har rättslig verkan. Skötsel- och användningsplanen ger förslag till en ny ordningsstadga (bilaga 12) samt förslag till hur användningen och utnyttjandet av Forststyrelsens områden skall skötas. Detta innefattar bland annat en utvidgning av nationalparken samt jakt- och fiskearrangemang.

Begränsningarna inom den nuvarande nationalparken eller arrendeområden gäller inte försvarsmakten eller gränsbevakningen (243/1990). Forststyrelsen är förpliktad att följa ramavtalet mellan Huvudstaben och Forststyrelsen (avtal 22.11.2006) samt regionala avtal. Även naturvårdslagen (1096/1996) möjliggör undantag från fredningsbestämmelserna för försvarsmaktens behov. Ifall nationalparkens författning förnyas, bör det i den nya författningen konstateras att nationalparkens fredningsbestämmelser inte utgör ett hinder för försvarsmaktens verksamhet, för att hålla övningar med skarp ammunition eller militärt byggande. Nationalparkens fredningsbestämmelser är inte heller i strid med gränsbevakningens (Naturvårdslagen 1096/1996, Gränsbevakningslagen 578/2005), polisens eller tullens (Polislag 493/1995, Tulllag 1466/1994) verksamhet.

8.1 Bär- och svamplockning samt insamlandet av drivved

Enligt allemansrätten får man plocka bär och matsvamp, dock på så sätt att begränsningsområden och -tider följs. Det är tillåtet att insamla ilandfluten drivved på områden som administreras av Forststyrelsen. Att fälla eller skada levande träd, torrfuror eller omkullfallna träd är förbjudet.

8.2 Fiske på Forststyrelsens områden

8.2.1. Nuläge

Mete och pilkning samt fiske med den länsbaserade spöfiskeavgiften är enligt fiskelagen (286/1982) tillåtna. Detta gäller alla områden förutom begränsningsområden. Spöfiske är förbjudet 1.4–31.8. på områden som ligger söder om Jussarö-Hangö farleden som löper genom nationalparken (bilaga 10). Forststyrelsen beviljar tillstånd till yrkes- och husbehovsfiske.

I Ekenäs skärgårds nationalpark finns för tillfället sju yrkesfisketillstånd som tillsammans omfattar 165 nät. Utöver yrkesfiskare beviljar Forststyrelsen tillståndsmärkta redskapstillstånd för lokala invånare inom själva nationalparken eller personer som bor inom 2 kilometer från nationalparkens gräns. För varje kund säljs högst ett tillstånd som innefattar tre nät. År 2007 såldes 11 nätfisketillstånd.

8.2.2 Allmänt vattenområde

Statens allmänna vattenområden hör inte till nationalparken. På allmänt vattenområde har EU:s medborgare rätt till husbehovs- och rekreationsfiske. Ett skilt tillstånd behövs alltså inte av vattenområdets ägare, men statens fiskevårdsavgift bör vara avlagd. Fiske är tillåtet på allmänna vattenområden enligt lagen om fiske (286/1982), förordningen om fiske (1116/1982) och lagen om allmän fiskerätt (285/1982). Dessutom bör man beakta TE-centralens tidsbegränsade beslut, genom vilka man kan höja fiskarnas minimimått samt bestämmelser om andra begränsningar gällande fiske. På allmänt vattenområde får endast yrkesfiskare använda de i förordningen för fiske avsedda fångstredskapen för yrkesmässigt fiske. Då det gäller fiskeärenden på allmänt vattenområde handhas frågorna av Jord- och skogsbruksministeriets avdelning för fiske och viltvård samt Arbetskrafts- och näringscentralen. Den sistnämnda beviljar de tillstånd som behövs för yrkesmässigt fiske.

8.2.3 Planen

Denna skötsel- och användningsplan syftar inte till att styra skötsel av fiskevatten eller fiske i praktiken. Skötsel- och användningsplanens fiskefrågor berör endast Forststyrelsens områden, där Forststyrelsen som administrerande myndighet kan tillåta fiske enligt fiskelagen (286/1982).

Utan markägarens tillstånd är mete och pilkning, spöfiske med det länsvisa spinnfisketillståndet samt nätfiske tillåtet enligt fiskelagens § 8.

Med markägarens tillstånd kan man tillåta användning av fångstredskap inklusive yrkesfiske och spinnfiske. Det länsvisa spinnfisketillståndet är giltigt på Forststyrelsens områden. För spinnfiske med mera än ett spö krävs Forststyrelsens spöfisketillstånd.

Forststyrelsen kan utgående från naturskydd och fiskevård nu och i framtiden begränsa fiske som sker med tillstånd av markägaren.

Yrkesfisket

Tillstånd säljs i enlighet med nuvarande arrangemang. Forststyrelsens vattenområden utanför nationalparken kan arrenderas ifall det inte strider mot skyddsbestämmelserna. I nuläget gäller yrkesfisket nätfiske, men kan i framtiden komma att omfatta även trålning och fiske med ryssja.

Fiske för husbehov

Förenhetligas med Forststyrelsens allmänna principer och instruktioner. Invånare eller fastighetsägare i Raseborgs och Hangö städer (fram till 31.12.2008 Ekenäs stad) får köpa redskapstillstånd (4 nät/hushåll), vilket innehåller ett betestillstånd. Det är möjligt att begränsa fisket med kvoter. Speciellt kring Älgö där även yrkesfisket och rekreationsbruket är stort bör situationen uppföljas noggrant.

Spinnfiske och trolling

I området strax söder om Älgö är yrkesfisket och rekreationsbruket det största i hela nationalparken (upp till 50 procent av alla besökare; Nyman 2007).

Man får fritidfiska enligt det länsvisa spöfisketillståndet i hela nationalparken och Forststyrelsens övriga vattenområden. Spinnfiske och trolling är också tillåtet med tillstånd från Forststyrelsen,

men med flera än ett spö är det tillåtet endast söder om Jussarö-Hangö farleden som går genom nationalparken (mellan Blåbärskär-Gråharuna, se bilaga 10). Forststyrelsen följer upp situationen och kan vid behov begränsa tillståndsförsäljningen.

Övervakning av fisket

Forststyrelsen kan bevilja övervakningskort t.ex. åt lokala yrkesfiskare eller av fiskeområden befullmäktigade övervakare. Forststyrelsens egen övervakning bör vara effektiv och synlig.

Fiskeguider

Det främsta alternativet för fisketuristföretagare och -guider är att inlösa företagarnas spinnfiske-tillstånd för grupper. Tillståndet gäller ett specifikt, utnämnt spinnfiskeområde, till exempel Ekenäs skärgårds nationalpark. Företagaren ansvarar för gruppens fiske och för att kunderna avlagt statens obligatoriska fiskevårdsavgift. Eftersom företagarna inte alltid på förhand känner till kundernas fiskebehov, är ett annat alternativ att ingå ett begränsat arrendeavtal med fiskerätt för ett kalenderår åt gången för ett specifikt spinnfiskeområde, till exempel Ekenäs skärgårds nationalpark.

Fiskeförbudsområden

I områden med rörelsebegränsningar är även fiske förbjudet. Undantag kan överenskommas separat för vissa områden, där lokalt yrkesfiske kan tillåtas. Detta förutsätter att naturvärdena inte hotas. Dessutom råder fiskeförbud på följande områden: Storträsket, Lillträsket, Näseträsket, Mejfladan och Verkholmen-Båtskär.

Allmänt vattenområde

Forststyrelsen svarar inte om fiske på allmänt vattenområde och kan således inte styra det genom beslut.

8.3 Jakt och jaktarrangemang

8.3.1 Nuläge

På Forststyrelsens områden finns fyra i kraftvarande jaktarrendeavtal (Jussarö, Hästö-Busö, Tåktom och Odensö) samt ett tillstånd (vitsvanshjort, Älgö och västra delen av Jussarö) som baserar sig på naturvårdslagen (1096/1996, § 15). Jakttillstånd för and- och sjöfåglar kan inom nationalparken utfärdas för skären söder om före detta Jussarö naturpark för tiden 10.9–30.11. Jakttillstånd kan endast beviljas åt den lokala befolkningen. Sedan år 1994 har inga tillståndsansökningar inkommit. Statistik över antalet fällda vitsvanshjortar på Älgö och Jussarö finns i tabell 9 och förekomsten av viltarter på Älgö i tabell 9.

Tabell 9. Fällda vitsvanshjortar på Älgö och Jussarö 2004-2006 (källa: Nylands jaktvårdsdistrikt).

Lokal	adult hane	adult hona	kalv, hane	kalv, hona	tillsammans
Jussarö					
2005	2	4	3		9
Älgö					
2004	3	5	1	3	12
2005	2		1	3	6
2006	2	2	2	11	17

Till planeringsområdet hör även allmänna vattenområden där jakten i huvudsak berör guding (ejderhannar) (1.6–31.12.), änder (20.8–31.12., för vissa arter 1.9–31.12.) vårskytte av alfågel (10.4–20.5) samt gråsäl (med viltvårddistriktets tillstånd 16.4–31.12.).

Då det gäller jaktfrågor finns det stora skillnader och praxis varierar mellan olika skyddsområden. I nationalparker är jakt i huvudsak förbjudet. I nationalparkerna i norra Finland och flera skärgårdar har dock den lokala befolkningen rätt att jaga. Dessutom är det tillåtet att driva älg i de flesta nationalparker. För övriga naturskyddsområden avgörs jaktfrågorna separat. I de skyddsområden där jakt är tillåtet, tillfaller rätten att bestämma över jaktfrågor i regel till Forststyrelsen. Ett undantag är till exempel allmänt vattenområde, där alla finska medborgare har jakträtt (615/1993, § 7). Enligt Forststyrelselagen (1378/2004) reglerar Forststyrelsen jakten på sina områden med kvoter, genom vilka en ekologiskt och socialt hållbar jakt tryggas. Ifall jakttillstånd inte finns för alla intresserade, bör sådana personer som inte har jaktmöjlighet annorstädes prioriteras.

Jakträtten kan överlåtas endera genom jaktarrendeavtal eller genom att inkludera området i ett tillståndsjaktområde. Forststyrelsen kan belägga restriktioner till exempel gällande jaktbara arter och jakttider. En begränsning eller reglering av jakt är ofta aktuell i södra Finland där skyddsområdena är små och där rekreationstrycket är stort. Ur skyddsperspektiv skadliga arter, såsom främmande små rovdjur, kan decimeras på basis av naturvårdslagen § 15.

8.3.2 Planen

Jakt arrangeras enligt nuvarande praxis genom jaktarrendeavtal mellan Forststyrelsen och jaktföreningar. Forststyrelsen kan senare komma med noggrannare instruktioner angående jakttillståndsförfarandet. Forststyrelsen bestämmer inte om jakt på allmänt vattenområde.

Ekenäs skärgårds nationalpark

Jakten¹ på vitsvanshjort på Älgö och Jussarö

Jakten² på vitsvanshjort fortgår i enlighet med naturvårdslagen § 15 ("decimera antalet individer av en växt- eller djurart, om arten har förökats alltför mycket eller annars blivit skadlig"). Lagens tillämpning kan anses vara tvivelaktig, eftersom lagen förutsätter att de skadliga effekterna påvisats. Lagen förutsätter inte att arten elimineras helt och hållet även om det ofta har varit målsättningen i motsvarande fall med främmande arter (t.ex. minkfångst). Problem uppstår också vid påvisandet av skadligheten och fastställandet av ett alltför stort antal. Områdets vitsvanshjortsstam är betydande och arten jagas flitigt även på omkringliggande privata öar. Ifall jakten förbjuds kan det leda till att hela närområdets stam ytterligare ökar. På Jussarö kan en övertät stam leda till svält bland djuren, speciellt under isfria vintrar.

Jakten³ på vitsvanshjort är möjlig på Älgö och Jussarö även i fortsättningen, förutsatt att det fram till år 2013 görs en uppföljning eller studie av vitsvanshjortens ekologiska och sociala effekter. På basis av undersökningens resultat bedöms jaktarrangemangen på nytt. Användningen av jakthund är tillåtet.

1–3 Minskning av antalet vitsvanshjorti-individer (Miljöministeriet i skötsel- och användningsplanens fastställningsbrev 13.4.2012, se bilaga 13).

Jakt på främmande små rovdjur

En effektiv jakt på mink och mårhund arrangeras enligt en liknande modell som i Östra Finska vikens nationalpark och Skärgårdshavets nationalpark. Fångsten bör inledas i sådana områden där fångsteffektiviteten och de positiva effekterna för naturskyddet är som störst. Forststyrelsen planerar och organiserar fångsten i samarbete med lokala jägare.

Jakt på gråsäl

Lagen förbjuder jakt på gråsäl i nationalparken.

Älgdrev

Älgdrev tillåts inte, eftersom det i praktiken inte är möjligt att skjuta älg på sådant sätt att det sker från område som ligger utanför nationalparksområdet.

Övrigt

Jakttillstånd på f.d. Jussarö naturparks södra öar kan även i fortsättningen beviljas åt lokala invånare för tiden 10.9–30.11. Med lokala invånare avses personer som är mantalsskriven i f.d. Ekenäs stads skärgårdsdel, dvs. på områden utan fast vägförbindelse (Inrikseministerit 2007, författning 1212/2003). De i författningen övriga nämnda områdena (Bromarv, Trollshovda, Lindö, Svedja-Öby och Odensö-Norrby-Båsa) ingår inte i denna plans definition av lokal invånare. De sju skär dit tillstånd kan ges ligger väster om Äggharun (663239: 247001, 663247: 247003, 663238: 246977, 663266: 24697, 663218: 24709, 663215: 24707, 663215: 24706).

8.4 Nyttjandet av jordmån

Det är förbjudet att utnyttja jordmånen i nationalparken (243/1990). Detta betyder annan marktäkt än det som är nödvändigt för att upprätthålla nationalparkens serviceanläggningar och trafikleder. Geologisk forskning och malmletning är tillåtet.

8.5 Nyttjandet av trädbestånd

Största delen av Forststyrelsens områden är fredade från skogsbruksåtgärder och områdets trädbestånd får utvecklas i naturligt tillstånd. Uppkomsten av intakt och ostörd skog kan gynnas genom restaureringsåtgärder. I samband med restaureringen av till exempel vårdbiotoper erhålls träd, som kan säljas eller användas för skyddsområdets behov. Inkomsterna kan användas för åtgärder i skyddsområdena. Planterade träd av främmande härkomst kan fällas. Forststyrelsen kan vid behov fälla enskilda träd ifall säkerheten eller serviceanläggningarna så kräver.

Forststyrelsen kan i vissa fall bevilja tillstånd till fällning av enstaka träd åt utomstående på sina områden. Detta kan gälla till exempel då träd på Forststyrelsens område är till fara för byggnader eller trivsel, eller gällande trädbestånd av genetiskt utländskt ursprung.

8.6 Båttrafik och annan trafik

Målsättningen är en socialt och ekologiskt hållbar båttrafik samt annan trafik. Det är fritt att röra sig med motorbåt på de av Forststyrelsen förvaltade områdena, förutom i områden som berörs av rörelse- eller landstigningsförbud. Man får röra sig med motorfordon längs med vägar i enlighet med vägtrafiklagen (267/1981).

Den av båttrafiken orsakade uppvirvlingen av sediment och organiskt material har visat sig försämra vattenkvaliteten och undervattensnaturen i grunda hamnar. Värdefulla undervattensområden utreds i VELMU-projektet, och på vars resultat man kan grunda platser eller områden med ankringsförbud eller förse med ankringsboijar. Missgynneskörning och onödig motoranvändning har bullereffekter som i första hand stör andra som rör sig på området.

Sådana former av båttrafik (bl.a. vattenskotrar, vattenskidor) som stör övriga användare strävar man efter att främst genom upplysningar. Detta berör onödigt körande med motorbåt i centrala utfärdshamnar och åsamkande av onödiga vågor. Vid behov utreds möjligheterna att ingripa i eventuella olägenheter genom sjötrafiklagen (463/1996, § 5).

8.7 Tältning och uppgörande av eld

Forststyrelsen utser de platser där tältning är tillåten. Öar där det är tillåtet att tälta är: Rödjan (Älgö), Modermagan, Fladalandet, Kavelholmen och Jussarö. På andra ställen är tältning tillåten i enlighet med allemansrätten ifall naturskyddsområdets skyddsbestämmelser inte förbjuder det.

Uppgörandet av öppen eld är tillåtet på följande anvisade platser: Rödjan (Älgö), Modermagan, Fladalandet och Jussarö. Då varning för skogsbrand utfärdats är det förbjudet att göra upp öppen eld.

9 Kommande planer

På flera av Forstyrelsens områden samt privata naturskyddsområden finns det behov för restaurerings- och skötselåtgärder (bilaga 11). I bilaga 11 nämns de områden, för vilka en plan utarbetats. För att uppskatta behovet av åtgärderna har följande villkor använts:

- områdets tidigare markanvändning och inverkan i nuläget (restaurerings- och naturvårdsbehov)
- Natura 2000-naturtypernas naturenlighet och representativhet (restaurerings- och naturvårdsbehov)
- förekomsten av utrotningshotade arter och naturtyper
- uppskattning av inverkan av restaurering och naturvård på regional nivå
- sociala faktorer (markägarnas intresse, tillgängligheten av betsedjur etc.)
- underhåll av fornimennen och kulturhistoriskt värdefulla besöksmål

De privata naturskyddsområdenas skötsel avgörs av markägarna.

För rekreationsbruket är de centrala planerna följande:

1. Utvecklandet av Ekenäs naturum
2. Utvecklingsplan för Jussarö

10 Markanvändning utanför planeringsområdet

Att planeringsområdet hör till nätverket Natura 2000 kan medföra begränsningar på närområdenas markanvändning. Naturvårdslagen (1096/1996) förutsätter ett bedömningsförfarande ifall en planerad åtgärd eller plan antingen i sig eller i samverkan med andra projekt eller planer sannolikt betydligt försämrar ett områdes naturvärden på områden som hör till Natura 2000 -nätverket.

Planeringsområdet och dess organismsamhällen är i största grad beroende av mark- och vattenområdesanvändningen i hela västra Finska viken. Vattenkvaliteten påverkas av utsläppen och utvecklingen i hela Östersjöns tillrinningsområde. Således krävs åtgärder för att minska belastning även utanför planeringsområdet på havs- och tillrinningsområden.

Båt- och fartygstrafiken i Finska viken kan komma att påverka planeringsområdets naturvärden. Vid trafik- och räddningsplaner bör områdets status beaktas.

Vindkraft eller vindkraftsparker kan i framtiden komma att byggas i närheten av planeringsområdet. De kan påverka planeringsområdets häckande eller igenomflyttande fåglar. Dessutom kan vindkraftsparker påverka undervattensmiljön. I samband med planeringen av vindkraftverk rekommenderas att planeringsområdet beaktas med tillhörande utredningar och på så sätt minska effekterna på planeringsområdets organismer.

Även möjliga marina grustagsprojekt i närheten av planeringsområdet bör bedöma konsekvenserna för planeringsområdets naturvärden.

I närheten av planeringsområdet rekommenderas en effektiv decimering av främmande organismer, såsom mink, mårhund och vresros.

Det är önskvärt att planeringsområdets naturvärden, bland annat vattenkvaliteten, beaktas i planer och projekt som förverkligas av närliggande städer, bebyggelse, industrier och jordbruk.

Europeiska unionen har ålagt Finska staten att slutföra nätverket för Natura 2000 på det öppna havet (Miljöministeriet 2008). Det är möjligt att de skyddsvärda marina områdena i Ekenäs och Hangö skärgård samt Pojovikens Natura 2000-område utvidgas mot det öppna havet i framtiden (Ruuskanen 2008).

ADMINISTRATION OCH MILJÖKONSEKVENSER AV FÖRVERKLIGANDET

11 Styrning av administration och skötsel, avtal och ordningsstadga

Arrendeavtal

Forststyrelsen kan ingå arrendeavtal gällande byggnader eller mark på sina områden. Detta kan gälla till exempel försvarsmaktens, gränsbevakningens, yrkesfiskets eller enskilda yrkesutövares behov.

Ordningsstadga

Det är nödvändigt att förnya ordningsstadgan för Ekenäs skärgårds nationalpark. Detta är aktuellt då denna skötsel- och användningsplan godkänts och då utvidgningen av nationalparken är klar eller då en ny lag och författning för nationalparken godkänts. Den gamla ordningsstadgan är i kraft tills den nya godkänns. Förslag till ny ordningsstadga finns i bilaga 12.

Tillstånd

Forststyrelsen beviljar markanvändningstillstånd för sina områden. På de områden som hyrs av Försvarsmakten krävs även tillstånd.

Grundandet av skyddsområden

De områden som administreras eller överförs till Forststyrelsens naturtjänster kommer att grundas till skyddsområden. Skyddsområdena märks i terrängen och kartorna uppdateras. Tvärminne naturskyddsområde överförs i sin helhet till Forststyrelsens administrering.

Utvidgningen av Ekenäs skärgårds nationalpark

Förslag till utvidgning av nationalparken behandlas i bilaga 2.

12 Säkerhet och räddningsverksamhet

Forststyrelsen ansvarar över att områdets serviceanläggningar är i gott skick samt uppfyller de allmänna och särskilda säkerhetskraven som bestämts. Då det gäller arbetssätt och -redskap samt övriga arbetskyddsaspekter för Forststyrelsens personal följes de allmänna arbetskyddsbestämmelserna. Intern respons gällande arbets säkerheten behandlas omedelbart och olägenheterna korrigeras.

Ifall besökarantalet, ruttklassificeringen eller naturförhållanden så kräver, utarbetas en skogsbrandsplan samt säkerhetsplan för Forststyrelsens områden.

Enligt Forststyrelsens miljö- och kvalitetshandbok bör områdets fastigheter ha en räddningsplan, ifall fastighetens användning kräver det (baserar sig på förordningen om räddningsväsendet 787/2003, § 9).

Forststyrelsens skogsbruk utarbetar tillsammans med naturtjänsterna en plan för att bekämpa skogsbränder.

Ansvar för att bekeämpa oljeolyckor hör till Finlands miljöcentral och Västra Nylands räddningsverk. Forststyrelsens utrymmen t.ex. på Jussarö kan vid behov användas för att placera oljebekeämpningsutrustning.

13 Bevakning

Forststyrelsens personal som rör sig på området sköter vid sidan om sina service- och andra arbetsuppgifter även bevakningen av Forststyrelsens områden. Bevakningen gäller i huvudsak att ordningsstadgan och naturvårdslagen efterföljs samt att begränsningsområdena inte beträdes och andra fredningsbestämmelser samt jakt och fiske.

På övriga områden hör övervakningen av miljö- och naturskyddsärenden till områdets kommuner och Nylands miljöcentral.

I bevakning och speciellt bevakning av fiske kan Forststyrelsen komma överens om skötsel av bevakningstjänst med lokala tillsynspersoner eller med fiskeområdets fiskeövervakning.

Sjöbevakningen övervakar även i den mån det är möjligt att ordningsstadgan och andra lagar samt förordningar följs.

14 Samarbete

Planeringsområdet är ett synnerligen mångsidigt område med flera olika aktörer. Målet är att utveckla Forststyrelsens områden i samarbete och på så sätt förebygga eventuella dispyter. Samarbetet genomförs till exempel via informationsspridning, möten, allmänna tillställningar och gemensamma projekt.

De viktigaste samarbetsparterna är Raseborgs stad, Hangö stad, universitet och högskolor i regionen, föreningarna, Nylands miljöcentral, Nylands viltvårdsdistrikt, hembyggdsföreningar, lokala jakt- och fiskesällskap, fiskeområden, naturskyddsföreningar, turismföretagare samt markägare.

15 Resurser och tidtabell

Serviceanläggningar

Utökningen och upprätthållandet av rekreationsservicen kräver en betydligt större finansiering än i nuläget. Detta kan uppnås genom extern finansiering eller i form av ett EU-projekt. En kostnadskalkyl och uppskattad tidtabell för att bygga serviceanläggningarna finns i bilaga 9.

Naturvård och restaurering

Förslaget är att de presenterade naturvårdsåtgärderna (se bilaga 11) vidtas före år 2017 inom ramen för METSO-programmet (programmet för skydd av Södra Finlands skogar). De områden som inte inbegrips av METSO-projektet strävas att finansieras med utomstående projektfinansiering. För de områden som kräver fortsatt skötsel, bl.a. djurtransporter till vårdbiotoperna och slåtter samt fångst av främmande rovdjur, krävs en årlig budgetering. Dessutom krävs medel för de undersökningar och utredningar som presenteras i kapitel 7.

Jussarö

En grundlig uppstädning och sanering av Jussarö kräver betydande finansiella satsningar. Målet är att Forststyrelsen i samarbete med andra aktörer planerar och utför återställandet i den mån som det är befogat.

Privata naturskyddsområden

Skötseln av privata naturskyddsområden förverkligas enligt de resurser som miljömyndigheten beviljar.

16 Planens konsekvensbedömning

16.1 Bedömning enligt MKB-lagen

Skötselplanen för Ekenäs och Hangö östra skärgård inbegriper inga sådana åtgärder som skulle kräva en lagstadgad miljökonsekvensbedömning (Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning 468/1994). Förverkligandet av planen inverkar på miljön, och därför granskas planens ekologiska, ekonomiska och sociala effekter.

Miljökonsekvenserna delas in i ekologiska, ekonomiska och sociala effekter. Då det gäller ekologiska effekter bedöms även effekterna på Natura 2000 -områdets naturvärden.

16.2. Ekologiska effekter

I skötsel- och användningsplanen har man strävat efter att finna sådana tillvägagångssätt som medför minst ekologiskt skadliga effekter. Därmed har denna plan främst positiva ekologiska effekter.

Målsättningen med denna plan är att med aktiva skötselåtgärder, styrning av användningen och bevakningen samt utveckling av samarbetet trygga områdets naturvärden på så sätt att användningen inte hotar arters eller naturtypers förekomst eller antal i området.

I takt med att besökarmängderna ökar kan slitaget i terrängen och på växtligheten öka. Inverkan är som störst i rekreationszonen. Dessutom kan rekreationen störa djurlivet framför allt under häcknings- och fortplantningstiden. Andra negativa effekter är nedskräpning, buller och utsläpp. Båttrafikens effekter uppstår bl.a. i samband med förankring och propellervirvlar samt stranderosion.

Trycket från rekreationsbruket styrs med hjälp av zoneringsplanerna till områden som tål slitage bättre och till områden där det inte förekommer speciellt känsliga skyddsvärda arter. Områden med det största naturskyddsvärdet ligger i begränsningsområdena. För att minska slitaget dras stigar omkring de känsligaste områdena och serviceanläggningar och naturstigar upprätthålls och repareras.

På grund av områdets stora areal, styrningen av besökare samt de åtgärder som föreslås i skötsel- och användningsplanen medför rekreations- och naturturismen inte betydande skada på områdets natur och äventyrar därmed inte områdets naturskyddsvillkor. Dessutom förbättrar de föreslagna restaurerings- och naturvårdsåtgärderna områdets ekologiska tillstånd och naturtypernas representativitet samt levnadsmöjligheterna för utrotningshotade och krävande arter.

För jaktens del bedöms effekterna gällande arterna habitatdirektivets (92/43/ETY) bilaga I samt de arter som ligger som grund för Natura 2000-området. Förändringar hos orre, järpe och tjäder uppföljs kontinuerligt i Vilt- och fiskeriforskningsinstitutets och Jägarnas centralförbunds vilttriangeltaxeringar. På basen av taxeringarna uppskattas skogshönspopulationerna enligt viltvårdsdistrikt eller viltvårdsförening. Man bedömer även hur väl stammarna tål jakt och vid behov begränsas jakt eller jakttillstånd. Tjädern är enligt Nylands viltvårdsdistrikts beslut fridlyst i nästan hela Nyland, även i planeringsområdet. Jaktrycket gällande stjärtand och årtor bedöms som litet, eftersom största delen av planeringsområdet är havsområde, vilka inte hör till arternas huvudsakliga levnadsmiljö. En del av de grunda havsvikarna är fredade från jakt vilket gynnar arternas skydd. Således kan man på basen av nuvarande uppgifter säga att jakten gällande dessa arter inte påverkar skyddsstausen ogynnsamt. Jakt kan i vissa fall lokalt störa arter som är fridlysta från jakt och hör till fågeldirektivets bilaga I (79/409/ETY). Jakt på gråsäl regleras med hjälp av kvoter som delges av Jord- och skogsbruksministeriet samt tillstånd som beviljas av viltvårdsdistrikten.

Gråsäl har i planeringsområdet jagats enligt följande intensitet under senaste år: 2 individer år 2005, 4 2006 och 6 2007. År 2008 räknades 985 gråsäl i Finska viken och 8303 i Skärgårdshavet (VFFI). Stammens nuvarande tillstånd bedöms tåla detta jakttryck, och jakten äventyrar inte artens gynnsamma skyddsstatus.

På basen av det som beskrivits ovan kan man bedöma att de åtgärder som berör skötsel- och användning i Natura 2000-områdena gällande skötsel, byggandet av rekreationsbyggnationer och rekreationsbruk samt övrigt bruk – såsom jakt och fiske – inte märkbart försvagar Natura 2000-områdenas naturvärden. På basen av detta kräver planen inte en konsekvensbedömning för Natura 2000-områden i enlighet med naturvårdslagens (1096/1996) §65.

16.3 Ekonomiska och sociala effekter

Effekterna av rekreationsbruk och naturturism uppföljs enligt Forststyrelsens ikraftvarande anvisningar. Dessa bygger på LAC-metoden (Limits of Acceptable Change, gränserna för godkända förändringar). Metoden bygger på naturturismens allmänna principer som uppföljs enligt gemensamt överenskomna indikatorer och mätinstrument.

Planeringsområdet bör lämpa sig för flera olika typer av användning och användargrupper. Jakt bör inte begränsas mer än vad som är nödvändigt och vad skyddsbestämmelserna eller det övriga rekreationsbruket kräver.

Rekreation och turism kan ställvis ha negativa sociala följder. Med skötsel- och användningsplanen styrs rekreationsbruket till sådana platser där dessa aktiviteter är socialt hållbara.

Utvecklandet av Forststyrelsens serviceanläggningar i området har såväl en direkt som en indirekt inverkan på det lokala näringslivet och speciellt på turistföretagarna. På området verkar ett tiotal yrkesfiskare, och planen antas inte ha några direkta effekter på yrkesfisket.

Källor

- Airaksinen, O. och Karttunen, K. 2001. Natura 2000- luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46, Finlands miljöcentral. 2. reviderade upplagan. 194 s.
- Al-Hamdi, Z. & Reker, J. 2007: Towards Marine Landscapes in the Baltic Sea. – Balance Interim Report 10.
- Arkitektbyrå MARS 2006. Landskapsvårdsområde Skärlandet – skötsel- och användningsplan. Ekenäs stad 127 s.
- Banks, P.B., Nordström, M., Ahola, M., Salo, P., Fey, K. & Korpimäki, E. 2008. Impacts of alien mink predation on island vertebrate communities of the Baltic Sea Archipelago: review of a long-term experimental study. *Boreal Research Environment* 13 (suppl. A):3-16.
- Bonn, T. 1997. Tammissaaren kansallispuiston kasvillisuus ja kasvisto (toimittanut P. Routasuo). Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja A 67.
- Boström, M. 2005. Mottagningsstationer för toalettavfall från fritidsbåtar samt service i Kyrkslätt, Sjundeå, Ingå, Ekenäs och Hangö. Nylands miljöcentral duplikat 158.
- Europa rådet 2006. Resolution ResDip (2006) 4 on the renewal of the European Diploma of Protected Areas awarded to the Ekenäs Archipelago National Park (Tammisaari) (Finland). Adopted by the Committee of Ministers on 27 September 2006 at the 974th meeting of the Ministers' deputies.
- Europeiska unionens fågeldirektiv 79/409/ETY. – Europeiska gemenskapens rådets direktiv om bevarandet av vilda fåglar.
- Europeiska unionens habitatdirektiv 92/43/ETY. – Europeiska gemenskapens rådets direktiv om bevarandet av naturtyper samt ursprungliga djur- och växtarter. Given 21.5.1992.
- Europeiska unionens havsmiljödirektiv 2008/56/EY. – Europaparlamentets och rådets direktiv om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område. Given 17.6.2008.
- Europeiska unionens vattenramdirektiv 2000/60/EY. - Europaparlamentets och rådets direktiv om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område. Given 23.10.2000.
- Forststyrelsen 1992. Stomplan för Ekenäs skärgårds nationalpark. SU 4:123/150, 23 s. + bilagor.
- 2002: Kiinteiden muinaisjäännösten hoito-opas. 3. förnyade publ. Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 64. 42 s.
- Förordning om Ekenäs skärgårds nationalpark 243/1990.
- Förordning om fiske 1116/1982.
- Förordning om Tvärminne naturskyddsområde 651/1983.

- Gillian, B., Dudley, N., Fernandez de Tejada, A. och Toivonen, H. 2005. Management effectiveness evaluation of Finland's protected areas. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja A 147.
- Gränsbevakningslag 578/2005.
- Grönroos, H. 2003. Jussarö, kartläggning av eventuella miljörisker i marken. YH Sydväst, 26 s.
- Hagner-Wahlstén, N. & Granström, K. 2007. Fladdermuskartering på Ramsholmen-Hagen-Högholmens naturskyddsområde i Ekenäs. Bathouse rapport åt Ekenäs stad.
- Heinonen, M (ed.) 2007. Puistojen tila Suomessa: Suomen suojelualueet ja niiden hoito 2000-2005. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, sarja A 160.
- Häyrén, E. 1900. Längszonerna i Ekenäs skärgård. Geografiska föreningens tidskrift 12: 222-234.
- Inrikesministeriet 2007. Skärgårdsprogrammet 2007-2010. Inrikesministeriet 7/2007.
- Jaktlag 615/1993.
- Koistinen, J. & Palmgren, J. 1976. Skärgårdsfågelfaunan i Ekenäs lk 1975. Ekenäs skärgårdsplan, inventeringsrapport, A-konsult.
- Kolehmainen, K. 2002. Täktomin merenlahtien hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallitus. 26 s + liitteitä.
- Lag om allmän fiskerätt 285/1982.
- Lag om Ekenäs skärgårds nationalpark 485/1989.
- Lag om fiske 286/1982.
- Lag om fornminnen 295/1963.
- Lag om Forststyrelsen 1378/2004.
- Lag om främjande av skärgårdens utveckling 494/1981, 1138/1994 - Skärgårdslagen.
- Lag om förhindrande av vattnens förorening, förorsakad av fartyg. 300/1979.
- Lag om förfarande vid miljökosekvensbedömning 468/1994.
- Lag om vattenvårdsförvaltning 1299/2004.
- Lappalainen, A., Härmä, M., Kuningas, S. & Urho, L. 2008. Reproduction of pike (*Esox lucius*) in reed belt shores of the SW coast of Finland, Baltic Sea: a new survey approach. Boreal Environment Research 13: 370-380.
- Löfgren, K-E. 2008. Venesatamien luokitus. Merenkulkulaitos 2008.
- Lönnroth, M. 2005. Vattenkvaliteten längs Finlands sydkust 1970-2000. Nylands miljöcentrals duplikat 161.

Lönnroth, M. och Holttinen, K. (red.) 2007. Bättre vattenkvalitet – hållbar användning av avloppsvatten i skärgården. Miljön i Finland 31. 103 s.

Markanvändnings- och bygglagen 132/1999.

Miljöministeriet 2005. Handlingsprogram för skydd av Östersjön och inlandsvatten. Miljön i Finland 771, miljöskydd, 94 s.

— 2006. Suomen rannikkostrategia. Arviointiosa. Suomen ympäristö 10/2006, miljöskydd, 82 s.

— 2007. Riktlinjer för vattenskyddet fram till år 2015. Statsrådets principbeslut. Suomen ympäristö 10/2007, miljöskydd, 93 s.

— 2008. Natura 2000 -verkoston täydentämistarve avomerialueella. – Asiantuntija-arvio Suomen aluemerellä ja talousvesivyöhykkeellä sijaitsevien luontotyyppeiden tai lajien elinympäristöjen esiintymistä. Helsingfors 30.5.2008.

Miljöskyddslag 86/2000.

Munsterhjelm, R. 2005. Natural succession and human-induced changes in the soft-bottom macrovegetation of shallow brackish bays on the southern coast of Finland. Walter and André de Nottbeck foundation scientific report No 26. 53 s + liitteitä. (väitöskirja, Helsingin yliopisto).

Museiverket 1993. Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. – Rakennushistorian osastin julkaisu 16.

Naturvårdslag 1096/1996.

Nylands förbund 2006. Landskapsplanen för Nyland (fastställd 8.11.2006).

— 2007. Uudenmaan Itämeri-ohjelma 2007-2013. Uudenmaan liiton julkaisu B

Nyman, H-E. 2004. Utvecklingsplan för Jussarö. Forststyrelsen.

— 2008. Besökarundersökning i Ekenäs skärgårds nationalpark. Forststyrelsens naturskydds-publikationer seroe B 106, 50 s.

Ojala, O. 2007. Översiktsplan för skötsel och nyttjande av nätverket Natura 2000 i Nyland och Östra Nyland. Nylands miljöcentralers rapporter 3/2007..

Oulasvirta, P. & Leinikki, J. 1993. Tammisaaren kansallispuiston vedenalaisen luonnon kartoitus. Osa 1. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja A 10. 92 s.

— & Leinikki, J. 1995. Tammisaaren kansallispuiston vedenalaisen luonnon kartoitus. Osa 2. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja A 41. 84 s.

— & Leinikki J. 2003. Veneilyn ympäristövaikutukset luonnonsatamissa. Suomen ympäristö 605. 91 s.

Peltonen, H., Kiljunen, M., Vinni, M., Pääkkönen, J.-P., Pönni, J., Rahikainen, M. ja Lappalainen, A. 2006. Suomenlahden tilan muutokset – vaikutukset avomerialueen kalakantoihin ja kalastukseen. Suomen ympäristö 50/2006. 40 s.

- Pitkänen, H. (toim.) 2004. Rannikko- ja avomerialueiden tila vuosituhaten vaihteessa. Suomen Itämeren suojeleuohjelman taustaselvitykset. Suomen ympäristö 669. 104 s.
- Polislag 493/1995.
- Puolustushallinnon rakennuslaitos 2004. Jussarön ympäristötutkimus 2004. Raportti, 28 s.
- Raateoja, M., Seppälä, J., Kuosa, H. och Myrberg, K. 2005. Recent changes in trophic state of the Baltic Sea along SW coast of Finland. *Ambio* 34: 188-191.
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. ja Mannerkoski, I (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki 432s.
- Rusanen, P. 1994. Tammisaaren saariston linnustoselvitys 1994. Tammisaaren kaupunki.
- 1998. Tammisaaren saariston linnustonseuranta 1998. Tammisaaren kaupunki.
- Rutanen, I. 1990. Jussarön kovakuoriaisselvitys. Metsähallitus, Etelärannikon puistoalue.
- Ruuskanen, A. 2008. Tammisaaren kansallispuiston suunnitellun laajennusosan ulkopuolelle jäävien alueiden vedenalaisen luonnon kuvaus. – Helsingfors Universitets Tvärminnen zoologiska station & WWF.
- Sirén, A. 1997. Jussarö: Ett lots- och gruvssamhälle i Ekenäs yttre skärgård. Fortstyrelsens naturskyddspublicationer, Serie A. 62 s.
- Sjötrafiklagen 463/1996.
- Statsrådet 2007. Statsminister Matti Vanhanens regering II: regeringsprogram.
- Statsrådets förordning om räddningsväsendet 787/2003.
- Statsrådets beslut 1998: Statsrådets beslut om godkännandet av Finlands förslag till Europeiska gemenskapens nätverk Natura 2000. – Helsingfors. 84 s. + 2 bilagor.
- Statsrådets beslut 2002: Statsrådets beslut om komplettering av Finlands förslag till Europeiska gemenskapens nätverk Natura 2000 8.5.2002. Helsingfors. 41 s.
- Stoor, A. 2007. Samarbete inom turism – en kartläggning av företagares synpunkter på ett eventuellt samarbete med Ekenäs skärgårds nationalpark. Examensarbete, Yrkeshögskolan Sydväst, Utbildningsprogrammet för turism. 31 s.
- Sundström, K.-E. 1927. Ökologisk-geographische Studien über die Vogelfauna der Gegen von Ekenäs. *Acta Zool. Fennica* 3: 1-170.
- Tainio, E. 2008. Hangon Svanvikin toimenpidesuunnitelma. Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut.
- Territorialövervakningslag 755/2000.
- Tulllag 1466/1994.
- Vattenlag 264/1961.

Vägtrafiklag 267/1981.

Westerbom, M. 2006. Population Dynamics of Blue Mussels in a Variable Environment at the Edge of their Range. – Doktorsavhandling, Helsingfors Universitet.

www.miljo.fi

Sammandrag över utlåtanden

För skötsel- och användningsplanen för Ekenäs och Hangö östra skärgård begärdes utlåtande av 34 olika håll. Tillsammans erhöles 20 utlåtanden av följande: Nylands miljöcentral, Raseborgs stads miljö- och byggnadsnämnd, Ekenäs-Snappertuna fiskeområde, Ekenäs Skärgårds Västra Fiskargille r.f., Nylands viltvårdsdistrikt, Finlands fritidsfiskares centralorganisation r.f., Tvärminne zoologiska station, Museiverket, Marinstaben, Finska vikens sjöbevakning, Raseborgs natur och miljö r.f., Nylands miljöskyddsdistrikt, Hangö miljöförening r.f., WWF, Helsingforsnejdens ornitologiska förening Tringa r.f., Ekenäsnejdens viltvårdsförening, Skåldö Jaktförening, Finlands båtförbund r.f., Finlands seglarförbund r.f. samt ett gemensamt utlåtande av 18 undertecknare. SAP=skötsel- och användningsplan, FS=Forststyrelsen

PLATS I SAP, UTLÅTARE OCH FÖRSLAG	FORSTSTYRELSENS KOMMENTAR SAMT ORSAKAD ÅTGÄRD I SAP
HELA PLANEN/ALLMÄNT	
Nylands miljöcentral Nylands miljöcentral anser att de åtgärder som presenteras i planen är nödvändiga för att trygga områdets naturvärden och arrangerandet av områdets användning samt att dessa troligen inte har sådana negativa konsekvenser som avses i naturvårdslagens 65 § moment 1 för de naturvärden som ligger som grund för De marina skyddsvärda områdena i Ekenäs och Hangö skärgård samt Pojovikens (FI0100005) eller Österfjärdens (FI0100001) Natura 2000 -områden.	Inga förändringar i planen.
WWF Enskilda korrigeringar av vetenskapliga namn och termer.	Vid behov tagits i beaktande och korrigerats i planens slutgiltiga version.
Finlands fritidsfiskares centralorganisation Fritidsfiskarna utgör en stor besökargrupp som borde beaktas mera i planens innehåll. Nu är de texter som berör fritidsfiskare korta och berör främst begränsningar och förbud.	Fritidsfiskarnas önskemål har strävats att ta i beaktande och sammanfoga i planen. De förändringar som föreslås i jämförelse med stomplanen för Ekenäs skärgårds nationalpark är betydande och ökar betydligt på fritidsfiskarnas fiskemöjligheter. Inga förändringar i planen.
Nylands viltvårdsdistrikt Viltvårdsdistriktet anser att utarbetande av SAP är en bra åtgärd. Bl.a. skyddet av naturvärden, rekreationsbruket samt nämmandet av jakt- och fiskefrågor i målsättningarna har varit bra.	Inga förändringar i planen.
Finska vikens sjöbevakning Finska vikens sjöbevakning anser att planen då den förverkligas ytterligare ökar skärgårdsområdets rekreations- och fritidsbruk. Detta förutsätter vederbörliga byggnationer och planer vilka beaktar miljövärden och befolkningen.	En målsättning med skötsel- och användningsplanen är beakta trygga, miljövänliga sociala aspekter i utvecklandet av rekreationsbyggnationer och rekreationsbruket. Detaljerade planer görs som FS interna planer. Inga förändringar i planen.
Helsingforstraktens ornitologiska förening r.f. Tringa Föreningen anser att fåglarna på många sätt har tagits väl i beaktande särskilt i Ekenäs skärgårds nationalpark och de södra vikarna på Hangö udd samt i utvidgningen av skyddsområden.	Inga förändringar i planen.
Hangö miljöförening Största delen av förslagen i planen understödes.	Inga förändringar i planen.

PLATS I SAP, UTLÅTARE OCH FÖRSLAG	FORSTSTYRELSENS KOMMENTAR SAMT ORSAKAD ÅTGÄRD I SAP
<p>Marinstaben Marinstaben har inget att anmärka beträffande SAP.</p>	Inga förändringar i planen.
<p>Museiverket De naturvårdsmetoder som beskrivs i SAP lämpar sig i huvuddrag även för att behandla fornminnen. Skötsel av fornminnen är motiverat i samband med annan naturvård, och arbetsplanerna skickas till Museiverket för granskning före åtgärderna förverkligas.</p>	Inga förändringar i planen.
<p>Raseborgs natur och miljö Största delen av bakgrundsuppgifterna i planen och målsättningarna är bra och understödes.</p>	Inga förändringar i planen.
<p>Finlands båtförbund r.f. och Finlands seglarförbund r.f. Planen verkar allmänt lovande ur båttrafikens synvinkel och förbättrar områdets användningsmöjligheter. Klassificeringen av de tillåtna besöksmålen som utfärdshamnar anser vi meningsfullt eftersom genom detta kan kanalisera besökare till lämpliga mål. Jussarö har visat sig vara ett intressant besöksmål och att stranda där har varit svårt p.g.a den ringa bryggkapaciteten, och således är förbättrandet av kapaciteten en mycket bra sak. Vi understöder FS strävan till skräpfitt rekreatjonsbruk, men det krävs en attitydförändring bland användarna för att det skall lyckas. Då det gäller organiserade båtfarare har detta lyckats, klubböarna är skräpfria inom denna självgranskande krets.</p>	Inga förändringar i planen.
<p>1. INLEDNING WWF Pojoviken borde ingå i SAP.</p>	Den del av Natura 2000-området som hör till Pojoviken lämnades utanför planen bl.a. på basen av rekommendationer av Nylands miljöcentral. Pojoviken planeras i samband med Svartås (FI0100023) Natura 2000 -område, med vilken den tätt hänger samman med. Beslutet har man kommit fram till även med tanke på hörande av planen. Inga förändringar i planen.
<p>Nylands miljöskyddsdistrikt Vid begränsningen av planeringsområdet bör man säkerställa att rikkärret vid Tåktbukten och torrängs- och dynområdena i Tvärminne samt fågelskären öster om Jussarö ingår. Även de områden i Pojoviken som hör till f.d. Pojo kommun bör ingå i planen.</p>	Tåktbukten ingår i planeringsområdet förutom rikkärret Sjöstuga-Kampela (privat naturskyddsområde 012021) som ligger utanför Natura 2000-området. Även torrängsområdet i Tvärminne ingår i planeringsområdet. Fågelskären öster om Jussarö ingår i planen, men deras fredningsbestämmelser överenskommes mellan Nylands miljöcentral och privata markägare då man grundar privata naturskyddsområden. Beträffande Pojoviken se svaret ovan. Inga förändringar i planen.
<p>Helsingfors Universitet, Tvärminne zoologiska station Det är inte motiverat att lämna Pojoviken utanför planen.</p>	Se ovan svaret åt WWF:s utlåtande. Inga förändringar i planen.

Hangö miljöförening

Till Ekenäs och Hangö marina skyddsområde hör en separat del i Tvärminne by. Den utgörs av torrängar och dyner, för vilka en skötselplan har utarbetats. På området förekommer flera utrotningshotade och sällsynta insekt- och växtarter.

Intill Täktbukten finns ett litet rikkärr (ca 20 ar), som är fridlyst som naturskyddsområde. Det hör möjligen till Ekenäs och Hangö skärgårds marina skyddsområde. På rikkärrer växer flera utrotningshotade och sällsynta växtarter.

Raseborgs natur och miljö rf

Den del av Pojoviken som hör till f.d. Pojo kommun har lämnats utanför planeringsområdet. Detta förfarande är inte befogat. Föreningen begrundar sin ståndpunkt bl.a. med områdets tidigare skyddsplaner och skyddsavtal.

Miljö- och byggnadsnämnden, Raseborgs stad

Med tanke på forsknings- och vattenskyddsaspekter skulle det ha varit önskvärt att inkludera Pojoviken i planen.

2. NATUR, HISTORIA OCH NUVARANDE ANVÄNDNING**Ekenäs-Snappertuna fiskeområde och Henrik Lundberg**

Området väster om Jussarö hör till fastigheten Busö 1/10. Sundharu och Sundharukobben förverkligas i Natura 2000.nätverket enligt vattenlagen. Karta 2 och texten bör korrigeras.

Busö naturskyddsområde hör inte till Natura 2000.nätverket.

Rätt namn för Drängharun är Dränksharun

Även gädda förekommer i den yttre skärgården och även leker där.

Rådjur har börjat förekomma i den yttre skärgården sedan år 2006. Bör tilläggas till stycke 2.10 främmande arter.

I planen har nationalparkens gräns ritats så att de privata områden som ligger innanför gränsen inbegripits i nationalparken. De privata områdena bör avgränsas så att de framgår att de inte är en del av parken.

WWF

WWF instämmer inte i den i planen presenterade åsikten att planeringsområdets undervattensnatur skulle vara bra undersökt. Vi anser att uppgifterna är bristfälliga och förutsätter rikligt med tilläggsutredningar.

I rapporten konstateras att båturer är huvud användargruppen beträffande Forststyrelsens rekreativ mål. I skötsel- och användningsplanen bedöms inte båttrafikens miljötryck över huvudtaget.

Torrängsområdet i Tvärminne hör till planen, men hade felaktigt blivit borta från karta 1. Tillagts.

Området ingår inte Natura 2000-området och inbegrips därför inte av planen. Riktlinjerna för områdets skötsel kan fastställas under de närmaste åren i samband med en skild åtgärdsplan. Inga förändringar i planen.

Se ovan svaret åt WWF:s utlåtande. Inga förändringar i planen.

Se ovan svaret åt WWF:s utlåtande. Inga förändringar i planen.

Enligt Forststyrelsens uppgifter förverkligas området enligt naturvårdslagen. Inga förändringar i planen.

Området ligger innanför Natura 2000 -områdets gränser. Inga förändringar i planen.

Ett fel i kartdatabasen, korrigerat i kapitlet 2.5 och 4.0. Lagts till i kapitel 2.5.

Rådjuret hör inte till främmande arter i Finland. Inga förändringar i planen.

På grund av kartans skala har de minsta privata områdena inte kunnat skiljas. Innanför avgränsningen för nationalparken hör endast de områden som ägs av Forststyrelsen till nationalparken. Inga förändringar i planen.

I planeringsområdet har man forskat i vattendrag och undervattens natur redan i drygt 100 år. Området är också ett av de mest utforskade havsområdena i vårt land. Huvuddelen av forskningsarbetet har gjorts av Tvärminne zoologiska station. Även flera övriga håll och projekt har utökat områdets forskningskunskap. Den största bristen gällande denna plan är bristen gällande förekomsten av undervattens Natura 2000-naturtyper. Denna brist är meningen att åtgärdas under planens period. Inga förändringar i planen.

I kapitel 2.10 bedöms de hot som åsamkas miljön av både rekreativ bruket och båttrafiken. I stycket 5.2 har det lagts till rekommendationer för att minska båttrafikens miljökonsekvenser.

Nylands viltvårdsdistrikt

Nylands viltvårdsdistrikt bör läggas till samarbetsgruppens samarbetspartner.

I planeringsområdets analys över markanvändningen nämns det att "Jakten har enligt vad man vet i stort sett inte betydelse för naturvärdena, förutom då det gäller vårskytte samt gudingskytte under sommarmånaderna. Speciellt på små skär i den yttre skärgården lider det häckande fågelbeståndet av människor som stiger i land." För påståendet att jakten på gudingar under sommarmånaderna skulle utgöra skada för den övriga fågelfaunan bör man presentera hållbara argument eller avlägsna påståendet. Att röra sig på fågelskär under försommaren kan skada fåglarnas häckning, men man kan inte dra den slutsatsen att den sommartida jakten på guding skulle innebära betydande konsekvenser för den övriga naturen. Utan korrekt utredning över gudingjakten är det omöjligt att bedöma den möjliga skadans omfattning och betydelse för den övriga naturen. Ett motsvarande argument återkommer i planens bilaga 2 i samband med nationalparkens utvidgningsförslag. Obegrundade argument bör avlägsnas.

Nylands miljöskyddsdistrikt

I beskrivningen över arterna är det skäl att observera att flera fladdermusarter använder områdena vid flyttning och reproduktion. Skyddet av fladdermöss bör beaktas i samband med planeringen av vårdåtgärder.

Helsingfors universitet, Tvärminne zoologiska station

I karta 3 finns brister som borde korrigeras eftersom en del av Tvärminnen naturskyddsområde inte märkts på kartan. Dessutom borde förvaltningen av statens områden ordnas på bestående grund.

I presentationen av arterna är planen inte sammanhängande: delvis koncentrerar man sig på utrotningshotade arter och dels presenteras arter som är vanliga och typiska såsom olika fiskar. I artpresentationerna kunde man konstatera att man fokuserar på utrotningshotade och kommersiellt samt för rekreativ bruket viktiga arter. I planen kunde man skilt nämna att kransalgerna kräver särskild uppmärksamhet och att det inom planeringsområdet fortfarande finns viktiga levnadsmiljöer för dem samt att förutom eutrofieringen hotas de av mekaniska åtgärder.

För gäddans del kan man nämna att arten har förekommit även i den yttre skärgården, men att övergödningen sannolikt begränsat nuvarande utbredningsområden.

Datumen för Furuskär i tabell 2 är oklara.

Tvärminnen zoologiska station grundades år 1902.

Lagts till i kapitel 1.

Då man jagar eller rör sig på fåglarnas häckningsskär under häckningsperioden, orsakas de häckande fåglarna skada. Inga förändringar i planen.

Förutom då det gäller Ramsholmen så finns det inte tillräckligt med information om planeringsområdets fladdermusarter och således föreslås det i kapitel 7 en utredning över fladdermössens förekomst. Efter att mera information erhållits, beaktas fladdermössen i områdets skötsel och användning. Information om fladdermössen har lagts till planens kapitel 2.

Tvärminne naturskyddsområdena syns mera i detalj på kartan i bilaga 6. Kartan 3 ändras så att den är enhetlig med bilaga 7. FS anser att Tvärminne naturskyddsområde i sin helhet bör överföras från utbildningsstyrelsen till FS besittning (kapitel 1).

Lagts till i kapitel 2.5.

Lagts till i kapitel 2.5.

På Furuskärs privata naturskyddsområde är det förbjudet att röra sig året om. På Högholmen-Henriksberget, som nämns på nästa rad är det rörelsebegränsningar på vissa områden under tiden 1.4.-31.7. Inga förändringar i planen.

Korrigerats i kapitel 2.7..

PLATS I SAP, UTLÅTARE OCH FÖRSLAG	FORSTSTYRELSENS KOMMENTAR SAMT ORSAKAD ÅTGÄRD I SAP
<p>Helsingforstraktens ornitologiska förening Tringa r.f.</p>	Lagts till i kapitel 2.
<p>I projektet Oileco (http://hykotka.helsinki.fi/oileco/) har man gjort en plan för att trygga områdets naturvärden i samband med en oljeolycka. I samband med arbetet har bl.a. Finlands miljöcentrals databaser över områdets naturvärden utnyttjats.</p>	Områdena öster om Jussarö lagts till i texten.
<p>Förutom det i texten nämnda representativa området för skärgårdsfåglar, Segelskär-Myggan och Äggharun-Skarvkyrkan, är öarna öster om Jussarö, Blekharun-Sköldharun-Lerharun viktiga. Precisering: havsvikarna på Hangö södra udde har betydelse som svanarnas, ändernas och vadarnas häcknings- men framförallt rastningsområde under flyttningen.</p>	Lagts till i texten.
<p>Förutom Stadsfjärden så utgör de närbelägna Båssafjärden och Prästviken tillsammans en viktig helhet som rastningsplats för sjöfåglarna. De rastande fåglarna rör sig regelbundet mellan dessa tre vikar och varje del-område är med tanke på helheten viktig och områdets markanvändning borde ses som en helhet.</p>	Båssfjärden och Prästviken lagts till i texten.
<p>På de grunda områdena ost och söder om Jussarö samlas i Finska vikens skala betydande mängder med gudingar (ejderhannar) i maj innan gudingarnas höstflyttning till Skärgårdshavets ruggningsråden inleds. På 2000-talet har som bäst räknats 4000 stationära gudingar. Ortsnamnet Rödjan förekommer i flera texter, men det är bristfälligt presenterat i kartorna. En tydlig utmärkning t.ex. på karta 3 skulle underlätta saken.</p>	Lagts till i texten.
<p>Raseborgs natur och miljö rf</p>	Ortnamnet lagts till karta 3.
<p>Miljömyndigheterna har senast år 2008 utarbetat en klassificering över vattenkvaliteten i vårt land. Denna klassificering har inte granskats i planen. I texten framförs påståender att eutrofieringen till stor del beror på belastning som härrör utanför området, men detta stämmer inte för den inre skärgården. Detta beror på att vattenutbytet mellan det öppna havet och den inre skärgården är mycket liten. Det dåliga tillståndet för vattnen i den inre skärgården beror till stor del på områdets inre belastning. Orsaken till den dåliga vattenkvaliteten beror bl.a. på småskaliga muddringar, motorbåtstrafik och glsebygdens avloppsvatten. Vattenkvaliteten i området bör förbättras även med möjligheter av markanvändnings- och byggnadsplanen, t.ex. gällande behandlingen av avloppsvatten.</p>	Nylands miljöcentrals referens lagts till kapitel 2.1.
<p>Muddringar i planeringsområdet bör begränsas betydligt och deponeringen av muddringsmassor i havet bör förbjudas helt och hållet. Användningen av vattenskoter och liknande bör begränsas och fartbegränsningar bör inrättas utanför farlederna.</p>	Texten i kapitel 2 har förändrats.
	Skötsel- och användningsplanen ger generella rekommendationer gällande muddringar, medan kommunerna och Nylands miljöcentral styr mera detaljerat. Effekter av motorbåtstrafiken strävas främsta att minskas via upplysning. Inrättandet av förbud är problematiskt med hänsyn till övervakning och vattenområdenas ägoförhållanden. Ett s.k. hänsynsområde grundas vid Rödjan (se kapitel 6).

PLATS I SAP, UTLÅTARE OCH FÖRSLAG

För att förbättra vattnens tillstånd bör det utarbetas en skild plan som berör både privat- och statsägda vattenområden. I den bör man presentera åtgärder för att förhindra eutrofieringen, för att korrigera det dåliga syreläget samt förbättra organimssamhällen. Det viktigaste målet bör vara god ekologisk vattenkvalitet fram till år 2015.

Tillägg till artbeståndet: darrgräs (NT), Lisäyksiä lajistoon: Niittyräpelö (RT), aspfjädermossa (VU).

Finlands båtförbund r.f. och Finlands seglarförbund r.f.

På vilka grunder påstår man att båttrafikens diffusa belastning är betydande? Avser man möjligtvis sjöfartens utsläpp av pilsvatten? Förening p.g.a. båtarnas giffärger och pilsvattnens eutrofierande inverkan väcker förundran. I båtar används endast miljövänliga giffärger och pilsvattenutsläpp uppkommer inte just alls från båttrafiken.

Miljö- och byggnadsnämnden, Raseborgs stad

Till de för vattenkvaliteten negativa faktorerna bör tilläggas de otaliga små muddringarna. Även motorbåtarnas propellerströmmar bör nämnas som en faktor vilken ökar bottenens erosion.

De är skäl att nämna att skogen på den västra delen av Jussarö är en av sydkustens mest värdefulla gamla skogar.

Skräntärnepopulationen i Ekenäs skärgård utgör en betydande del av hela norra Östersjöns population. Denna skyddskrävande art borde beaktas i planen.

3. MÅLSÄTTNINGARNA MED SKÖTSEL OCH ANVÄNDNINGEN

Ekenäs-Snappertuna fiskeområde och Henrik Lundberg

I kapitel 3.4. uppräknas åtta internationella och åtta nationella skyddsprogram eller skyddsavtal. Varför har inte området markägare getts tillfälle att ge sitt utlåtande beträffande dessa?

WWF

Åtgärderna för att motarbeta eutrofieringen förblir alltför ringa i planen.

Man borde fästa mera uppmärksamhet för att gardera sig för en oljeolycka, t.ex. genom att lagra oljebekämpningsutrustning i nationalparken samt öka skolning i oljebekämpning för FS personal.

Både båtfarleder och byggandet på stränder förutsätter muddring, vilket kan orsaka vattnens eutrofiering ifall det inte utförs på ett kontrollerat sätt. Muddringsplanerna borde alltid underordnas ett tillståndsförfarande och muddringsmassorna borde behandlas på ett vederbörligt sätt. Detta ärende anser WWF att inte har beaktats tillräckligt mycket.

FORSTSTYRELSENS KOMMENTAR SAMT ORSAKAD ÅTGÄRD I SAP

I Nylands miljöcentralers åtgärdsprogramförslag för vattenvårdens ytvatten har man beaktat dessa frågor. Inga förändringar i planen.

Aspfjädermossa lagts till i bilaga 4. Regionalt utrotningshotade arter namnges inte i planen.

Förening och eutrofiering orsakad av båttrafiken har minskat avsevärt. De giftigaste giffärgerna har förbjudits, men deras inverkan fortsätter ännu flera år framöver eftersom de finns lagrade i vattendragens bottensediment. T.ex. i hamnarnas bottensediment har man konstaterat höga halter av tennföreningar. Även de giffärger som används idag är skadliga och belastar miljön. Pilsvattnen har sannolikt betydelse i de skyddade hamnar som är i livligt bruk. Nöjesbåtar får inte längre efter år 2005 tömma avloppsvatten inom 12 nautiska mil från kusten. Båttrafiken har en eutrofierande inverkan även genom propeller- och kölvatten vilka blandar bottensediment. Texten ändrats i kapitel 2.

Muddringarna nämns bl.a. i kapitel 2.10., var även propellerströmmarna tillagts.

Nämns i kapitel 2.1.

Skyddet av skräntärnepopulationen i Ekenäs skärgård strävas att tryggas genom befintliga och etablerade skyddsområden. Inga förändringar i planen.

Beredandet av skyddsprogram hör inte till skötsel- och användningsplanen. Inga förändringar i planen.

SAP ger rekommendationer för att förminska eutrofieringen bl.a. beträffande muddringar, båttrafiken och skilda åtgärdsplaner. Nylands miljöcentral utarbetar en skild vattenvårdsplan för Nyland.

FS personal erhåller skolning i oljebekämpning, bl.a. via WWF:s oljebekämpningstrupper. Bekämpningsansvaret för oljeolyckor hör till Finlands miljöcentral (öppet hav) och den regionala säkerhetstjänsten (kusten). Ifall det uppkommer behov kan man placera oljebekämpningsutrustning t.ex. på Jussarö. Lagts till i kapitel 12.

Tillägg gällande muddringar gjorts i kapitel 5.2.1. Frågor gällande byggandet på stränder avgörs i samband med kommunernas planer, då beaktas även Natura 2000-områdets särställning.

PLATS I SAP, UTLÅTARE OCH FÖRSLAG

Nuförtiden förutsätts även att fritidsbåtarnas avloppsvatten samlas i septitankar. WWF anser att det i planen inte överhuvudtaget fästs uppmärksamhet vid båtarnas avloppsvatten eller m.a.o. grundandet av septitankstationer.

WWF anser att man borde förutsätta byggandet av sådan avloppsvattenhantering av strandbebyggelsen i planeringsområdet, att Östersjöns eutrofieringsutveckling inte fortgår. På små bergiga öar, där det inte är möjligt att ordna tillräckligt stora markbäddar för avloppsvatten borde man inte tillåta vattenklosetter över huvudtaget.

Nylands miljöskyddsdistrikt

I listan över skyddsavtal kunde man lägga till EU-ROBATS-avtalet. Skötsel- och användningsplanen för Skärlandets landskapsområde lönar det sig också att beakta.

Ett av de största hoten för Finska viken är en oljeolycka. I SAP borde man beskriva hur oljebekämpningen i olika områden utförs. Detta är viktigt eftersom bekämpningsåtgärderna och skyddet av delområden bör utföras så snart som möjligt.

4. ZONINDELNING**WWF**

I planen föreslår man att några av de nuvarande begränsningsområdena upphävs. Det finns inte grund för detta och inga argument för detta ges.

Nylands miljöskyddsdistrikt

Landstigningsförbuden bör förlängas t.o.m. slutet av juli gällande labb- och tordmuleskär. Rörelsebegränsningarna bör inte avlägsnas från Ekenäs Klovhävarun eller Blekharun. De behövs även på mossen vid Näseträsket.

Finska vikens sjöbevakning

Enligt territorialövervakningslagen begränsar förutom försvarsmakten även gränsbevakningsväsendet rörelse i specialområden. En dylik begränsning har tillsatts Jussarö sjöbevakningsstation.

Ekenäsnejdens viltvårdsförening

Viltvårdsföreningen anser förslaget att avlägsna en del av rörelseförbuden gynnsamt eftersom de på så sätt öppnas nya besöksmål för allmänheten.

FORSTSTYRELSENS KOMMENTAR SAMT ORSAKAD ÅTGÄRD I SAP

Nylands miljöcentrals plan (Boström 2005) lagts till i kapitel 5.2.1.

Frågor gällande byggande avgörs i samband med kommunernas planering, var Natura 2000-områdets särställning beaktas. Inga förändringar i planen.

EUROBATS-avtalet är ett underavtal till BONN-avtalet som nämns i kapitel 3.4.1. Skötsel- och användningsplanen för Skärlandets landskapsområde nämns i denna SAP. Planen för Skärlandet stöds och inga tillägg föreslås. EUROBATS-avtalet lagts till i texten.

Se kapitel 12. Det regionala räddningsverket ansvarar för utarbetningen av en oljebekämpningsplan. Inga förändringar i planen.

Nationalparkens begränsningsområden grundas på sådana områden där bevarandet av naturvärden det förutsätter. På de områden där begränsningarna avskaffas finns inte sådana naturvärden. I Ekenäs skärgårds nationalpark finns relativt stränga regler gällande rörelse, dels beroende på f.d. Jussarö naturpark och dess förordning. Inga förändringar i planen.

De labbskär som ligger på FS områden har beaktats i planen. Se även responsen gällande Raseborgs natur och miljö r.f.:s utlåtande nedan.

Lagts till i kapitel 4.

En del av begränsningarna avlägsnas, eftersom det inte finns naturskyddsgrunder att upprätthålla dem. Inga förändringar i planen.

Helsingforstraktens ornitologiska förening Tringa r.f

I vissa fall är begränsningstiderna inte tillräckligt långa med tanke på den häckande fågelfaunan. Detta berör särskilt sent häckande arter och sådana arter som trivs på häckningsskäret under en lång tid, såsom labb och grisslor. För dessa borde begränsningstiden sträcka sig t.o.m. 31.7. (Hildén & Hario 1993). Dyliska skär är Äggharuna — Äggharunakobbarna, Segelskär, Klovaskär och Myggan. På Gaddarna borde landstigningsförbudet fortsättas fram till 31.7. åtminstone då det gäller Slätlandet och Östergadden.

De viktiga fågelskären Blekharun, Sköldharun-Sköldharukobbarna och Lerharun har lämnats utanför planen. Dessa öar borde bifogas i nationalparken och förses med landstigningsförbud 1.4.–31.7.

Raseborgs natur och miljö r.f.

För följande områden borde man ännu överväga med avlägsnandet av rörelsebegränsningarna:

Näseträsket: fri rörelse kan äventyra naturvärden

Klovaharun: På ön har det åtminstone tidigare häckat en tärnkoloni. Rörelsebegränsningen får inte avlägsnas ifall ön fortfarande är ett betydande häckningsskär.

Blekharun: Ett trädlöst skär med brant strand och där landstigning är s.g.s omöjligt. Vegetationen är typisk för fågelskär. Det är inte önskvärt att avlägsna rörelsebegränsningen.

Stadsfjärdens öar: Det är rätt så tveklaktigt att tillåta allmänheten att landstiga på dessa öar. Besökarmängderna skulle störa den känsliga naturen, fåglarnas häckning och skulle orsaka slitage av vegetationen. På fastlandet finns utmärkta angöringsplatser (Källviken, Skutviken).

Finlands båtförbund r.f. och Finlands seglarförbund r.f.

Vi instämmer i de planerade begränsningsområdena eftersom de inte är till skada för rekreationsbruket.

5. NATUR- OCH KULTURVÄRDEN**Nylands miljöskyddsdistrikt**

Inventeringarna är delvis tio år gamla. Under den perioden har flera naturtypers tillstånd försämrats, vilket ökar behovet av vård. T.ex. sandstränderna växer allt mer igen av vresros och vass. De bör effektivt röjas t.ex. vid Lappviksstrand, Vedagrundet, Henriksberg och Furuviken. Även en alltför stor skogbevuxning på sanddynerna bör kontrolleras (t.ex. Lappvik Högsand, Vedagrundet och Brejdablick).

Begränsningstiderna förändras så att de är i två olika kategorier: hela året och 1.4.-31.7. På så sätt är begränsningen tillräcklig med tabke på naturskydd och å andra sidan är de lättare för användarna att anamma än tre kategorier. Detta betyder att begränsningstiderna 1.2.-15.7. och 14.5.-15.7. slås samman till 1.4.-31.7. Förändringen beräknas inte ha stor betydelse för besökarna eftersom få av målen har någon större betydelse för rekreationsbruket.

I frågavarande skär är i privat ägo och deras skydd tas inte upp i denna plan. Inga förändringar i planen.

Forststyrelsen har bedömt behoven av rörelsebegränsningar för i frågavarande områden ur naturskyddets perspektiv. På dessa områden finns inga sådana värden. För öarna på Stadsfjärden finns inga begränsningar sedan tidigare. I nationalparkens utvidgningsförslag föreslås landstigningsförbud för Kalvön. Kavelholmen i sin tur är i livligt och delvis okontrollerbart rekreationsbruk redan i nuläget. Eftersom det finns ett användningstryck mot ön redan i nuläget är det synnerligen begrundat att bygga rekreationservice. På detta sätt kan öns naturvärden tryggas bättre. På ön finns inte heller sådana naturvärden som skulle förutsätta rörelsebegränsningar. Inga förändringar i planen.

Inga förändringar i planen.

Denna plan har laga kraft endast på de naturskyddsområdena och för naturskyddsändamål införskaffade områden som förvaltas av staten och för privata områden kan endast ges rekommendationer. På statens områden kommer man genom detaljerade skötselplaner att föreslå åtgärder bl.a. för att sköta värdefulla naturtyper på havsstränderna. I skötselplanerna för privata naturskyddsområden rekommenderas vid behov bl.a. skötsel av havssarnnaturtyperna. Åtgärdsförslagen baserar sig på fältinventeringar gjorda åren 2004-2009, vilka täcker i praktiken alla statsägda områden och merparten av de privata naturskyddsområdena inom planeringsområdet. Inga förändringar i planen.

PLATS I SAP, UTLÅTARE OCH FÖRSLAG

Även havsområdets tillstånd har försämrats, t.ex. i grunda sandbottnar har det kommit trådalger. Detta har bl.a. lett till att vattnet blivit grumligare och att flundran minskat. För att bekämpa vattenområdets eutrofiering krävs kraftigare metoder.

- Ledandet av avloppsvatten från glesbebyggelsen till havet bör förbjudas. Fastigheterna på Hangöudds fastland bör fås till det kommunala nätverket och avloppsvattnen ledda till reningsverket.
- Byggnader vid stränder bör undvikas. Skilt bör påpekas att flytande bostäder inte passar i Tvärminne by i Natura-området.
- Åtgärder som förbättrar vattenkvaliteten behövs också i den inre skärgården, där den inre belastningen är störst. För öarna borde man få ett förbud för vattenklosetter.
- I.o.m. att havsvikarna blir grundare bör man effektivisera centraliseringen av båtplatser för att minska på muddringarna.
- Depineringsen av muddermassor får inte tillåtas på Natura-området, inte ens då det gäller den planerade farleden i Pojoviken.

Det är skäl att etablera en fiskeväg enligt fiskelagen via Pojoviken till Svartås Natura-område. Dessutom bör man granska ifall det finns ett behov av att styra fisket i området.

Speciellt i havsområden med grunda bottenar skulle det vara skäl att inrätta fartbegränsningar för båtar p.g.a. framkallning av vågor och buller.

I planen borde man ta ställning till om det är möjligt att planera eller bygga vindkraftverk i området eller dess närhet.

Helsingfors universitet, Tvärminne zoologiska station

Zoologiska stationen anser att det finns tillräckliga uppgifter om planeringsområdets flador och att en hänvisning till VELMU-projektets färdigställande innan skötseln kan inledas är onödig.

För att förbättra havsmiljöns tillstånd kunde man i planen föreslå mera åtgärder: muddringar, deponeringen av muddermassor, byggandet av vattenklosetter och ledandet av avloppsvatten borde begränsas kraftigt. Man bör ge praktisk handledning gällande skyddet av vattenmiljön. Detta berör i första hand FS områden. Hänvisningen till betydelsen av eutrofiering från källor utanför planområdet är missvisande.

Helsingfors struktens ornitologiska förening Tringa r.f

Hangö Byviken ligger norr om Tvärminneön och vikens mest västra del är eutrofierad, låg och delvis vassbevuxen. Byviken är i likhet med de övriga kändaste havsvikarna i Hangö populär bland sjöfåglar. Området har utforskats endast i liten grad och fågelbeståndet är delvis bristfälligt känt. Byvikens fågelbestånd borde beaktas då områdets markanvändning planeras.

FORSTSTYRELSENS KOMMENTAR SAMT ORSAKAD ÅTGÄRD I SAP

Tillägg gällande muddringar i kapitel 5.2.1. Frågor gällande byggandet avgörs i samband med kommunernas planering, och där Natura 2000-områdenas särställning beaktas.

Fiskevägsfrågan kan avgöras i samband med planeringen av Svartås Natura 2000-område. Inga förändringar i planen.

I området kring Rödjan strävar man att minska på vågframkallning. Kapitel 6.1.3.

Vid placeringen av vindkraftverk bör man beakta natur- och rekreationsvärden samt bebyggelse. Vindkraftsfrågorna hör till landskaps- och kommunalplanering. Lagts till i kapitel 5.2.

Forststyrelsen håller på att öka inventereringen av undervattensmiljön i västra Finska viken. Till detta hör vid behov skötsleplanering av undervattensmiljön. Inga förändringar i planen.

Se svaren ovan gällande detta tema. Kapitel 2 förbättrats.

Skyddet av Byviken förverkligas enligt vattenlagen. Inga förändringar i planen.

Hangö miljöförening

Man har alldeles för litet fäst uppmärksamhet på havsområdets tillstånd i planen. Man bör mångsidigt granska de möjligheter som finns för att minska belastningen på vattenområden. Ett förbud gällande vattenklosetter bör inrättas. Ledandet av avloppsvatten från glesbebyggelse till havet bör förbjudas. Muddringar bör tillåtas endast ifall den allmänna nyttan det kräver. Även i sådana fall får man inte tillåta deponeringen av muddringsmassor på Natura-området.

Se svaren ovan.

Strandbebyggelse bör begränsas i mån av möjlighet. Då minskas också belastningen för havet. Fastigheterna på fastlandet på Hangöudd borde fås till det kommunala avloppsnätverket och lett till stadens avloppsreningsverk. Det har planerats flytande bostäder i Tvärminne by. Byggandet av dessa får inte tillåtas på Natura-området.

Se svaren ovan.

Museiverket

Museiverket föreslår att de kulturmiljöer för vilka man ämnar göra en noggrannare detaljplan nämns i SAP.

Detaljplanerna för kulturmiljöer kan avgöras först då områdets kulturarvsinventering färdigställts. Planerna sammanfogas med naturskyddets åtgärdsplaner. Inga förändringar i planen.

Gällande den byggda miljön är det skäl att kontrollera att de värdefulla kulturmiljöerna som avses i de riksomfattande målen för områdesanvändningen är beaktade.

Dessa beaktas i noggrannare åtgärdsplaner. Inga förändringar i planen.

Museiverket föreslår att man i planens bilaga förser en förteckning och karta över områdets fasta fornminnen.

Allt som allt finns det ca 110 objekt, och det är inte nödvändigt att lista dem i detta sammanhang. Det kommer sannolikt förändringar i förteckningen över fornminnen i samband med områdets kulturarvsinventering. Inga förändringar i planen.

I planen används beneämningen "fornminne" för fornminnen. Enligt nuvarande praxis borde man ändra det till formen "fast fornminne".

Ändrat i planen.

Raseborgs natur och miljö rf

I planen bör man tydligare ge allmänna förslag för att förbättra hur man tryggar Natura-naturvärdena inom hela planeringsområdet. Förslagen bör beakta: vattentrafik, byggande, muddringar, strändernas rekreativ bruk, fiske, jakt, skogsbruk, jordbruk, landskapsvård samt vetenskaplig forskning och undervisning.

Allmänna rekommendationer lagts till i planen, speciellt i kapitel 5.

Effekterna av muddringsprojektet i farleden till Pojoviken bör inkluderas i planen. Raseborgs stad har preliminärt planerat muddring Ekenäs Södra viken, där den utrotningshotade stjärnslinken förekommer.

En miljökonsekvensbedömning utarbetas skilt för farledsprojektet och där beaktas olika alternativ grundligt samt deras inverkan på Natura 2000 –området bedöms. Inga förändringar i planen.

Finlands båtförbund r.f. och Finlands seglarförbund r.f.

Vi anser att städtalko på stränderna är en god idé och vi är redo att delta i dem via våra områdesorganisationer.

Inga förändringar i planen.

Miljö- och byggnadsnämnden, Raseborgs stad

Det har föreslagits bete på Slätterholmen som ligger i Stadsfjärden. Ett annat alternativ skulle vara att låta den relativt naturenliga lundön utvecklas i naturligt tillstånd, och i sådana fall skulle de ända vårdåtgärderna beröra avlägsnandet av gran.

På de av staten ägda öarna på Stadsfjärden kommer man att utarbeta en skild åtgärdsplan, där rekommendationer för vården av öarnas värdefulla naturtyper och eventuellt utrotningshotade arter skall genomföras. Vårdåtgärderna fastställs genom att granska öarnas och närområdets naturvärden på ett övergripande sätt. Inga förändringar i planen.

6. REKREATIONSBRUK OCH NATURTURISM**Ekenäs-Snappertuna fiskeområde och Henrik Lundberg**

Stor-Jussarö har en rik namnflora som skulle vara värdefull att dokumentera ur kulturhistoriskt perspektiv. I nationalparken bör även kulturhistorian beaktas.

Rekreationsleder bör grundas på nationalparkens områden, inte på grannarnas områden.

Ett gott förslag, som strävar att beaktas i samband med noggrannare åtgärdsplaner. Inga förändringar i planen.

Rekreationsleder grundas på Forststyrelsens områden. Ifall privata områden av någon orsak behövs kommer man skilt övernens med markägaren. Inga förändringar i planen.

Finlands fritidsfiskares centralorganisation

I samband med de fiskerensningspunkter som föreslås bör man ordna även kompostering.

Ett bra förslag, lagts till i kapitel 6.

Nylands miljöskyddsdistrikt

Det planerade fågeltortnet vid Västerfjärdens strand är synnerligen viktigt med tanke på att koncenterra rekreatjonsbruket.

Största delen av planeringsområdets rekreatjonsanvändare är lokala eller regionala personer. Trots informationsspridning är både allemansrätten och skyldigheterna dåligt kända. Därför sker olika men i misstag eller p.g.a. likgiltighet. Man kunde påverka detta genom en väl planerad och genomförd allmän kampanj, som även kunde gynna området naturturism.

Rekreatjonsbruket i Tåktbukten koncentreras till Kobben. Inga förändringar i planen.

FS understöder förslaget och strävar efter att beakta det i samband med informationsspridningen.

Raseborgs natur och miljö

I samband med planeringsområdets rekreatjonsbruk borde man förutom FS områden nämna även övriga rekreatjonsområden och de viktigaste områdena för rekreatjonsbruket.

Lagts till i kapitel 6.

Finlands båtförbund r.f. och Finlands seglarförbund r.f.

Ordet gästhamn borde ersättas med gästbrygga. Fartbegränsningen vid Rödajn anser vi som misslyckad. Kontrolleringen av hastigheterna är inte lätt med nuvarande resurser. Vi anser att en bättre lösning skulle vara ett förbud att osraka vågor.

Jussarö är inte en gästhamn och det lönar sig inte att utveckla den till en sådan heller eftersom en gästhamn bör ha bränsleförsäljning. Ordet gästhamn anser vi att borde ersättas med ordet gästbrygga.

Vi understöder en gemensam informationspunkt för Raseborgs stad och Forststyrelsen i närheten av Ekenäs gästhamn.

Ändrat i planen.

Fartbegränsningen ändras till förbud att orska vågor. I praktiken förverkligas detta genom att grunda ett s.k. hänsynsområde vid Rödjan. Omformat i kapitel 6.

Ändrat i planen.

Inga förändringar i planen.

Miljö- och byggnadsnämnden, Raseborgs stad

Förutsättningarna för att utveckla det nuvarande naturrummet till ett omfattande och modernt info- och utställningscentrum bör utredas. Utrymmet kunde samtidigt utvecklas till ett utbildnings- och infoutrymme.

Inga förändringar i planen.

7. FORSKNING**Ekenäs-Snappertuna fiskeområde och Henrik Lundberg**

I forskningsteman bör man lägga till rådjurets ekologiska och sociala konsekvenser. Utöver detta bör planen ändras så att jakt på rådjur tillåts.

Kan beakats i samband med utredningen över vitsvanshjorten. Jakt på rådjur kan inte tillåtas i nationalparken enligt dess lag och författning.

8. ANVÄNDNINGEN AV FORSTSTYRELSENS OMRÅDEN**Ekenäs-Snappertuna fiskeområde och Henrik Lundberg**

Kapitel 8.2. Frasen " Forststyrelsen kan utgående från naturskydd och fiskevård nu och i framtiden begränsa fiske som sker med tillstånd av markägaren." Bör läggas till "på nationalparkens område".

Med frasen avses alla de områden som administreras av Forststyrelsen, även utanför nationalparken. Inga förändringar i planen.

Planens förslag om fiskeövervakning är dålig. Fiskeområdet föreslår att FS köper övervakningstjänsten av fiskeområdet.

FS effektiviserar sin egen övervakning, bl.a. genom att öka fiskeinspektioner i planeringsområdet. Inga förändringar i planen.

Fiskeguider. Teksten bör förändras så att den är i enlighet med lagar och författningar (lagen känner inte till "företagarnas spinnfiskelov").

Detta berör tillstånd som säljs av vattenområdets ägare och som fastställts av jord- och skogsbruksministeriets författning 12.11.2008 5 § 8 mom. Inga förändringar i planen.

Då nationalparken grundades gavs löftet att rätten till yrkesfiske inom nationalparken skulle vara avgiftsfri, men detta har inte hållit. Åtminstone i den utvidgade delen av nationalparken bör yrkesfisket vara avgiftsfritt. Frågan om avgifter i den andra delen av nationalparken skall behandlas tillsammans med de berörda fiskargillena i området.

FS uppföljer jord- och skogsbruksministeriets författningar gällande FS vissa offentliga administrationsavgifter (721/2008). Inga förändringar i planen.

Yrkesfisket i den yttre skärgården är för tillfället litet utnyttjad. Detta beror på att det inte för tillfället finns fjällfisk i den yttre skärgården, priset på foderfisk samt saknaden av tillräckliga fiskehamnar.

Inga förändringar i planen.

Planen "antas" inte ha direkta effekter på yrkesfisket. Texten visar att frågan inte har undersökts. Då borde det vara möjligt, om effekter senare visar sig, finnas möjligheter till ändringar och överenskommelser.

FS följer upp situationen och vid behov kan praxis förändras även efter godkännandet av denna plan. Inga förändringar i planen.

Ekenäs Skärgårds Västra fiskargille r.f.

Tillstånd för trålfiske har givits men inte inte ansökts under senaste år (8.2).

Fras tillagts, 8.2.

Försäljningen av tillstånd bör ske lokalt och service bör fås även på svenska.

Tillstånd kan vid behov köpas via Ekenäs naturum. Inga förändringar i planen.

Finlands fritidsfiskares centralorganisation

Rörelseförbudet bör beröra alla användargrupper. Ifall undantag beviljas bör de ske på lokaler där naturvärden inte äventyras.

Det behövs alltid tillstånd av FS för att avvika från ordningsstadgan. Inga förändringar i planen.

FFC anser att spinnfiske bör täcka hela nationalparksområdet.

Forststyrelsens spinnfiskelov är giltigt i hela nationalparken, men på så sätt att antalet spön är begränsat i en del av nationalparken. Argument och beskrivning i kapitel 8.2. Inga förändringar i planen.

FCC föreslår att fiskeövervakningen utsträcks åt fritidsfiskare och på sätt kunde man effektivisera övervakningen.

Forststyrelsen strävar att i första hand ordna fiskeövervakningen genom sin egen verksamhet. Utöver detta är även andra alternativ möjliga. Planen exkluderar inte heller FCC:s förslag. Inga förändringar i planen.

Termen redskapstillstånd kan orskaka missuppfattningar och den borde preciseras.

Redskapstillståndet eller nåtillståndet har beskrivits i kapitel 8.2. Inga förändringar i planen.

PLATS I SAP, UTLÅTARE OCH FÖRSLAG	FORSTSTYRELSENS KOMMENTAR SAMT ORSAKAD ÅTGÄRD I SAP
<p>Nylands viltvårdsdistrikt Beträffande jakt så kommer effekterna tydligast fram i Ekenäs skärgårds nationalpark. Viltvårdsdistriktet anser det bra att fångst på vitsvanshjort tillåts även i framtiden på Ålgö och Jussarö. Utredningen gällande vitsvanshjortens ekologiska och sociala effekter, som föreslås i planen, är bra. Utredning bör dock få tillräckliga resurser. Beträffande fångst på vitsvanshjort är det viktigt att det är så effektivt som möjligt och orsakar så litet störning på nationalparkens övriga natur som möjligt. Det är bra främmande små rovdjur får fångas. I definitionen över lokal invånare bör man använda sig av författningens definition (1212/03) ifall att lokal invånare begränsas att inbegripa endast de som bor i skärgårdsdelarna.</p>	<p>Inga förändringar i planen.</p> <p>Användandet av jakthund förselas i kapitel 8.3. Inga förändringar i planen.</p> <p>Inga förändringar i planen. Detta har avsetts, en hänvisning till författningen lagts till i kapitel 8.3. De områden som nämns skilt i författningen inbegrips inte i definitionen av lokal invånare i denna plan (dvs. Bromarv, Trollshovda, Lindö, Svedja-Öby och Odensö-Norrby-Båsa).</p>
<p>Helsingfors universitet, Tvärminne zoologiska station Det skulle vara bra att hitta en permanent lösning för att förbjuda fiske i Tvärminne naturskyddsområde. Krogarviken-Kvarnskärs området är fredat från fiske fram till 30.4. 2012 och detta borde synas på kartan. Forskningsstationen anser att ett ställningstagande gällande frågan om fiskebegränsningen borde tas med i planen.</p>	<p>Lagts till i kapitel 4.</p> <p>Lagts till i kapitel 4.</p>
<p>Ekenäsnejdens viltvårdsförening Definitionen över lokal invånare kunde ha varit samma som för definitionen över husbehovsfiske (alla invånare eller fastighetsägare i Raseborgs och Hangö städer). Viltvårdsföreningen uttrycker sin tillfredsställelse till förslaget att fortsätta fångsten av vitsvanshjort i nationalparken.</p>	<p>Jakt är enligt nationalparkens författning lovligt för lokala invånare på så sätt som definieras i SAP. Gällande fiske begränsar författningen inte möjligheten till lokala invånare. Inga förändringar i planen. Inga förändringar i planen.</p>
<p>Finlands båtförbund r.f. och Finlands seglarförbund r.f. Är det meningen att tillåta att röra sig med segel på områden med rörelse- och landstigningsförbud? Vi anser det lämpligast att konstatera, att "det är tillåtet att röra sig med båt".</p>	<p>Rörelsebegränsningarna beör alla områdets användare. Inga förändringar i planen.</p>
<p>9. KOMMANDE PLANER Nylands miljöskyddsdistrikt För de strandängar, vilka saknar en skötselplan, bör en sådan utarbetas (Stensundsviken Tvärminneö).</p>	<p>Stensundsviken ingår i Natura 2000-nätverket och förverkligas enligt vattenlagen. Sålunda inbegrips inte landområdet i planen. Inga förändringar i planen.</p>

Hangö miljöförening

För att restaurera och sköta levnadsmiljöerna i havsvikar, sandstränder, stranddyner och strandängar bör naturtyps- och områdesvisa fortsättningsplaner utarbetas.

Hamnplatser har man varit tvungen att muddra upprepade gånger. Muddringarna och deponeringen av muddringsmassor är ofta dåligt planerade. Båthamn behövs fortsättningsvis. För de viktigaste hamnplatserna bör man utarbeta planer. I den bör man utreda behovet av muddring, muddringens tillvägagångssätt, minimeringen av skador samt bevarandet av naturvärdena. Muddringarna bör utföras på hösten och vintern, då skadorna är minst. Planer bör utarbetas åtminstone för följande områden: Katrumpan, Täckbukten (Kobben) och Vedagrundet.

Sandstränderna hör till Hangöudds mest kännsrika landskap. I skötselplaner bör man presentera metoder för att avlägsna vresros och vass samt restaureringen av vegetationen. De viktigaste skötselobjekten är Lappvikstrand, Henriksberg, Vedagrundet och Furuviik.

Sanddynder förekommer ovanför sandstränderna. P.g.a. eutrofieringen håller de också på att växa igen. Tallen håller på att erövra tidigare öppna dyner. Genom skötselplaner bör man trygga dynernas naturliga succession. De viktigaste planeringsområdena är Lappvik Högsand, Vedagrundet och Brejdablick.

För de strandängar som fortfarande saknar en skötselplan, bör en sådan utarbetas (Stensundsviken på Tvärminneön).

Raseborgs natur och miljö rf

I tabell 10 har man sammanställt de områden för vilka man rekommenderar skilda planer. För flera av dem är det omöjligt att ta ställning eftersom det endast på basen av namnet och kodnumret utan märkning på karta är omöjligt att säga var de ligger. Fladorna i Skåldön och Danskog är särdeles värdefulla och representativa. I en del av dem har man utfört muddringar, vilka har försämrats deras naturliga tillstånd. För dessa flador borde man utarbeta restaurerings- och skötselplaner. De centrala rekommendationerna i skötsel- och användningsplanen för Skåldö landskapsområde bör tecknas även i denna plan.

För Bylandet på Nothamns huvudö håller en skötselplan på att bli färdig (YH Novia).

Det finns en SAP för Gullö ekskogar.

Ramsholmens lundar sköts enligt planerna.

En skötselplan borde utarbetas för Offerlundens skyddsområde. Området håller på att växa igen av lövsly, vilket innebär att lundvegetationen tar skada.

Största delen av de mest värdefulla havsstrandnaturtyperna ligger i huvudsak på privata naturskyddsområden, för vilka man kommer att utarbeta åtgärdsplaner under de närmaste åren. Inga förändringar i planen.

En allmän rekommendation gällande muddringar ges i kapitel 5.2.1, i övrigt hör de till städernas översyn. Inga förändringar i planen.

I åtgärdsplanerna som utarbetas för privata naturskyddsområden kommer man vid behov att rekommendera bl.a. bekämpning av eutrofieringen och vassbestånden samt vresrosen. Inga förändringar i planen.

Tallarnas förökning är en del av dynernas naturliga succession, som dock på flera håll har störts p.g.a. människopåverkan (avsaknaden av skogsbränder, ökningen av skyddade växtplatser mm.). Från fall till fall kan man rekommendera avlägsnandet av tall i skilda åtgärdsplaner, och då fästs särskild uppmärksamhet på dynernas naturliga succession, förekomsten av utrotningshotade dynnaturtyper samt förekomsten av krävande arter. Inga förändringar i planen.

Denna plan kan inte styra skötsel- och användning av områden som inte är skyddsområden eller sådana statsägda områden som reserverats för naturskydd. En allmän rekommendation för att hålla strandängarna öppna och betade lagts till i kapitel 5.2.1.

Denna plan kan inte styra skötsel- och användning av områden som inte är skyddsområden eller sådana statsägda områden som reserverats för naturskydd. En allmän rekommendation för att sköta vattenområden lagts till i kapitel 5.2.1. SAP för Skåldö landskapsområde har beaktats i denna plan. Tabell 10 flyttat till bilaga 11.

Beaktats i bilaga 11.

Beaktats i bilaga 11.

Beaktats i bilaga 11.

Tillståndet för Offerlundens lund kommer att utredas och vid behov skrider man till åtgärder för att ordna skötseln. En skötselplan har utarbetats för området år 1993, vilken lagts till i bilaga 11.

PLATS I SAP, UTLÅTARE OCH FÖRSLAG	FORSTSTYRELSENS KOMMENTAR SAMT ORSAKAD ÅTGÄRD I SAP
<p>12. SÄKERHET OCH RÄDDNINGSVERKSAMHET Finska vikens sjöbevakning Gränsbevakningsväsendet är den huvudansvariga myndigheten gällande sjöräddning i Finland. Till betydande delar ges tjänstehjälp även till den kommunala räddningstjänsten.</p>	<p>Inga förändringar i planen.</p>
<p>13. BEVAKNING Finska vikens sjöbevakning Finska vikens sjöbevakning följer kontinuerligt upp utvecklingen av vattentrafiken samt inverkan i havs- och skärgårdsområden. Även övervakningen riktas in på områden där människor rör sig och närvaron är betydande. Gränsbevakningsväsendet utför övervakning av oljeutsläpp på territorial vatten och i den ekonomiska zonen enligt lagen om fartygens miljöförening. I.o.m. att övervakningen har effektiverats, har rannsakan allt oftare riktat sig även mot nöjesbåtar. Gränsbevakningsväsendet är övervakningsmyndighet enligt fornimesslagen då det gäller skeppsfynd och följer upp dem samt att regler för dessa efterföljs.</p>	<p>Inga förändringar i planen. Inga förändringar i planen. Inga förändringar i planen.</p>
<p>14. SAMARBETE Ekenäs-Snappertuna fiskeområde och Henrik Lundberg Fiskeområdet kan läggast till som samarbetspart.</p>	<p>Förändring i planen: fiskeområdet och grannmarkägare lagts till.</p>
<p>Miljö- och byggnadsnämnden, Raseborgs stad I den kommande delgationen eller arbetsgruppen för områdets utveckling bör representant för Raseborgs stads miljöväsen vara företräden. Den lokala miljöbyrån har betydande sakkunskap och kunnande över lokala förhållanden.</p>	<p>Strävas att beaktas. I nuläget har FS dock inga planer på att grunda en regional delegation. Inga förändringar i planen.</p>
<p>16. PLANENS KONSEKVENSBEDÖMNING Nylands miljöcentral I kapitlet över planens konsekvensbedömning är det skäl att sammanställa slutsatserna och argumenten gällande de arter vilka ligger som grund för Natura 2000-området och jakt.</p>	<p>Lagts till i kapitel 16.2.</p>
<p>Nylands miljöskyddsdistrikt I konsekvensbedömningen bör man beakta att LAC är ett planeringssystem för naturturism med 9 olika stadier. Det märkligaste är att kombinera LAC-metoden med planens konsekvensbedömning samt att de uppföljda indikatorerna inte har presenterats.</p>	<p>SAP är en allmän plan medan LAC-metoden noggrannare beskrivs i samband med åtgärdsplanen för naturturism eller en besökarundersökning (kapitel 6.1.4). Inga förändringar i planen.</p>
<p>BILAGA 2. UTVIDGNINGSFÖRSLAG FÖR EKENSÅS SKÄRGÅRDS NATIONALPARK Ekenäs Skärgårds Västra fiskargille r.f. Yrkesfisket bör vara avgiftsfritt på nationalparkens utvidgningsområde.</p>	<p>Fiske och fiskeavgifter styrs av Jord- och skogsbruksministeriet samt lagstiftningen. Inga förändringar i planen.</p>
<p>Jakt på gråsäl bör vara tillåtet i den omedelbara närheten av fasta fiskeredskap.</p>	<p>I bilagan presenteras förslaget för ordnandet av jakt i Segelskär-Myggan området ifall ifrågavarande område införlivas i Ekenäs skärgårds nationalpark. Förslaget fungerar som botten åt miljöministeriet, som fortsätter förberedandet av ärendet. Inga förändringar i planen.</p>

WWF

WWF understöder utvidgningen av nationalparken och rekommenderar att överväga en förlängning även till den ekonomiska zonen. WWF bifogar i sitt utlåtande sin utredning över undervattensnaturen i området.

I planen föreslås tillståndsjakt på sjöfågel fr.o.m. 20.8. WWF anser att man inte bör tillåta jakt i Södra Finlands nationalparker. Nationalparkerna är små och jakt skulle orsaka konflikter för såväl naturskyddsåtgångarna som parkens forsknings-, undervisnings- och rekreativbruk. WWF anser dock att en begränsad tillståndsjakt för lokala skärgårdsbor kunde vara tillåten i utvidgningsområdet för Ekenäs skärgårds nationalpark under en viss övergångsperiod, t.ex. fem år. Jakt får dock inte tillåtas under perioden för båttrafik, vilken fortsätter livlig åtminstone till slutet av augusti. Även de arter som kräver skydd bör fridlysas från jakt.

Skåldö Skärgårds jaktförening r.f.

Ifall nationalparken utvidgas till det allmänna vattenområdet, mister jaktföreningen sitt sista fria jaktområde. Det föreslagna jaktarrangemanget för sjöfågeljakt på hösten anses bra, även om det praktiska förverkligandet kan innebära svårigheter. Begränsningen av vårjakt och den sommartida jakten på gudingar motiveras med skyddsåtgångarna. På små låga öar utan vegetation har jakten inga skadeeffekter. Vi föreslår att vårjakt på alfågel och sommartida jakt på guding tillåts.

Jakt på gråsäl bör vara tillåtet i den omedelbara närheten av fasta fiskeredskap.

Nylands viltvårdsdistrikt

Viltvårdsdistriktet anser förslaget om nationalparkens utvidgning som problematisk för områdets jaktarrangemang. Viltvårdsdistriktet uppskattar FS ansträngningar att försöka hitta sådana kompromisser som tillfredsställer alla intressegrupper. Viltvårdsdistriktet anser att de i planen föreslagna flexibla jaktarrangemangen troligtvis inte kommer att förverkligas eftersom de inte är i linje med jaktpolitiken i Södra Finlands nationalparker. Således kan viltvårdsdistriktet inte godkänna utvidgningsförslaget utan föreslår att det allmänna vattenområdet och inbegripande öarna vilka ingår i utvidgningsförslaget, i den mån de i statsrådets beslut om Natura 2000-nätverket föreslagits som naturskyddsområde, grundas till s.k. övrigt naturskyddsområde. I sådant fall är det möjligt att skapa sådana fredningsbestämmelser vilka inte hindrar jakt som förverkligas enligt principen för hållbart utnyttjande.

I utvidgningsförslaget föreslås att även Äggharun-Skarvkyrkan området söder om Häst-Busö skall införlivas i nationalparken. Enligt Statsrådets beslut 20.8.1998 föreslås att området förverkligas enligt vattenlagen i Natura 2000-nätverket. Nylands viltvårdsdistrikts åsikt är att man inte behöver avvika från Statsrådets tidigare beslut och sannolikt ytterligare öka jaktbegränsningsområdet i Västar Nylands skärgård. Äggharun-Skarvkyrkan bör därför förverkligas enligt vattenlagen i enlighet med Statsrådets beslut.

Den ekonomiska zonen ingår inte i denna plan. Forststyrelsen skickar dock utlåtandet och den bifogade utredningen (Ruuskanen 2008) till miljöministeriets kännedom.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargille r.f. Jakt på gråsäl ändras så att det kan vara tillåtet 20.8.-31.12., eftersom gråsälens pälsbyte och fåglarnas häckningsperiod. Ändrat i bilaga 2.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Nylands miljöskyddsdistrikt

Jakt på ejder och alfågel bör förbjudas i området kring Segelskär på arternas rastningsområden under hösten.

Ekenäsnejdens viltvårdsförening

Viltvårdsföreningen anser att man borde utreda möjligheterna att fortsätta gudingjakten fr.o.m. 1.6. Föreningen anser även att områdets jaktkvot skulle vara så stor att det inte skulle utgöra ett hinder för jakt.

Jakt på gråsäl bör vara tillåtet i den omedelbara närheten av fiskeredskap.

Den föreslagna rörelsebegränsningen på södra Segelskär motsättes eftersom övervakningen är svår. Föreningen föreslår att Forststyrelsen i fortsättningen skulle svara för underhållet av stugan på ön.

Helsingforsnejdens ornitologiska förening Tringa r.f.

Jakt bör förbjudas i området kring Segelskär (skären i listan Segelskär – skäret sydväst om Vikarharet) även om hösten, eftersom området är ett viktigt rastningsområde för ejdrar och alfåglar. Dessa två arter är även de mest betydande bytesarterna i den yttre skärgården. På de grunda områdena söder och öster om Segelskär rastar om höstarna mer än tusen ejdrar och som bäst har man räknat 15000 stationära alfåglar. Ejder och alfågel är starkt minskande sjöfågelarter (Hario & Rintala 2008, Kauppinen 2008), vars viktigaste rastningsområden borde fridlysas från jakt. Störningen som orsakas av jakt påverkar fåglarnas möjligheter att rasta och de indirekta effekterna på fågelstammarna är ofta mera betydande än jaktbytesborttaget orsakar (Newton 1998).

Utlåtande från jägare och lokala invånare (17 undertecknare)

Besökarmängderna i Ekenäs skärgårds nationalpark har ökat 15-faldigt sen dess grundande (47 000 besök år 2007). En stor del av besökarna besöker nationalparken med båt under sommaren. Mot denna bakgrund anser undertecknarna det oskäligt att förbjuda eller begränsa lokala invånarens aktiviteter. Fågeljakten är närmast koncentrerad till september och oktober. P.g.a förhållandena i den yttre skärgården finns det få möjliga jakt dagar. T.ex. hösten 2008 fanns det 7-8 dagar som var lämpade för jakt i Segelskär-Myggen området. Som mest rörde sig 6-7 båtlag i området. Inverkan på fågelbestånden och den övriga miljön är marginell.

Jakt på guding (fr.o.m. 1.6.) borde vara tillåtet på sådana skär var det inte finns häckande fåglar.

De avgiftsbelagda jaktloven ifrågasätts, och det kommer inte att fungera p.g.a. olika förhållanden i skärgården (jämfört t.ex. med norra Finland).

Med byteskvoter skyddas inte fågelbestånden. Det kräver även övervakning? Hur skall detta ordnas?

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Fågelbeståndet på Segelskär skyddas genom rörelsebegränsningen. Oron över övervakningen är i Forststyrelsens kännedom och det berör begränsningsområden även mera allmänt. Användningen och administrationen av stugan avgörs separat; viltvårdsföreningens förslag behandlas i det sammanhanget. Inga förändringar i planen.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Alfågeln förekomstbild vid Segelskär är oklar och borde utredas noggrannare för att identifiera de viktigaste områdena. Inga förändringar i planen.

Merparten av besökarna i nationalparken rör sig långsamt med farleder och besöker endast utfärdshamnar, och stör således inte den yttre skärgårdens fågelbestånd. Största delen av besökarna besöker nationalparken efter slutet av juni, dvs. efter fåglarnas mest känsliga häckningstid. Man har strävat att kanalisera rekreativ bruket så att skadorna för naturvärdena är så små som möjligt. Inga förändringar i planen.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Se svaret ovan åt Ekenäs skärgårds västra fiskargillet r.f. Inga förändringar i planen.

Finlands båtförbund r.f. och Finlands seglarförbund r.f.

Vi anser det rätt att utvidga nationalparken söderut bara man får användarna att förstå det öppna havets faror. Hästö-Busö –området borde kunna utvecklas som en båtdestination, modell Jussarö, ifall Försvarmaktens verksamhet upphör.

Inga förändringar in planen.

Miljö- och byggnadsnämnden, Raseborgs stad

Införlivningen av ögruppen Kalvön-Slätterholmen-Kavelholmen i nationalparken understöds. Öarnas natur- och fågelvärden är skyddsvärda.

I SAP föreslås att Kavelholmen öppnas för turism. Nämnden föreslår att de planerade rekreationsanläggningarna avlägsnas från planen. På området förekommer utrotningshotade och störningskänsliga fågelarter. Ifall människor leds till Kavelholmen, ökar besökarmängderna möjligen även på grannholmarna. I närområdena finns alternativa destinationer, t.ex. Källviken. En ökad motorbåtstrafik ökar även propellerströmmar och slitage av havsbotten.

Söder om området som föreslås införlivas i nationalparken borde man grunda ett sälskyddsområde. Kobbarna söder om Segelskär skulle lämpa sig bra för detta ändamål.

Det är en viktig naturskyddsåtgärd att införliva statsägda områdena på norra Ålgön i nationalparken. I området finns mångsidiga barrskogsdominerade skogar.

Inga förändringar in planen.

Kavelholmen är i livligt och delvis okontrollerat rekreationsbruk redan nu. Eftersom det föreligger ett användningstryck är det synnerligen begrundat att bygga rekreationsservice- På detta sätt kan man trygga öns naturvärden bättre än i nuläget. På ön finns inte heller sådana naturvärden som skulle kräva rörelsebegränsningar. Inga förändringar i planen.

Skötselplanen för Östersjöns sälstammar, som utarbetats av Jord- och Skogsbruksministeriet, föreslår att det i nuläget inte finns behova av nya sälskyddsområden. Inga förändringar i planen.

Inga förändringar i planen.

BILAGA 10. NATIONALPARKENS ORDNINGSS-TADGA**Raseborgs natur och miljö rf**

Man bör förbjuda ledandet av avloppsvatten till vattendragen samt muddringar och deponeringen av muddringmassor i nationalparken.

Ordningsstadgan gäller endast nationalparken. Forststyrelsen avgör sina fastigheters avloppsvattenbehandling genom sitt miljösystem. Muddringsärenden behandlas från fall till fall. I detta skede föreligger inga behov av muddringar på FS områden. Inga förändringar i planen.

Förslag till utvidgning av Ekenäs skärgårds nationalpark

I Ekenäs skärgård och dess kustområden finns flera fastigheter som förvaltas av Forststyrelsens Södra Finlands naturtjänster. Flera av dessa områden hör till olika skyddsprogram eller förverkligas i Natura 2000-nätverket enligt naturvårdslagen.

Förslaget till utvidgning av nationalparken hör inte till den egentliga skötsel- och användningsplanen, utan är en bilaga till planen. Förslagets godkännande förutsätter en lagändring. Tills lagändringen skett fortsätter områdenas användning enligt nuvarande praxis och lagstiftning (lagen om Ekenäs skärgårds nationalpark 485/1989, författningen om Ekenäs skärgårds nationalpark 243/1990).

Målsättningar

Målsättningen med att utvidga Ekenäs skärgårds nationalpark är att effektivisera naturskyddet samt att utveckla och bredda utbudet av rekreativsmöjligheter. Införlivningen av områden i innerskärgården innebär att alla skärgårdszoner är representerade i nationalparken, vilket betyder att nationalparken på ett allt mångsidigare sätt kan representera skärgårdszoneringen. Antalet Natura 2000-naturtyper och deras arealer växer samtidigt som deras skydd effektiviseras. Utvidgningen innebär även att skyddet av utrotningshotade arter och arter i EU:s habitat- och fågeldirektiv effektiviseras. I ytterskärgården tryggas särskilt ett av västra Finska vikens viktigaste häckningsområden för skärgårdsfåglar. På samma gång utvidgas ett viktigt område för skyddet av säl.

Via utvidgningen blir nationalparkens rekreativsmöjligheter mångsidigare. Ifall områden på fastlandet införlivas i nationalparken, kan även icke-båtburna besökare bekanta sig med nationalparken. För båtfolket erbjuds flera strandhuggsplatser och naturbesöksmålen antal växer. Sambandet mellan Ekenäs naturum och nationalparken blir allt mera integrerat.

Förverkligandet

Nationalparken utvidgas till sådana vatten- och landområden i Ekenäs stad som förvaltas av Forststyrelsens Södra Finlands naturtjänster. Största delen av områdena förverkligas i Natura 2000-nätverket enligt naturvårdslagen, med några undantag. Vissa områden ingår dessutom i strandskyddsprogrammet. Dessutom bör områdena fylla följande kriterier:

- enhetliga områden som utgör tydliga helheter och kompletterar eller förstärker nationalparkens syfte och målsättningar
- eventuella del-områden skall vara sammanhängande och tillräckligt stora
- områden som angränsar till den nuvarande nationalparken

Följande områden lämpar sig inte att införlivas i nationalparken:

Odensö: det område som nu förvaltas av naturtjänster är litet (13 ha) och ligger isolerat från övriga områden. Dessutom arrenderas området åt Yrkeshögskolan Novia.

Kristianslund: områdets läge intill Raseborgs slott är lämpligt med tanke på potentiella besöksgrupper. Området är dock för litet med tanke på rekreativservice och ligger avskilt från den nuvarande nationalparken.

Lillöstrand som ligger i Kopparöfladan utgör tillsammans med flera privata naturskyddsområden en helhet bestående av flador och betesområden. Forststyrelsens område är dock litet och isolerat från övriga nationalparksområden.

Persöfladan: Forststyrelsen har två fastigheter på området, vilka utgörs av strandängar och fladaområde. De ligger intill bebyggelse. Områdets skydd förverkligas via skyddsprogrammet för fågelsjöar och -vikar.

Landbofjärden är en splittrad helhet av flador och små öar.

Båsa naturskyddsområde är ett relativt litet och avskilt naturskyddsområde som är geografiskt splittrat.

Dragsviksgård-Storholmen ligger cirka tre kilometer från Ekenäs centrum. Området hör till strandskyddsprogrammet och dess totala areal är cirka 64 ha varav 37,6 ha hör till Dragsviksgård-Storholmens naturskyddsområde. Områdets natur består av rätt så ostörd lund och blandskog samt ytterligare av fågelrika havsvikar. På området finns bland annat flera indikatorarter för gammelskog. Området hör till nätverket Natura 2000 enligt naturvårdslagen. Områdets läge och tillgänglighet för besökare samt känsliga terräng gör att området inte är lämpligt för serviceutrustning. Rekommendationen är att området inte införlivas i nationalparken.

Vikarna på Hangö udds södra strand (Täktbukten, Västerfjärden, Österfjärden, Balget) skulle lämpa sig väl för att komplettera nationalparkens naturtyper och naturvärden. Områdena ligger dock så långt borta från nationalparkens centrum att ett införlivande i detta skede inte är att rekommendera.

Förslag på områden att införlivas i Ekenäs skärgårds nationalpark

1) Norra och östra delarna av Älgö

På Älgö finns cirka 70 ha land- och vattenområden som skaffats till Forststyrelsen för att införlivas i nationalparken. Områdena gränsar till den nuvarande nationalparken och utvidgar den nuvarande avgränsningen på ett naturligt sätt. Områdets naturtyper är i huvudsak liknande som på andra håll på Älgö, och således ökas mängden av lämpliga biotoper samt deras sammankoppling för områdets organismer. Områdena lämpar sig också för rekreatjonsbruk för de användare som anländer med egen båt till nationalparken.

2) Östra delen av Jussarö

Östra delen av Jussarö har övergått till Forststyrelsen av försvarsmakten år 2005. Området öppnades för besökare kort efter detta och utgör idag det mest besökta turistmålet i Ekenäs skärgård (12 000 besökare sommaren 2007). Området fungerar redan i dagens läge som en del av nationalparken och kommer att utvecklas som en av nationalparkens viktigaste informations- och besökspunkter. Naturstignätverket har förnyats år 2007 och det sträcker sig även till öns östra del. På grund av den östra delens värdefulla kultur- och natursevärdheter samt goda läge intill farlederna kommer besöksmålet troligen att vara populärt även i fortsättningen.

Området hör inte till Natura 2000-nätverket. De viktigaste naturvärdena är ca 20 ha västlig taiga och torrängen som fortsätter in på öns västra del. Dessutom hyser området Finska vikens viktigaste förekomst av sodaört på statens områden.

På Jussarö bör man beakta öns nuvarande användning. Detta innebär att man förutom att trygga naturvärden även skall beakta kulturhistoriska värden och företagsverksamheten på så sätt att det

inte försvåras i samband med att nationalparken utvidgas. På ön fungerar år 2008 två företagare (turistföretag och småbåtsvarv). Den nuvarande användningen gynnar områdets naturturism och tjänster, och de orsakar inte skada för naturskyddets målsättningar.

3) Stadsfjärdens öar

Området utgörs av tre rätt så stora öar (Kalvön, Slätterholmen, Kavelholmen samt ett antal mindre skär och kobbar på Stadsfjärdens). Området har övergått till Forststyrelsen år 2003 av Ekenäs stad och dess totala areal är 77,2 ha. Området utvidgar nationalparken alldeles intill Ekenäs stad och besökarna föredrar speciellt Kavelholmen, där man borde bygga serviceutrustning för att förhindra slitaget av miljön. Öarna skulle komplettera nationalparkens skärgårdszoner så att även kustzonen skulle omfattas av nationalparken.

Växtligheten på Kalvön och Slätterholmen utgörs av mångsidiga lundbiotoper. På Kalvön finns en hägerkoloni. Området hör till nätverket Natura 2000 och förverkligas enligt naturvårdslagen och vattenlagen. Naturvärdena på Stadsfjärdens öar presenteras i kapitel 2.1.

4) Segelskär-Myggan (allmänt vattenområde)

Området ligger söder om den nuvarande nationalparksgränsen och representerar havszonen. Till området hör drygt 20 trädlösa skär och ett vidsträckt havsområde (cirka 5 000 ha). Områdets status i nuläget är allmänt vatteområde, och det förverkligas i nätverket Natura 2000 enligt naturvårdslagen. Det sistnämnda innebär att området skall inrättas till naturskyddsområde.

Områdets naturvärden utgörs främst av ett rikt och värdefullt fågelliv samt av den typiska havszonens representativa och naturenliga Natura 2000 -naturtyper. Undervattensmiljön är föga känd, men kommer att undersökas noggrannare inom projektet för undervattensmiljöns biologiska mångfald (VELMU). Till områdets häckande fågelfauna hör bland annat vitkindad gås och silvertärna, som ingår i bilaga I av EU:s fågeldirektiv. Finlands ansvarsarter som häckar på området är bland annat roska, vigg, tobisgrissla, silltrut, svärta, stor- och småskrake samt ejder. Finland har bundit sig att gynna dessa arters skydd och uppföljning samt att beakta deras levnadsmiljöer i planeringen av markanvändning. Av de utrotningshotade arterna häckar silltrut (sårbar), tobisgrissla (missgynnad) och stenskvätta (missgynnad). Som flyttningstida rastningsområde har området stor betydelse bland annat för ejder och alfågel. På området förekommer även gråsäl (bilaga II i EU:s habitatdirektiv). Områdets naturvärden presenteras i kapitel 2.1.

I området förekommer jakt, vilket gör att en sammanfogning med nationalparkens användning är utmanande. Jakten utgörs nuförtiden i huvudsak av höstjakt av guding (1.6–31.12.) samt änder (20.8–31.12., alfågel, stor- och småskrake fr.o.m. 1.9.). Jakt är tillåten för alla finska medborgare som har giltig jaktlicens och som betalat viltvårdsavgiften. Situationen i synnerhet beträffande gudingjakten har varit delvis okontrollerbar och skyddet av häckande fåglar har inte beaktats tillräckligt. De viktigaste fågelskären förses med landstigningsförbud (se nedan).

5) Äggharun-Skarvkyrkan (allmänt vattenområde)

Områdets yta är 644 ha och utgörs av allmänt vattenområde och som hör till nätverket Natura 2000 och förverkligas i enlighet med vattenlagen. Området utgör tillsammans med Segelskär-Myggan en vid och representativ havszonshelhet, med representativa och naturenliga Natura 2000 -naturtyper. Till området hör fyra skär, varav ett är ett viktigt fågelskär. Området är allmänt vattenområde. Till Äggharuns häckande fågelfauna hör vitkindad gås, ejder (41 par år 2006), silltrut, tobisgrissla (4 par år 2006) och stenskvätta. Områdets naturvärden presenteras i kapitel 2.1.

6) Hästö-Busö med kringliggande öar

Hästö-Busö med kringliggande öar är ett 579 ha stort område (92 ha land, 487 ha vatten) som används av försvarsmakten. Området har länge varit i försvarets användning och där finns flera byggnader och byggnationer. Öns natur är synnerligen mångsidig och varierande och innehåller 10 olika Natura 2000-naturtyper (sammanlagt 31 ha).

Området används för närvarande enligt försvarsmaktens behov. Nationalparkens yttre gräns dras runt området, vilket möjliggör en införlivning i nationalparken ifall Hästö-Busös nuvarande bruk upphör inom de kommande 10–15 åren. Hästö-Busö hör inte till Natura 2000-nätverket.

Hästö-Busös arealer finns inte med i tabel 1 och 2, utan presenteras separat i tabell 3.

7) Övriga Forststyrelsens områden

Till Ekenäs skärgårds nationalpark kan i framtiden även infogas sådana områden som kommer till Forststyrelsens förvaltning av naturskyddsändamål och som gränsar till nationalparkens centrala del (dvs. inte Kalvön).

Tabell 1. Utvidgningsområdenas land- och vattean arealer, Natura 2000 -naturtyper (NT) och naturtypernas totala areal. Nuvarande nationalparks yta är 5421 ha (844 ha land, 4577 ha vatten).

Område	Areal (ha)		NT (ha)
	land	vatten	
Älgö	31	39	5,7
östra delen av Jussarö	78	10	29,8
Allmänt vattenområde (Segelskär-Myggan och Skarvkyrkan-Äggharun)	32	5640	46,7
Stadsfjärdens öar	19	58	14,9
Tillsammans	160	5747	97,1

Tabell 2. Naturtyperna, naturtypernas koder, samt areal i nuvarande nationalpark och i de områden som föreslagna utvidgningsområdena (Älgö, östra delen av Jussarö, allmänt vattenområde (Segelskär-Myggan, Äggharun-Skarvkyrkan), Stadsfjärdens öar). * = prioriserad dvs. i första hand skyddad, särskilt viktig naturtyp. NP = Ekenäs skärgårds nationalpark, Älgö = Älgö (ej nationalpark), J = Jussarö (ej nationalpark), AV = Allmänt vattenområde, ST = Stadsfjärdens öar.

Natura 2000 -naturtyp	Kod	NT (ha)	NP	Älgö	J	AV	ST
Perenn vegetation på steniga stränder	1220	4,1	3,9		0,1	0,1	
Vegetationsklädda havsklippor	1230	140,7	116	0,3	5,2	19,1	0,1
Skär och små öar i Östersjön	1620	102,6	74,9	0,3	0,1	27,3	
Havsstrandängar av Östersjötyp*	1630	2,9	2,2	0,5		0,2	
Sandstränder med perenn vegetation i Östersjön	1640	1,3	0,7		0,6		
Naturliga dystrofa sjöar och småvatten	3160	38,9	38,9				
Artrika torra-friska låglandsgräsmarker*	6270	1,5	1,1		0,4		
Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn	7140	8,3	5,7				2,6
Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar	8220	32,8	30,3	1,7	0,7		0,1
Västlig taiga*	9010	129,8	108	2,4	18,1		1,3
Boreonemorala, äldre, naturliga ädellövträdsskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora*	9020	2					2
Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ	9050	14,1	3,7		1,6		8,8
Lövsumpskogar av fennoskandisk typ*	9080	1,8	1,3		0,5		
Skogbevuxen myr*	91D0	27,2	24,2	0,4	2,5		
Tillsammans		508,1	411	5,7	29,8	46,7	14,9

Tabell 3. Naturtyperna på Hästö-Busö, kod och arealer.. * = prioriserad dvs. i första hand skyddad, särskilt viktig naturtyp.

Naturtyp	Kod	Areal
Perenn vegetation på steniga stränder	1220	0,9
Vegetationsklädda havsklippor	1230	9,1
Skär och små öar i Östersjön	1620	8,4
Havsstrandängar av Östersjötyp*	1630	0,2
Sandstränder med perenn vegetation i Östersjön	1640	0,04
Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn	7140	0,1
Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar	8220	2,5
Västlig taiga	9010	2,2
Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ	9050	7,1
Lövsumpskogar av fennoskandisk typ	9080	0,3
Skogbevuxen myr	91D0	0,6
Tillsammans		31,4

8) Övriga områden

Naturvårdslagens 22 § möjliggör även att ett område som ägs av ett offentligrättsligt samfund kan med samfundets samtycke införlivas i nationalparken. I diskussioner mellan Ekenäs stad och Forststyrelsen har idén om att Ramsholmen-Kohagen-Högholmen skulle kunna bli en del av nationalparken framlagts. Området ligger intill de av Forststyrelsen ägda öarna på Stadsfjärden som tillsammans utgör en värdefull och mångsidig helhet både då det gäller natur- som rekreationsvärden. Ramsholmens främsta naturvärden ligger i lundskogsbiotoperna. Området är ett synnerligen populärt rekreationsmål. För Ekenäs stad skulle en införlivning av Ramsholmens område i nationalparken medföra bland annat följande fördelar:

- en stathöjning för området bland både inhemska och utländska besökare. Naturturismen förväntas öka i framtiden och nationalparksstatusen är en faktor som kan anses göra ett område mer attraktivt
- synergifördelar med Forststyrelsen i produktionen av naturguidning, informationsmaterial och infotavlor

För Forststyrelsens del skulle införlivningen framförallt innebära att nationalparken kunde besökas även av icke-båtburna besökare. Dessutom skulle Ramsholmen-Kohagen-Högholmen tillsammans med Kalvöns område utgöra en omfattande helhet i den inre skärgården.

En införlivning i nationalparken innebär inga förändringar i områdets ägoförhållanden. Forststyrelsen, ansvarar för nationalparkens förvaltning, men staden skulle ansvara för Ramsholmens skötsel- och användning även i fortsättningen. Detaljerade överenskommelser kan behandlas i ett skilt avtal mellan staden och Forststyrelsen.

Fiske

Fisket begränsas inte till följd av utvidgningen, förutom på de öar och områden som beläggs med landstignings- eller rörelseförbud. Reglerna blir de samma som för den nuvarande nationalparken.

Jakt

Segelskär-Myggan (området sträcker sig till söder om Jussarö Gaddarna) samt Skarvkyrkan-Äggharun

Andjakt tillåts 20.8–31.12. Gudingjakt före 20.8. och vårjakt på alfågel tillåts inte för att det strider mot nationalparkens skyddsåtgärder.

Området inrättas som ett tillståndsjaktområde eller motsvarande. Genom detta förfarande tryggas jämlikheten mellan jägarna med lika jaktmöjlighet. Forststyrelsen beslutar om jaktkvoter för området samt insamlar bytesstatistik och kan vid behov begränsa jakten på vissa arter.

Det är befogat att tillåta begränsad jakt på området eftersom:

- området har varit fritt jaktområde (615/1993, 7 §), och övergången till nationalpark sker på detta sätt flexibelt
- höstjakten hotar inte områdets naturvärden om jakten är ekologiskt hållbar och beaktar de viktigaste rastområdena
- i synnerhet på hösten är områdets övriga rekreationsbruk mycket litet. Därmed stör jakten inte nationalparkens övriga användare.

Jakt föreslås vara tillståndsbelagd på följande öar

- Segelskär Storlandet
- Segelskär Lilllandet
- Knuvarna
- Ropanlägnan
- Österlängden
- Västerlängden
- Norrlängden
- Slätskär
- Högskär
- Klovaskärs ögrupp
- Myggan
- Lillmyggan
- Myggeknallarna
- Limpan
- Stenskar
- Vikarharet
- Ett skär sydväst om Vikarharet
- Hästöklovan
- Skarvkyrkgrunden
- Skarvkyrkan
- Äggharun
- Slätlandsbådan
- Trattlandsbådan

Jakt på främmande små rovdjur

En effektiv jakt på mink och mårhund kan arrangeras enligt liknande modell som i Östra Finska vikens nationalpark och Skärgårdshavets nationalpark. Jaktens målsättning är att utrota speciellt minken från vissa skärgårdsområden där fågelvärdet är speciellt stort. Forststyrelsen organiserar jakten i samarbete med lokala jägare.

Jakt på gråsäl

I Ekenäs skärgård kan jakt på gråsäl ske endast i Segelskär-Myggan området. Området är det enda där jakt på gråsäl kan utövas i Ekenäs skärgård. Jakt på gråsäl föreslås därför tillåtas på följande kobbar med 150 m avstånd: Knuvarna, Ropanlägnan, Västerlängden, Österlängden och Norrlängden. Jakt på gråsäl skulle vara tillåtet 20.8.–31.12., då sälarnas pälsbyte, områdets häckande fåglar, övriga naturvärden och användargrupper skulle beaktas.

Östra delen av Jussarö

Jakt på vitsvanshjort är möjligt även i fortsättningen enligt naturvårdslagen (§ 15), vilket beskrivs i skötsel- och användningsplanen.

Rekreatjonsbruk

För rekreatjonsnyttan finns två besöksmål som utvecklas i de föreslagna utvidgningsområdena: Kavelholmen på Stadsfjärden och Segelskär.

Kavelholmen förses med tältningplats, plats för uppgörande av eld, vedskjul, utedass, informationstavla och bord-bänk kombination. På Segelskär underlättas angörandet med hjälp av angöringsringar. En informationstavla med information om Segelskär uppsättes.

Begränsningsområden

Det är förbjudet att röra sig på följande skär på grund av känsliga och rikliga häckfågelstammar:

1.4.-15.7.

- Segelskär Storlandet (endast på södra delen; det är tillåtet att besöka båken och fiskestugan)
- Segelskär Lillandet
- Klovaskär
- Myggan
- Stenskär
- Äggharun (söder om Hästö-Busö)
- Vikarharet
- Kalvön (Stadsfjärden)

Gränserna för Ekenäs skärgårds nationalpark samt förslag till utvidgningsområden i bild 1.

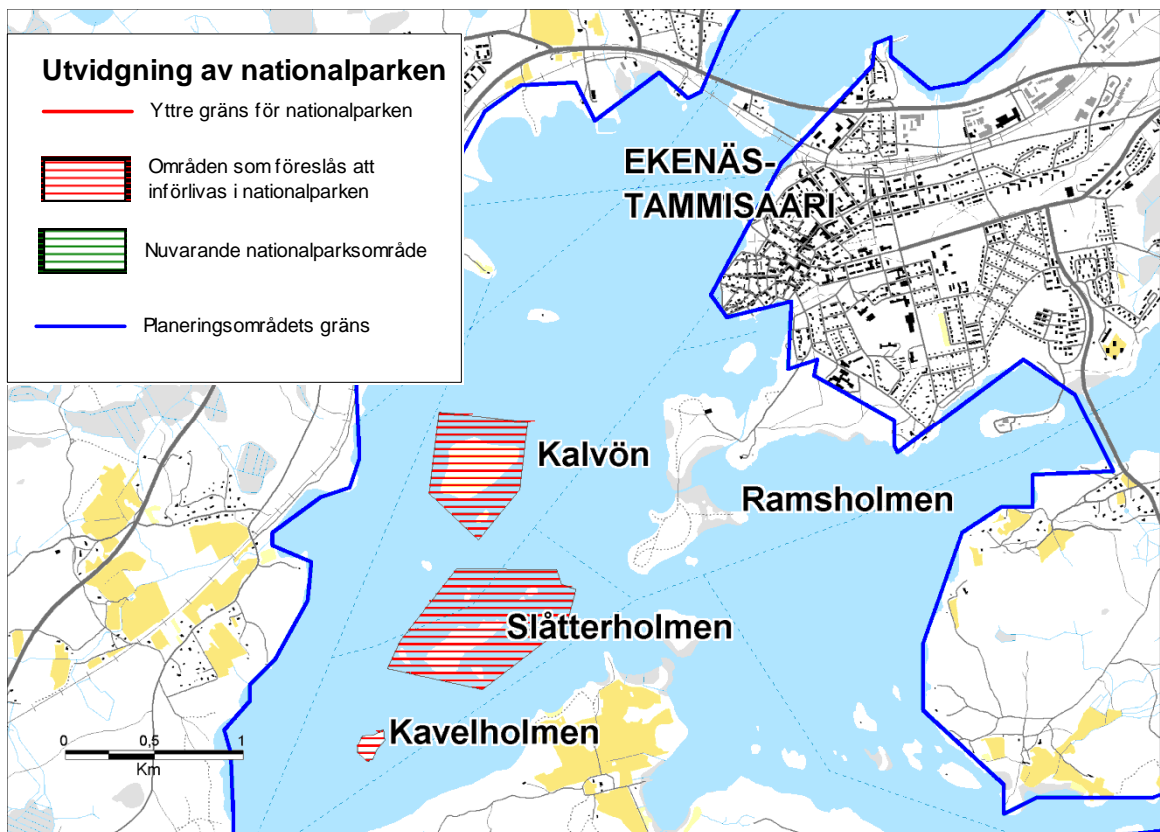
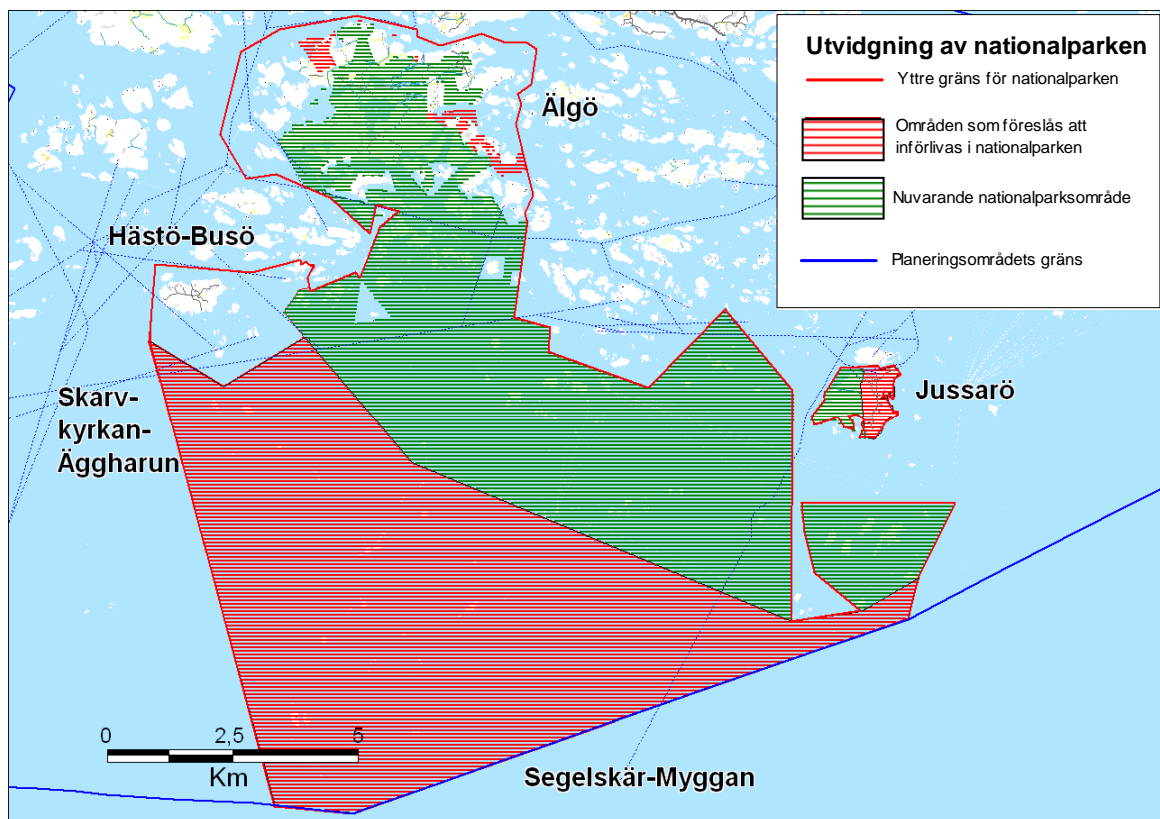


Bild 1. Förslag till utvidgning av Ekenäs skärgårds nationalpark: Kalvöns naturskyddsområde. © Forststyrelsen 2012, © Lantmäteriverket 1/MMI/12.

Natura 2000-naturtyperna på Forststyrelsens delområden

EB=ej bedömts, * = prioriterad naturtyp, ** = inte nationalpark

Naturtyp	Kod	NT (ha)	Ekenäs skärgårds NP	Älgö (ej nationalpark)	Jussarö (ej nationalpark)	Allmänt vattenområde	Odenö	Lillöstrand	Kalvön	Båsa	Dragsvikgård-Storholmen
Kustnära laguner*	1150	98,4									
Rev	1170	EB									
Perenn vegetation på steniga stränder	1220	5,5	3,9	0,4	0,1	0,1					
Vegetationsklädda havsklippor i Atlantkust eller Östersjö-kust	1230	152,9	116	2,2	5,2	19			0,1		
Boreala skär och små öar i Östersjön	1620	111	75	0,3	0,1	27					
Boreala havsstrandängar av Östersjötyp*	1630	14,6	2,2	1		0,2		0,1			
Boreala sandstränder med perenn vegetation i Östersjön	1640	2,6	0,7	0,1	0,6						
Smala vikar i boreal Östersjökust	1650	20,4									20
Urkalkade permanenta sanddynor med kråkbär*	2140	0,01									
Dystrofa sjöar och småvatten	3160	38,9	39								
Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ	3210	0,3									
Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ*	6270	1,5	1,1		0,4						
Högörtängar	6430	2,4									
Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn	7140	46,3	5,7						2,6	5,2	5,5
Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar	8220	39,3	30	4,9	0,7				0,1		
Västlig taiga*	9010	139,6	108	2,4	18		6,5		1,3		
Boreonemorala, äldre, naturliga ädellövträdsskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora*	9020	2								2	
Naturliga primärskogar vid landhöjningskuster*	9030	14,1									
Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ	9050	43,1	3,7		1,6				8,8	3,2	16
Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ	9070	1,1									
Lövsumpskogar av fennoskandisk typ*	9080	6,7	1,3		0,5					2,3	1
Skogbevuxen myr*	91D0	29,8	24	0,4	2,5			0,1		1,4	
Tillsammans		770,51	411	12	30	47	6,5	0,2	15	12	43

Naturtyp	Kod	NT (ha)										
			Persöfladan	Landbofjärden	Kristianslund	Björnholmen	Hästö-Busö	Täktom	Svanvik	Storlandet	Tvärminne	
Kustnära laguner*	1150	98,4						98				
Rev	1170	EB										
Perenn vegetation på steniga stränder	1220	5,5					0,9			0,1		
Vegetationsklädda havsklippor i Atlantkust eller Östersjö-kust	1230	152,9		0,1			9,1	0,5		0,6		
Boreala skär och små öar i Östersjön	1620	111					8,4					
Boreala havsstrandängar av Östersjötyp*	1630	14,6					0,2	10	0,9			
Boreala sandstränder med perenn vegetation i Östersjön	1640	2,6					0	1,2				
Smala vikar i boreal Östersjökust	1650	20,4										
Urkalkade permanenta sanddyner med kråkbär*	2140	0,01						0				
Dystrofa sjöar och småvatten	3160	38,9										
Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ	3210	0,3			0,3							
Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ*	6270	1,5										
Högörtängar	6430	2,4						0,6	1,8			
Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn	7140	46,3	24	0,8			0,1		2,7			
Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar	8220	39,3	0,4	0,2	0,2		2,5					
Västlig taiga*	9010	139,6		1,1			2,2					
Boreonemorala, äldre, naturliga ädellövträdsskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora*	9020	2										
Naturliga primärskogar vid landhöjningskuster*	9030	14,1						14				
Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ	9050	43,1	0,2	1,2	1,1		7,1		0,1			
Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ	9070	1,1	1,1									
Lövsumpskogar av fennoskandisk typ*	9080	6,7	0,2				0,3		1,1			
Skogbevuxen myr*	91D0	29,8					0,6		0,5			
Tillsammans		770,51	26	3,4	1,6	0	31	125	7,1	0,7	0	

Utrotningshotade djur och växter i planeringsområdet (ej fåglar)

Organismgrupper: AL=alger, AM=groddjur, AR=spindeldjur, BR=mossor, CO=skalbaggar, FU=svampar, HE=skinnbaggar, HO=växtsugare, LE=fjärilar, LI=lavar, MA=däggdjur, MO=blötdjur, OD=trollsländor, RE=kräldjur, VA=kärlväxter. Klassificeringen över utrotningshotade arter (U): RE=försunna arter, CR= akut hotade arter, EN=starkt hotade arter, VU=sårbara arter, NT=missgynnade arter, LC=livskraftiga arter, DD=kunskapsbrist. Även de arter som hör till EU:s habitatdirektivs bilaga II och/eller IV nämns. * = nämns inte på Natura 2000-informationsblanketten. Endast arter som påträffats efter år 1988 är med i förteckningen. Ingen av arterna har anmälts från Österfjärdens Natura 2000-område.

Organism-grupp	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	U	DIR
AL	<i>Nitellopsis obtusa</i>	stjärnslinke	VU	
AL	<i>Chara baltica</i>	grönsträfe	NT	
AL	<i>Aglaothamnion roseum</i>	rosedun	NT	
AL	<i>Ahnfeltia plicata</i>	segt havsris	NT	
AL	<i>Ceramium nodulosum</i>	rödsläke	NT	
AL	<i>Hildenbrandia rivularis</i>	bäckstenhinna	NT	
AL	<i>Rhodocorton purpureum</i>	röd grottssammet	NT	
AM	<i>Rana arvalis</i>	åkergröda	LC	IV*
AR	<i>Berlandina cinerea</i>		EN	
AR	<i>Zelotes electus</i>		NT	
BR	<i>Herzogiella turfacea</i>	platt spretmossa	VU	
BR	<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	asphättemossa	VU	
BR	<i>Zygodon viridissumus</i>	liten ärgmossa	VU	
BR	<i>Neckera pennata</i>	aspfjädermossa	VU	
BR	<i>Jungermannia leiantha</i>	rörsvepemossa	NT	
BR	<i>Nowellia curvifolia</i>	långfliksmossa	NT	
BR	<i>Tortella inclinata</i>	kortbladig kalkmossa	NT	
CO	<i>Bledius diota</i>		CR	
CO	<i>Bledius limicola</i>		CR	
CO	<i>Chlaenius nigricornis</i>	guldgrön sammetslöpare	EN	
CO	<i>Crypticus quisquilius</i>	slät sandsvampbagge	EN	
CO	<i>Dyschirius salinus</i>	kustgrävare	EN	
CO	<i>Aegialia arenaria</i>	kuststrandkrypare	VU	
CO	<i>Ampedus praeustus</i>	svartspetsad rödbeck	VU	
CO	<i>Bembidion minimum</i>	saltsandlöpare	VU	
CO	<i>Carabus convexus</i>	kullerlöpare	VU	
CO	<i>Heterocerus flexuosus</i>		VU	
CO	<i>Hydroglyphus hamulatus</i>		VU	
CO	<i>Macrolea pubipennis</i>	stor natebeck	VU	II*
CO	<i>Panageus cruxmajor</i>	större korslöpare	VU	
CO	<i>Staphylinus caesareus</i>		VU	
CO	<i>Strophosoma fulvicorne</i>	krumbent klovel	VU	
CO	<i>Anthicus bimaculatus</i>	tvåfläckig snabbbagge	NT	
CO	<i>Bothrynoderes affinis</i>	sodaörtvel	NT	
CO	<i>Calitys scabra</i>	skrovlig flatbagge	NT	
CO	<i>Halobrecta puncticeps</i>		NT	
CO	<i>Hypulus bifasciatus</i>	enbandad brunbagge	NT	
CO	<i>Mecinus collaris</i>		NT	
FU	<i>Xylaria longipes</i>		CR	

Organism-grupp	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	U	DIR
FU	<i>Geoglossum atropurpureum</i>		EN	
FU	<i>Clavaria zollingeri</i>	violett fingersvamp	VU	
FU	<i>Phellinus robustus</i>	ekticka	VU	
FU	<i>Skeletocutis lenis</i>	gräddporing	VU	
FU	<i>Skeletocutis stellae</i>	kristallticka	VU	
FU	<i>Ceraceomyces violascens</i>	flagskinn	NT	
FU	<i>Ceriporia purpurea</i>	purpurticka	NT	
FU	<i>Dichomitus campestris</i>	hasselticka	NT	
FU	<i>Onnia tomentosa</i>	luddticka	NT	
HE	<i>Sciocoris cursitans</i>		EN	
HE	<i>Phimodera humeralis</i>	sandsvingellus	VU	
HE	<i>Phytocoris insignis</i>		VU	
HE	<i>Coriomeris denticulatus</i>		NT	
HE	<i>Pionosomus varius</i>	backfrölus	NT	
HE	<i>Saldula palustris</i>		NT	
HO	<i>Kelisia sabulicola</i>	sandstarrstrit	VU	
HO	<i>Zonocyba bifasciata</i>	almparkstrit	VU	
LE	<i>Diasemia reticularis</i>	bokstavsmott	RE	
LE	<i>Hemithea aestivaria</i>		RE	
LE	<i>Glaucopsyche arion</i>	svartfläckig blåvinge	CR	IV*
LE	<i>Pima boisduvaliella</i>	strandärtmott	CR	
LE	<i>Apamea anceps</i>	sandängsfly	EN	
LE	<i>Bucculatrix artemisiella</i>	kalkögonlappmal	EN	
LE	<i>Caryocolum cauliginellum</i>	backglimgallmal	EN	
LE	<i>Catoptria fulgidella</i>	vitstrimmigt sandgräsmott	EN	
LE	<i>Cynaeda dentalis</i>	tandmott	EN	
LE	<i>Elachista bruuni</i>	sandsvingelmineralmal	EN	
LE	<i>Gynnidomorpha gilvicomana</i>	skogssallatblomvecklare	EN	
LE	<i>Lycaena dispar</i>	stor guldvinge	EN	II,IV*
LE	<i>Merrifieldia tridactyla</i>	ojämnsprötat timjanfjädermott	EN	
LE	<i>Metzneria santolinella</i>	färgkullekorgmal	EN	
LE	<i>Acronicta strigosa</i>	strecktecknat aftonfly	VU	
LE	<i>Amphipoea crinanensis</i>	litet stamfly	VU	
LE	<i>Aplocera plagiata</i>	allmän taggmätare	VU	
LE	<i>Athetis gluteosa</i>	gråaktigt kärrgräsfly	VU	
LE	<i>Charanyca trigrammica</i>	streckfly	VU	
LE	<i>Coleophora cornutella</i>	porssäckmal	VU	
LE	<i>Coleophora gardesanella</i>	rödklintsäckmal	VU	
LE	<i>Coleophora granulatella</i>	grå fältmalörtsäckmal	VU	
LE	<i>Coleophora hackmani</i>	punkterad backglimsäckmal	VU	
LE	<i>Cydia succedana</i>	käringtandväcklare	VU	
LE	<i>Epirrhoe pupillata</i>	Thunbergs fältmätare	VU	
LE	<i>Eulamprotes superbella</i>	superb dystermaal	VU	
LE	<i>Eupithecia egenaria</i>	lindmalmätare	VU	
LE	<i>Euzophera cinerosella</i>	malörtmott	VU	
LE	<i>Hypercallia citrinalis</i>	jugfrulinpraktmal	VU	
LE	<i>Hyphoraia aulica</i>		VU	
LE	<i>Hypoxystis pluviana</i>	spetsvingemätare	VU	
LE	<i>Lemonia dumii</i>	mjölkörtsspinnare	VU	
LE	<i>Levipalpus hepatariellus</i>	leverplattmal	VU	
LE	<i>Lygephila viciae</i>	tvärinjerat vickerfly	VU	
LE	<i>Pediasia contaminella</i>	föväxlat gräsmott	VU	

Organism-grupp	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	U	DIR
LE	<i>Pempeliella dilutella</i>	krokbandat timjansmott	VU	
LE	<i>Pempeliella ornatella</i>	rakbandat timjansmott	VU	
LE	<i>Phibalapteryx virgata</i>	mellanmätare	VU	
LE	<i>Pyrausta cingulatus</i>	gördelljusmott	VU	
LE	<i>Pyrausta sanguinalis</i>	blodrött ljusmott	VU	
LE	<i>Spaelotis ravida</i>	mörkt jordfly	VU	
LE	<i>Standfussiana simulans</i>	gulgrått jordfly	VU	
LE	<i>Thalera fimbrialis</i>	tandad lundmätare	VU	
LE	<i>Apatura iris</i>	stor skimmerfjäril	NT	
LE	<i>Catocala sponsa</i>	vågbandat ordensfly	NT	
LE	<i>Chloantha hyperici</i>	grått johannesörtfly	NT	
LE	<i>Chortodes extremus</i>	ljusribbat stråfly	NT	
LE	<i>Clepsis pallidana</i>	sandfältsledbandvecklare	NT	
LE	<i>Coleophora colutella</i>	sötvedelbladsäckmal	NT	
LE	<i>Cosmia pyralina</i>	brunrött rovfly	NT	
LE	<i>Cyclophora punctaria</i>	ekgördelmätare	NT	
LE	<i>Decantha borkhauseni</i>	guldfleckpraktmal	NT	
LE	<i>Diloba caeruleocephala</i>	blåhuva	NT	
LE	<i>Epiblema graphanum</i>	röllektstjälkvecklare	NT	
LE	<i>Eremobina pabulatricula</i>	ljusgrått ängsfly	NT	
LE	<i>Eucosma pupillana</i>	malörtstjälkvecklare	NT	
LE	<i>Eucosma suomiana</i>	finsk gullrisrövecklare	NT	
LE	<i>Eulithis pyropata</i>	orangebandad parkmätare	NT	
LE	<i>Eupithecia orphnata</i>	dyster malmätare	NT	
LE	<i>Hadena albimacula</i>	olivbrunt nejlikfly	NT	
LE	<i>Hadena compta</i>	vitbandat nejlikfly	NT	
LE	<i>Hydraecia petasitis</i>	pestrotsfly	NT	
LE	<i>Idaea muricata</i>	rödpuddrar lövmätare	NT	
LE	<i>Lamellocossus terebra</i>	mindre träfjäril	NT	
LE	<i>Lithophane ornitopus</i>	vitgrått träfly	NT	
LE	<i>Maniola jurtina</i>	allmän slåttergräsfjäril	NT	
LE	<i>Merrifieldia leucodactyla</i>	radsprötat timjanfjädersmott	NT	
LE	<i>Mesophleps silacella</i>	solvändefotpalmaal	NT	
LE	<i>Metzneria neuropterella</i>	nättecknad korgmal	NT	
LE	<i>Myelois circumvolutus</i>	tistelmärgmott	NT	
LE	<i>Opigena polygona</i>	tvåkölat jordfly	NT	
LE	<i>Pammene fasciana</i>	ollonsolvecklare	NT	
LE	<i>Perconia strigillaria</i>	pudermätare	NT	
LE	<i>Phycita roborella</i>	gråbrunt ekbladmott	NT	
LE	<i>Sciota fumella</i>	rosenvingat molnmott	NT	
LE	<i>Thalpophila matura</i>	borstfly	NT	
LE	<i>Trachea atriplicis</i>	mållfly	NT	
LE	<i>Xestia ashworthii</i>	blågrått jordfly	NT	
LE	<i>Xylena exsoleta</i>	större mantelfly	NT	
LI	<i>Bryoria bicolor</i>	broktagel	EN	
LI	<i>Pertusaria flavida</i>	gul porlav	VU	
LI	<i>Pertusaria pertusa</i>	porlav	VU	
LI	<i>Platismatia norvegica</i>	norsk näverlav	VU	
LI	<i>Pyrrhospora quernea</i>	ekflamlav	VU	
LI	<i>Sclerophora peronella</i>	liten blekspik	VU	
LI	<i>Arthotelium ruanum</i>	jaguarfläck	NT	
LI	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	violettblå tagellav	NT	

Organism-grupp	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	U	DIR
LI	<i>Chaenotheca stemonea</i>	luddnål	NT	
LI	<i>Psilolechia clavulifera</i>	skugglav	NT	
LI	<i>Sclerophora coniophaea</i>	rödbrun blekspik	NT	
LI	<i>Bacidia fraxinea</i>	slät lönnöav	NT	
MA	<i>Myotis nattereri</i>	fransfladdermus	EN	IV*
MA	<i>Pteromys volans</i>	flygekorre	VU	II,IV*
MA	<i>Haliochoerys grypus</i>	gråsäl	NT	II
MA	<i>Lutra lutra</i>	utter	NT	II,IV*
MA	<i>Lynx lynx</i>	lodjur	NT	II,IV*
MA	<i>Eptesicus nilssonii</i>	nordisk fladdermus	LC	IV*
MA	<i>Myotis daubentonii</i>	vattenfladdermus	LC	IV*
MA	<i>Plecotus auritus</i>	långörad fladdermus	LC	IV*
MA	<i>Myotis brandtii</i>	Brandts fladdermus	DD	IV*
MA	<i>Myotis mystacinus</i>	mustaschfladdermus	DD	IV*
MA	<i>Pipistrellus nathusii</i>	trollfladdermus	DD	IV*
MO	<i>Balea perversa</i>	uurteiskotilo	NT	
MO	<i>Vertigo angustior</i>	smal grynsnäckka	NT	II
OD	<i>Nehalennia speciosa</i>	småflickslända	EN	
OD	<i>Leucorrhinia albifrons</i>	pudrar kärrtrollslända	LC	IV*
OD	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	bred kärrtrollslända	LC	IV*
OD	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	citronfläckad kärrtrollslända	LC	II,IV*
RE	<i>Natrix natrix</i>	snok	VU	
VA	<i>Salsola kali</i>	sodaörtvivel	EN	
VA	<i>Ammophila arenaria</i>	sandrör	VU	
VA	<i>Epipactis palustris</i>	kärrknipprot	VU	
VA	<i>Galium verum</i>	gulmåra	VU	
VA	<i>Malus sylvestris</i>	vildapel	VU	
VA	<i>Potentilla anglica</i>	revig blodrot	VU	
VA	<i>Atriplex hastata</i>	flikmålla	NT	
VA	<i>Dianthus deltooides</i>	ängsnejlika	NT	
VA	<i>Rhynchospora fusca</i>	brunag	NT	
VA	<i>Valerianella locusta</i>	vårsallat	NT	

Fågelarterna i fågeldirektivets bilaga I och utrotningshotade arter som förekommer i planeringsområdet

Klassificeringen över utrotningshotade arter (U): RE=försvunna arter, CR= akut hotade arter, EN=starkt hotade arter, VU=sårbara arter, NT=missgynnade arter. Direktiv = hör till EU:s fågeldirektivets bilaga I (x). Uppgifter från Österfjärdens Natura 2000-område har inte funnits tillhanda. P/M = häckande eller flyttande rastfågel. * = nämns inte i Natura 2000 databasen. På området förekommer ytterligare en utrotningshotad art, vars noggrannare uppgifter endast uppgifter endast finns hos markägaren och övriga behöriga.

Art	U	Direktiv	P/M
Sydlig kärrsnäppa (<i>Calidris alpina schinzii</i>)*	CR	x	P
Dubbelbeckasin (<i>Gallinago media</i>)*	RE	x	M
Stenfalk (<i>Falco columbarius</i>)*	VU	x	M
Kungsörn (<i>Aquila chrysaetos</i>)*	VU	x	M
Havsörn (<i>Haliaeetus albicilla</i>)*	VU	x	P
Skräntärna (<i>Sterna caspia</i>)	VU	x	P
Silltrut (<i>Larus fuscus fuscus</i>)*	VU	x	P
Göktyta (<i>Jynx torquilla</i>)	VU		P
Bergand (<i>Aythya marila</i>)	VU		M
Mosnäppa (<i>Calidris temminckii</i>)	VU		M
Skrattmås (<i>Larus ridibundus</i>)	VU		P
Mindre hackspett (<i>Dendrocopos minor</i>)	VU		P
Gråspett (<i>Picus canus</i>)	NT	x	P
Smålom (<i>Gavia stellata</i>)*	NT	x	M
Fiskgjuse (<i>Pandion haliaetus</i>)*	NT	x	P
Trädlärka (<i>Lullula arborea</i>)	NT	x	P
Rördrom (<i>Botaurus stellaris</i>)	NT	x	P
Nattskärta (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	NT	x	P
Bivråk (<i>Pernis apivorus</i>)	NT	x	P
Tjäder (<i>Tetrao urogallus</i>)	NT	x	P
Stenknäck (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	NT	x	M/P
Törnskata (<i>Lanius collurio</i>)	NT	x	P
Mindre flugsnappare (<i>Ficedula parva</i>)	NT	x	P
Kornknarr (<i>Crex crex</i>)*	NT	x	P
Brun kärrhök (<i>Circus aeriginosus</i>)*	NT	x	M/P
Blå kärrhök (<i>Circus cyaneus</i>)*	NT	x	M
Brushane (<i>Philomachus pugnax</i>)	NT	x	M
Varfågel (<i>Lanius excubitor</i>)	NT		M
Myrsnäppa (<i>Limicola falcinellus</i>)	NT		M
Stenskvätta (<i>Oenanthe oenanthe</i>)	NT		P
Stare (<i>Sturnus vulgaris</i>)	NT		P
Gök (<i>Cuculus canorus</i>)	NT		P
Sädgås (<i>Anser fabalis</i>)	NT		M
Buskskvätta (<i>Saxicola rubetra</i>)	NT		P/M
Tobisgrissla (<i>Cephus grylle</i>)	NT		P
Gravand (<i>Tadorna tadorna</i>)	NT		P/M
Tornfalk (<i>Falco tinnunculus</i>)	NT		M
Skäggmes (<i>Panurus biarmicus</i>)	NT		P
Gransångare (<i>Phylloscopus collybita</i>)		x	P
Pärluggla (<i>Aegolius funereus</i>)		x	P

Art	U	Direktiv	P/M
Berguv (<i>Bubo bubo</i>)		x	P
Fisktärna (<i>Sterna hirundo</i>)		x	P
Höksångare (<i>Sylvia nisoria</i>)		x	P
Storlom (<i>Gavia arctica</i>)		x	P
Trana (<i>Grus grus</i>)		x	P
Silvertärna (<i>Sterna paradisaea</i>)		x	P/M
Sångsvan (<i>Cygnus cygnus</i>)		x	M
Grönbena (<i>Tringa glareola</i>)		x	P
Småfläckig sumphöna (<i>Porzana porzana</i>)		x	M
Sgvarthakedopping (<i>Podiceps auritus</i>)		x	P
Spillkråka (<i>Dryocopus martius</i>)		x	M
Mindre sångsvan (<i>Cygnus columbianus</i>)		x	M
Myrspov (<i>Limosa lapponica</i>)*		x	P
Järpe (<i>Bonasa bonasia</i>)		x	M
Kärrensäppa (<i>Calidris alpina</i>)*		x	M
Salskrake (<i>Mergus albellus</i>)		x	P/M
Vitkindad gås (<i>Branta leucopsis</i>)*		x	P
Sparvuggla (<i>Glaucidium passerinum</i>)		x	M

Tabell över markanvändningsanalysen

TRYCK

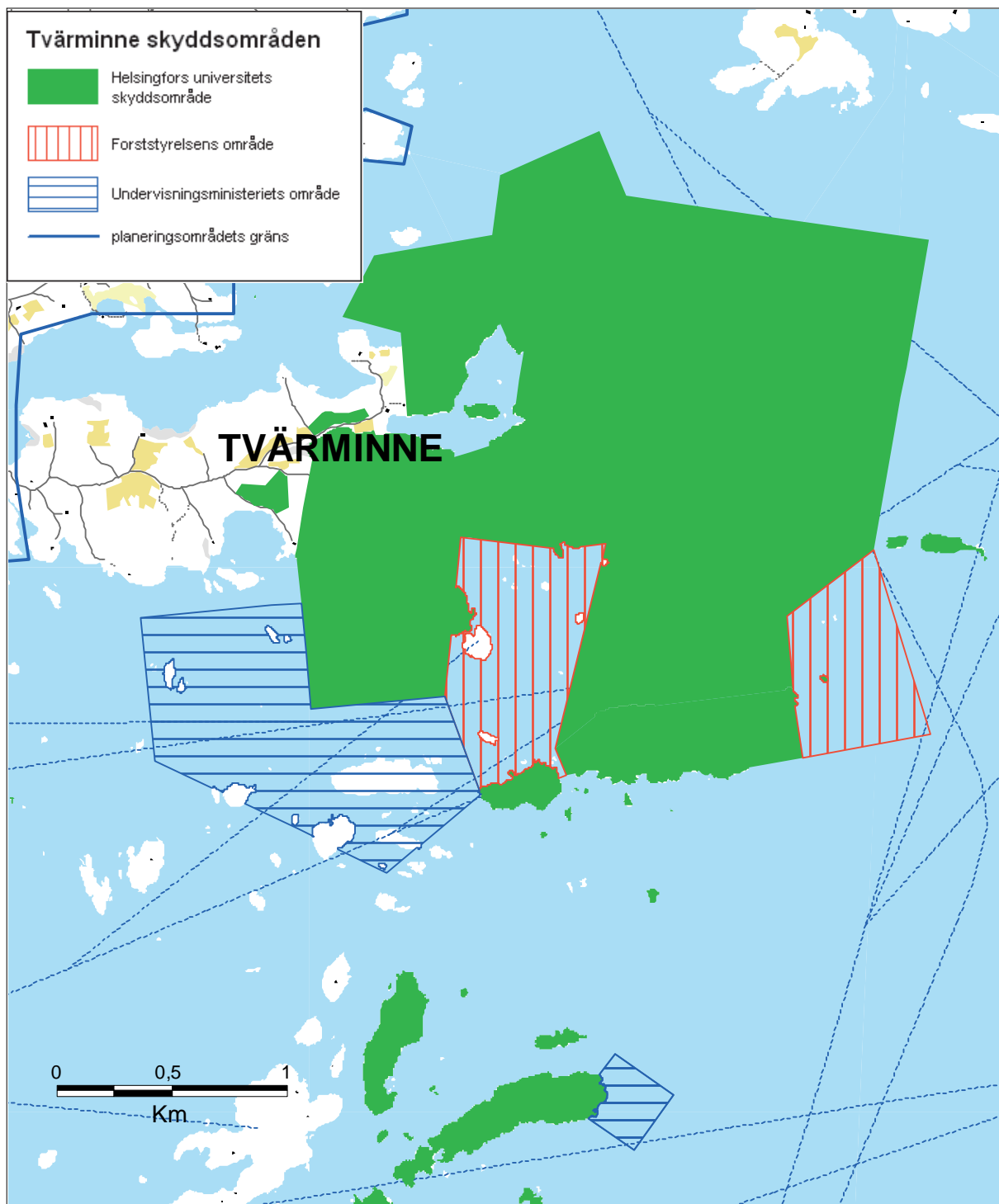
Verksam faktor	Riktning	Omfattning	Inverkan	Beständighet	Grad
Tidigare skogsbruk	minskat	omfattande	skadlig	långvarig	18
Nuvarande skogsbruk	oförändrad	lokal	skadlig	långvarig	6
Fiske	minskat	överallt	ringa	bestående	16
Jakt	oförändrad	omfattande	skadlig	bestående	24
Utvinning av marksubstans	minskat	lokal	skadlig	bestående	8
Gruvdrift	minskat	lokal	kraftig	långvarig	9
Byggnadsverksamhet	ökat	omfattande	skadlig	bestående	24
Rekreation	ökat	överallt	ringa	långvarig	12
Nersmutsning (olja...)	ökat	omfattande	skadlig	långvarig	18
Igenväxning	ökat	fläckvis	skadlig	långvarig	12
Eutrofiering	ökat	överallt	mycket kraftig	medellång	32
Försurning	minskat	lokal	ringa	medellång	2
Främmande arter	ökat	överallt	skadlig	långvarig	24
Skötsel av kulturobjekt	oförändrad	lokal	skadlig	medellång	4

UTVECKLINGSRIKTNING

Verksam faktor	Sannolikhet	Omfattning	Inverkan	Beständighet	Grad
Tidigare skogsbruk	liten	fläckvis	ringa	långvarig	6
Nuvarande skogsbruk	liten	lokal	ringa	långvarig	3
Fiske	stor	överallt	ringa	långvarig	12
Jakt	stor	omfattande	ringa	långvarig	9
Utvinning av marksubstans	liten	lokal	skadlig	långvarig	6
Gruvdrift	osannolik	lokal	skadlig	långvarig	6
Byggnadsverksamhet	stor	omfattande	skadlig	långvarig	18
Rekreation	stor	överallt	ringa	långvarig	12
Nersmutsning (olja...)	liten	överallt	mycket skadlig	långvarig	48
Igenväxning	stor	fläckvis	skadlig	långvarig	12
Eutrofiering	stor	överallt	voimakas	långvarig	36
Försurning	liten	lokal	skadlig	långvarig	6
Främmande arter	stor	omfattande	skadlig	långvarig	18
Skötsel av kulturobjekt	stor	fläckvis	skadlig	långvarig	12

Tvärminne skyddsområdeshelhet

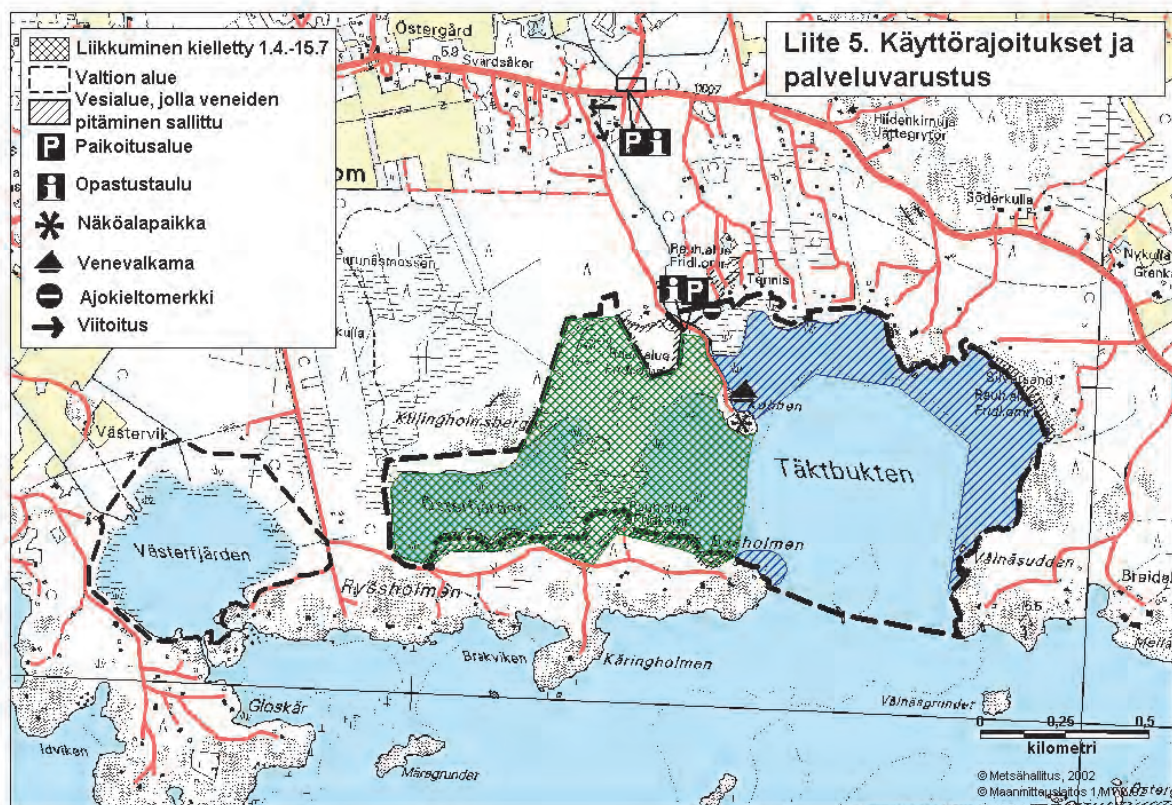
På områden som ägs av Helsingfors universitet är det förbjudet att röra sig på land- och vattenområden utanför officiella farleder och landstigning utan forskningsstationens tillstånd är förbjudet året om. Allt fiske är förbjudet, även pilkning och mete. På områden som förvaltas av Forststyrelsen och undervisningsministeriet är det förbjudet att röra sig utanför officiella farleder året om.
© Forststyrelsen 2012, © Lantmäteriverket 1/MML/12.



Begränsningsområden och rekreationsservice i Täcktom

(ur: Kolehmainen 2002)

Grönt = förbjudet att röra sig 1.4.-15.7, svart streckad linje = statens område, blått = område där det är tillåtet att hålla båt, P = parkeringsplats, i = informationstavla, * = utsiktsplats, { ▲ = angöringsplats för båtar. © Forststyrelsen 2012, © Lantmäteriverket 1/MML/12.



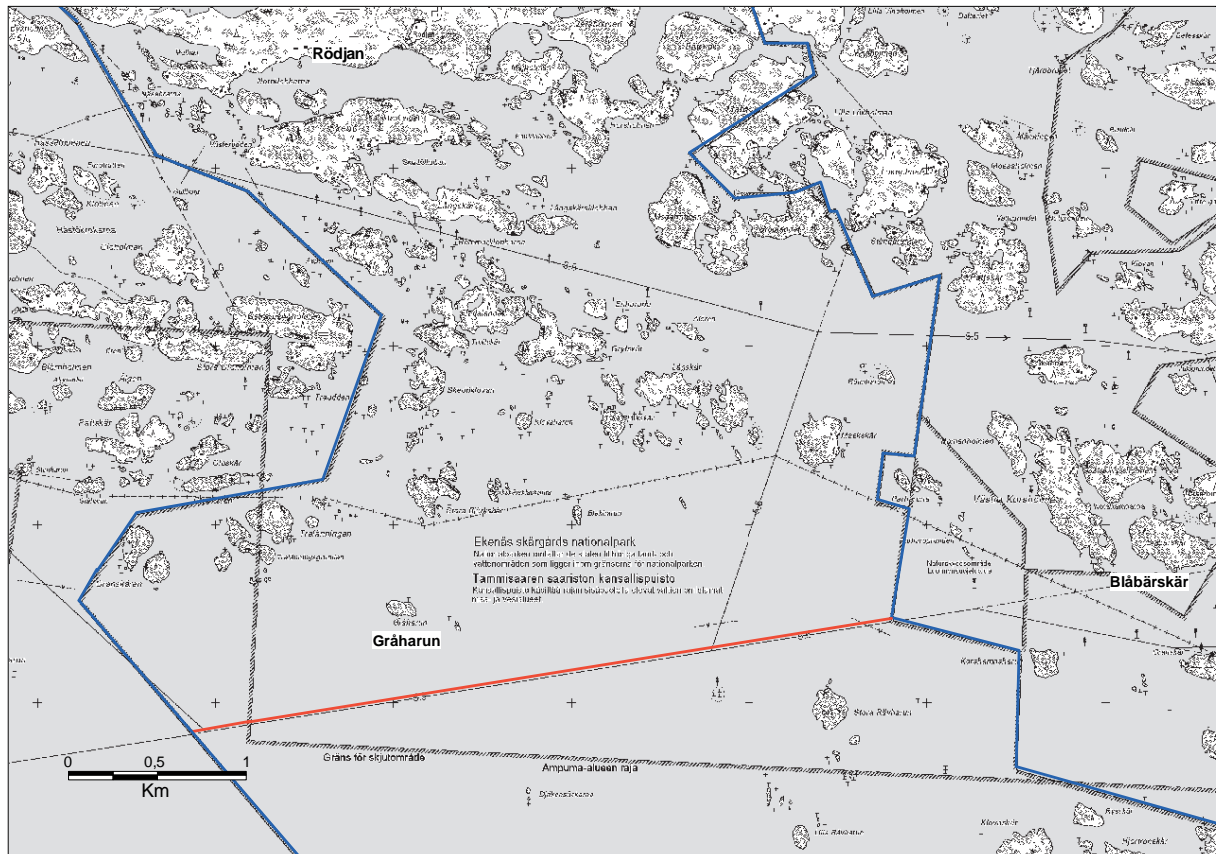
Kostnads kalkyl för rekreationskonstruktionerna och natur-information (utställningarna) under planeringsperioden

Förverkligandet preciseras i samband med Forststyrelsens årsbudgeter och de större projekten kräver extern finansiering. Ifall extern finansiering inte erhålls, försenas eller förverkligas åtgärderna inte. Tabllen är således riktingivande och preciseras i byggnadsskedet. Prioritet 1 = förverkligas under åren 2009-2013, prioritet 2 = förverkligas under åren 2014-2022. * = kräver extern finansiering.

Konstruktion	Prioritet	Kostnads kalkyl €
Jussarö, brygga (grundrenovering, förnyelse)	1*	100 000
Jussarö, småbrygga för dagsbesökare	1	10 000
Jussarö, utedass, förnyelse	1	10 000
Jussarö, tältplatser	1	2 000
Jussarö, bord-bänk kombinationer (3)	1	1 500
Jussarö, eldstäder (2)	1-2	1 000
Jussarö, informationstavlor (trädslog)	2	10 000
Rödjan, spångbräden för naturstigen	1	5 000
Rödjan, stigförbindelse till Älgös norra del	2	5 000
Angöringsringar (till sex besöksmål)	1-2	6 000
Informationstavlor (till tre ställen)	1-2	5 000
Bord-bänk kombinationer (2)	1	1 000
Eldstäder (1)	2	1 000
Fiskrensplatser (1-3)	1-2	2 000
Svanvik, fågeltorn, grundrenovering/förnyelse	1	10 000
Svanvik, förnyelse av spångbräden	1	3 000
Tillsammans		172 500
Natur-information	Prioritet	Kostnads kalkyl €
Förnyandet av utställningen vid Ekenäs naturum	1*	50 000
Utställningen i Rödjans naturstuga	1*	15 000
Kullakojans utställning	1*	5 000
Tillsammans		70 000

Den södra farleden (med rött) som leder igenom Ekenäs skärgårds nationalpark samt ortnamnen som förekommer i texten

Söder om farleden är det tillåtet att med fiska med mer än ett spö, norr om farleden endast med ett spö. Detta gäller spinnfiskelov sålda av Forststyrelsen. © Forststyrelsen 2012, © Genimap OY, Lupa L 5293, © Lantmäteriverket 1/MML/12.



Föreslagna naturskyddsåtgärdsplaner för planeringsområdet

nso=naturskyddsområde, i kommun-kolumnen R = Raseborg, H = Hangö. I kolumnen administration och ägoförhållande anger numret privata naturskyddsområdets nummer, FS = Forststyrelsen.

Områdets namn	Kommun	Administration och ägoförhållande	Skötselns betydelse	restaure-ring		naturvård						Betesläge	Planeringsläge
				skogar	dikade kärr och mirenaljordar	lundar	ädla lövträd	vårdbiotoper	strandområdets vård	främmande arter	övrigt		
Ahlgö nso	R	010008	1	(x)		x	x	x		x		nej	blir färdig 2009
Balget (Svanvik)	H	FS	1		(x)			X	X	(x)		ja	ja
Båsa	R	FS	1	x				X				ja	blir färdig 2009
Högholmen-Henriksbergin nso	H	012169	1		(x)			X	X			delvis	ja
Jungfrumarkens nso	R	014182	1	x	x			X				endast Söukan	ja
Lillöstrand	R	FS	1					X		(x)		on	görs 2010
Lillö skogsområde	R	013328	1					X				on	görs 2010
Nabbens betesmarker	R	200415	1					X				on	vid behov 2010
Nothamnin nso	R	010013	1	x		x	x	X	(x)	x	kalk	endast Bylandet	färdig, endast Bylandet
Pattuddenin nso	H	013313	1					X				ja	ja
Persöfladan	R	FS	1					X		(x)		nej	görs 2010
Ramsholmen nso	R	012959	1			x	x					nej	ja
Stadsfjärdens öar	R	FS	1	x		X	X	(x)		x		nej	görs 2011
Ekenäs skärgårds nationalpark samt Jussarö, Ålgö norra delar och Segelskärr-Myggen	R	FS	1	X	X	x	x	x	x	X		Rödjan & Jussarö	ja
Täktom havsvikar	H	FS	1					X				ja	ja
Gullö ekskogar	R	010112	2				x					nej	ja
Klippuddens nso	R	013348	2					X				delvis	görs 2010
Norra delen av Näsebyfladan	R	203985	2					X				delvis?	vid behov 2010
Näsebyfladan nso	R	012180	2					X				ja	vid behov 2010
Prästviken nso	R	012861	2		(x)	x	X					nej	under närmaste år
Skärgårdsstiftelsens nso	R	014138	2	(x)			(x)	X	x	x		nej	delvis planerat
Stendsundsviks strandäng	H	privat	2					x				nej	kräver
Täktbuktens strandäng nso	H	013104	2					X				nej	nej
Örnvik nso	H	200070	2					x	x		solexponerat	delvis	delvis planerad
Busö nso	R	011316	3				x	x				nej	kräver
Dragsviksgård-Storholmen	R	FS	3	x	x	X	X			x		delvis	kräver
Ekåsa nso	R	013081	3			x	x					nej	under närmaste år

Områdets namn	Kommun	Administration och ägo-förhållande	Skötselns betydelse	restaure-ring		naturvård						Betesläge	Planeringsläge	
				skogar	dikade kärr och mi-neraljordar	lundar	ädlä lövträd	vårdbiotoper	strandområdets vård	främmande arter	övrigt			
Hagalund nso	R	012858	3								x		nej	under närmaste år
Hättö nso	I	010084	3	x		x	x	x			X		ja	under närmaste år
Kristianslund	R	FS	3	x			x						nej	under närmaste år
Landbofjärden	R	FS	3	x				(x)	(x)				nej	under närmaste år
Lill-Skäl nso	R	010105	3	x					(x)				nej	under närmaste år
Offerlunden nso	R	010014	3			x							nej	ja, bör uppdateras
Odensö	R	FS	3	x	x								nej	under närmaste år
Silversands strandäng 1	H	013107	3						(x)				nej	under närmaste år?
Silversands strandäng 2	H	013106	3						x				nej	I under närmaste år?
Sommarträsket-Sundträsket nso	R	202279	3	x	x	(x)	x						nej	under närmaste år
Tvärminne nso	H	FS, undervisningsministeriet	3			x		x				kulturarv	nej	under närmaste år
Tvärminne forskningsstations nso	H	010336	3					x	x?	x		kulturarv	nej	under närmaste år
Basholmen skogs nso	H	013105	4	x			x						nej	under närmaste år
Björnholmen	R	FS	4									säkerhet	nej	nej
Furuskärs nso	H	014119	4	(x)							x		nej	under närmaste år
Gloholmens nso	R	203017	4	X									nej	under närmaste år
Gästans nso	R	011884	4	x								x	nej	under närmaste år
Långörens nso	H	011890	4						(x)			paah-de	nej	under närmaste år
Ryssholmens nso	H	013352	4	(x)									nej	under närmaste år
Storlandet	R	FS	4									roskat pois	nej	nej
Strömsö nso	R	012073	4					x	x	x			nej	under närmaste år
Anklarängsbuktens nso	H	204523	?						?	?			nej	bör inventeras
Baggö nso	R	204441	?										nej	bör inventeras
Björkholmens nso	R	204353	?										nej	bör inventeras
Ettergaddens nso	H	204458	?						?				nej	bör inventeras
Eskilshamns nso	R	204301	?										nej	bör inventeras
Furuviks nso	H	204210	?	?					?	?	solexponerat		nej	bör inventeras

Områdets namn	Kommun	Administration och ägo-förhållande	Skötselns betydelse	restaure-ring		naturvård						Betesläge	Planeringsläge	
				skogar	dikade kärr och mi-neraljordar	lundar	ädla lövträd	vårdbiotoper	strandområdets vård	främmande arter	övrigt			
Lappviks strand	H	Föreningen Ny-lands friluftsliv	?							?			nej	bör inventeras
Långös nso	R	203396	?	?					?				nej	bör inventeras
Sandviks nso	H	204421	?							?	?		delvis	bör inventeras
Stadsfjärdenins nso	R	203751	?	?		?					?		nej	bör inventeras
Storstens betesmarker nso	R	YSA 204305	?						?				delvis	bör inventeras
Tvärminnen torräng och dyner	H	yksityinen	?						?				delvis	skötselplan finns
Vadudden nso	R	204306	?										nej	bör inventeras
Vedagrundets nso	H	204470	?							?	?	solex-pone-rat	nej	bör inventeras
Västerängens nso	R	204452	?						?				delvis?	bör inventeras
Edesbackans nso	R	011532	?	?		?							nej	bör inventeras
Askörens nso	R	013051	nej							?			nej	nej
Bossgrundets nso	R	012247	nej										nej	nej
Flyetin klubbalslunds nso	R	012860	nej										nej	nej
Gullö Kila nso	R	013074	nej										nej	nej
Hermansö nso	R	011724	nej										nej	nej
Hummelskär nso	R	013635	nej										nej	nej
Högholmens nso	R	013358	nej										nej	nej
Leksvalls nso	R	012628	nej										nej	nej
Tvärminne lundars nso	H	013018	nej										nej	nej

Förslag till ordningsstadga för Ekenäs skärgårds nationalpark

Forststyrelsen har xx.xx.xxxx med stöd av naturvårdslagens (1096/1996) 18 och 20 § utfärdat följande ordningsstadga för Ekenäs skärgårds nationalpark i Raseborgs stad. Nationalparken har grundats genom lag (485/1989), och dess fredningsbestämmelser stadgas genom författning (243/1990). Ordningsstadgan gäller även områden, vilka har införlivats med nationalparken efter dess grundande.

Ekenäs skärgårds nationalpark har grundats för att bevara en representativ del av skärgårds- och havsnaturen i Finska viken och för att främja miljöforskningen och intresset för naturen.

1 Förbjudna åtgärder

I nationalparken är det förbjudet:

- 1) att dika eller ta marksubstanser
- 2) att ta eller skada träd, buskar och andra växter eller växtdelar
- 3) att döda, fånga eller ofreda ryggradsdjur samt att samla ryggradslösa djur eller förstöra djurs bon, samt att ta eller skada levande eller döda växters delar
- 4) att låta hundar, katter eller andra husdjur gå lösa
- 5) att slå läger eller göra upp öppen eld
- 6) att skräpa ner och andra åtgärder vilka kan ha en missgynnsam inverkan på bevarandet av djur- och växtstammar
- 7) terrängtrafik.

2 Tillåtna åtgärder

I nationalparken är det tillåtet:

- 1) att röra sig till fots, på skidor, med kanot och båt med undantag för eventuella begränsningsområden
- 2) att plocka bär och matsvamp, ifall rörelsebegränsningarna inte hindrar detta
- 3) att tillfälligt slå läger och göra upp eld på för detta anvisade platser samt att använda sparsamt med för ändamålet avsedd ved. Användning av fältkokare är tillåten även på andra håll
- 4) fiska på så sätt som beskrivs noggrannare i skötsel- och användningsplanen
- 5) lokala invånare kan jaga på öar söder om f.d. Jussarö naturpark på så sätt som beskrivs i skötsel- och användningsplanen.

3 Med Forststyrelsens tillstånd tillåtna åtgärder

I nationalparken är det med Forststyrelsens tillstånd tillåtet att:

- 1) att för forskning eller i något annat vetenskapligt syfte eller för undervisning avliva och fånga djur och i ringa utsträckning samla växter, växtdelar, bon av djur och mineralprov
- 2) röra sig i nationalparkens begränsningsområden, så som de noggrannare beskrivs i skötsel- och användningsplanen
- 3) att decimera antalet individer av en växt- eller djurart, om arten har förökats för mycket eller annars har blivit skadlig

4 Övriga bestämmelser

Den som svarar för förvaltningen av ett naturskyddsområde har enligt naturvårdslagens (1096/1996) 60§ rätt att omhänderta jakt-, insamlings- eller andra redskap som använts eller som uppenbarligen är avsedda att användas i strid med de stadganden eller bestämmelser som skall iakttas i naturskyddsområdet. Samma rätt till omhändertagande gäller djur som olovligt fångats eller växter som olovligt tagits i ett naturskyddsområde samt allt annat sådant som det är förbjudet att ta eller använda i ett naturskyddsområde.



Ympäristöministeriön vahvistuskirje

13.4.2012

YM 5/5741/2009

Metsähallitus

METSÄHALLITUS

19. 04. 2012

Viite
Hänvisning

Metsähallituksen kirje Dnro 548/623/2007

Asia
Ärende

Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaminen valtion vesille ja maille perustettujen suojelualueiden osalta

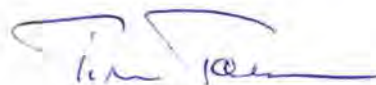
Metsähallitus on 1.12.2009 lähettänyt viitekohdan saatekirjeellä ympäristöministeriölle Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston aluekokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelman ympäristöministeriön vahvistettavaksi perustettujen luonnonsuojelualueiden osalta. Suunnitelmasta on luonnosvaiheessa pyydetty tarpeelliset lausunnot, joiden perusteella se on viimeistelty ministeriöön vahvistettavaksi tulleeeseen muotoon. Ympäristöministeriölle on suunnitelman valmisteluprosessin kuluessa esitelty suunnitteluperiaatteita. Ministeriöllä on myös ollut mahdollisuus tutustua suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin. Metsähallituksen laatima Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston hoito- ja käyttösuunnitelma perustuu riittäviin luontoinventointeihin ja muihin perustietoihin, osallisuuteen ja vaikutusten arviointiin.

Suunnittelualan pinta-ala on 50 200 hehtaaria, josta pääosa on Tammisaaren ja Hangon saariston sekä Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue -nimistä Natura 2000 -aluetta (FI0100005) - lukuun ottamatta entisen Pohjan kunnan alueella sijaitsevia osia – sekä Österfjärdenin Natura 2000 -aluetta (FI0100101). Ensimmäinen on sekä ns. SCI- että SPA -alue ja jälkimmäinen ns. SCI -alue. Natura 2000 -aluerajausten ulkopuolisia, Metsähallituksen hallinnassa olevia maa- ja vesialueita suunnittelualueeseen kuuluu noin 735 hehtaaria. Pääosa (31 100 hehtaaria) Natura 2000 -alueista on tarkoitettu toteuttaa vesilailloilla (1961/264). Luonnonsuojelulailloilla (1996/1096) toteutettavan osan pinta-ala on 18 100 hehtaaria ja maankäyttö- ja rakennuslailloilla (1999/132) toteutettavan 65 hehtaaria. Lisäksi 533 hehtaaria on tarkoitettu toteuttaa luonnonsuojelu- ja vesilain yhdistelmänä. Sopimuksin toteutetaan 56 hehtaaria Natura-alasta.

Hankkeelle ei ole laadittu luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaista Natura-arviointia. Uudenmaan ympäristökeskus (nykyisin Uudenmaan ELY-keskus) on antamassa lausunnossa katsonut, että suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat tarpeellisia alueen luonnonarvojen säilyttämiseksi ja alueen käytön järjestämiseksi eikä niillä todennäköisesti ole luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentissa tarkoitettuja heikentäviä vaikutuksia suunnittelualueella olevien Natura 2000 -alueiden valinnan perusteina olleisiin luonnonarvoihin. Mainitun lausunnon ja Metsähallituksen suunnitelmassa esittämien näkökohtien perusteella ministeriö katsoo, että hankkeen vaikutuksia ao. Natura 2000 -alueisiin ei ole ollut tarpeen arvioida luonnonsuojelulain tarkoitetulla tavalla.

Tammisaaren kansallispuisto ja Tvärminnen luonnonsuojelualue ovat osa suunnittelukokonaisuutta. Kansallispuiston hoidolle ja käytölle suunnitelmassa esitetyt tavoitteet ja hoidon vyöhykejako tukevat laissa (485/1989) Tammisaaren saariston kansallispuistolle asetettuja suojelutavoitteita. Metsähallituksen laatima kokonaissuunnitelma edistää toteutuessaan myös Tvärminnen luonnonsuojelualan suojelun sekä hoidon ja käytön tavoitteiden saavuttamista. Suunnitelma täyttää siten tehtävänsä paitsi Tammisaaren ja Hangonsaariston sekä Pohjanpitäjänlahden merensuojelualan ja Österfjärdenin Natura 2000 -alueiden hoitosuunnitelmana niin myös Tammisaaren saariston kansallispuiston ja Tvärminnen luonnonsuojelualan hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Ympäristöministeriö vahvistaa suunnitelman mainittujen suojelualan osalta sellaisena kuin se on viitekohdan saatekirjeen liitteenä. Ministeriö pyytää Metsähallitusta kuitenkin kiinnittämään huomiota kohdassa 8.3 (Metsästys ja metsästysjärjestelyt Metsähallituksen alueilla) sivulla 82 käytettyyn terminologiaan. Valkohäntäpeuran (nykyisin valkohäntäkauris) metsästyksen sijasta pitäisi asianomaisessa kohdassa käyttää sekä otsakkeessa (Valkohäntäpeuran metsästys Älgössä ja Jusarössä) että tekstissä johdonmukaisesti muotoa "valkohäntäpeuran yksilöiden vähentäminen". Hoito- ja käyttösuunnitelmalla ei voida valtuuttaa metsästäämään valkohäntäpeuraa kansallispuistossa. Ministeriö saattaa tämän vahvistuskirjeen tiedoksi alla mainituille viranomaistahoille ja pyytää Metsähallituksen hoitamaan tiedoksi jakelun muilta osin.

Ylijohtaja



Timo Tanninen

Ympäristöneuvos



Jukka-Pekka Flander

LIITTEENÄ

asiakirjat

TIEDOKSI

Uudenmaan ELY-keskus
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Helsingin yliopisto
 Museovirasto
 Suomenlahden merivartioston esikunta
 Raaseporin kaupunki
 Hangon kaupunki
 Inkoon kunta

Nyaste Forststyrelsen naturskyddspublikationer

Sarja A

- No 195 Hokkanen, T. 2012: Itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutokset – erityisesti vuosina 1992–2011. 174 s.
- No 196 Blomberg, J. 2012: Kitkan vesiltä Pohjanlahden tehtaille – Akanlahden tukinsiirtolaitokset 1893–1964. 187 s.
- No 197 Puotunen, M. 2012: Porvoon Söderskärin majakkasaarten rakennusperintö / Byggnadsarvet på Söderskärs fyröar i Borgå. 55 s.

Sarja B

- No 170 Kärenlampi, R., Rautiola, H., Simi, P. & Pyykkönen, T. 2012: Liminganlahden alueen kävijätutkimus 2010. 52 s.
- No 171 Yläsaari, S. 2012: Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 70 s.
- No 172 Äijälä, M. 2012: Valtavaaran ja Pyhävaaran kävijätutkimus 2011. 53 s.
- No 173 Seppänen, S. 2012: Hossan retkeilyalueen kävijätutkimus 2011–2012. 64 s.

Sarja C

- No 114 Metsähallitus 2012: Darvvatvári meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána. 154 s.
- No 115 Metsähallitus 2012: Tsarmitunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 99 s.
- No 116 Metsähallitus 2012: Värriön luonnonpuiston, Tuntsan erämaan ja Peurahaaran hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 78 s.
- No 117 Metsähallitus 2012: Revonneva–Ruonnevan, Haarasuon ja Huhtaneva–Luminevan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 46 s.
- No 118 Nieminen, I. 2012: Syötteen kulttuuriperinnön tuotteistamissuunnitelma 2011. 47 s.
- No 119 Metsähallitus 2012: Kalajoen rannikon Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2012–2022. 107 s.
- No 120 Kyöstilä, M., Sulkava, P., Rauhala, T. & Ylläsjärvi, H. 2012: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston reitistösuunnitelma 2011. 98 s.
- No 121 Metsähallitus 2012: Simojärven ja Soppanan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025. 77 s.
- No 122 Metsähallitus 2012: Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026. 112 s.
- No 123 Lapin ympäristökeskus 2012: Kilpiaavan hoito- ja käyttösuunnitelma. 60 s.
- No 124 Piironen, A. 2012: Eteläisen Kaupunginlahden ja Pohjoislahden–Tiilitehtaanmäen alueen pienpetojen pyyntisuunnitelma. 36 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN 1799-5396 (print)
ISSN 1796-2943 (online)
ISBN 978-952-446-940-1 (print)
ISBN 978-952-446-941-8 (online)

www.metsa.fi/hks
julkaisut.metsa.fi